

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

85'inci Birleşim 8 Mayıs 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	503
II.- GELEN KÂĞITLAR	507
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	509,512
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>509:512,512:513</i>
1.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkâri'nin yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	509:510
2.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, siyasette şiddetin reddine ilişkin gündem dışı konuşması	510:512
3.- Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser'in, 13 Mayıs Türk Dil Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması	512:513

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**512,534,545,561****A) ÇEŞİTLİ İŞLER**

512,545

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İstanbul Kartal Anadolu İmam-Hatip Lisesinden gelen öğrencilere “Hoş geldiniz.” denilmesi.

512

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar’dan gelen Çay ilçesinin mahalle muhtarlarına “Hoş geldiniz.” denilmesi.

545

B) TEZKERELER

534

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ ve beraberindeki Parlamento heyetinin AB Parlamento Başkanları Konferansı’na katılmak üzere 10-13 Mayıs 2025 tarihlerinde Macaristan’a resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1113)

534

C) DUYURULAR

561

1.- Başkanlıkça, (10/2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613) esas numaralı 2025 Yılıının Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyurusu

561

V.- AÇIKLAMALAR**513,524,559,598,636**

1.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan’ın, Ankara Milletvekili Umur Akdoğan’ın yaptığı gündem dışı konuşmadaki bazı ifadelerine ve cunctacı zihniyete ilişkin açıklaması

513:514

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer’in, enerjide tam bağımsız Türkiye hedefine ilişkin açıklaması

514

3.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar’ın, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması

514

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş’ın, iktidara seslendiğine ilişkin açıklaması

515

5.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz’ın, Rûm suresinin 30’uncu ayetikerimesine ve cinsiyetsizliği odak noktasına koyan anlayışa ilişkin açıklaması

515

6.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı’nın, 9 Mayıs Avrupa Günü’ne ilişkin açıklaması

515

7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Gazze'de ve bölgede hiçbir şey yapmayan İslam dünyasına ilişkin açıklaması	516
8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Amik Ovası'nda yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması	516
9.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına ilişkin açıklaması	516
10.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'daki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması	516:517
11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Cizre, Silopi ve İdil ilçelerinde yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması	517
12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, soğan üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	517
13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da yaşanan dolu felaketine ilişkin açıklaması	517:518
14.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Enerji Bakanı Bayraktar'ın yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması	518
15.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının il müdürlüklerine gönderdiği yazıya ilişkin açıklaması	518
16.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, cezaevlerindeki öğrencilere ilişkin açıklaması	518:519
17.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Çukurova Havalimanı'na ilişkin açıklaması	519
18.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Çiğli Belediyesinde işten çıkarılan kadın işçilere ilişkin açıklaması	519
19.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın, Ağrı Valisine ve diğer bürokratlara ilişkin açıklaması	519
20.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması	520
21.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, dana eti fiyatındaki artışa ilişkin açıklaması	520
22.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, siyasetin kırıngılık değil çözüm üretme yeri olduğuna ilişkin açıklaması	520
23.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu'nun, Vakıflar Haftası'na ilişkin açıklaması	520:521
24.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak'ın Alaplı ilçesindeki balıkçı barınağına ilişkin açıklaması	521
25.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına ilişkin açıklaması	521
26.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması	521:522

27.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına ilişkin açıklaması	522
28.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya Arkeoloji Müzesine ilişkin açıklaması	522
29.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'a, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Twitter hesabına, Cumhurbaşkanının PKK'yla ilgili bugünkü ifadelerine, Anneler Günü'ne ve Gaziantep'te yürütülen FETÖ soruşturmasına ilişkin açıklaması	524:526
30.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının X hesabına ve X platformunun yaptığı açıklamaya, Merkez Bankasının geçen hafta aldığı kararlara ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in enflasyon açıklamasına ilişkin açıklaması	526:528
31.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Sırrı Süreyya Önder'e, Kocaeli Üniversitesi Rektörüne, İstanbul Planlama Ajansının "İstanbul'da Gençliğin Demografik ve Sosyoekonomik Profili" başlığıyla yaptığı araştırmaya, Anayasa Mahkemesinin Hayvanları Koruma Kanunu'na ilişkin kararına, gıda enflasyonuna ve 14 Mayıs'ta Muş'ta gerçekleştirecekleri çiftçi buluşmasına ilişkin açıklaması	528:530
32.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına, Sırrı Süreyya Önder'e suikast girişiminde bulunduğuyla yönelik haberlere, Ümit Özdağ'a, Genel Başkanlarına yapılan saldırıya ve Anneler Günü'ne ilişkin açıklaması	531:533
33.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması	533
34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	559:560
35.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	598:599
36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	636
37.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	636
38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İklim Kanunu Teklifi'ne ilişkin açıklaması	637

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

637

40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

637

VI.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

522

1.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

522:524

VII.- ÖNERİLER

534,545

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

534:544,545:559

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 23 milletvekili tarafından, emekli aylıklarının yetersizliği, güncelleme ve zam mekanizmalarının adaletsizliği, bayram ikramiyelerinin reel değer kaybı, sosyal güvenlik sisteminde giderek artan eşitsizlikler ve bireysel emeklilik sistemine yönelim gibi çok boyutlu sorunların tüm yönleriyle araştırılması, sorunlara kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

534:540

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, GSM operatörlerinin sunduğu hizmetlerin fiyatlandırma yapısı, teknik uygulamaları, altyapı yatırımları ve afetlere hazırlık durumu, rekabet hukuku yönünden durumu ve kişisel verilerin güvenliği konusunda yürüttükleri politikaların tüm boyutlarıyla araştırılması ve bu alandaki mevzuatın geliştirilmesi amacıyla 6/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

540:544,545:547

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emekli yoksullaşmasına karşı alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

547:553

4.- CHP Grubunun, Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu ve arkadaşları tarafından, ülkede protesto hakkını kullanan gençlere yönelik kötü muamelelerin araştırılması amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

553:559

VIII.- SEÇİMLER**560***A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ*

560:561

1.- (10/2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613) esas numaralı 2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine seçim

560:561

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**562,600,638,640***A) KANUN TEKLİFLERİ*

562:598,600:636,638:639,640:653

1.- Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200)

562:598,600:636,638,640:653

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 96)

638

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 43)

638:639

X.- OYLAMALAR**640**

1.- (S. Sayısı: 200) Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

640:653

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.06'da açılarak beş oturum yaptı.

TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatı nedeniyle bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin bir konuşma yaptı.

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen,
İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu,
Manisa Milletvekili Erkan Akçay,
Ankara Milletvekili Murat Emir,
Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu,
İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal,
İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil,
Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir,
İstanbul Milletvekili Doğan Bekin,
İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin,
Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit,
Muş Milletvekili Sezai Temelli;

TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili merhum Sırrı Süreyya Önder'i anma konuşmalarını izlemek üzere Genel Kurulda bulunan kardeşi Ali Önder ve arkadaşlarına "Hoş geldiniz." denildi ve başsağlığı diledi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, siyasi parti gruplarının ve grubu olmayan siyasi partilerin temsilcilerinin ortaya koydukları görüşlere ilişkin bir açıklamada bulundu.

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, ülkenin ve Sakarya'nın kentsel dönüşüm ihtiyacına,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Giresun'un sorunlarına,
Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata, Türkiye'nin göç politikalarına,
İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Vakıflar Haftası'na,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, çiğ süt yem paritesine,
Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Genel Başkanlarına yapılan saldırıların ortak özelliğine,
Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur,
Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara;
Reyhanlı'daki soğan üreticilerine ve Reyhanlı Barajı'na,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve dün Denizli'nin Çivril ilçesinden Meclisi ziyarete gelen muhtarlar ile belediye meclis üyelerinin taleplerine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, sağlık emekçilerinin mağduriyetlerine,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar;

TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, çözümün adaletten geçtiğine,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, nisan ayı enflasyon ve kira artış oranlarına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, gerçek enflasyona,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz,

Düzce Milletvekili Talih Özcan;

TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, Mattia Ahmet Minguzzi'nin yarın görülecek ikinci duruşmasına,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, emekli Tümgeneral Rafet Kılıç ile emekli Askerî Hâkim Ahmet Zeki Üçok'a,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, 6 Mayısın yıl dönümüne,

Siirt Milletvekili Mervan Gül, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in ve bütün ölmüşlerin ruhuna taziye duası okuduğuna,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Gaziantep'in sağlık sorunlarına,

Muğla Milletvekili Gizem Özcan, Fethiye'deki, Seydikemer'deki ve Kaş'taki villa işletmecilerine,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, İstanbul'un yeniden güvenli bir kent olabilmesi için yapılması gerekenlere,

Ankara Milletvekili Semra Dinçer, Akbelen Ormanı'ndaki kömür madenine,

Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir, bir enerji şirketinin işçilerinin taleplerine,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, Genel Başkanları Özgür Özel'e yapılan saldırıya,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, küçük esnaf için talep ettiklerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, Çiğli Belediyesinde işten çıkarılan kadın işçilere,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ve Hatay'daki kamulaştırma vakalarına,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde yapılması planlanan çöp tesisine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, Meclisin gündeminde yer alan Başkanlık Divanına, RTÜK'e, Hâkim ve Savcılar Kuruluna üye seçimlerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, Kuzey Irak'ta şehit olan Önder Özen'e, siyasette şiddet ve şiddetin sebepleriyle ilgili verdikleri araştırma önergesine, ülkedeki şiddetin bitmesi için atılması gereken adımlara,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, Hıdırellez'e ve 5 Mayıs Dünya Ebeler Günü'ne,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya, ülkenin güvenlik sorununa, toplumsal barışın nasıl sağlanacağına ve TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Anayasa Mahkemesinin Hayvanları Koruma Kanunu'na ilişkin kararına, Genel Başkanlarına yapılan saldırıya, Cumhurbaşkanının söylemlerine, enflasyona ve eski Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e yapılan saldırıya ve cumartesi günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yaptıkları ziyarete,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzeri Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi okundu; daha önce verilen üç aylık çalışma süresini doldurması nedeniyle İç Tüzük'ün 105'inci maddesine göre Komisyona bir aylık kesin süre verildiği bildirildi.

YENİ YOL Grubunun, 7/5/2025 tarihinde Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, son yirmi yılda neredeyse yarı yarıya düşen doğum hızının gerçek sebeplerinin araştırılması ve alınacak tedbirlerin tespit edilerek gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 6/5/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, toplumsal kutuplaşma ile siyasi figürlere yönelik hakaret, şiddet, tehdit ve saldırı olaylarının sebeplerinin araştırılması ve bu şiddet içeren sorunlara karşı alınabilecek önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 7/5/2025 tarihinde İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, Genel Başkanları Özgür Özel'e 4 Mayıs 2025 tarihinde yapılan fiziki saldırının her yönüyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Mayıs 2025 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Sakarya'dan gelen Hendek ilçesi Turanlar Mahallesi Muhtarı ve mahalle sakinlerine,

Ankara, Hacettepe, Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacı Bayram Veli, Orta Doğu Teknik, Gazi ve Başkent Üniversitelerinden gelen öğrencilere,

"Hoş geldiniz." denildi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Divan olarak, CHP Genel Başkanı Özgür Özel ile İYİ Parti Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a yönelik saldırıları kınadıklarına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 200) görüşmelerine devam edilerek 15’inci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2’nci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 96),

3’üncü sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70) ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 43),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Alınan karar gereğince, 8 Mayıs 2025 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere 22.45’te birleşime son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Elvan IŞIK GEZMİŞ

Giresun

Kâtip Üye

Mahmut Atilla KAYA

İzmir

Kâtip Üye

Yasin ÖZTÜRK

Denizli

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 143

8.05.2025 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in; Türk Medeni Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3094) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:7.05.2025)

2.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın; Çocuk Bakanlığı Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/3095) (İnsan Haklarını İnceleme; Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:30.04.2025)

3.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın; 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu ile 5442 Sayılı İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3096) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:2.05.2025)

4.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın; Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3097) (Tarım, Orman ve Köyşleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:7.05.2025)

5.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3098) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:8.05.2025)

6.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3099) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:8.05.2025)

7.- YENİ YOL Partisi Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ile 21 Milletvekilinin; Elektronik Haberleşme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3100) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:8.05.2025)

8.- YENİ YOL Partisi Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın; Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3101) (Adalet ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:8.05.2025)

Raporlar

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Suçluların İadesine Dair Andlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2741) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 202) (Dağıtma tarihi: 8.05.2025) (GÜNDEME)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2742) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 203) (Dağıtma tarihi: 8.05.2025) (GÜNDEME)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2837) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 204) (Dağıtma tarihi: 8.05.2025) (GÜNDEME)

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Afrika Kalkınma Fonu Kuruluş Anlaşmasının Tadiline Dair 23/5/2023 Tarihli ve F/BG/2023/04 Sayılı Guvernörler Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2846) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 205) (Dağıtma tarihi: 8.05.2025) (GÜNDEME)

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Serbest Ticaret Anlaşması Ortak Komitesi'nin 30 Ekim 2024 Tarihli ve 01/2024 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 206) (Dağıtma tarihi: 8.05.2025) (GÜNDEME)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2982) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 207) (Dağıtma tarihi: 8.05.2025) (GÜNDEME)

8 Mayıs 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Hakkâri'nin yerel sorunları hakkında söz isteyen Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'e aittir.

Sayın Bartin, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkâri'nin yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

AKP sıralarına dönerek şunu söylemek istiyorum: Sizin iktidarınız döneminde Hakkâri'de yurttaşlarımızın canını almaya devam ediyorsunuz. Hakkâri'deki yurttaşlar sadece kalp kriziyle veya trafik kazasıyla yaralandığı için hayatını kaybetmiyor; tedaviye erişemediği için, Van'ın yollarında hastaneye ulaşamadığı için yaşamını yitiriyor. Sizin iktidarınız yalnızca belediyelerimize kayyum atamakla kalmadı, aynı zamanda yirmi üç yıldır Hakkâri'deki tüm devlet kurumlarını da kayyum zihniyetiyle, kayyum anlayışıyla, liyakatsizlikle yönetmeye devam ediyor. Hakkâri İl Sağlık Müdürlüğü, Karayolları Bölge Müdürlüğü ne iş yapmaktadır? Onca ölümlü trafik kazası yaşanırken hasta yurttaşlarımız yollarda yaşamını yitirirken sizin iktidarınız ne iş yapıyor?

Gelin, Hakkâri'nin sağlık alanındaki eksikliklerine bakalım. Yüksekova Devlet Hastanesinde anjiyo ünitesi yok, bu nedenle insanlar yaşamını yitiriyor ve hastanede otopsi yapılamıyor. Hakkâri genelinde hemşire, ebe, tıbbi sekreter ve tekniker eksikliği sağlık hizmetlerini aksatıyor, bu durum hem yurttaşların tedavi hakkını engelliyor hem de sağlık çalışanlarını tükenmişliğe sürüklüyor. Hakkâri Toplum Sağlığı Merkezi fiziki olarak yetersiz, doktorun, hemşirenin, psikoloğun ne oturacak masası ne de bilgisayar var ama binanın üst katında İl Sağlık Müdürü ile Halk Sağlığı Başkanına özel olarak kat tahsis edilmiş. Anayasa'yla güvence altına alınan bilgi edinme ve dilekçe hakkı Hakkâri İl Sağlık Müdürlüğünde ihlal edilmektedir. Evraklar kayıt altına alınıp sayı verilmeden önce bir yöneticinin imzası istenmekte ve bu işlem havale olarak tanımlanmaktadır; bu uygulama anayasal hakların kullanımını engelliyor. Doğurganlık oranının yüksek olduğu Hakkâri'de kadın doğum ve çocuk hastanesi yok, kadın ve çocuklar sistematik biçimde sağlık hizmetinden mahrum bırakılıyor. Türkiye'nin her yerinde olan çocuk izlem merkezi Hakkâri'de yok. Yüksek intihar ve madde bağımlılığı oranlarına rağmen AMATEM ve ÇEMATEM Hakkâri Merkez ve 3 ilçede yok. Hakkâri Devlet Hastanesinde radyoloji

uzmanlığı eksikliğinden dolayı MR ve tomografi yorumları Ankara'daki özel bir şirkete gönderiliyor ve yanlış teşhislerle yurttaşlarımızın sağlığı tehlikeye atılıyor. Yüksekova'da 75 yataklı ek bina hâlâ faaliyete geçirilmedi. Mevcut hastanede mesai dışı poliklinikler yapılıyor, sağlık emekçileri fazla iş yükü altında eziliyor. Hakkâri'de hastane yemekleri hijyenik değil. Yemek şirketleri iktidar bağlantılı ve yandaş ilişkilerle korunuyor. Hastane kantinlerinde yiyecek ve içecekler fahiş fiyatlarla satılıyor, hatta sağlık çalışanları da mağdur ediliyor. Tüm bunlar Hakkâri'de sağlıktaki liyakatin olmadığını gösteriyor. Kasım 2016'dan bu yana görevde olan İl Sağlık Müdürünün göreve getirdiği deneyimsiz ve liyakatsiz kişilerin sağlık çalışanlarına mobbing uyguladığı, nöbetler ve fazla mesailerle yaşamlarını zorlaştırdığı da iddia ediliyor.

Sayın milletvekilleri, dün de Van ve Hakkâri kara yolunda meydana gelen kazalara değinmiştik; bu yolların denetimsizliğinden, altyapı eksikliklerinden bahsetmiştik. Yine, burada Şemdinli-Derecik yoluna da değinmek istiyorum. Şemdinli-Derecik yolu ise her kış kapanıyor; heyelan önlemleri alınmıyor, köyler izole kalıyor, hastalar sırtlarda taşınıyor, bebekler karda doğuyor. Bu yollar sadece asfalt değil, yaşama çıkan tek umuttur. Siz bu umudu her yıl ihmal ve vurdumduymazlıkla yok ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bartin, lütfen tamamlayın.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Hakkâri iki ülkeye sınır ama sınır kapılarını sanki başka bir devlet işletiyor. Esendere Sınır Kapısı sözde yirmi dört saat açık ama geçiş için saatlerce bekleniliyor. 2023'te açılan Derecik Umurlu Sınır Kapısı'nda hâlâ yük taşımacılığı yok, ticaret yapılamıyor; Üzümlü Sınır Kapısı ise fiilen kapalı durumda. Bölge halkı soruyor: "Bu kapılar halka değil rantçılara mı çalışıyor?" Halk geçim derdindeyken iktidar Hakkâri'ye yatırım yapmıyor.

TÜİK'e göre Hakkâri yüzde 18,3'le işsizlikte Türkiye 1'incisi: Organize sanayi bölgesi yok, hayvancılıkla geçinen binlerce aile destek alamıyor. 2022'den bu yana 442 esnaf kepenk kapattı. Hakkâri'ye ne okul yapan ne öğretmen atayan iktidar, öte yandan proje okullarına liyakatsiz ve yandaş müdürler atıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Buna da değinmek istiyorum Sayın Başkan.

Okulları kendi arka bahçesi olarak gören AKP Hakkâri Gençlik Kolları Başkanı ise Bayköy İlkokuluna giderek öğrencilerle etkinlik düzenliyor. Hakkâri halkımız bu adaletsizliklerin hiçbirini unutmayacak.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bartin, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, siyasette şiddetin reddi hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'a ait.

Sayın Akdoğan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- *Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, siyasette şiddetin reddine ilişkin gündem dışı konuşması*

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; çok teşekkür ediyorum.

Her gün sabah Türkiye'de yeni bir krize uyanıyoruz. Türkiye'de her sabah yeni bir olaya uyanıyoruz, her gün yeni bir skandala uyanıyoruz. Bugünkü skandalımızın başlığında "Trump-Erdoğan ve X" var. Diyeceksiniz ki: "Niye Trump-Erdoğan ve X?" Bunu biraz sonra söyleyeyim.

Ancak ben Sırrı Süreyya Önder’i, Sırrı Başkanı size yapacağım bir hatırlatmayla anmak istiyorum. Sırrı Başkan birçok kez bu kürsüde şunu söylemiştir: “Bu ülkede siyasi mahkûm olmak ile siyasi iktidarın sahibi olmak arasındaki mesafe bir kıl payı kadardır.” Her gün yaptığınız işle, eylemle, icraatla Sırrı Başkanı hiç anlamadığınız, onu boş yere andığınız, fikirlerine hiç kulak vermediğiniz anlaşılıyor. “Siyasi iktidarın sahibi olmak ile siyaseten mahkûm olmak arasında bir kıl payı var.” Bu sözü ben sizin yerinizde olsam yazdırır, odalarımı asarım.

Bugün sabah neye uyandık? Cumhurbaşkanı adayımızın X hesabının kilitletmesine, engellenmesine uyandık. Bakın, Cumhurbaşkanı adayımızın X hesabı şu şekilde: “Hesap erişime engellendi.” Kimin, neyin hesabı? Cumhurbaşkanı adayının hesabı. Niye ve nasıl?

Bakın, başka bir çarpıklığı size söyleyeyim niye ve nasılını açıklarken. Bu, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının konuya ilişkin yaptığı açıklama değerli milletvekilleri. Cumhuriyet Başsavcısının yaptığı açıklamaya bir bakar mısınız ya, ne yazıyor: “Kurmuş olduğu suç örgütünün propagandası mahiyetinde paylaşımlar yapmış.” Ya, sen savcılıksın kardeşim, sen savcılıksın, sen iddia makamısın; daha ortada bir iddianame yok, daha mahkemeye çıkılmış değil, daha savunma yapılmış değil, daha hüküm kurulmuş değil, bu hüküm kesinleşmiş değil, “kurmuş olduğu suç örgütünün” diye bakın, “kurmuş olduğu suç örgütünün” diye bir açıklama yapamazsın. Bu senin hakkın değil, bu senin haddin değil; bunu sen nasıl yapıyorsun? Sonra meşhur Dezenformasyonla Mücadele Merkezinin açıklaması geliyor: Dezenformasyon varmış, bu da bununla mücadele ediyormuş. Sevsinler senin mücadeleni(!) Suç işlemeye alenen tahrik suçunun oluşturulabileceği değerlendirilerek yani oluşturulmamış ama ola ki “oluşturulur” diye kapanmış. Bakın, ben böyle bir acziyet, böyle bir zavallılık, böyle acınası bir hâl görmedim. Korkudan tir tir titriyorsunuz, titrerken boncuk boncuk terliyorsunuz; korkudan tir tir titriyorsunuz, titrerken boncuk boncuk terliyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Yoksa hiçbir akıl, hiçbir mantık, hiçbir izan bir Cumhurbaşkanı adayının hesabını kapatmaz, olmaz. Üniversite hukuk fakültesinde 1’inci sınıfta olanlar 2’nci dönemdeler; hocalardan rica ediyorum, varsa yürekli bir hukuk fakültesi hocası şu olanı biteni Allah aşkına bu sene finallerde sorsun ya, yorumlatsın öğrencilere. Bu kürsüde kaç kere söylenmiştir bu? Binlerce kez söylenmiştir. “Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.” Bu, kanunda yazıyor. Saraydaki üç-beş muhteris bir kişiye kafayı takarsa o, suçlu sayılabilir, mahkeme kararına falan hiçbir şekilde gerek yoktur.

Değerli milletvekilleri, bugün iktidardasınız, yarın muhalefette olacağınızı unutmamalısınız. Size bir kardeş tavsiyesi: Yarın muhalefette olduğunuzda karşınızda nasıl bir iktidar istiyorsanız bugün iktidarda öyle davranmalısınız. İktidarınızın sonuna geldiğinizin farkında olmalı, hiç değilse baki kalan bu kubbede hoş bir seda bırakmak için çalışmalısınız.

Bakın, bu işler gelecek, geçecek. Ben şu iddiada değilim: Ben olan biten birçok şeyden, buradaki milletvekillerinin haberi olmadığının farkındayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Hemen tamamliyorum.

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, lütfen tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Bu mezalimi yapan bir avuç kötütül akıl sahibine sizin telefonla bile ulaşamayacağınızın farkındayım. Ulaşamazsınız, telefon açıp o kişilere ulaşamazsınız ama sizler sustuklarınızdan sorumlusunuz; bunu da hiçbir şekilde unutmamalısınız. Kin ve devlet işlerini birbirinden ayırmanız gerektiğinin artık farkına varmalısınız. Kuru dereden bal çıkarılmayacağını

anlamak zorundasınız. Yaptığınız bu zorlamalarla hiçbir yere gidemeyeceğinizi anlamak zorundasınız. Ha, bize gelince, biz Banazlı Koca Haydar Pir Sultan'ın yolundan gideriz. Ne diyor:

“Kadılar, müftüler fetva yazarsa

İşte kement, işte boynum asarsa

İşte hançer, işte kellem keserse

Dönen dönsün ben dönmezem bu yoldan.”

Hepinize çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, teşekkür ediyorum.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İstanbul Kartal Anadolu İmam-Hatip Lisesinden gelen öğrencilere “Hoş geldiniz.” denilmesi.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, İstanbul Kartal Anadolu İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinden bir grup Genel Kurulu locadan takip etmektedir; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser'in, 13 Mayıs Türk Dil Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, 13 Mayıs Türk Dil Bayramı münasebetiyle söz isteyen Karaman Milletvekili Selman Oğuzhan Eser'e ait.

Sayın Eser, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün, burada, milletimizin en kıymetli hazinelerinden biri olan Türkçemizin tarihsel yolculuğunda bir dönüm noktasını anmak üzere söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

13 Mayıs, sadece bir anma günü değil, esasında, bir milletin kendi kelimeleriyle ayağa kalktığı, kendi sesiyle tarih sahnesinde yer aldığı önemli bir gündür. Tam yedi yüz kırk sekiz yıl önce 13 Mayıs 1277'de, Karamanoğlu Mehmet Bey Anadolu'da birliği, toplumsal adaleti ve halk ile yönetim arasındaki mesafeyi kapatacak olan en sağlam bağı işaret etti, Türkçeyi. O meşhur fermanıya Türkçeyi devletin resmî dili ilan etti: “Şimden gerü hiç kimesne kapuda ve dîvânda ve mecâlis ve seyrânda Türkî dilinden gayrı dil söylemeyeler.” Bu söz bir beyliğin sınırlarını aşan, bir milletin kendi kimliğini dil üzerinden inşa etmesini sağlayan cesur bir fermanıdır. Şunu iyi biliyoruz ki dil sadece iletişim aracı değil, bir milletin hafızasıdır. Dil, tarihin içinden süzülen değerlerin, inançların, kültürün ve düşünce dünyasının taşıyıcısıdır. Türkçe, bu topraklarda varlığını sürdürmüş nice uygarlığın özünden süzülüp üzerine inşa edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, tarihte Karaman bu aziz topraklarda Türkçeye resmîyet kazandıran, dili devlete mühür yapan bir şehirdir. 13 Mayıs Türk Dil Bayramı Karaman'da her yıl düzenlenen törenlerle, halk etkinlikleriyle edebiyatçılar, sanatçılar ve bilim insanlarının katkısıyla büyük bir coşkuyla kutlanmaktadır. Bu yıl da ülkemizin dört bir yanından ve Türk dünyasından gelen konuklarla birlikte Türkçeye gönül vermiş herkesin katılımıyla zengin bir program hayata geçirilecektir: Yunus Emre'nin izinde, Karamanoğlu Mehmet Bey'in mirasında yükselen bu kutlama kültürel sürekliliğimizin de

önemli bir parçasıdır. Ancak bu kutlamalar yalnızca geçmişe saygı duruşu değil, aynı zamanda gelecek kuşaklara yönelik bir sorumluluk bilincidir. Türkçemizi doğru, temiz, zengin kullanmak; onu bilimde, sanatta, edebiyatta ve dijital mecralarda daha güçlü kılmak hepimizin ortak vazifesidir. Bir milletin bağımsızlığı sadece bayrağı ve toprağıyla değil diliyle tamam olur. Bugün Türkçemizi yozlaştırmaya, yabancı kelimelerle örselemeye, kendi köklerinden koparmaya yönelik her eğilim karşısında yedi yüz kırk sekiz yıl önceki o bilinçli iradeyi örnek almak zorundayız.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Türkçe Türk dünyasını da ortak bir gelecekle buluşturacak en güçlü bağdır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ortak alfabe çalışmalarından kültürel mirasın korunmasına, gençlik projelerinden stratejik iş birliklerine kadar 35 başlıkta güçlü adımlar atılmaktadır ve de atılmaya devam edilecektir. Türk Devletleri ile İlişkiler Başkanlığı olarak geniş bir alanda, kardeş devletlerle olan ortak geleceğimizi güçlendirecek adımların atılmasında çok boyutlu siyasi iş birliğini temel alan çalışmaları yürütüyoruz. Türkçeyi sadece geçmişin emaneti değil geleceğin de anahtarı olarak görüyoruz. Elbette bu topraklarda konuşulan farklı diller, kültürümüzün zenginliğini ve çok sesliliğini yansıtır. Her biri bu ülkenin hafızasında yer etmiş, bu coğrafyanın bir parçası olmuştur. Ancak bizi bir millet yapan, bizi birbirimize bağlayan, aynı geçmişe yaslanıp aynı geleceğe yürümemizi sağlayan ortak payda Türkçedir. Türkçe, doğudan batıya, kuzeyden güneye milyonlarca insanı aynı cümlede birleştiren, aynı kelimede buluşturan bir kuvvettir. Konuştuğumuz dil ortaklaştıkça hissettiklerimiz de ortaklaşır. Bu yüzden Türkçe hislerimizle bizi birbirimize bağlayan aidiyet duygusudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELMAN OĞUZHAN ESER (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Eser, lütfen tamamlayın.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Devamla) - O aidiyet duygusuysa bizi, ortak geçmişin mirasçısı ve ortak geleceğin kurucusu yapacaktır. Türkçe, bir milletin kendi kendisine verdiği sözdür. Esasında bir arada yaşama iradesinin dilidir Türkçe.

Bu vesileyle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Karamanoğlu Mehmet Bey ve Türkçeye hizmet etmiş tüm tarihî şahsiyetleri rahmet ve minnetle anıyor; 13 Mayıs Türk Dil Bayramı'nın dilimize, kültürümüze ve milletimizin ortak geleceğine hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Yaşasın Türkçe, yaşasın Türk milletinin diliyle kurduğu medeniyet! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Eser, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'a ait.

Sayın Baykan, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın yaptığı gündem dışı konuşmadaki bazı ifadelerine ve cuntacı zihniyete ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Biraz önce Umut Bey'i dinlerken kendisinin cezaevinde nasıl haberleşildiğini tatlı tatlı anlattığı televizyon programını hatırladım.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Koca devlet haberi benden mi alıyor? Sizin yönettiğiniz devlet haberleri benden alıyor, öyle mi?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sevgili kardeşim, bence siz bu marifetinizden dolayı terliyor, tir tir titriyor, kürsüyü suç bastırma güdüsüyle kullanıyorsunuz.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Darbeyi enişteden öğrenen cezaevinde ne olduğunu benden öğrenir.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Mors alfabesi, posta güvercini, pusula, nasıl haberleşildiğini anlattınız, sonra olanlar malum.

Milletimiz cuntacı zihniyetten çok çekti, milletin iradesiyle değil vesayetle iktidar kurmaya çalışan anlayışların devri artık sona erdi. Dün cuntacıları milletvekili adayı yapan, milletvekili seçtiren, Cumhurbaşkanı adayı yapanlar bugün başkalarına cuntacılığı asla yamayamazlar. Bir zamanlar kendi açtıkları köy enstitülerine bakıp “Milletin aydınlanmasına vesile oldu.” diye kapatan zihniyet bize ders vermeye çalışıyor. Mavi vatana “masal” diyenler Türkiye’nin denizlerdeki haklarını yok sayanlardır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Kıbrıs’ı teslim ettiniz, Kıbrıs’ı.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Biz dün Deniz Gezmiş’in idamına el kaldıranların torunlarının bugün ağıt yaktığını çok iyi biliyor, görüyoruz.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer’in, enerjide tam bağımsız Türkiye hedefine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Enerjide tam bağımsız Türkiye hedefimizle son yirmi üç yılda güneş ve rüzgâr kurulu gücümüzü sıfırdan 35 bin megavatın üzerine çıkararak ülkemizdeki tüm hanelerin yıllık elektrik ihtiyacını karşılayabilecek bir seviyeye ulaştık. 2035 yılına kadar güneş ve rüzgâr kurulu gücümüzü 120 bin megavata çıkarmayı hedefliyoruz. Geçtiğimiz yıl 81 ilde toplam 6.676 megavatlık bir kapasiteyi devreye alarak yenilenebilir enerjide yıllık bazda rekor seviyede kurulu güç artışı sağladık. Yatırım değeri yaklaşık 5 milyar doları bulan projelerle yıllık 12,5 milyon ton karbon salınımını ve 2,8 milyar metreküplük doğal gaz ithalatını önlemiş olduk. Kendi kaynaklarına, kendi potansiyeline yaslanan bir Türkiye hedefimize adım adım ilerliyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

3.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar’ın, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, her gün en az 2-3 kadının ve çocuğun cinayete kurban edildiği bir ülke olduk. Bahar Aksu ve Neriman Onur eski eşleri tarafından, yardım çılgınlıkları atmalarına rağmen sokak ortasında hunharca katledildiler. 21 yaşındaki Hatice, saplantılı komşusu tarafından evinin içinde kafasına sıkılan silahla hayatını kaybetti. 16 ve 22 yaşındaki Melisa ve Umutcan beş yıldır kayıp olan babalarının borçları yüzünden evlerinde katledildiler. 6284 sayılı Kanun’u etkin bir biçimde uygulamayanlar, İstanbul Sözleşmesi’nden bir gecede çıkanlar, devlet gücünü kadının arkasından çekenler, bu bir aile meselesi değil apaçık bir kadın kıyımıdır. Kadın-erkek eşitliğinde Avrupa sonuncusu, kadın cinayetlerinde Avrupa şampiyonu, kadına şiddette dünya 2’ncisi olduğumuzu asla unutmayalım. Bu bir kadın sorunu değil insanlık suçudur, sorunudur.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, iktidara seslendiğine ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarını sürdürmek için her yolu mübah gören AKP iktidarına sesleniyorum: İleri demokrasi vaatleriyle çıktığınız yolda geldiğiniz nokta içler acısı. Hukuksuzca diplomasını iptal ettiğiniz ve tutukladığınız Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu'nun Anayasa'nın 26'ncı maddesinde yer alan ifade hürriyetini de gasbetmek için bugün sosyal medya hesabını engellediniz. Sormak istiyorum: Sizin demokrasi, hukuk ve özgürlük anlayışınız bu mudur? Bu engelleme kararıyla Anayasa'yı ve Ceza Kanunu'nu açıkça çiğneyerek bir hukuk skandalına daha imza atıyorsunuz. Bu hukuk skandallarıyla Türkiye'yi Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 173 ülke arasında 148'inci sıraya, Avrupa'da ise sondan 2'nci sıraya getirdiniz. Bütün bunları bir korkuyla yaptığınızı Türk milleti çok iyi biliyor ama siz de bilin ki korktuğunuz başınıza gelecek ve ilk seçimlerde Türk milleti oylarıyla sizi iktidardan indirecek.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

5.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Rûm suresinin 30'uncu ayetikerimesine ve cinsiyetsizliği odak noktasına koyan anlayışa ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - (Hatip tarafından Rûm suresinin 30'uncu ayetikerimesinin okunması)

“Cinsiyet tercihi” ve “özgürlük” adı altında cinsiyetsizliği odak noktasına koyan anlayışın ve sapkın ideolojilerin oluşturdukları tahribat her geçen gün artmaktadır. Aile birliğini ve evliliği, her türlü toplumsal, ahlaki ve manevi değerleri gereksiz gören ve değersiz göstermeye çalışan bu anlayış, saldırgan bir tavırla sapkın ideolojilerini ve yaşam tarzlarını âdeta topluma dayatmaktadır. Bu anlayış, organize bir şekilde küresel güçlerin desteği ve yönlendirmesiyle hareket etmektedir. Bu sapkınlık, her geçen gün kamu düzeni, toplumun birlik ve bütünlüğü ve genel ahlak ilkeleri için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Söz konusu anlayışın normalleşmesi ve yaygınlaşması hâlinde aile kurumu ortadan kalkacaktır. Neslin emniyetini tehlikeye düşüren bu duruma karşı duyarlı herkesi topyekûn mücadeleye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ölüyoruz, ölüyoruz, her gün ölüyoruz.

BAŞKAN - Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı...

6.- Kayseri Milletvekili Murat Cahid Cıngı'nın, 9 Mayıs Avrupa Günü'ne ilişkin açıklaması

MURAT CAHİD CINGI (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bilindiği gibi, 9 Mayıs özellikle Avrupa Birliği tarafından Dünya Avrupa Günü olarak kutlanıyor, kutlu olsun. Özellikle barışın, istikrarın, demokrasinin, insan haklarının ve hukukun üstünlüğünün ön plana çıkarılmaya çalışıldığı bir gün. Bizim temennimiz Avrupa Birliği ülkelerinin şu anda İsrail katliamı altında inim inim inleyen Gazze halkları için de aynı düşünce sistemini geliştirmesidir. Bunun yanı sıra, 1963 yılından beri tam üyelik hedefiyle ilerlediğimiz Avrupa Birliği üyelik yolunda temennimiz: Avrupa Birliği'nin siyasi saikleri bir tarafa bırakarak objektif zeminde hem ilişkilerimizi daha da ilerletecek hem de bölgesel istikrarı sağlayacak bir görüşme ve üyelik zemininde Türkiye'yi üyeliğe kabul etmesidir. Bütün dünya insanlığı için bugünün kutlu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

7.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Gazze'de ve bölgede hiçbir şey yapmayan İslam dünyasına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, ABD Başkanı Trump'ın insanlık dışı açıklamalarından da destek alan işgalci, terörist, siyonist İsrail'in Gazze'de ve bölgede katliama devam ettiğine şahit olmak, Gazze'nin haritadan silinmesi barbarlığı karşısında dünyanın hiçbir şey yapmadığını görmek, zulme rıza göstermek insanlığın acziyetinin tescili gibi duruyor. Ateşkesi bozarak, sahte bahanelerle arkadan dolanarak ramazan ayından beri sürdürdüğü soykırım ve akıttığı kanın bedelini er veya geç ödeyecekler. Buna inandığım kadar hiçbir şey yapmayan İslam dünyasının da ağır bedeller ödeyeceğine inanıyorum. “Bir tarağın dişleri” gibi tanımlanan Müslümanların karşı karşıya olduğu bugünkü tablo tanınmaz, tanımlanamaz özelliğiyle öne çıkmakta ve cümledeki tarife hiçbir şekilde uymamaktadır İbrahim'in ateşini söndürmeye su taşıyan karınca kadar olamadıktan sonra, oradaki yangının sönmelerini beklemek beyhudedir diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...

8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Amik Ovası'nda yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu yıl Hatay'da, Amik Ovası'nda kuraklık yaşanıyor; buğday eken çiftçi perişan. Buğday eken çiftçiye sulama mevsimi başlamasına rağmen barajlardan ancak rotasyonla su verilebiliyor. Çiftçiye mesaj gönderiliyor, diyorlar ki: Sayın çiftçi, yedi gün su vereceğiz, daha sonraki beş gün su vermeyeceğiz. Dolayısıyla, üretici buğday veriminde neredeyse yarı yarıya kayıp yaşıyor. İktidar bunları görmüyor mu, tedbir almıyor mu? Neden Hatay'a yeteri kadar baraj ve sulama kanalları yapmadınız? Eğer çiftçiye gerekli desteği sağlamazsanız gelecek yıl buğday ekimi azalır. Ben buradan iktidara sesleniyorum: Buğday çiftçisinin borcunu öteleyin, faizlerini silin, sulama kanallarını açın ve buğday alım fiyatını en az 20 lira açıklayın.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

9.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına getirilen erişim engeli iktidarın toplumsal muhalefeti susturma çabasının yeni bir örneğidir, bir siyasi sansürdür, halkın iradesini ve ifade özgürlüğünü hedef alan pervasız bir saldırdır. Kendilerini hâlâ iktidar ve muktedir zanneden zavallıların yaptıkları şu son iş bile aslında ne kadar aciz ve korkak olduklarını tescillemiştir. Beyazıt Meydanı'nda gördük, meydanların aydınlığından bile korkar olmuşlar. Korkaklar çünkü demokratik zeminde Ekrem İmamoğlu'yla, halkla başa çıkamadıkları için yargıyı, devlet kurumlarını siyasi tetikçi olarak kullanıyorlar. Korkaklar çünkü ifade özgürlüğüne karşı sansürcülüğe soyunuyorlar. Tıpkı geçmişte darbecilerin yaptığı gibi, tıpkı Nazi Almanyasında Goebbels'in yaptığı gibi. Unutmayın, yedi düvelin mezaliminden kurtulan halkımız sizden de kurtulacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun...

10.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'daki çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan Iğdır'da çiftçiler binbir sorunla boğuşmaya devam ediyor. Özellikle küçükbaş hayvan yetiştiricileri bahar mevsiminin gelmesiyle birlikte yayla ve otlak alan sorununu ciddi bir şekilde yaşamaktadır. Onlarca yıldır bahar aylarında hayvanlarını Kars

ve Ardahan yaylalarında otlatan Iğdır halkı, bölge illerinin valilik ve kaymakamlıklarının aldıkları kararlar yüzünden birçok sorunla karşı karşıyadır. Bölge illerinin valiliklerince alınan kararlar sonrası Iğdır'lı çiftçiler hayvanlarını yayla ve meralara götüremez duruma gelmiştir. Hayvanlarını otlatamayan hayvan sahipleri tek geçim kaynakları olan çiftçiliği bırakmakla karşı karşıya bırakılmıştır. Tarım ve Orman Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığından bu konu hakkında bir an önce Iğdır'lı çiftçilerin sorunlarını gidermelerini talep ediyoruz. Yayla ve mera yasakları sorunu çözüm bekliyor, bu yayla yasaklarına son verilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Cizre, Silopi ve İdil ilçelerinde yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Özellikle Şırnak ilinin Cizre, Silopi ve İdil ilçelerinde yaşanan kuraklık nedeniyle tarım emekçileri büyük mağduriyet yaşamaktadır, bu soruna acilen çözüm bulunması gerekmektedir. AKP iktidarının tarım politikasının özeti dışa bağımlılık olmuştur. Ülkede tarımsal üretim âdeta bitirilmek istenmiştir ancak hâlâ üretim için çabalayan, direnerek ayakta kalmaya çalışan tarım emekçileri vardır. Şırnak ve ilçelerinde buğday, arpa ve mercimek üretimi uzun süredir devam eden kuraklıktan olumsuz etkilenmektedir. Kıraç alanlarda yapılan kuru tarım ürünlerinde erken kuruma maalesef başlamıştır. Sayısı giderek azalan tarım emekçilerinin kuraklıktan zarar görmelerinin önüne geçilmeli, tüm üreticilerin zararı tespit edilerek tazmin edilmelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen... Yok.

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, soğan üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hepimizin sofrasının temel gıda maddesi olan soğan, doğrayanın gözünü, üretenin canını yakıyor. Mazot, su, gübre, ilaç ve elektrik maliyetleri hariç yalnızca işçilik maliyeti 3,5 lira olan soğan tarlada 4 ile 6 lira arasından alıcı buluyor. Üreticiler soğanlarını zararına elden çıkarıyor. 3 harfli zincir marketler soğanının alım fiyatını belirliyor, üretici batıyor, Hükûmet yalnızca bakıyor. Hiçbir önlem alınmazsa bugünlerde Adana ve Reyhanlı'da zararına soğanını satan çiftçilerimizin yaşadığını Amasyalı üreticiler de yaşayacak. Çiftçilerimizin zarar yaşamaması için soğanda kilo başına 3 lira destek verilmelidir, taban fiyat uygulamasına geçilerek üreticiyi memnun edecek bir fiyat açıklanmalıdır, ihracatın önündeki anlamsız engeller kaldırılmalıdır, yoksa gelecek sene Türkiye soğan ekecek çiftçi bulamayacak. Soğan üreticilerinin feryatlarına kulak verin, çiftçilerimizin alın terinin değerini teslim edin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da yaşanan dolu felaketine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'nin birçok bölgesini etkileyen don olayından sonra 2 Mayıs'ta Urfa'da dolu felaketi yaşandı. Dolu yağışından en fazla Bozova ve Hilvan ilçeleri etkilendi. Ekinler ve fıstık ağaçları büyük zarar gördü. Dolu felaketinden sonra Urfa Valiliğinden "Çiftçilerin zararı en kısa sürede tespit edilip süreç Valiliğimiz tarafından takip edilecektir." açıklaması yapıldı. Dolu felaketinin üzerinden bir hafta geçti,

Tarım il ve ilçe müdürlükleri hâlâ saha çalışması başlatmış değil. Cumhurbaşkanı Erdoğan “Dondan kaynaklı çiftçilerin zararı karşılanacak.” açıklaması yaptı. Doludan etkilenen Urfa’yla ilgili zararın karşılanacağına dair herhangi bir resmî açıklama yapılmadı. Urfa Türkiye’nin bir şehri, üvey evlat muamelesini hak etmiyor. Halkın Meclisinden Urfa Valisi Hasan Şıldak ve Tarım Bakanı Yumaklı’ya sesleniyorum: Cumhurbaşkanından talimat beklemeden çiftçilerin doludan kaynaklı zararı bir an önce tespit edilip zararlar sosyal devlet gereği karşılanmalıdır.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...

14.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla’nın, Enerji Bakanı Bayraktar’ın yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Enerji Bakanı Bayraktar “Avrupa’daki elektrik kesintileri Türkiye’yi etkileyebilecek seviyede çünkü biz de Avrupa’nın sistemine bağlıyız.” diyor. Ne demek bu? Buna benzer büyük elektrik kesintileri Türkiye’de de olacak demek. Bir de konuyu iklim değişikliğine getirmek istiyorlar, kamuoyunu da buna hazırlayacaklar. Şimdiden bu kesintileri güneş patlamasından ziyade iklim anormalliğine bağladılar bile. Durmayacaklar, sonuna kadar deneyecekler, öyle gözüküyor. Uzun sürebilecek elektrik kesintileri sadece elektriklerin, ışıkların sönmesi gibi basit bir durumla kalmaz; sağlık hizmetlerini, su teminini, kanalizasyon akışını, iletişimi, gıda teminini, ödemeleri, sanayi ve üretimi, ulaşımı, ısınmayı ve her şeyi etkiler. Nispeten uzun sürebilecek bir kaosta en önemli konu birlik ve beraberliğimizi korumaktır. Bir ve beraber olursak her türlü saldırının üstesinden geliriz Allah’ın izniyle. Şimdiden önlemlerimizi almalıyız diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan...

15.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan’ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının il müdürlüklerine gönderdiği yazıya ilişkin açıklaması

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının il müdürlüklerine gönderdiği yazıyla toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği gibi kavramları yasaklama girişimi bilimden, insan haklarından, Anayasa’nın eşitlik ilkesinden açıkça sapmaktır. Bu ayrımcı talimat Bakanlığın kadın-erkek eşitliğini reddettiğini, LGBTİ+’ları yok sayarak doğrudan hedef gösterdiğini ilan etmektir. Ayrımcılığı kamu eliyle meşrulaştıran bu zihniyet yalnızca Anayasa’ya değil, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve insan onuruna da aykırıdır. Aileyi ve toplumu tehdit eden toplumsal cinsiyet eşitliği değil, her gün büyüyen cinsiyet temelli şiddettir. Bu ayrımcı, dışlayıcı ve nefreti körükleyen yaklaşımı kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Eşitlikten, özgürlükten, insan haklarından vazgeçmeyeceğiz.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

16.- Adana Milletvekili Bilal Bilici’nin, cezaevlerindeki öğrencilere ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu’nun tutuklanmasını takip eden günlerde yüzlerce öğrenci kardeşimiz haksız yere tutuklandı. Bunların 40’tan fazlası hâlâ cezaevlerinde. Kimi protesto sürecinde, kimi evlerinde şafak baskınıyla gözaltına alınan bu öğrencilerin bazılarının fiziksel şiddet ve insanlık dışı muamele gördüğüne dair ciddi ifadeler de tanık olduk. Bu gençlerin tek suçunun demokratik haklarını savunmak ve bu hukuksuzluğa karşı çıkmak olduğunu

belirtmek istiyorum. Unutmayalım ki bu öğrenciler bu ülkenin en iyi üniversitelerinde okuyan gençlerdir. Bu arkadaşlarımızın ülkemizin geleceği ve bu vatani emanet edeceğimiz nesiller olduğunun da altını çizmek istiyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Orhan Sümer...

17.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Çukurova Havalimanı'na ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çukurova Havalimanı yapımı sırasında defalarca uyardık. “Şakirpaşa’yı kapatmayın. Sırf yolcu garantisi uğruna ‘Yandaşlar kazansın.’ demeyin. Adana’nın değerlerini yok etmeyin, Şakirpaşa’yı geliştirin.” dedik, maalesef dinletemedik. Çukurova Havalimanı’nı açıldığı günden itibaren beş ayda 1 milyon 9 bin yolcu kullandı ve bu durum yüzünden işletmeci firmaya 20 milyon 377 bin TL ödeme yapıldı. Âdeta devlet işletmeci firmaya hoş geldin parası, ayakbasta parası ödemiş oldu. Bu ödenen, milletin parası; bu ödenen, maaşına zam yapılmayan emeklinin, çiftçinin, öğrencinin, küçük esnafın parası. Rant uğruna memleketin tüm kazanımlarını yok edip gelir kaynaklarını bir grup zümreye aktarmayın. Allah’tan korkun, artık yeter! Milyonlar sokakta ve adalet arayışında.

Bu talan düzenine, iktidar eliyle yaratılan bu fakirliğe, yoksulluğa hep birlikte “Hayır!” diyeceğiz. İlk seçimde Cumhuriyet Halk Partisi iktidarını kuracağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Perihan Koca...

18.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Çiğli Belediyesinde işten çıkarılan kadın işçilere ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkenin dört bir yanında işçiler hakları için mücadele ediyorlar. İzmir Çiğli’de de Çiğli Belediyesinde hazıranda işten çıkarılan 147 işçiden 6 kadın işçi 1 Mayıs’ta Ankara’ya doğru yürüyüşe geçtiler. 6 kadın işçi seslerini duyurmak için CHP Genel Merkezi önüne yürüyorlar. İşe geri alımları konusunda ne yazık ki tüm girişimler şimdye kadar sonuçsuz kalmış durumda. Kadın işçilere belediye tarafından mali bütçenin yetersiz olduğu ve işe geri alım yapılamayacağı söylendi ancak bu beyandan hemen sonra başka 30 işçinin alındığını öğrenmiş olduk. Buradan Çiğli Belediyesinde çalışan işçilerin yürüyüşünü, 6 kadın işçinin yürüyüşünü selamlıyorum ve derhâl işe iadelerini bekliyoruz.

BAŞKAN - Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık...

19.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'in, Ağrı Valisine ve diğer bürokratlara ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Ağrı’da 35 köyün altyapı sorunlarını altı yıl önce İl Tarım Müdürlüğü ihale ediyor. İhale işlemi sonradan DSİ’ye devrediliyor. İl Özel İdaresi, altyapı yapılmadığı için, firma kaçıp gittiği için işi devralmıyor. 35 köy, milyonlar, ihalenin mağduru oluyor.

Diğer taraftan da Ağrı İl Valisi, İl Özel İdareye ait olan bütün araçları; vidanjör, loder, çöp kamyonlarını son seçimlerde AK PARTİ’nin aldığı Patnos Belediyesinin emrine gönderiyor. Kentteki başta Vali ve diğer bürokratlar kente karşı büyük bir düşmanlık politikası uyguluyorlar, kentin iradesine saygı göstermiyorlar, diğer belediyeleri cezalandırıyorlar.

Buradan çağrımızdır: Halkın iradesine saygılı olun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

20.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Hatay'daki sağlık alanındaki yatırımların hızlıca yapılması için konuşmalarımıza devam edeceğiz. Antakya'da 20, İskenderun'da 5, Defne'de 7, Hassa'da 1, Kırıkhan'da 3 olmak üzere toplamda 36 adet aile sağlık merkezi yıkıldı. Bunların yerine 202 tane konteyner sağlık merkezlerinde hizmet gören işlemler var. Şimdi, yazın çok sıcak olduğu için konteyner kentte aile sağlık merkezinin olması çok da mantıklı ve sağlıklı değil. Bu bakımdan, hızlıca aile sağlık merkezlerinin yeniden inşa edilmesi noktasında bir ihtiyacımız var. Aynı zamanda aşı deposuyla alakalı yeniden bir inşa süreci lazım.

Samandağ ve Arsuz'da mutlaka KETEM'in kurulmasıyla ilgili ve içindeki ekipmanların tamamlanmasıyla ilgili talebimizi de buradan Sağlık Bakanlığına iletiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

21.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, dana eti fiyatındaki artışa ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Türkiye'de dana eti fiyatı son beş yılda 9,5 kat arttı. Dünya genelinde bu artış altmış yılda 8,5 kat olmuşken bizde sadece beş yılda bunu geçmiş durumda. Bugün Türkiye'de bir kilo et neredeyse 20 dolar, dünya ortalaması ise 7 dolar. Bu ne demek biliyor musunuz? Türkiye'de et artık sadece zenginlerin yiyebildiği bir yiyecek. Marketlerde et reyonuna bakan çocuklar "Anne bu ne?" diye sormaya başladı. Etin vitrinde durduğu, halkın aç kaldığı bir ekonomiyi yönetemiyorsunuz. Bu iktidar tarımı da hayvancılığı da mutfağı da çökertmiştir. Bu, beceriksizlik değil, halkı açlığa mahkûm etmenin adımıdır.

Buradan açıkça söylüyorum; bu milletin tenceresini kaynatamayan iktidarın bu ülkeyi yönetmeye hakkı yoktur.

BAŞKAN - Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan...

22.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, siyasetin kırınglık değil çözüm üretme yeri olduğuna ilişkin açıklaması

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birkaç gün önce Afyonkarahisar'da bir belediye tesisi açılış töreninde Sayın Valimiz Kübra Güran Yiğitbaşı'nın söylediği "AK PARTİ İl Başkanlığımızı da bu tip programlara davet edelim, acıda, sevinçte bir arada olmayı tüm Türkiye'ye biz buradan Afyonkarahisar olarak gösterelim." sözleri hepimizin kulağına küpe olmalı. Ancak ne yazık ki CHP Afyonkarahisar teşkilatının bu çağrıya "Keşke Valimiz aynı hassasiyeti AK PARTİ döneminde de gösterseydi." şeklinde verdiği sipariş yanıt kutuplaştırıcı niyeti gösteriyor. Bu açıklama sadece bir burukluk yaratmakla kalmıyor, toplumsal birlik çabalarını da sabote ediyor. Üstelik önceki Afyonkarahisar Belediye Başkanı Sayın Burhanettin Çoban açıkça diyor ki: "On yıllık Başkanlık dönemimde CHP İl Başkanlarını tüm etkinliklere davet ettik." Hâl böyleyken yapılan bu açıklama siyaseti gerçeklerle değil algılarla yönetme çabasından başka bir şey değildir. Siyaset kırınglık değil çözüm üretme yeridir. CHP kutuplaştırıcı dil yerine yapıcı ve samimi bir siyaseti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Ersan Aksu...

23.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu'nun, Vakıflar Haftası'na ilişkin açıklaması

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Vakıflar Haftası, şefkat medeniyetinin, dalları ve meyveleri ahirete kadar uzanan vakıf medeniyetimizin kutlanması ve yaşatılması adına son derece önemlidir. Vakıf bu toprakların ruhudur, vakıf infaktır, paylaşımdır.

“İnsan insanın kurdudur.” anlayışının tersine “İnsan insanın yurududur.” anlayışının tecessüm etmiş adıdır. Vakıf, imaretle, kervansarayla, medreseyle, şifahaneyle yüzyıllardır milletimizin imanının aynası ve kutlu bir iyilik hareketidir. Kadim medeniyetimiz kuşlar aç kalmasın diye güvercin vakfı, yetim başı okşansın diye şefkat vakıfları tesis etmiş; yolda kalan, borçlu düşen, ilim peşindeki genç destek bulsun diye binlerce vakıf kurmuştur. Son yirmi bir yılda ülkemiz içindeki ve gönül coğrafyamızın dört bir yanındaki 6 bine yaklaşan ecdat yadigârı eseri yeniden ayağa kaldırdık.

Türkiye Yüzyılı aynı zamanda vakfın yüzyılı olacak diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul...

24.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak'ın Alaplı ilçesindeki balıkçı barınağına ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Zonguldak ili Alaplı ilçesi Balıkçı Barınağı Batı Karadeniz Bölgesi için çok önemli bir liman konumundadır. Ancak yanlış planlamayla inşa edilmesi nedeniyle sürekli dalga ve dip akıntılarıyla liman ağzı kum tarafından daraltılmakta ve bazen derinlik 50 santime kadar düşmekte ve balıkçı tekneleri burayı kullanamamaktadır. Hâlbuki efektif bir şekilde kullanılabilse bölgemizdeki özellikle yoğun balıkçılık dönemlerinde tekneler için hem korunaklı bir liman hem de ikmal olanağı sağlayacaktır. Bu da Alaplı esnafının bundan ciddi şekilde bir kazanç elde etmesini sağlayacaktır. Fakat liman her ne kadar her sene ağzı açılmaya yönelik çalışmalar yapılsa bile yetersiz kalmakta, tarama gemileri ve iş makineleriyle yapılan temizlemeler yetersiz kalmakta ve bir sene bile süre dolmadan tekrar limanın ağzı kapanmaktadır. Buradaki sürecin hızlanıp bir an önce tali mendirek veya mahfuz inşaatının tamamlanması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç...

Sayın Kamaç? Yok.

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

25.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

CHP'nin İmamoğlu sevdası gerçekten akıl sır erdirecek gibi değil; seviyor musunuz, dövüyor musunuz, belli değil. Genel Başkanları çıkıp “Mitingimizi içerde televizyondan, telefondan canlı izliyor.” diyor. Bir başkası, içerdeki haberleşmenin şeklini ve verdiği talimatları izah ediyor. Tutuklu olan birisi nasıl oluyor da sosyal medya paylaşımı yapabiliyor? Bunu soran yok. İşinize gelmediği için tartışma konusu da yapmazsınız. Bakın, ortada açık bir tablo var, hesabın kapatılmasının sebebi TCK 214. Madde diyor ki “Suç işlemeye alenen tahrik.” ve deniliyor ki: “Bu paylaşımlar tamamen propaganda niteliğinde.” Yani sürecin siyasetle, ifade hürriyetini engellemeye alakası yok, tamamen hukuk kurallarının işletilmesi. Ama CHP cephesi ne yapıyor? İmamoğlu'nun hesabı kapanınca tüm parti sıraya girmiş, kendi hesaplarını devrediyor. Az kaldı, Ekrem Bey'e dijital anıt dikilecek, altına off-line oldu ama... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever...

26.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Pazartesi günü Bahar Aksu İstanbul'un göbeğinde insanların gözleri önünde katledildi. Dün Adana'da Neriman Onur boşandığı eşi tarafından öldürüldü. Her gün vahşet, her gün yeni bir isim, her gün acı.

Hükûmete sesleniyorum: Kadınları koruyun, şiddeti önleyin. Her can kaybının sorumlusu önlem almayan Hükûmettir. Buradan üzerine basa basa ifade etmek istiyorum, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmeseydiniz, Türkiye bu acı ve karanlık tabloyu yaşıyor olmazdı. Amasız fakatsız, lakinsiz bu cinayetleri durduracak önlemler bir an önce alınmalıdır. İnsan hayatından daha değerli hiçbir şey yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer...

27.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'nun önce mazbatasını, şimdi diplomasını çaldınız, zindana attınız, mitinglerini kararttınız, yetmedi, şimdi de hukuksuzca sansürlüyorsunuz. 19 Mart siyasi darbesinin ardından şimdi de bir büyük dijital darbeye karşı karşıyayız. Ekrem İmamoğlu'nun X hesabının hukuksuzca kapatılması sadece bir kişiye değil milyonların haber alma hakkına, ifade, basın özgürlüğüne ve demokrasiye yapılan bir darbedir.

Biz iyi biliyoruz ki siz Ekrem İmamoğlu'ndan korkuyorsunuz ama korkunun ecele faydası yok. Gidiyorsunuz, gidiyorsunuz, gidiyorsunuz. Zindana hapsederseniz de sansürleseniz de milyonların meydanlardaki büyük adalet, özgürlük ve demokrasi çığlığını susturamayacaksınız. İmamoğlu her yerde, birini sansürleseniz milyonlarca İmamoğlu var. Sandık geldiğinde bu milyonlar size tokat gibi cevabını verecek, Ekrem İmamoğlu'nu rekor oyla Cumhurbaşkanımız yapacak.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

28.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya Arkeoloji Müzesine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - 1975 yılında açılan Antalya Arkeoloji Müzesi Turizm Bakanlığı tarafından yıkılarak yenisi yapılmak istenmektedir. Mevcut müzemiz hem yapı hem de alan olarak yeterli değildir. Aynı alana yapılacak yeni müze mevcut eserleri zor sığdıracaktır, envanter genişlediği için de zamanla yetersiz kalacaktır, kamusal bir israf olacaktır. Oysa müze alanı büyütülebilir, mevcut müze Karayolları tesisleri ve turizm uygulama oteline komşudur, bu alanlar projeye dâhil edilirse Antalya için ikonik bir müze yapılabilir. Müze binası sadece mimariyle değil içindeki eserlerle anlam kazanır. Bu yüzden tasarım sürecine müzeciler ve arkeologlar da mutlaka dâhil olmalıdır. Ben yapılacak yeni müzenin Antalya'ya katkısına bakarım; kültürümüze, turizme, kent markamıza nasıl bir değer katıyor, önemli olan budur. Sonuçta, müzeler, şehrin en önemli anıtsal yapılarıdır. Dünya çapında ses getirecek mi ona bakarım çünkü Antalya, dünyanın en güzel şehridir.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım... Sayın Başkanım, Sayın Mehmet Baykan bizim milletvekilimize sataşmıştır, 69'a göre söz hakkı talep ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

Kim konuşacak?

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Akdoğan konuşacak.

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Umur Akdoğan'ın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

UMUR AKDOĞAN (Ankara) - Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi tarihini kimseye lekeletmeyiz. Hele bahis vesayetçilik olunca Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin yerinden bir anda kalkıp feveran etmesini anlayabiliyoruz.

Mesele tarihse, tarih bahsinde Adalet ve Kalkınma Partisi gelecekte nasıl anılacak, buna bakmak lazım: Rakiplerinin Cumhurbaşkanı adayını cezaevine attırmakla, rakiplerinin yaptıkları mitinglerde otobüsleri bağlamakla, rakiplerinin yaptıkları mitinglerde elektriği kesmekte veya aydınlatma cihazlarını sokmamakla anılacaklar; cezaevleriyle anılacaklar, Silivri'yle anılacaklar. Ana Muhalefet Partisinin Genel Başkanına yapılan saldırıyı kınadıklarını söyleyip bu saldırının araştırılması için Parlamentoda verilen önergeyi reddetmekle anılacaklar. Rakip Cumhurbaşkanı adayına karşı yaptıkları hamlelerle, otuz beş sene sonra diplomasını iptal etmekle, elli senelik şirketlerine çökmekle, o Cumhurbaşkanı adayına selam vereni Silivri'ye göndermekle anılacaklar. En son X hesabının engellenmesiyle birlikte de anlaşılıyor ki dış güçlerle birlikte hareket etmekle anılacaklar; kurtla birlikte yiyip çobanla yas tutmakla anılacaklar. Cezaevindeki bir insanın sabah evini bastırmakla, darmadağın etmekle, çocuklarının yanından eşini aldırarak, bunu o insana iki karışık cezaevindeki televizyonu izletmekle anılacaklar. Onun için dikkatli olmalarını tavsiye ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, teşekkür ediyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Başkanım, müsaadenizle... Başkanım...

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Hiçbir satışma yok!

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Hiçbir satışma yok Mehmet Bey, hiç kusura bakma!

BAŞKAN - Efendim, hiçbir satışma yok.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Hayır, efendim, bana cevap verildi, bir cümle söylemem gerekiyor.

BAŞKAN - Sayın Baykan, size bir şey söylemedi, genel bir değerlendirme yaptı.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ama Murat Emir Bey benim konuşmamın üstüne arkadaşın konuşmak istediğini söyledi.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - E, tabii, çünkü siz bana satıştınız.

BAŞKAN - Efendim, sizinkinde satışma var ama Sayın Akdoğan'ın konuşmasında gerçekten satışma yok Sayın Baykan.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Başkanım, lütfen...

BAŞKAN - Yani satışma yok, o yüzden ben...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Grup Başkan Vekili benim sözlerimin üstüne söz istedi.

BAŞKAN - Efendim, istedi ama satışmadı yani satışmadı, o kadar ince konuştu ki cevap veremeyeceğiniz bir şeyde yani; satışmadı, satışmadı yani. (CHP, İYİ PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, sayesinde Meclise adalet geldi.

MEHMET BAYKAN (Konya) - O zaman kayıtlara geçsin; bizim tarihimizde politikacıları idam etmek yok.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Aman efendim, aman efendim, o iş geçti! Öyle hariçten gazel okumak diye bir yorum yok, hariçten gazel okuma usulü yok! Bak, tutanaklara öyle geçmiyor!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bizim tarihimizde 367 garabeti yok; bizim tarihimizde cuntacıları Cumhurbaşkanı adayı, milletvekili yapmak yok!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, böyle bir usul yok, böyle bir usul yok!

BAŞKAN - Evet, şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bizim tarihimizde 367 garabeti yok!

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Saygılar.

BAŞKAN - Sayın Baykan... Sayın Baykan, tamam.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bana mikrofona da gerek yok.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Böyle bir usul yok, böyle bir şey yok; olsa konuşalım ama lütfen!

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen'e söz veriyorum.

Sayın Ekmen, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'a, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Twitter hesabına, Cumhurbaşkanının PKK'yla ilgili bugünkü ifadelerine, Anneler Günü'ne ve Gaziantep'te yürütülen FETÖ soruşturmasına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyoruz.

Bugün sosyal medyada Zafer Partisi Genel Başkanı Sayın Ümit Özdağ'ın hastaneye kaldırıldığına dair birtakım haberler var. Dürüstçe söylemek gerekirse Sayın Özdağ'ın görüşlerinden neredeyse hiçbirine katılmıyoruz ve görüşlerini ifade şeklini de doğru bulmuyoruz. Altındağ ve Kayseri'de yaşanan olaylardaki tutumunun da en basit ifadeyle siyaseten sorumsuzluk olduğunu düşünüyoruz. Ancak bu tip soruşturmaların zaman ayarlı bir şekilde biriktirilerek yapılması doğru olmadığı gibi, bir siyasi parti Genel Başkanının başka tedbirlerle cezalandırılabilcekken cezaevine alınmasının da doğru olmadığını; bunun makul, gerekli ve orantılı bir karar olmadığını düşünüyoruz. Mevcut sağlık sorunlarını da dikkate aldığımızda, Sayın Özdağ'ın bir an önce, hiç olmazsa adli kontrol şartıyla, daha sağlıklı şartlarda yaşamını sürdürebileceği bir kararla salıverilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bugün yine karşımıza çıkan ikinci bir karar İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu hakkında verilen Twitter hesabının Türkiye'den erişiminin kapatılması kararıydı. Ben bu kürsüden defalarca kez AK PARTİ'li arkadaşlarımıza rica ettim, bir daha rica ediyorum: Lütfen, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 8 Ekim 2024'ten bu yana yapmış olduğu bütün uygulamaları parti içerisinde 2 hukukçu arkadaşımız incelesin. Bu incelemeyi önce kanunilik açısından yapsınlar, sonra hukukilik açısından yapsınlar, son olarak da bunun siyaseten getirisi ve götürüsü açısından yapsınlar. Emin olun, bu dosyalar ele alındığında, birçoğunun kanuna, hukuka aykırı olduğu gibi, AK PARTİ'ye de umdukları faydayı getirmeyeceğini göreceklerdir. Bir Twitter hesabına erişimin bu çağda ne anlama geldiğini acaba Başsavcılık düşünmüyor mu? Başsavcılık düşünmüyorsa AK PARTİ'li arkadaşlar düşünmüyorlar mı? Böyle bir Twitter erişimiyle bir kişinin sesinin kısılacağını mı düşünüyorlar? Sayın İmamoğlu'nun derdini, kendini ifadesini, dosyalara dair görüşlerini, güncel siyasi olaylara ilişkin kanaatlerini başka bir mecradan yayamayacağını mı düşünüyorlar? Böyle bir tedbirin sadece tutuklu olduğu için yani hakkında kesinleşmiş bir ceza olmadığı hâlde, sadece hakkındaki suçlamalara -ki henüz bir iddianame de ortada yok- cevap vermayla kendini savunmak zorunda kalan bir kişinin ifade hakkının engellenmesi olduğunun farkında değiller mi?

Anayasa Mahkemesi geçmişte birçok kez 5651 sayılı Yasa'ya göre getirilen engellemelerin Anayasa'nın 13'üncü ve 26'ncı maddelerine aykırı olduğunu tespit etmişti ama kabul edelim ki bu

sadece bireysel bir hak değil, milyonlarca insanın oyunu almış ve bir partinin resmî süreçte olmasa dahi kendi karar mekanizmalarıyla adayı olarak ilan edilmiş bir kişiye yönelik bu yaptırımların aynı zamanda kamusal anlamda ifade özgürlüğünün ihlali olduğunu ifade edelim.

Sayın Başkanım, bugün Sayın Cumhurbaşkanının milletvekilleri ve bakanlarla yapmış olduğu bir toplantıda, PKK'nın feshini ilanının günlerle sayılı olduğunu ifade ettiği belirtiliyor. Gerçekten birçok kaynaktan gelen bilgi de bunu doğruluyor. Ben daha önce söylediğim bir hususu tekrar aracılığınızla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş'un dikkatine sunmak istiyorum. Gerek Sayın Bahçeli gerek Sayın Cumhurbaşkanı ve gerekse de bu konuyla alakalı birçok devlet görevlisi PKK'nın feshini bir son değil, bir başlangıç olarak kabul edip sürecin Türkiye Büyük Millet Meclisi zemininde olgunlaştırılması ve konuşulması gerektiğini ifade etmiştir. Aradan yedi ay geçti, henüz Türkiye Büyük Millet Meclisi zemininde atılan bir adım yok. Basitçe üç önerimizi sunmak istiyorum. Birincisi, gün geçirilmeden bir genel görüşmeyle Türkiye Büyük Millet Meclisi bilgilendirilmeli ve siyasi partiler de tutumlarını kayda geçirmelidir. İkincisi, sürecin gelişimini takip etmek üzere bir komisyon kurulmalı ve bu komisyon bizzat Sayın Meclis Başkanı başkanlığında ve diğer bütün partilerin de katılımıyla kurulmalı ve sürece dair sadece destek değil, vatandaşlarımızın eleştiri, kaygı ve tepkilerinin de konuşulacağı bir zemin inşa edilmelidir.

Son olarak, AK PARTİ'li ve MHP'li dostlarımıza hem Sayın Erdoğan'ın hem de Sayın Devlet Bahçeli'nin sıklıkla bahsettiği yapısal reformlar ve Anayasa'nın özgürlükçü bir vafsa kavuşturulması dâhil Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratikleşmesi anlamında yapılan ifadelerin, göndermelerin bir an önce Meclis gündemine taşınarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - ...her şeyin milletimizin önünde konuşulması gerektiğini ifade ediyorum.

Sayın Başkanım, önümüzdeki pazar Anneler Günü, bütün annelerimizin elinden öpüyoruz, bütün annelerimizin Anneler Günü'nü tebrik ediyoruz ama unutmamak gerekir ki ülkemizde milyonlarca anne, Anneler Günü'nü ne yazık ki çocuklarının açlığıyla, yoksulluğuyla ve dışlanmışlığıyla karşılıyor. Bazı anneler de cezaevinde ve maruz kaldıkları hukuksuzlukla mücadele ediyor. Elbette, özellikle yoksulluk üzerine az sonra birkaç rakam ifade edeceğim ama çocukları sadece bir mitinge veya bir eyleme katıldığı için tutuklu olan üniversite öğrencilerimizin annelerinin ve Yargıtayın benzer dosyada bozma ve beraat yönünde karar vermiş olmasına rağmen hâlen dosyaları yargı sürecinde sürüncemede bekleyen askerî erlerin ve kursiyer teğmenlerin annelerinin de nasıl bir psikolojiyle Anneler Günü'nü kutlayacağını takdirlerinize sunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Elbette, 15 Temmuz darbe girişimi lanetli bir girişimdir ve bu girişimin arkasında olan bütün güçler sonuna kadar hukuk önünde hesap vermelidir dedik. Hesabı yanlış sorulanlar var, hiç hesap sorulmayanlar var ama bir erin, bir kursiyer teğmenin, bir talimatla, bir bölgeye sevk edilmiş olmasını darbe suçunun bir parçası olarak kabul etmenin mümkün olmadığını bir kere daha hatırlatalım.

Sayın Başkanım, TEPAV'ın, UNICEF'in ve TÜİK'in verilerine göre ülkemizde büyük ve derin bir yoksulluk var. En az 7 milyon çocuk yoksulluk içerisinde -ki bu, çocuk nüfusunun üçte 1'ine tekabül ediyor- ve bunların en az 2 milyonu derin bir yoksullukla karşı karşıya. Yani yatağa aç giriyor, okula aç gidiyor, dersi aç dinliyor ve eve aç dönüyor; yeni bir kıyafet alamıyor, düzgün bir iki çift ayakkabı alamıyor ve bunlar geçen ay açıklanan TÜİK verileriyle bir kere daha tespit ediliyor, bir kere daha kayıt altına alınıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sağ olun efendim.

TÜİK verilerine göre aileler çocuklarına yeni giysi alamıyor, meyve ve sebze düzenli olarak tüketemiyor, düzenli olarak et, tavuk eti tüketemiyor; çocuklarına bisiklet, kaykay alamıyor, hatta bir kısmı ısınma sağlayamıyor. Sayın Başkanım, Anneler Günü vesilesiyle, bir kere daha, iktidar tarafından özellikle çocuk yoksulluğu ve annelerin maruz kaldığı ekonomik zorluklarla ilgili özel bir plan, bir program yürütmesi gerektiğini ifade edelim.

Son olarak, iki gün önce Gaziantep'te kırk yedi ili kapsayan bir FETÖ soruşturması yürütüldü. 222 kişi gözaltına alınmış, çoğunluğu 20'li yaşlarda üniversite öğrencisi. Sayın Başkanım, Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca birçok terör örgütüyle mücadele etti ancak FETÖ soruşturmaları kadar yaygın, FETÖ soruşturmaları kadar bireyin haklarının çiğnendiği ve FETÖ soruşturmaları kadar neye hizmet ettiği belirsiz olan soruşturmalar gerçekten çok az oldu. Ben bu Gaziantep merkezli soruşturmaya bir kere daha dikkatinizi çekmek istiyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ekmen.

Şimdi İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya söz veriyorum.

Sayın Kavuncu, buyurun.

30.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının X hesabına ve X platformunun yaptığı açıklamaya, Merkez Bankasının geçen hafta aldığı kararlara ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in enflasyon açıklamasına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz, kurulduğumuz günden bugüne kadar herhangi bir konuda kim haksızlığa, hukuksuzluğa uğrarsa hep onunla ilgili kalktık ve cesaretle söz aldık, eleştirdik, düşüncelerimizi açıkça ifade ettik. Belediyelere kayyum atandığında da bu böyle oldu gerek Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleri veya DEM PARTİ belediyeleri olsun. Biz bu kayyumların antidemokratik olduğunu, bunun doğru olmadığını ifade ettik. Can Atalay konusunda görüşlerimizi çok net açıkladık. Tayfun Kahraman ve daha sayamayacağım birçok isimle ilgili hukuksuzluk, haksızlık, adaletsizlik olduğunda hep konuştuk.

Bugün İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanıyla ilgili de anlatılamayan, kamuoyuna izah edilemeyen uygulamalar yapılıyor; biz bunlara değineceğiz. Kim olursa olsun; haksızlığa, hukuksuzluğa uğrayan kim olursa ayırt etmeden, düşüncesine, fikrine bakmadan elbette ki görüşlerimizi söyleyeceğiz. Önce kazandığı seçimi iptal ettiniz, sonra diplomasını iptal ettiniz. Bu arada binin üzerinde dosya tertip edildi, belediyeden teftiş hiç eksik olmadı. Babasının yazlık evini bastınız, babasının şirketine kayyum

atadınız, kayınbiraderini tutukladınız. Kendisiyle görüşen, kendisiyle iletişim kuran ne kadar iş adamı varsa bunlara gözdağı verecek şekilde gözaltılar yapıldı, avukatlarıyla ilgili soruşturmalar başlatıldı. Bir şekilde, en sonunda -artık yani bu kadar ithama maruz kalan bir insanın tek çıkışı var, kendini izah edebilmek, kendini anlatmak- kendini ifade ettiği sosyal medya platformunu da dün itibarıyla, dün gece itibarıyla kapatmış oldunuz ve hâlen ortada net, somut “Bu işteki suç budur.” denilecek bir şey yok; hep iddia var, gizli tanıklar var, onlar var. Ben anlamıyorum ne istendiğini. Acaba bir kahraman mı yaratılmak isteniyor ya da bir Cumhurbaşkanı adayı mı bertaraf edilmek isteniyor veya alternatif olarak ileride Cumhurbaşkanı rakip çıkabilecek kim olursa olsun bunlara gözdağı mı vermek istiyorsunuz?

Ülkenin itibarını mahvettiğinizin farkında mısınız ya! X platformu bir açıklama yapmış, diyor ki: “Türkiye Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bize yazı yazdı bu sosyal medya hesabının kapatılması için. Biz kapattık ama bu, antidemokratik, insan haklarına aykırı, ifade özgürlüğüne aykırı bir karardır.” Bana göre bu da timsah gözyaşlarıdır çünkü X platformunun sahibi Elon Musk’tır. Az önce Gazze’yle ilgili eleştirdiğiniz Trump da Elon Musk’ın kankasıdır. Hani Gazze katliamını yapan Netanyahu’nun kankası olan Trump aynı zamanda Elon Musk’ın kankasıdır ve bu platformun sahibi de odur. Öyle İletişim Başkanlığının yapmış olduğu başvuruyu hemen, anında uygulamaya sokacaksın, beş dakika sonra da timsah gözyaşları döker gibi “Efendim, biz bu kararı zaten doğru bulmadık ama itiraz da ettik.” diyeceksin; bunu külahıma anlat! Hani hep dış güçlerden bahsediyordunuz ya, alın size dış güç işte, dışarıdaki bir güç ve bunu nasıl, hangi saiklerle, bir an önce, bu hesabı kapatabildiğinizi de izah edin.

Ben daha önce bunu gündeme getirdim, çağımız teknofeodalizm çağı yani kapitalizmin, komünizmin konuşulduğu geçmişti, şimdi teknofeodalizm konuşuluyor. Evlerimize girdiler, algı yönetiyorlar, manipüle edebiliyorlar, bilgi alma hakkımızı kısıtlayabiliyorlar ve buna karşı da bir tepki olabileceğinden, bir müddet sonra bunun bir ortaklığa dönüşebileceğinden bahsetmiştim, şimdi bunu çok net görüyoruz. Yani dünyadaki otokrat, antidemokratik, despotik yapılar, kafalar birbirleriyle iş birliği -işte burada çok net bir şekilde görüldüğü gibi- yapabiliyorlar.

Biz bu alınan kararı şiddetle kınıyoruz. Bunca yapılan suçlamaya karşı kendini ifade edebileceği bir platformdan da niye korkarsınız, bundan niye ürkersiniz, bu da anlaşılabilir değil.

Ya, bir şey söyleyeyim: Gerçekten bir şey varsa attığımız bu adımlarla artık onun da inandırıcılığını yok ettiniz. Yani bizim derdimiz Ahmet, Mehmet değil ama ülkede bir hukukun, bir prosesin doğru ve sağlıklı işlemesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum Başkanım.

Şimdi, tabii, bütün bu olan bitenden herkes etkileniyor, hepimiz etkileniyoruz ama en çok da kim etkileniyor? Ekonomi etkileniyor. Merkez Bankası bana göre artık havlu attı. Merkez Bankası geçmiş hafta almış olduğu kararlarla bütün Türkiye’ye dedi ki: “Ben rasyonel politikaları ancak rasyonel bir zeminde uygulayabilirim.” Yani “Öyle işler yapıyorsunuz ki ey Hükûmet, benim artık rasyonel adım atabilme imkân ve ihtimalim kalmadı.” diyor. Öyle şeyler oluyor ki mesela, geçmiş dönemdeki Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu’nu çok eleştirmişlerdi, eleştirdikleri en önemli konulardan bir tanesi de ihracattan elde edilen gelirlerin Merkez Bankasına satılma, verilme zorunluluğuydu; o zaman yüzde

35'ti, sonra yüzde 25'e indi. Şimdi ne oldu biliyor musunuz? Bugünkü Merkez Bankası yönetimi bu oranı tekrar yüzde 35'e çıkardı. Rezervler 12 milyar doların altına indi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bir ülkenin risk katsayısını gösteren -ki çok önemli bir rakamdır- CDS primleri 251'di, 338'e çıktı yani sadece içeride iç piyasalar etkilenmiyor, dışardaki güven de Türkiye'ye karşı azaldı. ISO ile Standart and Poor's'un yapmış olduğu PMI Endeksi araştırması var; orada gıda hariç bütün sektörlerdeki büyüme 50'nin altına düştü yani ne siparişlerde ne üretimde ne de istihdamda son iki ay itibarıyla sanayide herhangi bir kıpırtı yok. Kamuda yaşanan bütün sıkıntılarını yanında yüz akımız olan özel sektör de artık havlu atmak durumuna gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bakın, Merkez Bankası Başkanı bir açıklama yaptı, 2025 yılı enflasyon oranının tahmini olarak yüzde 19 ile yüzde 29 arasında gerçekleşeceğini söyledi. Bunu Maliye Bakanı söylüyor. Dünyanın hiçbir ülkesinin Maliye Bakanı yüzde 10 gibi geniş bir aralık vermez. "Yüzde 29 ile yüzde 19." ne demek? Bari şöyle söyle de garantiye al: "Yüzde 50'nin üstünde de olabilir, altında da olabilir." de, hepimiz rahat edelim. "Yüzde 19 ile 29 arasında enflasyon oranı gerçekleşecek." demek "Ben öngöremiyorum, ben gelecekte ne olacağını bilmiyorum, ekonomiyle ilgili size verebilecek, söyleyebilecek bir tahminim yok çünkü Hükûmetim öyle irrasyonel işler yapıyor ki benim artık bir tedbir alacak hâlim kalmadı." diyor Sayın Mehmet Şimşek. Yüzde 19 ile yüzde 29 arasında enflasyon oranı açıklamasının tek sebebi budur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sezai Temelli'ye söz veriyorum.

Sayın Temelli, buyurun.

31.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Sırrı Süreyya Önder'e, Kocaeli Üniversitesi Rektörüne, İstanbul Planlama Ajansının "İstanbul'da Gençliğin Demografik ve Sosyoekonomik Profili" başlığıyla yaptığı araştırmaya, Anayasa Mahkemesinin Hayvanları Koruma Kanunu'na ilişkin kararına, gıda enflasyonuna ve 14 Mayıs'ta Muş'ta gerçekleştirecekleri çiftçi buluşmasına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben sözlerime yine sevgili Sırrı Süreyya Önder'i anarak başlamak istiyorum. Evet, acısı hâlâ tazeliğini koruyor ama bunun yanı sıra, tabii, biz, bazı insanların samimiyetinden de şüphe etmeye başladık çünkü sahici gözyaşlarıyla ananlar olduğu gibi timsah gözyaşlarıyla da Sırrı Başkanı ananlar var. Bir örnek vermek istiyorum: Dün Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesinde Sırrı Başkanın çok çok önemli bir eseri olan, bir sinema şaheseri diyebileceğim "Beynelmilel" filmi gösterilmek istenmiş. İzlemeyenler varsa tavsiye ediyorum, gerçekten çok çok önemli bir film. 12 Eylül cuntasının eleştirisi, militarizme karşı aslında çok çok önemli bir sinema filmidir. Yasaklanmış, engellenmiş yani bunu anlamak mümkün değil. Bir üniversite böyle bir faaliyetin ne gibi bir zararı olabilir, ne gibi bir suç unsuru olabilir? Yasal bir film, ödülleri almış ve Sırrı Başkanın

sonsuzluğa uğurlandıktan sonraki herkesin o duygudaşlığı ortadayken Kocaeli Üniversitesi Rektörünü anlamakta zorluk çekiyoruz ama bu bir zihniyet yani bu, barış karşıtı zihniyetin tezahürlerinden biri. Kâh karşımıza rektör olarak çıkıyor kâh karşımıza kaymakam olarak çıkıyor kâh karşımıza savcı olarak çıkıyor ama bir şekliyle bunların barış düşmanı olduğunu biliyoruz. Kocaeli Üniversitesi bunlarla anılıyor, bilimle anılması gereken, sanatla anılması gereken üniversitelerimiz maalesef bunlarla anılıyor. Gençlerin bu türden bütün faaliyetlerine yasaklar getiriliyor. Bugün üniversitelerde okuyan gençler aslında çok çok ciddi sorunlarla karşı karşıya fakat üniversiteler çoraklaşmış, üniversiteler bilim üretilmediği gibi ülkenin sorunlarını çözebilecek ya da ülkenin geleceğinin planlanmasına katkı sağlayacak bir eğitim anlayışından, bir öğretim anlayışından da maalesef yoksun. Yoksun çünkü bakın, gençlerle ilgili size birkaç tane örnek rakamdan bahsedeyim, bunlardan en çarpıcı olanlarından biri de şu: Üniversite mezunlarının yüzde 41'i mesleklerine dair bir iş bulamadığı gibi, eğitim düzeylerinin altında çalışmak zorunda kalıyorlar. Yani üniversite ve ekonomi arasındaki planlamadan o kadar yoksun kalmışız ki üniversiteler bir depoya dönüşmüş, o üniversitelerden mezun olan gençler maalesef kendi alanlarında iş bulamıyorlar, iş bulmak için de eğitim düzeylerinin çok çok altında çalışmak zorunda kalıyorlar. Kaldı ki bu ülkede ne istihdamda ne eğitimde olan genç nüfus sayısına baktığımızda yani 15-29 yaş arası gençlere baktığımızda bu gençlerin işsizlikteki oranı yüzde 26 yani bu yaş arasındaki gençlerin yüzde 26'sı ne eğitimde ne istihdamda, böyle bir vahim tabloyla karşı karşıyayız. Kaldı ki eğitimde olanların da çok ciddi bir şüpheleri gelecek üzerine.

Bakın, İstanbul Planlama Ajansının yaptığı bir araştırma var. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu araştırma "İstanbul'da Gençliğin Demografik ve Sosyoekonomik Profili" başlığıyla yapılmış, yirmi yıllık değişim araştırılmış ve sonuç şu: Gençler yirmi yıl öncesine göre çok daha kötü yaşam koşullarına sahipler. Bu sadece İstanbul özelinde yapılmış bir araştırma, kaldı ki biliyorsunuz, İstanbul Türkiye ortalamasının çok çok üstünde olanaklara sahip bir kent. Siz bunu bir de diğer kentleri göz önüne getirerek değerlendirin; bir Şırnak'ı düşünün, bir Ağrı'yı düşünün, bir Muş'u düşünün. Yani, size Türkiye'nin en yoksul illerinden bahsediyorum, bu oranın oralarda ya da bu duygunun, bu kötü yaşam koşullarının oralarda ne olduğunu varın, siz düşünün.

Bu arada, tabii, gençlere sorulmuş. Mesela, yüzde 80'e yakın genç bağımsız bir yaşam hayal edemiyor yani ailesinden ayrılıp kendi ayakları üzerinde durabileceği bir yaşam hayal edemiyor; gençlerin yüzde 82'si de evlenmeyi düşünmüyor. Hani, siz sürekli evlenme kampanyaları yapıyorsunuz ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Hani, o evlenme kampanyalarında evlilik kredisi var, çeyiz kredisi var, o var, bu var. Şimdi, bunlarla evlilik olmaz; evlilik olabilmesi için, gençlerin evlenebilmesi için geleceğe dair kaygılarının olmaması gerekiyor. Önce kendi ayakları üzerinde duran gençler ancak evlenerek yola devam edebilirler, hayatlarını böyle idame edebilirler. Yoksa "Gelin, evlenin." dediğiniz yerde gençlerin gelip bir yuva kurmaları ya da evlenmeleri çok da söz konusu değil.

Yine, bu gençlerin yarısı yurt dışına taşınmayı düşünüyor, bu çok vahim bir oran. Yani, kendi yurdundan, kendi ülkesinden hoşnutsuz, kendi ülkesinde bir gelecek düşünemiyor. Neden? Çünkü gelecek kaygısı var. Bu, sadece işsizlikle ilgili bir mesele değil, bu meselenin bir ayağı işte, toplumsal barıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temeli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bu denli şiddetle yoğunlanan bir ülkede gelecek kaygısı da yükselir.

Tabii, “şiddet” demişken hayvanlara yönelik şiddet, özellikle sokak hayvanlarına, köpeklerle yönelik şiddeti de göz ardı etmeyelim. Her gün yeni bir sahneyi yaşıyoruz bu konuda. Hayvanları Koruma Kanunu’nun Anayasa Mahkemesinde iptali için dava açıldı, Anayasa Mahkemesi iptalini reddetti. Yani Anayasa Mahkemesi hayvan haklarını savunan, yaşamı savunan bir yerde durmak yerine âdeta bu katliamların yolunu açtı. Evet, bakın, gerçekten sokaktaki hayvanlar katledilmeye devam ediliyor. Biz Tarım Komisyonumuz olarak da parti olarak da bu konuda hayvan haklarını, köpeklerin haklarını savunmaya devam edeceğiz. Onlar bizim can dostlarımız, onların hayatını savunmak da bizim için önceliklidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak tabii ki ekonomiye değinmeden olmaz çünkü bir Mehmet Şimşek harikası var, Sayın Şimşek harikalar yaratmaya devam ediyor. Yirmi üç ay sonunda yaratmış olduğu harika şu: Yirmi üç ay önce göreve geldiğinde enflasyon yüzde 38, yirmi üç ay boyunca yapmış olduğu bütün icraatların sonunda enflasyon yüzde 38. Gerçekten bunu başarmak marifet ister. Yani siz bu kadar, iki bütçe boyunca emekçinin gırtlığını sıktınız, her türlü vergiyle, her türlü zamla, her türlü sözde dezenflasyon programıyla yaratmış olduğunuz muhteşem tablo budur; yoksulluk, işsizlik. Biraz önce gençlerden bahsettik, kadınların kadın yoksulluğundan bahsediyoruz, bütün bunlar, bütün bu toplumsal maliyetlerin sonunda dezenflasyon programı sıfıra sıfır, elde var sıfır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bakın, bu konuda gıda enflasyondan bahsedeceğim, gıda enflasyonundaki rekor da ayrı bir marifet. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), gıda enflasyonunu, dünya gıda enflasyonu ortalamasını yüzde 7,6 olarak açıkladı. Türkiye’de gıda enflasyonu yüzde 37, geçen ay yüzde 9 yani inanılmaz bir gıda enflasyonu var, yoksulluk var. Bunu önlemenin yolu, baş etmenin yolu tarımdır, çiftçiyi desteklemektir oysa çiftçiyi desteklemek yerine -bakın, Urfa’da bir örnek vereceğim- Urfa’da Sulu Topçu Gündoğuş Sulama Birliği sulama bedeli olarak çiftçiden 2.900 lira alıyor, İzmir’de bu rakam 940 lira. Gıda enflasyonunun yeri, adresi işte tam da yereldir.

Biz de 14 Mayıs’ta Muş’ta bir çiftçi buluşması gerçekleştireceğiz çünkü bölgenin sorunları çok büyüktür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen son cümlelerinizi alalım.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ama biliyoruz ki hem ekonominin hem yoksulluğun hem de bu yaşanan bütün krizlerin çıkış adresi yine ekonomik olarak tarımdadır. Dolayısıyla dayanışma ekonomileriyle, yerel yönetimlerle çiftçilerin sorunlarının nasıl çözülebileceğine dair bir buluşmamız olacak, herkesi de buraya davet ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Murat Emir’e ait.

Sayın Emir, buyurun.

32.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ekrem İmamoğlu'nun X hesabına, Sırrı Süreyya Önder'e suikast girişiminde bulunduğuna yönelik haberlere, Ümit Özdağ'a, Genel Başkanlarına yapılan saldırıya ve Anneler Günü'ne ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 19 Mart cuntası her koldan ilerlemeye devam ediyor. Sayın Ekrem İmamoğlu'nun otuz beş yıl önce aldığı diplomayı iptal ettiler, olmadı; sudan bahanelerle, delilsiz dosyalarla, sahte iddialarla, gizli tanıklarla tutukladılar, olmadı; mal varlığına el koydular, olmadı; şimdi de X hesabına erişim engeli getirdiler. Korkuyorlar, korku dağları bekliyor. 4 kez yenildikleri Ekrem İmamoğlu'na bir kez daha yenileyeceklerini gördükleri için, adları gibi bildikleri için İmamoğlu'ndan kurtulmanın her yolunu deniyorlar; ödleri patlıyor. Nasıl bir korkuymuş, anlamak mümkün değil. İfade özgürlüğüne el koyuyorlar bu sefer.

Bu Mecliste de soruldu, hemen söyleyelim: Sayın Ekrem İmamoğlu'nun cezaevinde olması hukukun katledilmesidir. Aslolan, tutuksuz yargılamadır; tutuklama ancak kaçma şüphesi varsa, delilleri saklama şüphesi varsa olabilir. Sayın İmamoğlu için bunların hiçbiri yoktur ama tutuklanmıştır. Niye? "Kampanya yapamasın, adaylık yapamasın ve denk getirebilirsek İstanbul'a çökelim..." İstanbul'a çökemediniz çünkü halkımız ayağa kalktı ama tutukluluğu devam ettiriyorsunuz hukuksuz bir biçimde.

Tutuklu insanın sadece özgürlüğü sınırlandırılmıştır, diğer bütün temel hakları yerindedir; haberleşebilir, düşünebilir, düşüncesini ifade edebilir, X paylaşımı yapabilir, yakınlarına mektup yazabilir. Bunu koca koca AK PARTİ'li profesörlerden dinliyorum; efendim, cezaevindeki bir kişi nasıl "tweet" atabilirmiş. Elbette atar, elbette yazacak. Burada mevkidaşım, bir önceki Sayın Adalet Bakanı gayet de iyi biliyordur bunları, gereken cevabı da verir.

Şimdi, açık bir hukuksuzlukla karşı karşıyayız Sayın Başkan, değerli arkadaşlar. Bir defa, söz konusu "tweet"e bakın: "Bir avuç muhteris hem millete hem de devlete büyük zarar veriyor. Şikâyetçi olun, susmayın ve sesinizi yükseltin." Evet, demokratik toplumun en temel değeri, en temel unsuru isyan edeceğiniz, kabul etmeyeceğiniz, razı gelmeyeceğiniz bir şey olduğu zaman susmamaktır, ayağa kalkmaktır ve anayasal haklarınızı eksiksiz kullanmaktır; bunun da başında toplanmak gelir, yan yana gelmek gelir, gerekiyorsa protesto yürüyüşü yapmak gelir. Demokratik toplumun en temel unsurudur, Anayasa'mızda da tanımlanmış bir haktır. Şimdi, bunu söyledi diye niye kamu düzenini bozuyor olacak ki Ekrem İmamoğlu? Bunun kamu düzeniyle ne alakası var?

Yine, dayandıkları TCK/214: Suç işlemeye alenen tahrik. Burada bir tahrik var mı? Bir defa, iddia edilen şeyin suç olması lazım yani tahrik unsurunun gerçekleşmesi için yapın dediği şeyin TCK'de tanımlanmış bir suç olması lazım. "Sesinizi yükseltin, susmayın, şikâyetçi olun..." Hangisi suç? Bir önceki Sayın Adalet Bakanı, ne olur buna cevap verin, bunların hangisi TCK'de tanımlanmış suç? Yok böyle bir şey.

Dayandıkları yasayı söylüyorum: 5651 sayılı Yasa. Bu yasayı Anayasa Mahkemesine biz götürmüştük, Anayasa Mahkemesi usulden bizim başvurumuzu reddetmiş ve içeriğine girmemiş ama bireysel başvurularla bu maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu defalarca karara bağlamış. Anayasa Mahkemesinin "Anayasa'ya aykırı" dediği bir maddeye dayanarak, o maddeyi bile eğip bükerek şimdi de Ekrem İmamoğlu'nu susturmaya çalışıyorlar çünkü korkuyorlar, panik hâлиндeler, her düğmeye basıyorlar ama korkunun ecele faydası yok; eninde sonunda o sandık gelecek, eninde sonunda halkın o vicdanında tartılacaksınız ve eninde sonunda gideceksiniz.

Değerli arkadaşlar, rahmetli Sayın Sırrı Süreyya Önder'e dönük olarak suikast girişimi yapıldığına dönük kimi haberler yayılmaya başladı. Ben aslında bana emanet edilmiş bir bilgiyi paylaşmazdım

buradan ama bu konular gündeme gelince buradan bunu birkaç cümleyle dillendirme ihtiyacı içerisindeyim. Sayın Sırrı Süreyya Önder, bana da şahsi bir görüşmemizde aracına dönük olarak aracın tekerine bir aparat konulduğunu -hatta resimlerini göstererek- ve bunu kendisine dönük bir suikast girişimi olarak değerlendirdiğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - ...ama bununla ilgili olarak şikâyetçi olmayacağını çünkü sürece bir zarar vermek istemediğini söylemişti. Zaten Sayın Önder'i tanıyan herkes bilir ki asla kendi şahsı üzerinden bir meselesi olmayacak birisiydi ama bunun artık bu noktadan sonra netlikle bilinmesi, hassasiyetle araştırılması, üzerine gidilmesi büyük önem taşımaktadır. Burada yargımıza, savcılığa, elbette ki güvenlik güçlerine büyük görev düşüyor. Biz de buradan, onun çalışma arkadaşları olarak bu konuyu yakından takip etme sözü veriyoruz.

Sayın Başkan, Ümit Özdağ tutuklu olmaması gereken bir parti genel başkanı. Tutuklamak için önce dediler ki: "Sen Cumhurbaşkanına hakaret ettin 'tweet' attın." Aldılar, baktılar tutuklayamıyorlar, dediler ki: "Sen, halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettin." At içeriye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi hastalanmış, kendisine şifalar diliyoruz ama bir siyasi parti genel başkanını Cumhurbaşkanına hakareten alıp, halkı kin ve düşmanlığa tahrikten cezaevine koyup, aylarca iddianame bekletip, cezaevinde tutup sonra da "Bırakın, yargıç karar versin, neden korkuyorsunuz?" dersiniz bütün dünya size güler ama bizim yüreğimiz yanıyor, bizim içimiz yanıyor.

Sayın Başkan, yine, aynı şekilde, Sayın Genel Başkanımıza bir saldırı yapıldı, o saldırı herkesin gözü önünde yapıldı. Herkes, Sayın Cumhurbaşkanı dâhil herkes dedi ki: "Bu saldırı demokrasimize yapılmıştır, tüm siyasete yapılmıştır; Sayın Özgür Özel nezdinde hepimize yapılmıştır." Ama şimdi Adalet Bakanı çıkıyor, diyor ki: "Bu saldırı basit yaralama." E, ne olacak? Dört ay ila bir yıl; hiç yatırı olmayan bir suç. Sayın Adalet Bakanı, siz Adalet Bakanısınız, hukukçusunuz; siz hukuku nasıl böylesine eğip bükebilirsiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu burada tamamen oluşmamış mıdır? Burada açıkça TCK 214 çiğnenmemiş midir? Madem bu saldırı hepimize yapıldı, Türkiye'yi kaosa sokmak için yapıldı, madem demokrasimize yapıldı, madem Özgür Özel'in şahsında tüm Türkiye'ye yapıldı; bunun karşılığı "basit yaralama" nasıl olabilir? Biz buna nasıl razı gelebiliriz?

Adalet Bakanını uyarıyoruz: Şimdiden, HSK'nin başındaki kişi olarak savcılara talimat niteliğinde emirler vermesin; bıraksın, yargı çalışsın, hiç olmazsa bu alçak kişi hak ettiği cezayı alsın; şimdiden onu korumaya, bir kenara almaya, tutuksuz yargılamaya, ceza vermemeye dönük hamleler yapılmasın. Bu tip suçlarda gereği yapılmadığı zaman bir sonrakini yaşıyorsunuz, bir sonrakini yaşamak istemiyorsanız da bugünden gereğini yapıp o alçağın cezalandırılmasının önünün açılması şarttır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Emir, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Başka türlü, sırtı sıvazlanmış olur, cesaretlendirilmiş olur; bir sonraki provokasyona, bir sonraki saldırıya davetiye çıkarılmış olur.

Sayın Genel Başkanımıza verilen mesaj nedir? “En yakınındayız, en alçak adamı sana gönderebiliriz, bir dahakinde eli dolu gelebilir.” denmiştir. O hâlde, o kişiye hak ettiği ceza verilmezse bundan sonraki olayların birinci dereceden faili, azmettiricisi de Adalet Bakanı olacaktır; buradan söylüyorum.

Sayın Başkan, sözlerimi tamamlarken önümüzdeki pazar Anneler Günü. Tüm annelerimizin, çocuğu olsun olmasın bütün kadınlarımızın Anneler Günü’nü kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Emir.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’e ait.

Sayın Gül, buyurun.

33.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, TBMM Başkan Vekili DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder’in vefatına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle, çok yakın çalıştığımız İstanbul Milletvekilimiz, Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder’e Allah’tan rahmet diliyorum. Hem taziyeler sürecinde hem hastalık sürecinde hem sonraki dönemde Türkiye’de birleştiren isimlerden birisi olarak, toplumun her kesiminin sevgisini, güvenini kazanmış bir kişi olarak hayırla anıldı, hep de hayırla anılacaktır.

Sayın Önder’le çok yakın çalışma imkânı bulduk. Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; Şanlıurfa’da sizlerle, Sayın Cevdet Yılmaz Başkanımız ve yine DEM PARTİ’li milletvekili arkadaşlarımızla bir barış yemeğinde buluştuk. Orada da hep temennimiz Türkiye’nin birliği beraberliği sürecinde neler yapabiliriz idi, ortak gündemimiz hep buydu. Bir araya geldiğimizde hep Türkiye’nin ortak geleceğini konuştuk.

Ben, bu vesileyle bir kez daha Sırrı Süreyya Önder Bey’e Allah’tan rahmet diliyorum. Hem entelektüel müktesebatıyla, ta Meksika Sınırı’ndan, Kanal 7’den başlayan, sonra diğer yayınlarla, ortaya koyduğu senaryolarla, filmlerle Türkiye’de hem sanat camiasına hem siyaset dünyasına çok önemli katkılarda bulundu ve her zaman da bu yönüyle anılacaktır. Ben ailesine, DEM PARTİ Grubuna ve tüm sevenlerine tekrar başsağlığı diliyorum.

Bu vesileyle ifade etmek isterim ki filmleri de her zaman keyifle izlediğimiz filmler ve eserleri, tutumları da öyle. Beynelmîle filmi de çok büyük bir keyifle izlediğimiz bir film. Dolayısıyla gerek Beynelmîle filmi olsun gerek diğer diğer filmleri olsun hiçbir yerde sanatın hiçbir alanına bu anlamda yasakçı bir anlayış asla olamaz. Her zaman filmlerini izledik, izlemeye devam ediyoruz. Dolayısıyla, bu anlamdaki tutumumuzu da AK PARTİ Grubu olarak da ifade etmek istiyorum. Tekrar başsağlığı diliyorum bütün ailesine ve sevenlerine.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Gül.

Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ ve beraberindeki Parlamento heyetinin AB Parlamento Başkanları Konferansı'na katılmak üzere 10-13 Mayıs 2025 tarihlerinde Macaristan'a resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1113)

7/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Sayın Bekir Bozdağ ve beraberindeki Parlamento heyetinin AB Parlamento Başkanları Konferansı'na katılmak üzere 10-13 Mayıs 2025 tarihlerinde Macaristan'a resmî bir ziyarette bulunması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Tezkerayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 23 milletvekili tarafından, emekli aylıklarının yetersizliği, güncelleme ve zam mekanizmalarının adaletsizliği, bayram ikramiyelerinin reel değer kaybı, sosyal güvenlik sisteminde giderek artan eşitsizlikler ve bireysel emeklilik sistemine yönelim gibi çok boyutlu sorunların tüm yönleriyle araştırılması, sorunlara kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkanı Bülent Kaya ve 23 milletvekili tarafından, emekli aylıklarının yetersizliği, güncelleme ve zam mekanizmalarının adaletsizliği, bayram ikramiyelerinin reel değer kaybı, sosyal güvenlik sisteminde giderek artan eşitsizlikler ve bireysel emeklilik sistemine yönelim gibi çok boyutlu sorunların tüm yönleriyle araştırılması, sorunlara kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a söz veriyorum.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Bugün, burada, bu ülkeye ömrünü vermiş, alın teriyle bütün topraklara değer katmış milyonlarca emeklimizin yaşadığı derin adaletsizlikleri dile getirmek ve bu çarpık sistemi hep birlikte değiştirmek için konuşmak istiyorum.

Bizler “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarına inanan, bu toprakların irfanıyla yoğrulmuş insanlarız ve şunu biliyoruz ki sosyal devlet, sadece kâğıt üzerinde değil fiilen adaletle yürür. Ne yazık ki bugün geldiğimiz noktada emeklilik sistemi, hem adalet duygusunu zedelemekte hem de devletin vatandaşına karşı asli yükümlülüğünü yerine getiremediğini açıkça göstermektedir.

Kıymetli arkadaşlar, emeklilik, sadece bir ekonomik mesele değil insanın onurunu, toplumsal adaleti ve devletin vatandaşına karşı görevini doğrudan ilgilendiren bir haktır. Ancak geldiğimiz noktada Türkiye’de emeklilik sistemi ne adildir ne de sürdürülebilirdir. Bu sistem, yıllarını bu millete adanmış insanları sefalet sınırında yaşamaya mahkûm etmektedir. Bugün Türkiye’de sosyal güvenlik sistemi derin bir krizin içindedir. Bu krizin nedeni ise yıllardır süregelen ekonomik yönetim, popülist tercihler ve kamu kaynaklarının adil ve akıllıca kullanılmamasıdır. Yüksek enflasyon, Türk lirasının durmaksızın değer kaybetmesi, kayıt dışı istihdamın teşviki, kamu harcamalarındaki şeffaflık eksikliği ve sosyal politikaların günübürlük kararlarla şekillenmesi emeklilik sistemini sadece zayıflatmakla kalmamış, sosyal devlet anlayışına da büyük zararlar vermiştir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa’nın 2’nci maddesi, açıkça Türkiye Cumhuriyeti’nin bir sosyal hukuk devleti olduğunu söyler. Aynı şekilde, 60’ncı madde, herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu ve bu hakkın devlet tarafından güvence altına alınması gerektiğini hükme bağlar. Ancak bugünkü uygulamalar ne yazık ki bu anayasal hükümlerin sadece birer temenniye indirgenmesine neden olmuştur. En düşük emekli maaşının 2025 yılı itibarıyla 14.469 TL olması milyonlarca emekliyi açlık sınırının altında bir yaşama mahkûm etmektedir. 2021 yılında asgari ücretin 1,6 katı olan emekli maaşı bugün asgari ücretin yüzde 60’ı seviyesine gerilemiştir. Bu dramatik düşüş, yalnızca ekonomik bir zayıflamanın değil devletin kendi vatandaşına karşı sorumluluğunu ihmal etmesinin de göstergesidir. Emekli maaşlarında uygulanan ayrımcı sistem de bu sorunu daha da derinleştirmektedir. Aynı prim gün sayısıya çalışmış 2 kişi yalnızca 4/A, 4/B ya da 4/C statüsünde olmaları nedeniyle farklı maaşlar almaktadırlar. Oysa Anayasa’nın 10’uncu maddesi herkesin kanun önünde eşit olduğunu söyler. Peki, soruyorum size: Bu maaş farkı eşitlik ilkesine uygun mudur? Bu, hak ve adaletin tecellisi midir?

Değerli milletvekilleri, devlet, sadece bireyin haklarını değil aynı zamanda kendi üzerine düşen ödevleri de yerine getirmek zorundadır. Devlet erkleri milletin hukukunu korumakla yükümlüdür ancak Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte bu erkler arasında denge ve denetim mekanizmaları neredeyse ortadan kalkmıştır; yürütme organı tek bir merkezde toplanmış, Türkiye Büyük Millet Meclisi ise yasa yapma iradesinden çok, torba yasalarla şekillenen bir noter makamına dönüştürülmüştür.

Kıymetli milletvekilleri, bayram ikramiyeleri meselesi de başka bir adaletsizliktir. 2018 yılında 1.000 TL olarak belirlenen ikramiyeler altı yılda yalnızca 4 kat artarken TÜFE yaklaşık 10 kat artmıştır. Bayram ikramiyesinin amacı, bayram sevincini yaşatmak, emekliye bir nebze nefes aldırmaktı ancak gelinen noktada bu ikramiye bir lütuf değil bir simgeden ibarettir, reel değeri erimiş, anlamı kalmamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu adaletsizlikler sadece emeklilerimizi değil gelecekte emekli olmayı bekleyen tüm çalışanları da ilgilendirmektedir. Bir sistem düşünün ki insanlar ne kadar çok çalışırsa çalışsın emeklilikte açlık korkusu duysun, bir sistem düşünün ki bireylerin güven duyması gereken Sosyal Güvenlik Kurumu bir belirsizlik ve güvensizlik kaynağına dönüşsün. Üstelik tüm bu sorunlar yaşanırken Hükûmet bireysel emeklilik sistemini yönetirken kamusal güvenceden uzaklaşmaktadır. Otomatik katılım sistemiyle çalışan, gönüllü değil zorunlu olarak bireysel emeklilik sistemine dâhil edilmektedir. Bu da devletin kendi anayasal yükümlülüğünü özel sektöre devretmesi anlamına gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaman, lütfen tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Muhterem milletvekilleri, bizler bu milletin mayasından yoğrulmuş bir siyasi gelenekten geliyoruz. Bizim anlayışımıza göre devlet, vatandaşına yük değil vatandaşın yükünü taşıyan bir yapıdır. Sosyal adalet, İslam ahlakının da millî vicdanımızın da temelidir ve bu adaletin sağlanması bu Meclisin omuzlarındadır. Emekli maaşlarının eşitlikçi biçimde hesaplanması, güncelleme katsayısının büyümeyi yansıtmaması, adil ve öngörülebilir olması, bayram ikramiyelerinin reel olarak artırılması ve kamu emeklilik sistemine güvenin yeniden tesis edilmesi artık ertelenemez bir zorunluluktur.

Biz, Saadet Partisi olarak adaletin ve adil düzenin tarafındayız; biz, emeğin hakkını savunuyoruz; biz, sosyal adaleti devlete sadece bir slogan değil bir yükümlülük olarak görüyoruz. Allah bu millete hizmet eden herkese hakkını vermeyi, adil düzene ulaşmayı nasip etsin diyor, hepimize teşekkür ediyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a ait.

Sayın Akburak, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINABURAKAKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi Grup önerisi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hepimiz çok iyi biliyoruz ki emeklilerimizin yaşadığı sıkıntılar artık partilerüstü bir mesele hâline geldi, bu salonun her köşesinde defalarca dile getirildi. Emekli olmak, yıllarca çalışıp bu ülkeye katkı vermenin ardından rahat bir nefes alma hakkıdır. Peki, bugün tablo böyle mi? Maalesef değil. Emeklilerimiz bırakın rahat etmeyi ay sonunu nasıl getireceğini düşünüyor. Bakın, en düşük emekli maaşı asgari ücretin çok altında, birçoğu açlık sınırının bile gerisinde. Aynı prim gününü doldurmuş iki vatandaşımızdan biri memur biri işçi olduğu için maaşları arasında uçurum oluşmuş durumda. Bu

adalet mi? Değil. Bayram ikramiyeleri dersiniz, yıllar içinde enflasyon karşısında erimiş, artık sosyal anlamını bile yitirmiş durumda.

Bütün bu tablo bize çok net bir şey söylüyor: Emeklilik sistemi artık sürdürülebilir değil; hem adil değil hem insanca değil; kimse emeklimize lütuf dağıtmıyor. Onlar, zaten yıllarca alın teri dökmüş, bu hakkı çoktan kazanmış insanlar; bizden bekledikleri yıl atfetmek değil, günü kurtaran geçici çözümler hiç değil, onlar insanca yaşamak istiyor. Hepimiz biliyoruz ki bu sorun yalnızca maaşlarla da sınırlı değil. Fiyatların sürekli arttığı, en temel ihtiyaçların bile lüks hâline geldiği bir ortamda emeklilerimizin büyük bölümü temel gereksinimlerini bile karşılamakta zorlanıyorlar. Oysa onlar bu ülkenin kalkınmasında, büyümesinde yıllarca pay sahibi olmuş, en zor dönemlerde bile görevlerini layıkıyla yerine getirmiş insanlar.

Bu sebeplerle önergeyi son derece önemli ve anlamlı buluyoruz. Emeklilik sisteminin yapısal sorunlarının araştırılması ve bu adaletsizliklerin nasıl giderileceğinin ortaya konulması gerekiyor. Sorunun çözümünde de katkı sunmaya, elimizi taşın altına koymaya hazırız. Emeklilerimizi siyasi tartışmaların değil çözümün odağına koyalım. Gelin, sosyal devlet ilkesini yeniden güçlü bir şekilde inşa edelim; emeklilerimizi kaderlerine terk etmeyelim, onlara hak ettikleri yaşamı hep birlikte sağlayalım.

Bu düşüncelerle önergeyi desteklediğimizi belirtiyor, emeklilerimizin taleplerine kulak verilmesi çağrımızı yineliyoruz.

Genel Kurulu saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akburak, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'a ait.

Sayın Kunt Ayan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Maalesef her geçen gün derinleşen ekonomik kriz halkları yoksulluğa, yoksunluğa sürüklemeye devam ediyor. Ocak ayında, çalıştığı cam fabrikasında hayatını kaybeden 60 yaşındaki Ayhan Kurt'u hatırlar mısınız diye sormak istiyorum. Emekli olduğu hâlde çalışmaya mecbur kalan milyonlarca emekliden sadece birisiydi. Bir yandainsanlar emekli olduğu hâlde çalışırken diğer yanda yedi sülalesini zengin ettiği hâlde milyarlık borçlarını sildiğiniz patronlar duruyor bu ülkede. Türkiye, ürettiğiyle değil âdeta sadaka kültürüyle yurttaşını hayatta tutar hâle geldi. Emeklilik maaşları sadaka değil bedeli onlarca yıl emekle, alın teriyle peşin ödenmiş bir haktır, ömrünün son demlerine gelen emekçiler için yaşam nafakasıdır; buna “yaşam” denilirse tabii. Yaşam sadece nefes almaktan, gece uyuyup sabah uyanmaktan ibaret değildir; yaşam “Yarın akşam ne yiyeceğim?” diye düşünmeden rahatça uyuyabilmektir. Ne yazık ki Türkiye’de yaşamını çalışarak geçiren, rahat edeceği yaşları sabırla bekleyen emeklilerin yüzde 50’sinden fazlası geçim sıkıntısı yüzünden yaşamaya devam etmeye mecbur bırakılıyor. Geçen sene 79 yaşındaki A.Ç. Konya’da bir inşaattan düşerek yaşamını yitirdi. Bakın, “79” diyorum, “29 yaşında” demiyorum. Bırakın inşaatta çalışmayı belki hastaneye bile tek başına gidemeyecekti bu amca, bu dede belki de fakat neden buna mecbur bırakıldı? İşte, sizin emekliye reva gördüğünüz bu maaşlar yüzünden. Bu sistem emekliye açık açık şunu söylüyor: “Ya açlıktan öl, ya da çalışırken öl.” “O bizi kıskanıyor.” dediğiniz Avrupa’da emeklilere millî gelirden ayrılan bütçe yüzde 9’ken, Türkiye’de ise bütçeden sadece yüzde 4 ayrılıyor. Bu ne demek biliyor musunuz? O Türkiye’ye

gelen, tatil yapan Avrupalılara, emekli olan 65 yaşındaki Ayşe teyzenin temizliğe gitmesi demek, sizin memleketin yaşlısına reva gördüğünüz tam da bu.

Geçen yılı “Emekliler Yılı” ilan ettiniz, yüz binlerce emekli sokaklara indi, miting yaptı, “Geçinemiyoruz.” dedi. 72 yaşındaki teyzenin sözlerini hep birlikte hatırlayalım: “Emekliyim, dilenciden bir farkım yok. Pazara gidiyorum, canımın istediğini alamıyorum; akşam saatlerini bekleyip çürükleri, ezikleri topluyorum.” diyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan, lütfen tamamlayın.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Gidin, semt pazarlarına bakın, 70-80 yaşında insanlar tezgâh açmış, belki gün sonunda birkaç parça şey alır da evime götürürüm diye bekliyor. İşte, sizin bu ülkede emekliye reva gördüğünüz şey tam da bu tablodan ibaret ama bu, böyle gitmek zorunda değil arkadaşlar. Gelin, bu Meclis çatısı altında yoksulluğa, açlığa mahkûm edilen emekliler için bu defa “evet” deyin, bu çalışmanın altına hep birlikte imza atalım. Artık emekliler inşaatlardan düşerek yaşamlarını yitirmesinler, artık emekliler yoksullukla talim edilmesinler.

Bu önergeye katıldığımızı bir kez daha buradan ifade ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'ya ait.

Sayın Yıldırım Kara, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bir ülkenin zenginliğinin ve ekonomik göstergelerinin ne kadar güçlü olduğunu anlayabilmenin yöntemlerinden biri de emeklilerin yaşam koşullarına bakmaktır. Emekliler, zamanında alın terini ve emeğini ortaya koymuş bir nesildir, aslında nesiller arasında bir köprüdür fakat AK PARTİ iktidarı ne yapıyor? Bu köprüyü dinamitleyen en önemli iş gücünü o masaya koyuyor çünkü bilerek ve isteyerek yapıyor. Çalışarak bir şeyler kazanılacağı umudunun da ortadan kalkması için AKP iktidarı var gücüyle çalışıyor. Resmî SGK rakamlarına baktığımızda, ülkede 16 milyona yakın insan ölüm, yaşlılık, malullük ve iş göremezlik aylığı, geliri kazanıyor. Buna baktığımızda 4/A'lılar 8 milyon, 4/B'liler 1 milyon 800 bin, 4/C'liler ise 1 milyon 609 bin yani yaklaşık 12 milyon insan, emekli var fakat bu emeklilerin en düşük aldığı ücret nedir? 14.460 lira. Ya, inanın bunu burada söylemenin bile faydasızlığını, mantıksızlığını ne kadar anlatsak, vurgulasak gerçekten az ve buradaki herkes için de utanç verici bir durumdur diye düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Mehmet Şimşek ne yapıyor? Oturduğu masadan kendine göre hesap kitap yapıyor ve diyor ki: “Bu bizim için bir külfet.” Esasında AK PARTİ iktidarı işçilerin, emekçilerin, memurların, köylünün ve çiftçinin bu ülkede yaşamı zorlukla idame ettirenlerin üstünde bir külfet olmuştur artık. Şimdi, eskiden özellikle devlet kurumlarında, fabrikalarda insanlar emekli olarak çalıştıklarında bir garanti görürlerdi, maalesef artık bu ortadan kalkmıştır ve insanlar âdeta biyolojik bir savaşı başlattı. AK PARTİ iktidarı belki de günümüze kadar görülmemiş bir şeyi yapmıştır, bu ülkede emeğiyle geçinen sınıflara biyolojik bir savaş. Ne demek istiyorum biliyor musunuz? Kendi kendilerini, yaşama tutunmalarını... Emeklisine, işçisine saldıran, onları yokluk ve sefaletle iten bir anlayıştan bahsetmeye çalışıyorum. İskenderun'da Yolbulan Metal emekçileri var, üç yüz yirmi üç gündür yaşama tutunmaya çalışıyorlar, direniyorlar; ne için? 30 bin lira için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara, lütfen tamamlayın.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Yolbulan Metal emekçileri üç yüz yirmi üç gündür direniyor. Buradan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, Hazine ve Maliye Bakanlığına bir meslek mensubu olarak çağrı yapıyorum: Bu işletme fason iş yaptırıyor, oradaki sendikali ücretlilerin yaşama tutunmalarını engelliyor, 2 Bakanlığa da bu işletmeyi denetlemeleri için buradan çağrı yapıyorum.

Bir de şu elektrik faturalarındaki giydirilmiş elbiselere dikkatinizi çekmek istiyoruz. Emeklileri çay ve simit üstünden değil de şu mart ve nisan ayında gösterdiğiniz, gönderdiğiniz giydirilmiş zamlı elektrik faturalarıyla tekrar değerlendirmelerini istiyoruz. Bakınız, 2 kişiden oluşan emeklinin yaşadığı bir evde mart ayındaki faturası ile nisan ayındaki faturasında zamlı olan, “destekleme” adı altında yolladığınız faturalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Sonrasına bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kara, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'ya aittir.

Sayın Yazmacı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum. YENİ YOL Partisi grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Emek, alın teri, helal kazanç bizim inanç ve kültür değerlerimizin merkezinde yer almaktadır. Bu nedenle, yıllarca alın teri dökerek ülkemizin gelişimine, bugünkü noktalara ulaşmasına büyük katkı sunan emeklilerimizi AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde her zaman daha iyi koşullara kavuşturmanın gayretinde olduk. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde emeklilerimizin refah seviyesini yükseltmek için birçok çalışmayı hayata geçirdik, geçirmeye de devam edeceğiz inşallah.

Değerli milletvekilleri, 2002 yılında emekli sayımız 6,5 milyon iken günümüzde bu sayı 17 milyona yaklaştı. AK PARTİ hükümetleri olarak 2012 yılında 1,8 milyon emekli vatandaşlarımızın aylıklarında artış sağlayan intibak düzenlemesini gerçekleştirdik. Emekli olduktan sonra ticari faaliyetleri yürütenlerin aylıklarından kesilen sosyal güvenlik destek primi uygulamasını kaldırdık. Emekli aylıklarındaki normal iyileştirmelere ek olarak seyyanen zamlar ve ilave refah payı artışıyla emekli maaşlarında önemli iyileştirmeleri hayata geçirdik. 2024 Ocak-Haziran döneminde emeklilerin aylıklarına TÜFE oranı kadar artış yapılması gerekirken bu orana 11,68 puan ilaveyle yüzde 49,25 oranında artış sağlayarak emeklilerimizin refah seviyelerini yükselttik. Ayrıca, 2024 Temmuz ayında yüzde 24,73; bu yıl ocak ayında ise yüzde 15,75 oranında artış yapılmasını sağladık.

Yaptıklarımız bunlarla bitmedi. Emeklilerimizin banka promosyonundan yararlanmalarını sağladık. 2018 yılında başlattığımız bayram ikramiyeleri uygulamasıyla emeklilerimizin bayram sevinçlerine ortak olduk. Yapılan düzenlemelerle emekli alt sınır aylıklarını yükselttik. 2002 yılından günümüze kadar farklı statüdeki emekli aylıklarında reel olarak yüzde 78 ile yüzde 631 oranlarında

artış sağladık. Engelli çocuğu olan annelere erken emeklilik hakkı getirdik. Bu yılın nisan ayı itibarıyla 5.014 kadın sigortalı bu uygulamadan faydalandı.

Emekliler Yılı kapsamında emeklilerimizin ekonomik, sosyal ve kültürel haklardan daha geniş ve etkin bir şekilde istifade etmelerini sağladık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yazmacı, lütfen tamamlayın.

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Devamla) - Sağlık ve ulaşım başta olmak üzere emekli vatandaşlarımıza pek çok alanda yeni destekler verdik, kolaylıklar sunduk.

Fransa'da emeklilik yaşı 64, Almanya'da 67; bizim ülkemizde kadınlar 58, erkekler 60 yaşında emekli oluyor. Bırakın eleştirmeyi, birçok ülke bizim sistemimizi örnek alıyor. Bu görmezden gelinemez. Emekli vatandaşlarımızın temel haklarını kullanmaktan yoksun bırakıldığı, sağlık ve ulaşım imkânlarından faydalanamadığı günleri hamdolsun geride bıraktık.

Değerli milletvekilleri, bu çalışmalarımızı inşallah önümüzdeki dönemde de artan bir ivmeyle sürdüreceğiz, emeklilerimiz için daha çok çalışmaya, daha çok hizmet etmeye, hizmet üretmeye devam edeceğiz. Bizler emekli vatandaşlarımız için yapabildiklerimizin bahtiyarlığını yaşarken onlar için daha neler yapabileceğimizin de çalışmalarını yürütmeye devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yazmacı, teşekkür ediyorum.

Şimdi, YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, GSM operatörlerinin sunduğu hizmetlerin fiyatlandırma yapısı, teknik uygulamaları, altyapı yatırımları ve afetlere hazırlık durumu, rekabet hukuku yönünden durumu ve kişisel verilerin güvenliği konusunda yürüttükleri politikaların tüm boyutlarıyla araştırılması ve bu alandaki mevzuatın geliştirilmesi amacıyla 6/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, GSM operatörlerinin sunduğu hizmetlerin fiyatlandırma yapısı, teknik uygulamaları, altyapı yatırımları ve afetlere hazırlık durumu, rekabet hukuku yönünden durumu ve kişisel verilerin güvenliği konusunda yürüttükleri politikaların tüm boyutlarıyla araştırılması ve bu alandaki mevzuatın geliştirilmesi amacıyla 6/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a söz veriyorum.

Sayın Türkkan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partimizin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Biraz evvel Kütahya Milletvekili Fazıl kardeşim, her zaman herkese sorduğu soru gibi bir şey sordu: “Ne olacak bu memleketin hâli?” Rahmetli “Maymure aba” derdik biz, ismi Mahmure ablaydı da annemin diliyle “Maymure aba” hiç okumamış, yazmamış ama yaşı 100’ü bulmuş, yaşlı bir teyzemizdi bizim mahallede, Üsküp’ten geldiğimizde. Annem başımızda kötü bir şey olduğunda veya ailede, ülkede kötü bir şey olduğunda “Gidip bir Maymure abaya soralım, Maymure aba ne diyecek.” derdi. Maymure aba herkese verdiği cevabı verirdi: “İyi olacak yavrum, iyi olacak.” Ben de şunu söylüyorum bütün konuşan arkadaşlara: Umudunuzu kesmeyin, enseyi karartmayın, sonunda iyi olacak, gerçekten iyi olacak, bundan emin olun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

6 Şubatındaki Kahramanmaraş merkezli depremde enkaz altındaki vatandaşlar bağıırıyordu “Sesimizi duyan var mı?” diye, onları arayan kişilere de gelen cevap vardı: “Aradığımız kişiye ulaşamıyor.” Niye? Çünkü operatörler çökmüş, kimse kimseye ulaşamıyor. İki yıl geçti, 23 Nisan 2025’te bu sefer İstanbul’da bir deprem oldu, milyonlarca abone saatlerce birbirine ulaşamadılar. Aynı sorun devam ediyor; aradan iki sene geçmiş, sorun devam ediyor. Dünya telekom standartlarına göre, afet kılavuzuna göre GSM’lerin, yirmi dört saat içerisinde operatörlerin şebekelerin tamamının, yüzde 90’ının ayağa kaldırılması gerekiyor. Peki, biz ne yaptık? Beş gün boyunca, 2023 depreminde, hatırlayın, kimse hizmet alamadı operatörlerden. Bu, dünya ortalamasının tam 30 katı olan bir rakam. Ne kadar geri kaldığımızın... Hani, atladık, patladık, “Türkiye Yüzyılı” falan diyorsunuz ya, 30 kat geri kalmışız. Atladığımız yer neresi bilmiyorum. “Ders aldık.” falan diyorlardı Maraş depreminde; ne ders alan var ne de 23 Nisan 2025 depreminde gördük ki vatandaşın bu sıkıntısına, ülkenin bir sıkıntısına kulak veren var.

OECD ortalamalarına göre tarifeden biz yüzde 40 fazla ücret ödüyoruz, tam yüzde 40 ama neredeyse dumanlaşarak hizmet alacağız yani telefonlardan vazgeçtik, Kızılderililer gibi dumanlaşarak hizmet alıyoruz bu aynı operatörler üzerinden. 2024 yılında bu 3 büyük operatör kaç para kâr açıkladılar biliyor musun? 40 milyar lira yani 1 milyar doların üzerinde kâr açıkladılar bunlar. Vatandaşlar OECD fiyatlarının üzerinde bedel ödüyorlar ama afet anında en temel hak olan iletişim hakkına sahip olamıyorlar. Bu afet frekansı var, acil durumlarda devreye girmesi gereken. Üzerinden üç yıl geçmesine rağmen kâğıt üstünde kaldı bu; hiçbir işlem yapılmadı, hiçbir ilerleme kaydedilmedi. BTK var bir de. BTK sadece seyirci pozisyonunda. Orada makamları işgal etmiş arkadaşlarımız, seyretmekle meşguller.

Kartel piyasası vardır, kartellerle ilgili incelemeler yapılır. Üç yıl boyunca bu 3 operatör hakkında bu şüpheyile incelemeler yapılıyor. Bu incelemeden sonra hiçbir sonuç alınamıyor. Sene başında TÜİK’in

açıkladığı enflasyon oranı vardı, “yüzde 48” dediler. Bu arkadaşlar tam yüzde 300 zam yaptılar. Kimler bunlar biliyor musunuz? Bir tanesi AK PARTİ’nin çıktığı Turkcell; kimlerin Yönetim Kurulu üyesi olduğuna bakarsanız... Çöküp çökmediği konusunda itirazınızı ondan sonra yapın. Birini de Hariri’nin ülkeyi dolandırmasına fırsat verdiğiniz, ülkeyi 10 milyar dolar dolandırdıktan sonra gittiği TELEKOM. İkisi de bunlar, diğer üçüncüsü de dâhil, ülkeyi soymaya devam ediyorlar ve bunlara “Dur!” diyen hiç kimse yok. Bunlar bir de hükûmetin, iktidarın çiftliğine dönüşmüşler; hiçbir şey de yapamazsınız, yapacağınızı da düşünmüyorum.

İstanbul’da 98 milletvekili var, Kocaeli’de 14, Bursa’da 20, Yalova’da 3, Tekirdağ’da da 8 milletvekili var yani Parlamentonun yaklaşık 150 milletvekili; yüzde 25’i bir deprem anında kendi seçim bölgelerine ulaşamayacak. Niye? Hiçbir yatırım yapmıyorlar. Paraları alıyorlar, altyapı yatırımı sıfır. Vakit kaybetmeden bu altyapı yatırımları, şebeke hizmetleri, ortak şebeke kullanımı, afet şebeke yatırımı devreye geçirilmezse bırakın seçim bölgesine ulaşmamızı, çocuğumuza çocuğumuza bile ulaşamayız deprem anında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Sayın Bakanım...

BAŞKAN - Sayın Türkkan, lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Ülkenin iletişim meselesi, 3 CEO’nun keyfine bırakılamaz; ülkedeki insanların iletişim hakkı 3 CEO’nun huzur hakkından çok daha önemli. Bunlara para verirken bir de bunu düşüneceksiniz; bu insanlar, bu vatandaşlar afette bile birbirlerine ulaşamıyorsa hiçbiri yatırım yapmamış diye rahatlıkla düşünebilirsiniz. Bu konuda açılmasını istediğimiz Meclis araştırması komisyonunun, kurulmasını istediğimiz bu komisyonun mutlaka tarafınızdan da desteklenmesini bekliyor, yüce Parlametoyu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkkan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’a ait.

Sayın Özdağ, buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu GSM firmaları hakkında söylenecek o kadar şey var ki neresinden başlayacağımı bilmiyorum. Bu söz uzunca bir süredir “Çalıyorlar da çalışmıyorlar da.” şeklinde konuşulmaya başladı. Eskiden “Çalıyorlar ama çalışıyorlar da.” diyorlardı. Peki, “Bu GSM operatörleri, sözün neresinde firmaları?” dersiniz tam da göbeğinde derim yani hem çalışıyorlar hem de çalışmıyorlar. 23 Nisanda, İstanbul’da 6,2 büyüklüğünde bir deprem oldu. Doğal olarak insanlar yakınlarından haber almak ya da görevlilere durumlarını bildirmek, ulaşmak istediler; peki, yapabildiler mi? Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu Beyefendi’ye göre ulaşamamışlar ama bu çok da önemli bir şey değilmiş. Neden? On beş dakika kadar ulaşamamışlar. Bu on beş dakika hayat memmat meselesi dediğimiz dakikalar değerli arkadaşlar. Sayın Bakan tıpkı selefleri gibi halkımızla kafa bulma konusunda hayli mahir maşallah. İletişim ve internet erişimini lüks olarak gören, mobil cihazları, bilgisayarları, eğlence araçları olarak değerlendiren ve bunlardan ÖTV ve fahiş kayıt ücretleri tahsil eden bir zihniyetten bu beklenirdi zaten. Bugün barınma, ulaşım, beslenme gibi temel bir ihtiyaç hâline gelen iletişim ve haberleşme hakkı, bu iktidar döneminde en hazzetmediği haklardan olsa gerek. Zira bunu pahalı ve neredeyse ulaşılamaz hâle getirmek için elinden geleni ardına koymuyor. Eğitimden

sağlığa, çalışma hayatından üretimin her alanında olmazsa olmaz olan haberleşme ve internet erişimi bu iktidar sayesinde erişememe, bağlanamama, ulaşamama ama cepleri boşaltma aparatına dönüştürüldü. Kurtarıcı Mehmet Bakan şimdi “Her yol giriş ve çıkışlarına, OSB kapılarına vergi memuru dikeceğim.” diyor. Esasen her bir vatandaşının cebine bir cep vergi memuru yerleştireli çok olmuştu zaten. GSM firmaları da maşallah “sen, ben, bizim oğlan” döngüsünde yerini almış ve “Nasıl olsa hesap soran yok.” deyip milletimizi affedersiniz ama kazıklamakla meşgul. Bunun için öyle sahtekârlıklar icat ediyorlar ki şeytana pabucu bile ters giydireyorlar. 23 Nisandaki İstanbul depreminde çöken mobil iletişim faciası ne ilk ne de sonucuydu, Bakan ve yetkililerin akla ziyan açıklamaları da öyle.

Çok değil, çöken mobil hatları ve internet erişimi yaşanırken bu şahısların benzer lafazanlıklarını 6 Şubat depreminde de yaşamıştık. Resmî rakamlara göre 60 bine yakın insanımız hayatını kaybetti ama tek bir Hükûmet yetkilisi sorumluluk almamıştı. O zaman da iktidar ve lafazan bakanları, mesela, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı insanlar haberleşmesin diye, yardım isteyemesin diye mobil iletişimin bandını daraltmadılar mı? Bu sorumsuzlukları yüzünden belki de binlerce insanımız yardım çağrısı yapamadığı için, yerini bildiremediği için hayatını kaybetti, engelli oldu. Böyle bir vicdansızlığı bu ülkeye yaşattılar maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ama tek bir nedamet getiren de olmadı. Bir gün bu ülkede hukuk kaim olduğunda bu yapılanların hesabını mutlaka vereceklerdir. Tek tek bu vurdumduymazlıkların, insan hayatını hiçe sayan bu rezilliklerin hukuk önünde hesabı mutlaka sorulmalıdır.

Türkiye’de internetin adı var ama kendisi yok; üstelik ne kadar az çekerse o kadar çok fatura gönderiyorlar ama ne denetleyen var ne de bunlara bir şey diyen var. Altyapı yatırımı yok ve yirmi yıl öncesinden benzer bir hizmet kalitesi, tam bir soygun düzeni. Bakanın açıkladığı gibi, Suriye’ye internet hizmeti sağlayacaklar, faturasını da herhâlde bizim Türk milletine, 86 milyona gönderecekler.

Ülkemizde üç büyük mobil iletişim firması var: Turkcell, TÜRK TELEKOM ve Vodafone. Peki, bu firmaları kim denetler? Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yani Hükûmet değil mi? Yahu, Hükûmet doğrudan ya da dolaylı ortağı ve kontrolü altında tuttuğu bu firmaları nasıl ve niye denetlesin ki? Sözlerimin başında ifade ettiğim “sen, ben, bizim oğlan” döngüsünde olanların böyle bir derdi olabilir mi diyor ve İYİ Partinin grup önerisini destekliyoruz.

Saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili İbrahim Akın’a ait.

Sayın Akın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Evet, İYİ Partinin bu önergesi, gerçekten Türkiye’de ve dünyada son zamanlarda iletişim meselesinin çok hayati olduğu bakımından değerlendirilmesi, üzerinde konuşulması gereken bir önerge ve desteklediğimizi baştan ifade etmek isterim.

Evet, şu elimizdeki cihaz en azından ekmek, su kadar önemli ve insanların kendilerinin aynı zamanda ticari olarak ve her türlü faaliyetlerini yürüttüğü çok önemli bir araç. Bununla oynamaya çalışmayın çünkü bununla oynamaya kalkarsanız aslında insanların geleceğiyle oynadığının farkında olun çünkü son zamanlarda bu mesele öyle bir noktaya geldi ki erişim meselesi, güvenlik meselesi ve aynı zamanda bunun maliyet meselesi dünyayla kıyaslandığında çok ciddi. Şu anda şöyle söylemek isterim: Örneğin, Avrupa’yla kıyasladığımızda 1 dolara mal ettiğimiz GSM’in 10 gigabaytlık şeyi şu anda Türkiye’de 4,5-5 dolara mal edilmiş oluyor yani yaklaşık 5 katı daha fazla. Dolayısıyla bir maliyet hesabına baktığımızda bu korkunç bir maliyet. Dolayısıyla insanlar için en hayati konu üzerinden ticaret yapmaya çalışmak, üç beş tüccarın eline bırakılmayacak kadar kamusal olarak yapılması gereken hizmeti onlara bırakmak kabul edilecek bir iş değildir; buradan bir kez bunu uyaralım.

İkincisi, sansür meselesi. Yine, dünyada ülkemiz, internetin “özgür olmayan ülkeler” kategorisinde internet kullanan ülkeler arasına girmiş durumdadır ve gerçekten bu da aynı zamanda Türkiye’nin kredisini ve aynı zamanda değerini düşüren bir durumdur. Son, Avrupa Birliği’nin Türkiye’yle ilgili görüşmesi sırasında sebeplerden bir tanesi de özgür iletişim yapılamaması, insanların kendi ifadelerini kullanamaması, erişim hakkının gasbedilmesi ve aynı zamanda erişim güvenliğinin olmaması bakımından da Türkiye’nin başka kriterler içerisinde bu da çok önemli bir kriter olarak gündeme gelmiştir ve maalesef, Türkiye’yi Avrupa’yla ilişkiler konusunda dondurmaya karar verilen sebeplerden biri de budur.

Diğer mesele, biliyorsunuz, ülkemizde yapılan hesaplara göre 2022 yılında yaklaşık 600 bin internet kullanıcısına yasak getirilmiş, cezalandırılmıştır. Bu, aynı zamanda bahsettiğimiz özelliklerin en somut verilerinden biridir, bizim tespitimiz değildir; bu, tespit edilen bir konudur bu anlamda.

Keza, aynı zamanda veri güvenliği konusunda ciddi bir sorunumuz vardır. Veri güvenliği konusuyla ilgili de yapılan incelemeler ve araştırmalarda 2022 yılında 60 milyon yurttaşımızın e-devlet üzerinden bilgilerine erişildiği ve dolayısıyla bu bakımdan kamu güvenliğinin sağlanmadığı söz konusudur.

Son olarak, bugün yaşadığımız bir durumla karşı karşıyayız. Sayın Ekrem İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, aynı zamanda ana muhalefet partisinin Cumhurbaşkanı adaydır ve şu anda hukuken asla uygun olmayan bir yasakla karşı karşıya kalmıştır ve onun internete erişim hakkı gasbedilmiştir. Bu yol, doğru bir yol değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akın, lütfen tamamlayın.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Bu yoldan bir an önce vazgeçilmelidir. Bu çıkmaz yol, Türkiye’yi her gün bir sarmal eşiği içerisinde daha fazla baskı, daha fazla yasak, daha fazla cezalandırma ve aynı zamanda geleceksizlik ve belirsizliklere sürüklemektedir. Bu, ülkemizdeki mevcut sistemin giderek artık sürdürülemez, yönetilemez ve aynı zamanda işlevinin tüketildiği anlamına gelmektedir. Daha önce söylemiştim, tükenmiş olan bir siyasal pratiğin örgütlenmeye çalışması bence geleceksizdir ve karanlık bir şeydir.

O nedenle, ben sözümü tamamlarken, sevgili Sırrı Süreyya Önder’in bir sözü vardı en son paylaşımında, sevgili Sırrı Süreyya Önder Marx’tan bir alıntı yapmış ve diyor ki: “Tarihin tekerleği hep iyiye ve ileriye döner.” Bunu asla geriye çeviremezsiniz. Dolayısıyla bu kötü yoldan bir an önce vazgeçin ve ülkemizi de böylesi bir kötü yola sürüklenmekten bir an önce durdurun, hep beraber bunu durduralım diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akın, teşekkür ediyorum.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)**

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar'dan gelen Çay ilçesinin mahalle muhtarlarına "Hoş geldiniz." denilmesi.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Afyonkarahisar ili Çay ilçesinden bazı mahalle muhtarları misafir locasında Genel Kurulumuzu takip ediyorlar; hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, GSM operatörlerinin sunduğu hizmetlerin fiyatlandırma yapısı, teknik uygulamaları, altyapı yatırımları ve afetlere hazırlık durumu, rekabet hukuku yönünden durumu ve kişisel verilerin güvenliği konusunda yürüttükleri politikaların tüm boyutlarıyla araştırılması ve bu alandaki mevzuatın geliştirilmesi amacıyla 6/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Aykut Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Mobil iletişim sektörü hayatımızın vazgeçilmezi hâline gelmişken sunduğu hizmetin kapsama alanı, hızı ve güvenilirliği kadar fiyatlandırma politikaları da temel bir kamusal meseledir ancak ne yazık ki altyapı sorunları ve yüksek ücretler bir araya geldiğinde vatandaşlarımızın omzundaki yük daha da ağırlaşmakta. Öncelikle altyapı eksiklikleri günlük hayatımızı zorlaştırıyor. Kent merkezlerinde bile zaman zaman sinyal kayıpları yaşanırken kırsal bölgelerde iletişim imkânı neredeyse yok denecek düzeylere inebiliyor; afet anlarında ise bu zafiyet daha da kritikleşmekte.

6 Şubat 2023'teki Kahramanmaraş depremlerinin ardından telekomünikasyon şirketlerinin baz istasyonları hızla devre dışı kaldı. İletişimde yaşanan kesintiler, arama kurtarma çalışmalarını sekteye uğrattı. İstanbul'daki son depremde yine mobil iletişim altyapısı sınıfta kaldı.

Bu deneyimler bize şunu gösterdi: Afetlere dayanıklı kesintisiz bir mobil iletişim altyapısı kurmak, ivedi bir ulusal güvenlik ve insani yardım meselesidir. Öte yandan, mobil internet hızındaki yavaşlık ve ani kopmalar hizmet kalitesini zayıflatıyor. Kullanıcılar sosyal medya erişiminden uzaktan eğitime, uzaktan çalışmadan e-devlet işlemlerine kadar pek çok alanda "yetersiz hız" etiketiyle karşılaşılıyorlar. Hız testleri sıkça 4G sinyalinin bile teorik vaatlerinin çok altında performans sergilediğini ortaya koyuyor. Mesela, Speedtest'in Mart 2025 verilerine göre, dünya genelinde ortalama mobil indirme hızı 91,5 megabit iken ülkemizde aynı değer 69,7 megabittir. Yani mobil internet hızımız küresel ortalamanın yüzde 76'sı kadar ve verisi bulunan 102 ülke arasında bu performansla 58'inci sırada yer almakta. Tüm bu aksaklıkların üzerine hizmet bedellerinin de piyasadaki gerçek kaliteyle orantısız şekilde yüksek olduğunu görüyoruz. Kotalar sınırlı, ek paketler pahalı, faturasız hatlar dahi beklenmedik ek ücretlendirmelere açık bırakılmış durumda. Hizmet kalitesinde herhangi bir iyileşme yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

AYKUT KAYA (Devamla) - Ama TÜİK'in verilerine göre telefon ve internet ücretleri harcama grubunda enflasyon son üç yılda yani Nisan 2022'den Nisan 2025'e kadar yüzde 204 olmuş. 1 gigabayt internetin bir haftalık ücreti 100 TL gibi korkunç seviyelere çıkmış durumda. Bu noktada mobil iletişim şirketlerinin fiyatlandırma politikalarını şeffaf biçimde araştırmak ve adil bir düzenleme çerçevesi oluşturmak gerekiyor. Sektörün yatırım planları, altyapı dayanıklılığı, hız garantileri ve fiyat performans dengesi üzerine kapsamlı bir rapor hazırlanmalı, tüketici haklarını koruyacak tüketim limitleri, kota dışı hızlandırma seçenekleri ve afet durumlarına özel acil iletişim paketi düzenlemeleri ivedilikle hayata geçirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT KAYA (Devamla) - Sonuç olarak, mobil iletişimi hem erişebilir hem de sürdürülebilir kılmak için yasal düzenlemelerimizle sektördeki rekabeti canlandırmalı, altyapı yatırımlarına teşvik vererek fiyatları makul düzeylere çekmeliyiz.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'a ait.

Sayın Öztaylan, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin vermiş olduğu grup önerisi kapsamında AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmam vesilesiyle hepinizin şahsında Gazi Meclisimizin manevi şahsiyetini ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yaklaşık çeyrek asırdır bilgiye, bilime ve teknolojiye yapılan yatırımları aydınlık yarınlarımızın teminatı olarak görüyoruz. Temelinde nitelikli insan kaynağı olan bilim ve teknoloji alanındaki faaliyetlerimizi ülkemizin her köşesine yaymaya devam ediyor, bu baş döndürücü bir hızla gelişen teknolojilerin altyapısını sağlayarak çağın ötesindeki hizmetleri milletimizin emrine sunuyoruz. Hem kamu kurumlarımız hem de çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından hazırlanan raporlar incelendiğinde, ülkemizin elektronik haberleşme sektöründe oldukça güçlü bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Geniş bant verilerine bakıldığında, 2008 yılında sadece 6 milyon civarında olan abone sayısı 2024 yılı sonu itibarıyla 96,4 milyona ulaşmıştır. Diğer yandan, 2004 yılında yüzde 18,8 seviyesinde gerçekleşen internete erişimi olan hane oranı ise hâlihazırda neredeyse yüzde 100 seviyesine yaklaşmıştır. Devletimiz bu agresif artışı özel sektörle birlikte en profesyonel şekilde yönetmiş, yönetmeye de devam etmektedir.

Malumunuz olduğu üzere, elektronik haberleşme sektörü hızla gelişmeye devam ediyor. Daha kapsamlı ve etkin bir hizmet sunulabilmesi adına altyapı yatırımları da bu manada önem kazanıyor. Tabii, 2002 yılından bu yana yapmış olduğumuz altyapı yatırımları burada saymakla bitmez ancak güncel ve önemli bir veri olarak, ülkemizde 2011 yılı itibarıyla hızlanan altyapı yatırımlarıyla birlikte fiber optik kablo uzunluğumuz 605 bin kilometreye ulaşmıştır ve bu uzunluk birçok Avrupa ülkesinden çok daha fazladır. Bu genel vaziyet dikkate alındığında “Ne kullanıyoruz?” ve “Ne ödüyoruz?” soruları cevaplanması gereken en önemli iki soru olarak öne çıkmaktadır. BTK tarafından yayınlanan Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Raporu'na göre 2024 yılı dördüncü çeyreğinde dört yüz

yetmiş üç dakika olan ortalama aylık mobil kullanım süresiyle Türkiye, yer verilen Avrupa ülkelerine kıyasla mobil telefonla en fazla görüşme yapan ülke konumunda. Bizi üç yüz yetmiş yedi dakikayla Norveç, üç yüz yirmi iki dakikayla Hırvatistan, iki yüz otuz dört dakikayla Makedonya takip ediyor, Avrupa ortalaması ise iki yüz otuz dokuz. Yani ülke olarak mobil telefonlarımızla oldukça uzun vakit geçiriyoruz. Yine aynı raporda verilen ARPU yani abonelerin ortalama olarak mobil hizmetlere bir ayda ne kadar harcama yaptığı verileri karşılaştırıldığında da iddia edilenin tersine bir vaziyet olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztaylan, lütfen tamamlayın.

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Devamla) - İsviçre 35,5 avro, Norveç 26,3 avro, İrlanda 21,2 avroyla en çok ödeme yapan ülkeler; Avrupa'da da ortalama 17,2 avroyken Türkiye'de bu rakam sadece 6,2 avro seviyesinde yani çok konuşuyoruz ama çok az ödüyoruz.

Kıymetli milletvekillerim, Türkiye haberleşme için başka ülkelerin uydularını kullanan bir ülke konumundayken uzayda uydusu sahibi olan 30 ülkeden biri konumuna gelmiştir. Geçtiğimiz ay hizmete alınan ve yerlilik oranı yüzde 80'in üzerinde olan TÜRKSAT 6A uydusuyla, kendi haberleşme uydusunu üretebilen 11 ülkeden biri olmuştur.

Bizler çalışmaya ve üretmeye devam ediyor, gençlerimize ve geleceğimize güçlü, müreffeh ve itibarlı bir Türkiye teslim etmek için gayret ediyoruz. Bizler teknolojik gelişmeleri takip eden değil, yön veren bir Türkiye için çalışıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, başta Balıkesirli hemşehrilerim olmak üzere tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Öztaylan.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emekli yoksullaşmasına karşı alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Mayıs 2025 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (11791 grup numaralı) emekli yoksullaşmasına karşı alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2025 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'a söz veriyorum.

Sayın Bozdağ, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TÜİK nisan ayı enflasyonunu aylık yüzde 3 olarak açıkladı, yıllık ise yüzde 37,8. Bağımsız Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) bu rakamların neredeyse 2 katı, aylık yüzde 4,4, yıllık ise yüzde 73,8 enflasyon oranları açıkladı. Resmî enflasyon oranı gerçeği yansıtmadığı gibi bu oranlarda bile memur, emekli ve işçinin alım gücü hızla erimeye, halk hızla yoksullaşmaya devam ediyor. Maalesef, veriler insanların sadece karın tokluğuna çalışmak ve yaşamak zorunda kaldığını gösteriyor. TÜRK-İŞ verilerine göre, nisan ayında 4 kişilik bir ailenin sadece gıda harcaması için gereken minimum tutar yani açlık sınırı 24 bin liraya ulaşmış durumda, yoksulluk sınırı ise 78 bin liraya dayanmış. Bakınız, ocak ayında yapılan zamlar yılın daha 2'nci ayında erimişti. Önergemizin konusu da olan emeklilerin üzerinden örnekleyelim: En düşük emekli aylığı yılın başında yapılan yüzde 15,75'lik zamla 14.469 lira olmuştu ancak dört ayın sonunda en düşük emekli aylığının alım gücü TÜİK'in enflasyonuyla 12.764 liraya gerilemiş durumda, ENAG enflasyonuna göre ise 11.916 liraya düşmüş durumda. Yani yılın başındaki maaşınızın 12 bin lirasıyla alabildiklerinizi bugün 14.469 lirayla ancak alabiliyorsunuz; yaklaşık 2.500 lira sefalet ücretinizden uçmuş, daha da fakirleşmişsiniz.

Aslında işin başına dönecek olursak, bugün şaibeli TÜİK verileri üzerinden yapılan zamlar ve gerçek enflasyonun yanında bu sefalet emekli aylıklarının bir nedeni de 2006 ve 2008 yılları arasında “sosyal güvenlik reformu” adı altında getirilen düzenlemeler yani 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'dur. Artık emekli maaşları hesaplanırken bile emekli mesela ekonomik büyümeden yani gayrisafi yurt içi hasıladan payını alamıyor. Önceleri bu oran yüzde 100 iken bugün yüzde 30'a düşürülmüş durumda. Sene başına gidelim; TÜİK rakamıyla yüzde 42 enflasyon varken asgari ücret yüzde 30 zam aldı, en düşük emekli maaşı ise yüzde 15,70 zam almıştı. Şimdi, bunun yanına bir de büyümeden alacağınız payın da kısılmasıyla emekli maaşınızın hesaplandığını düşünün, sonuç ise sefalet ücretleri. Bu durumda ne yapsın emekli? Tabii ki ek iş peşine düşüyor, çalışmaya devam etmek zorunda kalıyor ve bu da kayıt dışılığı, güvencesizliği, sigortasız çalışmayı ve daha da düşük ücretlere razı olmayı beraberinde getiriyor. Tüm bu yaşam mücadelesinin içinde bir de adil olmayan emeklilik sistemi, emeklilik koşullarının zorlaştırılması ve yapılan düzenlemelerin getirdiği eşitsizlikler milyonlarca insanın ayrı bir haksızlığa daha uğramasına neden olmuştur. Örneğin, 1999 ve 2008'de yapılan emeklilik yaşı düzenlemeleri adil olmamış ve eşitsizliklere neden olmuştur. EYT düzenlemesi ise beraberinde yeni eşitsizlikler getirmiştir. 1999 öncesi stajyerlik ve çıraklık gibi çalışma süreleri, yine yurt dışı çalışmaları gibi sürelerin dikkate alınmamış olması bunlardan bazıları. EYT düzenlemesiyle, yaş kriteri kaldırılarak sigortalılık süresi ve prim gün şartlarını sağlayanlar emekli olabiliyorken 1999-2008 tarihleri arasında sigortalı olan ve yaş koşulu nedeniyle emekli olamayan yurttaşlar mağduriyet

yaşamaya devam etmişlerdir. Düşünün, bir gün sonra sigorta girişi olanlar arasında on yedi-yirmi yıl fazla çalışma süreleri doğmuş, büyük bir eşitsizlik ve adaletsizlik yaratılmıştır. Bu adaletsizliğin son bulması için kademeli emeklilik gibi düzenlemeler, yine 5510 sayılı Yasa’da emekli aylıklarını belirleyen, değişkenleri düşüren düzenlemelerin yeniden revize edilmesi gibi çözümler mümkün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, lütfen tamamlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Tüm bunların çerçevesinde, emeklilerin yaşadığı sorunların ve emeklilik sistemindeki bu yapısal sorunların tespit edilmesi, mevcut uygulamaların yarattığı eşitsizliklerin ortadan kaldırılması, çözüm yollarını araştırmak ve adil bir düzenlemeyi yapabilmek için bir Meclis araştırması açılmasını teklif ediyoruz. Emekliler insan onuruna yaraşır bir yaşamı hak ediyorlar.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün’e ait.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; borçlanarak borcun faizini ödeyen bir ekonomiyle övünen bir iktidara sesini duyurmanın ne denli güç olduğunu anlatamamızın inanılmaz. 2024 yılında 2 trilyon 106 milyar liralık tarihî bütçe açığını vermiş bulunmaktayız, faiz dışı açık 835 milyar lira yani borcun faizi için bile borçlanan bir iktidarımız var. Bu tablo bir mali disiplinsizlik hikâyesi değil, bu tablo bir ekonomik tükenmişlik özeti ama ne zaman bütçe açığı konuşulsa hemen bir günah keçisi bulunuyor ve EYT’liler karşımıza çıkarılıyor; sanki bu devasa açığın nedeni emekliler, sanki bu kara deliği kazanan emeklinin maaşı.

Bakın, elimizde bazı veriler var, SGK’ye yapılan bütçe transferleri ne diyor biliyor musunuz? Emekli harcamalarının toplam bütçe içindeki oranı 2024’te sadece yüzde 13,9 olmuş, bu oran 2020’de yüzde 20,4’tü yani EYT sonrası dönemde SGK’ye yük gelmesini bırakın, yük hafiflemiş bile; üstelik, emekli sayısı artmışken emeklilerin millî gelirden aldığı pay düşmüş. 2024 yılında tüm EYT’liler sisteme dâhil edilmesine rağmen emeklinin gayrisafi yurt içi hasıladan aldığı pay sadece yüzde 6,1; bu oran 2020 ve öncesindeki yılların hepsinden daha düşük. Demek ki iddia ettiğiniz gibi EYT tsunami gibi çarpmamış memleketi, demek ki ülkede EYT yükü değil adaletsizlik yükü var. SGK’nin gelir gider dengesi 2002’den bu yana en iyi seviyede. Neden mi? Çünkü denge adaletle değil emekliye kıyıldığı için sağlanabildi. Peki kimlere kıyılmadı mesela bu dönemde? “Kur korumalı mevduat” denilen mali ucube yüzünden milyarları buhar edenlere kıyılmadı, bir roman yazacak kadar yüksek ve “diğer” denilen meçhul kaleme milyarlarca lira akıtanlara kıyılmadı, devleti kevgire dönüştüren ihale sistemiyle bu ülkeden kazandıklarını başka diyalara götüren müteahhitlere kıyılmadı mesela. Yani bütçeyi EYT değil, israf delik deşik etmiş gözüküyor.

Sayın milletvekilleri, bakın, bu EYT’liler uzaydan gelmediler, bunlar bizim vatandaşlarımız; emekliye düşmanlık ederek vatana sadakat sağlayamazsınız, toplumları da tanklar değil tok karınlar ayakta tutar. Açlık sınırında yaşatılan emekli de bu ülkenin ayıbıdır, utancıdır. Bakın, sizlerin akrabası, komşusu olan emeklilerimizin maaşı bugün ne kadar biliyor musunuz? Daha bundan dört ay önce 14.469 liraydı, bugün TÜİK’e göre 12.760 liraya geriledi, ENAG’a göre ise 11.916 liraya çöktü, yılbaşından bu yana hem de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Enflasyonla mücadele programı işlemediği için bedelini emekli günden güne eriyerek, sofrasındaki lokmayı azaltarak ödüyor.

Sorunumuz sadece emeklilerin içinde olduğu vahamet de değil maalesef, emeklilik sisteminde adil olmayan uygulamaların eksilttiği bereket de var. Doğum, askerlik, yurt dışı borçlanması, yurt dışı çalışmaları gibi süreler maalesef prim gününü tamamlamada öncelikli sayılmıyor. 1999 öncesi çırak ve staj gibi kısa süreli çalışmalar tamamen kapsam dışı bırakılıyor, 2 kat fazla prim ödediği hâlde keskin bir yaş kıstasına tabi tutularak kademe yok sayılıyor ve bu Meclis bu adaletsizliği, bu çarpıklığı düzeltmek için harekete geçmekten hâlâ imtina ediyor. Bu Meclisin yapması gereken, yaşanan bu mağduriyetleri görüp sistemi hakkaniyetli biçimde yeniden düzenlemektir.

Bu vesileyle, önergeyi desteklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar’a ait.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Başından söyleyeyim, emeklilerimizi kuyruklarda bekleten, yaşamak için aşevlerini adres gösteren, pazar artıklarına mahkûm eden sizler utanmadıkça ve emeklilerimizin çilesi bitmedikçe bizim de mücadelemiz bitmeyecektir. Emeklilere reva gördüğünüz sefalet maaşlarını insan onuruna yaraşacak bir hesaplamayla değil hayatta kalmalarına yetecek bir anlayışla belirliyorsunuz. Sizler emeklileri seçim zamanı oy olarak, geçim zamanı devletin sırtına yük olarak görüyorsunuz. Sizin için onlar bir maliyet kaleminden başka bir şey değil. Öyle olmasa pazarda, markette, tezgâhın önünde duramayan emekliler bugün tezgâhların arkasına geçip çalışmak zorunda kalmazlardı; 2024 yılı açlık, yoksulluk, sefalet yılı değil gerçekten emekliler yılı olurdu. Bakın, OECD’nin Bir Bakışta Emeklilik Raporu’na göre Türkiye, 38 ülke içinde en fazla eşitsizliğin olduğu 5’inci ülke, Avrupa’da 32 ülke arasında ortalama emekli maaşlarının en düşük olduğu 2’nci ülke.

2008’de yaptığınız değişiklikle aylık bağlama oranını düşürdünüz, emeklilerin büyümeden aldıkları payı yüzde 30’la sınırlandırdınız, prim gün sayısını doldurduktan sonra çalışmaya devam edenlerin de artık aylıkları yükselmiyor. Sonra “Zam yaptık.” diyorsunuz ama bakıyoruz, ortada yapılan bir zam yok. “Zam” diye söylediğiniz oranlar gerçek enflasyonun hep çok altında kalıyor. Geçtiğimiz Ramazan Bayramı’na birkaç gün kala, AK PARTİ grup toplantısı çıkışında Sayın Erdoğan yöneltilen bir soruya “Beni dolduruşa mı getirmek istiyorsun? 4 bin TL yaptık, daha ne olsun?” dedi. Bu zihniyet değişmedikçe, bu yüzden bu ülkede ev kirasını ödeyemeyen, faturalarını yatıramayan, evine yiyecek alamayan, sürünen emekliliğinin ahı pek yakında çıkacak. Yaşattığınız derin yoksulluğa ve haksızlığa karşı emeklilerimizi yok saymanızı ve açlığa mahkûm etmenizi kabul etmiyoruz, etmeyeceğiz.

Şurada bayrama bir aydan daha az bir süre kalmışken, emeklilerimiz için en az asgari ücret kadar bayram ikramiyesi verilmesini, maaşlarının da kimseye muhtaç olmadan yaşayabilecekleri koşullara getirilmesini bekliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'ya ait.

Sayın Sarı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması üzerine verilen önerge için söz aldım ama bu önergenin ne için verildiğini bir türlü anlayamadım. Emeklilerimiz biliyorsunuz ki markete gittiklerinde sepetini rahatlıkla dolduruyorlar, pazara çıktıklarında meyvesini ve sebzesini bol bol alıyorlar, bayram geldiğinde torunlarına hediyeler, harçlıklar veriyorlar, kurbanını rahatlıkla kesiyorlar, hatta “Yazın nerede tatil yapacağız?” planı içerisinde demek isterdim ama ne yazık ki emeklilerimiz bu durumda değiller. “Bunun sebebi ne?” diye sorarsanız, şu sırada oturan AKP siyasetinin emekliliğe yaratmış olduğu zulmün sonucudur. Bu anlayış emeklimizin hakkını, hukukunu, ekonomisini ve cebindeki parasını çalmış durumdadır. Bunun hesabını sormak üzere emeklilerimiz heyecanla sandığın gelmesini bekliyor, bu sıralarda oturan milletvekillerine, onların hakkını gasbeden Cumhur İttifakı'na hesap sormak için sandığı bekliyor.

Emeklilik hakkı anayasal bir haktır, uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır ama ne yazık ki AKP iktidarı 2008 yılında çıkarmış olduğu yasayla emeklilerimizin hakkını gasbetmiş, bağlama oranı ve güncelleme katsayısını indirerek ne yazık ki emekliyi yoksulluğa mahkûm etmiştir. Bugün enflasyon oranında artışlarla her geçen gün emekli maaşı erimiş ve yok olmuştur. Avrupa'daki emeklilere bakıyoruz; Almanya'da, İtalya'da, Fransa'da, Hollanda'da emekli 1.000 ile 2.000 euro arasında maaş alırken Türkiye'de emekliye layık görülen maaş 320 euroya denk geliyor. Bu, acı bir tablo ama buraya nasıl geldik? Siz iktidara geldiğinizde en düşük asgari ücret 184 lira, en düşük emekli aylığı 257 liraydı, 2025 yılına geldiğimizde asgari ücret 22.104 lira, emekli aylığı 14.469 lira yani siz iktidara geldiğinizde emeklilerimiz asgari ücretin yüzde 40 fazlasını alırken şu anda asgari ücret emekli aylığının yüzde 50 fazlası durumuna geldi. Göz göre göre emekliyi açlığa, yokluğa mahkûm ettiniz. “Emekliler Yılı” dediniz, zulüm yılına çevirdiniz. Emeklilerimiz emekli aylığıyla kirasını ödeyemez hâle geldi. Geçmiş yıllarda emekli ikramiyesiyle ev alabilen emekli bugün kira ödeyemez duruma gelmiş durumda. Bu, acı bir tablo ve bu enflasyon ortamında sadece dört ayda emekliye vermiş olduğunuz maaş 2 bin lira eridi ve ne yazık ki emeklimiz mağdur edildi ve emeklilerimiz artık sizin de Bakanınızın talimatıyla çalışmak zorunda yaşayabilmek ve karnını doyurabilmek için. Siz iktidara geldiğinizde 1 milyon 514 bin emekli çalışırken, 2023 yılında, aradan yirmi yıl geçtikten sonra 4 kat artarak yaklaşık 6,5 milyon emekli çalışmak zorunda kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sarı, lütfen tamamlayın.

SERKAN SARI (Devamla) - Peki, teşekkür ediyorum Başkanım.

Bunların büyük bir çoğunluğu düşük maaşla, güvencesiz bir şekilde, hastalıkla boğuşması gerekirken sanayide, iş yerlerinde, dükkânlarda zorlu koşullar altında çalışmak durumunda kaldı. Emeklilerimize sahip çıkamadınız, o zor günlerinde size güvenen emekliye sırtınızı döndünüz.

Bayram ikramiyesine gelirsek... Kurban Bayramı yaklaşıyor, bayram ikramiyesi uygulaması Cumhuriyet Halk Partisinin önerisi, zorlaması ve mücadelesiyle verilmiş bir haktır. Verildiği gün, Diyanetin açıkladığı kurban fiyatı 850 lira, verilen ikramiye 1.000 liraydı. Bugün, Diyanet 13.500 lira kurban fiyatı açıklıyor ama verilen ikramiye 4.000 lira. Yani ikramiye ne yazık ki bir kurbanın bacağına dahi alamayacak düzeye geldi. Emeklilerimiz tavuk dahi kesemeyecek sizin bu yapmış olduğunuz uygulamalar sebebiyle.

Emeklilerimizin en düşük maaşını asgari ücrete kadar çıkarmak zorundayız, emeklilerimize kira ve yakacak yardımı yapmak zorundayız. Emekli ikramiyesinin asgari ücret kadar olmasını talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarı, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerindeki diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'a ait.

Sayın Kurt, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Emeklilere ikramiye, Milliyetçi Hareket Partisinin seçim beyannamesidir, 2011 Seçim Beyannamesi'nde vardır.

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Emekliler bir toplumun hafızasıdır. Onlar, yıllarını alın teriyle, fedakârlıkla, sabırla geçirmiş; ülkesine, ailesine ve geleceğe emek vermiş insanlardır. Bugün, sahip olduğumuz birçok değerın altında, onların özverili çalışmaları, uykusuz geceleri, yorgun ama umut dolu sabahları vardır. Emeklilerimize değer vermek bir vefa borcudur. Emeklilerimizin yaşadığı bütün sıkıntıların farkındayız. Fırsatçılık ve fahiş fiyat artışlarının, emeklilerimizi, dar gelirli, ücretlileri ve çalışanları zorladığını çok iyi biliyoruz. Ülkemizde 2002 yılında 6,5 milyon emekli varken bugün 16,8 milyona ulaşmıştır. Söz konusu yıllar arasında emeklilerimize ödenen aylıklar ile sunulan diğer haklarda bütçe imkânları çerçevesinde birçok önemli iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Emekli aylıklarına önemli oranda oransal ve seyyanen artışlar yapılmıştır. Emeklilerimize 2018 yılından itibaren Ramazan ve Kurban Bayramları için verilen bayram ikramiyeleri 2025 yılında 8 bin TL'ye yükseltilmiştir. 2018-2024 yıllarında toplamda 252 milyar lira bayram ikramiyesi ödemesi yapılmıştır. 2025 yılı Ramazan Bayramı'nda 15,8 milyon emekli kişiye 57 milyar civarında bir ikramiye ödemesi yapılmıştır. Kurban Bayramı'ndaysa 15,9 milyon kişiye 57,4 milyar TL ödeme yapılması öngörülmektedir.

CAVİT ARI (Antalya) - Emekliye kaç para veriyorsunuz? Toplamdan bahsedeceğine bir emekliye kaç para veriyorsunuz?

RESUL KURT (Devamla) - Emeklilerin refah düzeylerini artırmak için bir defaya mahsus olmak üzere yine dosya bazında 5 bin TL bir ödeme yapılmıştır. Sosyal güvenlik sistemlerinin temelini oluşturan nesiller arası dayanışma çalışan nesillerin primleri ile emekli olan nesillerin aylıklarının finanse edilmesi ilkesine dayanır. Özellikle belirtelim ki emekli aylıkları ödenen prim gün sayısına, prime esas kazançta göre farklılık göstermektedir. Şu an en yüksek SSK emekli aylığı 94.235 lira, en düşük emekli aylığı 14.469 TL'den müteşekkildir ve bu fark da ödenen prim gün sayısı ve matrahın farklılığından kaynaklanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kurt, lütfen tamamlayın.

RESUL KURT (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bizim için sosyal güvenlik yalnızca bir maliyet kalemi değil, toplumun huzuru, birlik ve beraberliğimizin teminatıdır. Bu yüzden popülizmin yıpratıcı etkilerine göz yumulmamalıdır. Emeklilerin sorunlarının çözümü sosyal politikaların geliştirilmesi, emeklilik sistemlerinin iyileştirilmesi, yerel yönetimlerin emeklilere yönelik destek mekanizmalarının güçlendirilmesiyle mümkün olacaktır.

Daha önce de bu yüce Meclisin çatısı altında ifade ettim, ev sahibi olmayan emeklilerimiz için kira ödemek büyük bir maliyet kalemi oluşturmaktadır. Dolayısıyla belediyelere, kamu kurumlarına ait atıl arsalarda çok düşük bedellerle kiraya verilmek üzere sosyal konutların yapılması ve ev sahibi olamayan emeklilerin bu konutlarda ikametinin sağlanması önem arz etmektedir.

Önergeye katılmadığımı bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kurt, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu ve arkadaşları tarafından, ülkede protesto hakkını kullanan gençlere yönelik kötü muamelelerin araştırılması amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu ve arkadaşları tarafından, ülkemizde protesto hakkını kullanan gençlere yönelik kötü muamelelerin araştırılması amacıyla 8/5/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1203 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Bankoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Değerli milletvekilleri, 19 Mart sivil darbesinin ardından bir buçuk aydır Türkiye'nin birçok kentinde milyonlarca insan sokaklarda,

meydanlarda adaletsizliğe direnmiyor. Darbe girişiminin ardından yüzlerce genç anayasal protesto hakkını kullandığı için gözaltına alındı ve tutuklandı. 27 Martta İçişleri Bakanlığımız protestolar nedeniyle 2 bine yakın kişinin gözaltına alındığını ve 260 kişinin tutuklandığını belirtti, 49 genç ise hâlâ tutuklu. Protestolardaki gözaltı süreçlerinde yüzlerce işkence ve kötü muamele olayını duyduk ve bazılarına bizzat şahit olduk; cezaevinde ziyaret ettiğimiz gençlerin ifadeleri de bu yönde. Protestolarda yakın mesafeden tazyikli su, yoğun biber gazı, gençlere ağır darp uygulamaları, gözaltında saatlerce ters kelepçeyle bekletme, yerlerde sürüklenme, gözaltı süresince aç, susuz bırakma, cinsel şiddet, küfür, tehdit...

Bakın, genç bir kadının ifadesini aynen size okuyacağım buradan: “Herhangi bir kamu malına ve görevli polis kuvvetlerine yönelik mukavemetim olmadı. Saçımdan çekildim, yerde sürüklendim. Sakallı, renkli gözlü ve uzun boylu erkek polis ‘Senin göğüslerin mi var?’ diyerek göğüslerime dokundu. O sırada korku ve baskıdan dolayı altına kaçırdım, elbisem hâlâ idrar içinde. Erkek polis ayağıyla başıma bastırdı, kadın polis bana hakaret etti.” Bu, sadece yüzlerce ifadeden biri. Hani Adalet Bakanı diyor ya “İşkence yok, kötü muamele yok, yargı bağımsız.” diye. Düşman hukukuyla genç bir kadına mesela bunları yaşattınız. Hukuksuzluk, sert müdahale var, işkence var, darp olayı zaten adli kurumun kendi raporlarıyla sabit.

Size okuyacağım diğer ifadelerin kendi çocuklarınızın, akrabalarınızın, yakınlarınızın söylediğini düşünün: “Gözaltına alınırken hiç direnmememe rağmen yüzümüz asfalta yapıştırıldı, defalarca darbedildim, yüzüme copla vuruldu, yerlerde saçımdan sürüklendim. Yedi, sekiz saat boyunca ters kelepçeyle bekletildik.” Gözaltında Emniyetten savcılığa sevk edilirken otobüste saatlerce aç, susuz, tuvalet imkânı olmadan bu insanlar bekletildi ama daha kötüsü kadınlar çıplak aramaya maruz kaldı, çıplak aramaya! Kendi çocuklarınızın, yakınlarınızın, akrabalarınızın çıplak aramaya maruz kaldığını düşünün. Yatarı olmayan bir suçtan gözaltına aldığınız, suçsuzca, hukuksuzca tutukladığınız gençlerden bahsediyorum. Bu emri veren de uygulayanlar da nasıl insanlar gerçekten merak ediyorum. Ama siz bu suçların hesabı sorulmayacak mı zannediyorsunuz? Hepsinin hesabı bir bir sorulacak ve mahşere de kalmayacak. Gözaltı sürecinde yaşananların hepsi ağır bir insan hakları ihlalidir sayın milletvekilleri.

İfadelerle devam ediyorum, kimmiş bu gençler, nasıl gözaltına alınmışlar? “Mitingden sonra kendimi arbedenin olduğu alanda buldum. Yürüyordum, yürürken alındım. Polisten kaçmadık bile çünkü suçlu olan kaçır. Biz yanlış bir şey yapmadık. Ben içtiğim suyun çöpünü bile çantama koymuşum, polise mi şiddet uygulayacağım?” dedi birisi. Bir başkası “Bu bir parti meselesi değil, ortada bir haksızlık olduğunu düşündüğüm için geldim, tepkimi gösterdim, insan gibi yaşamak istiyorum, başka bir şey değil.” diyor.

Bu insanlar özgürce yaşamak istiyor ama siz ifade özgürlüğünü kullanan bu insanları şiddetle bastırıyorsunuz. Sokak bir haktır sayın milletvekilleri, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak anayasal bir haktır, haksızlığı protesto etmek de meşrudur.

Türkiye Cumhuriyeti devleti gençlere geleceği emanet eden bir vizyondan barışçıl gösteri yapan gençleri hapse atan, intikamcı bir yönetime dönüştü. AKP için iktidarda kalabilmenin tek yolu işte bu şiddet ve baskı anlayışıdır. Bu tutuklamaların ne hukukla ne yasalarla ne siyasi ahlakla hiçbir şeyle ilgisi yoktur. Çok net düşman hukuku uygulanmaktadır. Kötü muamele ve işkence meşrulaştırılmıştır. Mesela kalp ve böbrek rahatsızlığı olan Esila’dan ne istiyorsunuz ya? Ceza dahi alsa yatarı olmayan bir suçtan tıpkı diğer gençler gibi yaşama hakkını, eğitim hakkını elinden alıyorsunuz. Esila’yı 8 Nisanda “Diktatör Erdoğan” pankartı nedeniyle tutukladınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bankoğlu, lütfen tamamlayın.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Erdoğan, bir zamanlar önceki Genel Başkanımıza ne diyordu: “Ben diktatör olacağım, sen de meydanlarda dolaşacaksın, öyle mi?” İşte Esila’yı, yüzlerce genci içeri aldınız. Sen halk iradesini yok sayan bir diktatörsün demek ki. Onlarca gencin davasını 24 Ekime ertelediniz, bayramlarını bu gençlerin ailelerine zehrettiniz, eğitim haklarını gasbettiniz, işlerinden ettiniz, yatarı olmayan suçtan altı ay boyunca hepsini resmen tutsak ettiniz. Genel Başkanımız Özgür Özel’e saldıran şahıs gibi birçok cani, katil, hırsız elini kolunu sallayarak geziyor ama Ekrem İmamoğlu, Can Atalay, parti başkanları, Gezi tutukluları ve gençler içeride.

Biz geleceğimize sahip çıkan gençlerle gurur duyuyoruz. Onlar asla yalnız değil. Cezaevinde de sokakta da meydana da hiçbir genci bu karanlığa teslim etmeyeceğiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bankoğlu, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili İdris Şahin’e ait.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grup önerisi üzerine YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Anayasa’mızda güvence altına alınmış temel haklardan biri toplantı ve gösteri yürüyüşünü düzenleme hakkıdır. Herkes, önceden izin almaksızın silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşünü düzenleme hakkına sahiptir. Bu düzenlemeler 2014 yılında Meclis Anayasa Komisyonunda görüşülürken şu an itibarıyla salonda bulunan hem Meclis Başkan Vekilimizden hem de AK PARTİ sıralarından arkadaşlar bunu çılgınca alkışlayıp sonuna kadar destekleyen isimler arasındaydı. Silahsız, saldırısız vatandaşın kendisini ifade edebilmesi, sokakta toplantıyla, gösteri yürüyüşüyle yaşadığı haksızlıkları bir şekliyle kamuoyuna duyurabilmesi en büyük arzularından biriydi.

19 Marttan sonraki protestolarda herhangi bir mukavemet yaşanmadığı gibi, yine, gösterilerde şiddet ve kamu güvenliğini tehdit eden herhangi bir olayın yaşanmadığı kamuoyuna yansıdığı hâlde yüzlerce gencin tutuklandığına şahit olduk, gözaltına alındığına şahit olduk.

Buradan iktidar yetkililerine seslenmek istiyorum: Gençleri anlamaya çalışalım. Gençler meydanlara çıkarken ne Saraçhane’de ne de Kızılay’da Cumhuriyet Halk Partisi ve sadece Sayın İmamoğlu için değil, kendilerinin uğramış oldukları haksızlıklara, hukuksuzluklara karşı bir isyan olarak sokaklara çıktılar. Onları anlamaya çalışın ki geleceğimizi düzgün inşa edebilelim. Gençlerin yeri Sayın Grup Başkan Vekilim, tutuklevleri değil; gençlerin yeri üniversiteleri, kendi dershaneleri. Kendinizden farklı düşündüğü için bu arkadaşları tutuklevlerinde tutmak, cezaevlerinde tutmak emin olun, kendimize yapmış olduğumuz en büyük haksızlık, en büyük kötülük olacaktır.

Yine, tutuklevlerindeki diğer tutuklular da dâhil olmak üzere sadece gençler için söylemiyorum, devlete teslim edilmiş ve devlete emanet edilmiş isimlerin haklı gerekçelerle hastaneye gitmek gibi farklı taleplerini yerine getirmek, onlara iyi muamele yapmak devletin asli vazifesidir. Cezaevlerinde en ufak bir kötü muameleyi kabul etmemiz asla söz konusu olamaz. Hatta hastalık ve rahatsızlıklarına rağmen sağlık hizmetlerine ulaşımın kasıtlı olarak engellendiğine ilişkin bilgiler paylaşıyor, bunlar da son derece yanlış uygulamalardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, tarihten, 28 Şubattan size bir örnek vermek istiyorum. “İnanca Saygı, Düşünceye Özgürlük İçin El Ele” eylemi yapıldı. İstanbul’un bütün ilçelerinde çok kapsamlı kendini ifade eden insanlar oldu. O gün bunları meşru, o gün bunları haklı sayıyorduk ama bugün, 21 Nisanda sadece ve sadece ekonomik darlık içerisinde bulunan bir işçinin geçimi için “AK PARTİ sebep, enflasyon sonucuttur.” diye boykot ettiği, döviz taşıdığı hadiseden dolayı bu kişi iki haftayı aşkın süredir tutuklu; el vicdan! Bugünkü ekonomi yönetiminin kötü yönetimi sonucunda enflasyonu iliklerimize kadar hep birlikte hissediyoruz. Bunu ifade etmenin nesi suç olabilir, bunu ifade eden nasıl tutuklanabilir diyor, kamuoyunun vicdanına sizleri havale ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı’ya ait.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her şey öyle akıl almaz ki yaşadıklarımızı gerçekten yaşıyor olduğumuzu kabullenmek zor, gerçekten çok zor. Katiller dışarıda -bütün hatipler söyledi- tecavüzçüler, hırsızlar, arsızlar koruma altında. Teröristleri söylemiyorum zaten. Terörist seviciler çok yazık ki devlet protokolünde ama suçlandıkları suçlardan en üst sınırdan dahi cezalandırılırsalar yatarı olmayan gençlerimiz bir buçuk aydan fazladır cezaevinde. 19 Marttan bu yana sadece İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 20 ayrı soruşturma başlattı, 819 kişi hakkında dava açıldı, 650 kişinin de -eğer son bir haber gelmediyse- iddianamesi hazır. Bunlardan bir tanesi Edirne iddianamesi. Bu iddianameye göre 3 genç, Azra, Özgür ve Zeynep organize etmiş, bu 3’ü organize etmiş bütün gösterileri. Değil, öyle değil.

Bu gösterileri hukuksuzluk organize etti. Önce bunu bir anlayın artık! Gösterileri adaletsizlik organize etti. Gösterileri orantısız şiddet; tıpkı şiirle, şarkıyla başlayan Gezi’de olduğu gibi aslında resmî, üniformalı provokasyon organize etti. Gösterileri, aslen 19 Mart operasyonu da değil, kimin Cumhurbaşkanı adayı olup olmayacağı da değil aslında; gösterileri, diplomasını alacakları üniversitelerde ders aldıkları hocalarının dahi diplomalarının iptaline şahit olan gençlerin kendi geleceklerine dair duydukları haklı ve derin endişe organize etti.

Bu öğrencilere Edirne’de “Terörist misiniz?” diye soruldu. Bütün dünyanın terörist olduğunu, azıllı terörist olduğunu tescillediği teröristleri onları ululayacak sıfatların maalesef arandığı canım ülkemde, haklı ve meşru ve yasal endişelerini, itirazlarını haykıran gençlere “Terörist misiniz?” diye sorulabildi. Ya Allah aşkına, bu gençler terörist olsalar bu konjonktürde savcının karşısında mı olurlardı? Terörist olsalar illa şehrin ışıklarına karşı çay yudumlayacakları bir bakan kolunda olurlardı. Terörist olsalar uğradıkları şiddeti duyurmak için sessiz çılgınlara mı mahkûm olurdu bu gençler? Terörist olsalar, “hık” deseler şu anda naklen yayımlayacak bir kanal bulurlardı. İddialar, bakın, çok ağır, öyle ezbere el kaldırılacak gibi değil, gerçekten çok ağır. Gözaltı süreçlerindeki şiddet iddiaları çok ağır, taciz iddiaları çok ağır. Artık ortak akıl mı olur, ortak vicdan mı olur vesilesi bilmiyorum ama gelin, bu iddiaları araştıralım aksi hâlde bunun vebali de çok ağır hepimiz için. Herkesin anlaması gereken, gençlerin yaptıkları değil suç olan, gençlere yapılanlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Gençler bir temel hakkı kullanıyorlar. Evet, izin almadan çünkü almalarına gerek yok; ama yürüyerek, ama şarkıyla, ama dansla, ama zıplayarak, kendilerini en doğru nasıl ifade ediyorsa öyle; ama silahsız, ama saldırsız, suç olmayan temel haklarını kullanıyorlar. Ama onların uğradığı şiddet suç, taciz suç, işkence suç, eğitim hakkının engellenmesi suç.

Haklarını kullandıkları için daha fazla cezalandırılmamaları değil sadece, serbest bırakılmaları değil sadece, gençlere karşı bütün bu suçları işleyenlerin cezalandırılması için de mücadeleli. Telif edilmesi mümkün olmayan psikolojik hasar da dâhil, verilen bütün zararın tazmini için de mücadeleli ve Genel Kurulu da bu mücadeleye ortak olmaya davet ediyoruz, haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır çünkü. Bu kadar haksızlığa başka türlü de susulamaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşci, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'a ait.

Sayın Sakik, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SIRRİ SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; ben de Cumhuriyet Halk Partisi önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir gözlemimi paylaşmak istiyorum: Mekânı cennet olsun, Sırrı Süreyya'nın hem hastalığında hem de cenaze töreninde duyduğum bir şey "Barış hemen şimdi." "...!" hemen şimdi, bu çok önemliydi. Cenaze töreninde gelen her siyasi aktör bu sloganlarla karşılaştı ve herkes barış için çok çaba sarf edilmesi gerektiğini söyledi. Diliyorum, umuyorum, en çok AK PARTİ ve MHP Grubu, bu işte söz ve karar sahibi olanlar bunu bir an önce hayata geçirirler çünkü toplumun talebi barıştır, barışı ertelemeye, ötelemeye hiçbirimizin hakkı yok.

Şimdi, sorun gençler... Emin olun, darbe döneminde, sıkıyönetim döneminde gençlere uygulanan politikalar ne ise bugün de aynı politikalar uygulanıyor. Çıktığımızda hep "Ya, elinizi şu gençlerin yakasından çekin..." 1 Mayıs'ta gördüm; binler, on binler, yüz binler, gençler, "Bizim hayatımıza dokunmayın, bizim geleceğimize dokunmayın; bu ülke bizim, biz bu ülkeyi yöneteceğiz..." Ama siz gençlerden öç ve intikam alma duygularıyla hareket ediyorsunuz, bunları cezalandırmaya çalışıyorsunuz. Hiç kimsenin, hiçbir iktidarın buna hakkı yoktur. Gençlerin hayatına dokunmayın. Hele hele önemli bir sorunu çözerken bu ülkeyi demokratikleştirmek ve ülkenin temel sorunlarını, yüzyıllık sorununu çözerken biz dönüp dünyanın argümanlarıyla buralarda siyaseti dizayn edemeyiz. Barış adil olur, barış taraflarla bir hukuk oluşturur ama 8'inci aydayız. Bakın, 1 Ekimde şurada bir el uzandı ve sekiz aydır ortada hiçbir şey yok. "İyi olacak, iyi olacak..." Yorulduk ya! "İyi olacak, iyi olacak..." ama somut bir şey görmek istiyoruz. Hasta tutukluları bir an önce özgürleştirin, infaz yasasında öç ve intikam duygularıyla hareket etmeyin, gençlerin yakasından düşün. Bunlar barışın taşları döşenirken iyi adımlardır. Bunları yaparsanız toplum size inanır, güvenir ama süreç yaymak gibi bir huyunuz var geçmişten bugüne kadar; bunlarla da barış olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sakik, lütfen tamamlayın.

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Sayın Başkan, bir başka konu var, zamanımız çok kısıtlı.

Ya, barışacaksınız... Bir Kürt sanatçı. Ne yapıyor, biliyor musunuz? Barıştan bahsediyoruz. Ankara’da Millî Eğitim Bakanlığı Şûra Salonu’nda sanatçı Rewşan, iki ay önce gidiyor, bir sözleşme yapıyor. Sözleşme, 3 Mayıs’ta akşam konser verecek. Alelacele, işgüzarlar, bu bürokratlar, başta Bakan “Efendim, 3 Mayıs Türkçülük Günü”dür, bir Kürt orada eserini icra edemez.” diyor. Ya, bu ülke sizin babanızın çiftliği mi? Siz gidip orada nutuklar atacaksınız ama bir Kürt sanatçı gidip orada şarkılarını söyleyemeyecek! Ve Kürt sanatçının sözleşmesini iptal ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) - İşte, sizin bürokratlarınız, sizin valileriniz, sizin bakanlarınız bu kadar barış karşıtı bir düşmanlık ve -evet- bir düşman hukuku uyguluyorlar. Bu yol çıkmaz bir yoldur, bu bürokratlarınızın, bu valilerinizin, bu bakanlarınızın bu şekilde düşmanca davranmalarına lütfen müsaade etmeyiz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sakik, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız’a ait. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Yıldız, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden necip milletimiz; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisine ilişkin olarak AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bizleri izleyen herkesi saygılarımla selamlıyorum.

Öncelikli olarak şunu ifade etmek isterim: Bizler, anayasal çerçevede gerçekleşen her türlü protesto hakkına sonuna kadar saygı duyuyoruz. Malumualiniz, Anayasa’mızın 34’üncü maddesi toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını düzenler. Ben, bu maddeyi sizlere tekrardan bir hatırlatmak istiyorum esas itibarıyla. “Herkes, önceden izin almadan, silahlı ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.”

Yine, malumunuz olduğu üzere, önerge içerisindeki iddiaların asılsızlığına dair İçişleri Bakanımız ve Adalet Bakanımız gerekli açıklamaları yaptılar, bunları tekrara düşmemek adına zikretmiyorum ancak zaten ilgili tahkikatlar da devam ediyor. Yasalar malumunuz olduğu üzere hepimiz için var ve dolayısıyla burada bazı anayasal hatırlatmaları tekrar yapma zarureti hissediyorum. Anayasa’mızın 10’uncu maddesi der ki: “Kanunlar önünde herkes eşittir.” Dolayısıyla bizlerin bu noktada, şu konuda mutabık olmamız lazım: Kanunlar önünde yargısal süreçler devam ederken herhangi bir kimse bir ayrıcalık talep edemez, yargısal süreçlerden muafiyet talep edemez.

CAVİT ARI (Antalya) - Ayrıcalık değil! O gençler niye gözaltına alındı?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Tutuklu yargılanmalarının gerekçesi ne?

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - O yüzden bizler diyoruz ki: Birilerinin yargısal muafiyet talepleri için gençler araçsallaştırılmamalıdır, marjinal gruplarca gençler istismar edilmemelidir. Dolayısıyla bizler gençlerin siyaseten birilerinin siyasi aparatına dönüştürülmesine, efendime söyleyeyim,

birilerinin siyasi ajandaları için bir paravan olarak kullanılmasına müsaade etmedik, etmeyeceğiz. Dolayısıyla bizler şunu tekrar soruyoruz: Akılcı bir biçimde gençlere kim ne vadediyor? Bizler diyoruz ki: Birileri yargı sürecini etki altına almak adına gençleri araçsallaştırıp kendi çocuklarına değil ama başkalarının çocuklarına sokağı işaret ederken, kendileri binaların içerisinde, kapalı kapılar ardında kalıp başkalarının çocuklarından fedakârlık beklerken bizler gençlere ortak geleceği birlikte inşa etmeyi vadediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sizin yüzünüzden gençler ülkeyi terk ediyorlar.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Çıplak arama vadediyorsunuz!

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Belki gidip görmemiş olabilirsiniz ama bazı hatırlatmaları size yapmak mecburiyetindeyim. Bugün BİLSEM'lere gidin görün, bilim ve sanat merkezleri ülkemizin pırıl pırıl zekâlarını fırsat eşitliği temelindeilmekilmek işleyen bir sistem.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Nerede? Yıkılan yapılmıyor. Nerede BİLSEM'ler?

BAŞKAN - Sayın Yıldız, lütfen tamamlayın.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Şu an 107.978 genç bu sistemin aktif öğrencisi, DENEYAP atölyelerinde binlerce genç yetişiyor, TEKNOFEST'e 3-3,5 milyon genç katılmış durumda. 17 milyon üzerinde lisanslı sporcu var. İdeolojik katsayı sorununun çözülmesinin ardından mesleki ve teknik eğitimle güçlü bir istihdam projeksiyonu ortaya konuluyor. Bugün Pursaklar'daki meslek lisesinden çocukların uluslararası teknoloji yarışmalarına katılıyor.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Allah Cumhurbaşkanımızdan razı olsun(!)

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Dolayısıyla, bizim gençlere ne vaadettiğimiz aslında onlara işaret ettiğimiz noktayla ilişkilidir. Dolayısıyla, bizler genç arkadaşlarıma diyoruz ki: Kimsenin siyasi aparatı olmayın, gelin, Türkiye Yüzyılı'nı hep birlikte, el birliğiyle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde inşa edelim diyoruz ve Türkiye sevgisinde ortaklaşan bütün genç arkadaşlarımız sevgiyle, muhabbetle buradan selamlıyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Zaten kimsenin siyasi aparatı değil ki gençler, gençler orada kendilerini savunuyor, bir başkasının adına orada değil gençler. Hak, hukuk, adalet istiyor gençler.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) - Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldız, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Temelli, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Kayıtlara geçsin, bir kere bu gençleri araçsallaştırma konusunda hep, sıkça kullanılan bir kavram var “marjinal yapılar, gruplar” diye. Bir kere, bu kavramın kullanılması bile ırkçıdır. Her şey topluma

dairdir, siyaseten mücadele eden insanları böyle kategorik değerlendirmeyi kabul etmediğimizi belirtmek istiyorum.

Diğer taraftan, sayın konuşmacı bize bazı şeyler hatırlattı ama bence bakanlığa ve yargıya hatırlatmak gerekiyor çünkü gerçekten okuduğu madde çok sarihtir, açıktır. Anayasa'ya uymayan kamu kurumları vardır, yargı vardır, Anayasa'ya uymayan bakanlıklar vardır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ

1.- (10/2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613) esas numaralı 2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine seçim

BAŞKAN - 2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun üye seçimi yapılacaktır.

Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini okutup oylarınıza sunacağım.

Şimdi listeyi okutuyorum:

Adı Soyadı

Seçim Çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (11)

Abdullah Doğru

Adana

Hüseyin Özhan

Adıyaman

Adem Korkmaz

Burdur

Nilgün Ök

Denizli

Ercan Öztürk

Düzce

Ejder Açıkkapı

Elâzığ

Mevlüt Kurt

Kahramanmaraş

Bülent Tüfenkci

Malatya

Ali Kıratlı

Mersin

İbrahim Ufuk Kaynak

Ordu

Cüneyt Aldemir

Tokat

Cumhuriyet Halk Partisi (5)

Bilal Bilici

Adana

Bekir Başevirgen

Manisa

Gülcan Kış

Mersin

Ömer Fethi Gürer

Niğde

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (2)

Nejla Demir

Ağrı

Sinan Çiftiyürek

Van

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Mehmet Celal Fendoğlu

Malatya

Levent Uysal

Mersin

İYİ Parti (1)

Yüksel Arslan

Ankara

YENİ YOL Partisi (1)

Şerafettin Kılıç

Antalya

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Liste kabul edilmiştir.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) DUYURULAR

1.- Başkanlıkça, (10/2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613) esas numaralı 2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyurusu

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin 14 Mayıs 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te Halkla İlişkiler Binası Alt Zemin 1 Numaralı Toplantı Salonu'nda toplanarak başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimini yapmalarını rica ediyorum. Komisyonun toplantı gün, saat ve yeri ayrıca elektronik ilan panosunda ilan edilecektir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.16

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylaması tamamlanmıştı.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 15 ila 32'nci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sadullah Ergin'e ait.

Sayın Ergin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAHERGİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 200 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine YENİ YOL Partisi Grubu adına söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hatırlanacağı üzere, Türkiye, 2017 yılında yapılan Anayasa değişiklikleriyle parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmişti. O tarihte istikrar, hızlı karar alma, güçlü yönetim ve koalisyonları önlemek gibi kavramlarla savunulan bu sistemin yedi yıllık uygulama sonuçlarına baktığımızda denge denetim mekanizmalarını zayıflattığı, kuvvetler ayrılığını işlevsiz hâle getirdiği ve yürütme erkini tek bir iradenin inisiyatifine bıraktığı net olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca, koalisyonları önleme iddiası boşa çıkmış, parlamenter sistemde seçimlerden sonra yapılan koalisyonları bu sistemde seçimlerden önce yapmak zarureti doğmuştur. Yola çıkarken hedeflenen

² 200 S. Sayılı Basmayazı 29/04/2025 tarihli 81'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

“istikrar” ve “güven” kavramlarına bugün hasret kalmış durumdayız ancak ben görüşülmekte olan bu kanun teklifinin içeriğinden ziyade, ülkemizde yaşadığımız adalete güven sorunu ve yargı organlarının yapısal ve fonksiyonel sorunlarına olabildiğince objektif bir pencereden bakmaya çalışacağım.

Bugün geldiğimiz noktada Türkiye’de yargının bağımsız, tarafsız ve güven veren bir noktada olduğunu söylemek maalesef mümkün değil. Türkiye’de adalete alanında yaşanmış örneklerin son altmış beş yılına bir mercek tutarak toplumun vicdanında yara açmış, adalete olan güveni aşındırmış, yargısal aktivizme örnek olacak hadiselerden bir özet sunmaya çalışacağım; yapacağım tespitler yaşandığı dönemi yargılamak amacıyla değil, bu tespitlerden sonra “Bağımsız, tarafsız, güven veren bir adalete sistemini nasıl inşa edebiliriz?” sorusuna cevap aramak için olacaktır.

Değerli katılımcılar, ilk olarak 1960 darbesi sonrasındaki manzaraya şöyle bir bakalım: 520 hâkim ve savcının görevden alındığı, 235’i general, 3.500 subayın emekli edildiği, 147 öğretim görevlisinin işine son verildiği ve darbe sonrası kurulan Yüksek Adalet Divanında yapılan yargılamaların fecaatle sonuçlandığı bir dönem oldu. 395’i milletvekili olmak üzere toplam 592 sanık yargılandı; Başbakan Adnan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Maliye Bakanı Hasan Polatkan idama mahkûm edildi ve idam edildiler. Ayrıca, çok sayıda siyasetçi de hapis cezasına çarptırıldı.

12 Eylül 80 müdahalesinden sonra ise 650 bin kişi gözaltına alınmış, 210 bin davada 230 bin kişi yargılanmış, 517 kişi hakkında idam cezası verilmiş, 50 kişi idam edilmiştir ve çok sayıda gazeteci yargılanmış, 14 bin kişi vatandaşlıktan çıkarılmış, 30 bin kişi sakıncalı bulunarak işten atılmış, 16 siyasi parti kapatılmış.

90’lı yıllarda ise özellikle OHAL bölgesinde zorla kaybetme, faili meçhul cinayetler ve işkencelere yönelik etkin soruşturma yapılmaması ağır mağduriyetlerin yaşanmasına ve cezasızlık algısının yerleşmesine maalesef neden olmuştur. Bu müdahalelerin etkisi altında kalmış olan yargı döneminde 92’de Sosyalist Parti kapanmış, 93’te HEP kapatılmış, 98’de Refah Partisi kapatılmış, 2001’de Fazilet Partisi kapatılmış ve 2003’te de HADEP kapatılmıştır. Bu dönemde bakkal dükkânı kapatır gibi siyasi partiler kapatılmıştır.

28 Şubat 1997 sonrasında ise dindar insanların şirketlerine ambargolar uygulandı, muhafazakâr kesimin dernek ve vakıfları yoğun baskı altına alındı, bir kısmı kapatıldı, mal varlıklarına el konuldu, MÜSİAD’ın 2. genel başkanı Erol Yazar ile Ali Bayramoğlu yargılandı ve mahkûm edildi. -Bugün ise aynı muamele TUSİAD başkanlarına yapılıyor- Hâkim ve savcılar otobüslerle Genelkurmay karargâhına taşınıyor ve burada verilen brifingler doğrultusunda karar vermeye zorlanıyor. Aynı dönemde Refah Partisinin Kayseri, Sincan, Sultanbeyli belediye başkanları yargısal aktivizmin bariz örnekleri olarak yargılanmış, mahkûm edilip görevlerinden uzaklaştırılmışlardır. Yine, İstanbul’un Refah Partili Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan şiir okuduğu için yargılanmış, mahkûm olmuş, cezaevine girmiş ve belediye başkanlığından ayrılmıştır. 2007 yılında başlayan Ergenekon soruşturması ve daha sonra KCK ve Balyoz davalarında yaşanan geniş ölçekli tutuklu yargılamalar ve ceza usul hükümlerinin ihlal edildiği uygulamalar kamuoyu vicdanında rahatsızlık oluşturmuş örneklerdendir. Anayasa Mahkemesi 1 Mayıs 2007 tarihinde meşhur 367 kararını vermiş, 14 Mart 2008’de AK PARTİ’ye kapatma davası açılmış, 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan hain darbe girişiminden sonra yapılan yargılamalarda kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi, müddei iddiasını ispatla mükellefler ilkesi, lekelenmeme hakkı ihlal edilmiş, kamu çalışanları toplu ihraçlarla işlerinden atılmış, âdeta “Gidin, suçsuz olduğunuzu ispat edin.” denilmiştir. Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına rağmen Osman Kavala, Can Atalay ve Tayfun Kahraman

gibi isimler cezaevinde tutulmaya devam edilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Selahattin Demirtaş hakkında verilen hak ihlali kararları dikkate alınmamıştır. Yine, Rahip Brunson davası, Büyükkada davası, Deniz Yücel davası gibi dosyalarda yaşanan olaylar hatırlamak istemediğimiz hadiselerdir. Şu an itibarıyla Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ hâlen tutuklu yargılanmaktadır. Yerel seçimler sonrasında Türkiye'nin değişik bölgelerinden ağırlıklı DEM PARTİ'li ve Cumhuriyet Halk Partili muhalif belediye başkanları tutuklanmıştır. Bu belediyelerin bir kısmına kayyumlar atanmıştır. En son İstanbul Büyükşehir Belediyesinde operasyon yapılmış, Ekrem İmamoğlu ve çalışma arkadaşları tutuklanmıştır. Bu tutuklamanın Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayının belirleneceği temayül yoklamasından üç dört gün önce yapılması yapılan işlemlerin siyasi amaçlı olduğuna dair güçlü bir algı oluşturmıştır.

Yukarıda saymış olduğum örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bu örneklerle baktığımızda, Türkiye'de yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusundaki sorunların tarihsel bir karakter taşıdığı görülmektedir. Toplumsal barış ve huzuru sağlamanın yolu, adalete olan güveni tesis etmekten geçer.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz cumartesi günü Meclis Başkan Vekilimiz Sırrı Süreyya Önder'i kaybettik, pazar günü de defnederek Rahmetirahman'a yolculadık. Aynı gün Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e menfur bir saldırı yapıldı. Bu saldırıyı telin ediyoruz, bir daha yaşanmaması en içten dileğimiz.

Sırrı Süreyya Önder'in gerek hastane günlerinde ve gerekse vefatından sonra ortaya çıkan tabloyu dikkatle incelemek, ortaya çıkan manzarayı doğru okumak ve ders almak gerektiğini düşünüyorum. Hak ettiği bir ilgi ve sahiplenmeyle yüreklere defnedilen merhum Sırrı Başkanın Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılan taziye salonundan bir kare resim bugün gazetelerde ve sosyal medya gündemindeydi. Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli Sırrı Süreyya Önder'in fotoğrafına müşfik bir tonda dokunmakta ve âdeta sıvazlamaktaydı, görüldüğünden daha anlamlı bir kareydi bu. Oysa aynı Sırrı Süreyya Önder en son 2018'de Kandıra Cezaevine gönderilmişti yaklaşık bir yıl, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru yoluyla tespit ettiği ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiği kararıyla tahliye edilmişti. Cezaevine giren Sırrı Süreyya Önder ile fotoğrafta yanağı sıvazlanan Sırrı Süreyya Önder aynı kişiler. Bu süreçte değişmemiş bir kimliği vardı. O hâlde Sırrı Sıraya Önder'i cezaevine yollayan işleyişi tekrar sorgulamak gerekmiyor mu? Bu nedenle, Meclisimize düşen görevler var. Bunlardan birincisi; Sırrı Süreyya Önder gibi cezaevlerinde hak etmedikleri hâlde hürriyetlerinden yoksun kalmış, Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ihlal kararı verdiği dosyalara rağmen özgürlüğüne kavuşamayanların dosyalarının tekrar gündeme alınarak gereğinin yapılmasını bekliyoruz. İkincisi ise Parlamentodaki tüm grupların en geniş biçimde temsil edileceği bir araştırma komisyonu kurulması. Kurulacak komisyonda gençlerimizi ve çocuklarımızı huzur içinde yaşatacak bir Türkiye zemini oluşturabilmek için bir araya gelmeli ve kalıcı bir çıkış yolu oluşturabilmeliyiz. Yargıya olan güveni en kısa sürede tesis edemezsek ülkemiz telafisi mümkün olmayacak toplumsal ve ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalacaktır. YENİ YOL Grubu olarak başvurumuzu önümüzdeki hafta salı günü Meclis Başkanlığımıza sunacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ergin, lütfen tamamlayın.

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Son sözümü söylüyorum: Bağımsız ve tarafsız, güven veren bir adalet sisteminin kurulması temennisiyle heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ergin.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya ait.

Sayın Usta, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada neyi görüşüyoruz, bu kanun teklifinde ne getiriliyor? Bizden önceki konuşmacılar tabii ki kısmen değindiler bunlara, ben de tekrar hatırlatmak istiyorum. Biliyorsunuz, 2017 yılında bir Anayasa değişikliği yapıldı. Bu Anayasa değişikliğiyle parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildi ve sistem 9 Temmuz 2018'de Cumhurbaşkanının göreve başlamasıyla birlikte yürürlüğe girdi. 9 Temmuzdan birkaç gün önce de bir Bakanlar Kurulu kararıyla 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıkarıldı. Bu, büyük, geniş bir kanun hükmünde kararnameydi ve burada birçok kanun tamamen kaldırıldı, birçok kanunda da değişiklikler yapıldı. Şimdi, Anayasa Mahkemesi 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yapılan bu değişikliklerin birçok maddesini Anayasa'ya aykırılığından dolayı iptal etti. Şimdi, şu anda görüştüğümüz kanun teklifiyle bunların bir kısmına ilişkin düzenleme yapılıyor. Plan ve Bütçe Komisyonunda dün -evet, yanlış hatırlamıyorsam- yeni bir kanun teklifini görüştük, gelecek hafta bir kanun teklifi daha gelecek. Böyle plansız bir şekilde, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararlara ilişkin kanun teklifleri gelmeye devam ediyor.

Şimdi, Anayasa Mahkemesi bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'deki bazı hükümleri niye iptal etti? İki nedenle iptal etti. Bir tanesi, dedi ki... Tabii, bir yetki kanununa istinaden bu kanun hükmünde kararname çıkarılmıştı eski sistemde. "Yetki kanununun size verdiği yetkinin dışında yani yetkisiz bir alanda düzenleme yapıyorsunuz." diye bir kısmını böyle iptal etti, bir kısmını da "Bu yaptığınız düzenlemeler kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemez." şeklinde bir gerekçeyle iptal edildi. Tabii ki bunların hepsi, iptal gerekçeleri haklıydı.

Şimdi, bunları karşılamak amacıyla yani Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararlarını karşılamak amacıyla yeni düzenlemeler yapılıyor. Sonda söyleyeceğimi başta söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, çok net bir şekilde şu anda yapılan düzenlemelerin de bir kısmı yine Anayasa'ya aykırı. Bunun iptal edileceği biline biline aslında bu düzenlemeler yapılıyor. Birazdan bir örnek vereceğim yani buradaki 17'nci madde çok anlamlı bir örnektir. Maalesef, hukuk ve Anayasa tanımıyor bu Hükümet, bu çok net. Bunu niye yapıyor? İşte, kalıcı düzenleme yapmıyor, Anayasa'ya uygun düzenlemeler yapmak yerine kendi bildiğini yapıyor, "Nasıl olsa Anayasa Mahkemesine gidilmesi, görüşülmesi, iptali beş altı yıl alır." diyor ve bu şekilde, hukuksuz bir şekilde ülkeyi yönetmeye bu anlamda devam ediyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle müsteşarlıklar kaldırılmıştı yani "devletin hafızası" dediğimiz müsteşarlıklar bir çırpıda bu 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kaldırıldı. Bu düşünülmüş müydü? Düşünülmemişti daha önce, hani böyle çok tasarlanmış, düşünülmüş, etki analizleri yapılmış bir düzenleme değildi. Bunu neye istinaden söylüyorum? Eğer bu başlangıçta düşünülmüş bir şey olsaydı 2017 Anayasa değişikliğinde bu müsteşarlığın kaldırılacağına ilişkin yani kaldırılmasıyla tutarlı bazı değişiklikler yapılırdı. 2017'de Anayasa değişikliği yapılıyor, Anayasa değişikliğinde HSYK'de de -o zaman eski ismi HSYK olan- değişiklik yapılıyor. Sonra orada HSK'ye çevriliyor, HSK'nin tabii üyelerinden biri olarak Anayasa'da müsteşar öngörülüyor ama bir sene sonra -bir sene bile geçmiyor- müsteşarlık kaldırılıyor fakat

Anayasa’da müsteşarlık var. Şimdi, 703’le ne yapılıyor? Müsteşarlığı 703 kaldırıyor ve Anayasa’ya aykırı bir şekilde diyor ki... “Anayasa’da müsteşara verilen görevler Adalet Bakanının belirleyeceği bir Bakan Yardımcısı tarafından yerine getirilir.” gibi bir hüküm şu anda görüştüğümüz kanun teklifinde var. Arkadaşlar, bu, çok net bir şekilde Anayasa’ya aykırı; bunların gerekçelerini birazdan biraz daha detaylı olarak size vermeye çalışacağım. Yani bu, bilerek yapılıyor. Şimdi, bunun için tekrar Anayasa Mahkemesine gidilecek ve Anayasa Mahkemesi, şu anda sizin, özellikle AK PARTİ ve MHP oylarıyla kabul edileceğini tahmin ettiğimiz bu maddeyi iptal edecek; bu çok net. Biz şunu söyledik: Ya, gelin bunu yapmayın, burada kalıcı, düzgün bir düzenleme yapalım ama maalesef AK PARTİ Grubu bunu yapmaktan kaçınıyor, yine burada hukuksuz, adaletsiz bir şeyi yapmayı tercih ediyor.

Şimdi, tabii, müsteşarlık devletin hafızasıdır dedik. Hiç düşünmeden bir çırpıda siz bir kanun hükmünde kararnameyle, Meclise getirmeden, müsteşarlığı kaldırdınız. Bunun zaten sıkıntılarını ülke olarak çekiyoruz, o ayrı bir konu da şimdi burada da dediğim gibi, tekrar 15’inci maddede müsteşarlık getiriliyor bu kanun teklifinde, Adalet Bakanlığına has bir şekilde ama burada bir hile olduğu da çok net. Sadece bir maddede yapılan düzenlemeyle müsteşarlık bu ülkede gelmez. Müsteşarlığı eğer siz yeniden getiriyorsanız bununla ilgili detaylı bir düzenleme yapmanız lazım; özlük haklarına ilişkin, nasıl atanacağına ilişkin, efendim, soruşturmasının nasıl yapılacağına ilişkin. Hiçbir şey yapılmadan, sadece bir maddede “Müsteşar getirildi.” deniliyor; bu 15’inci madde. 17’nci maddede de deniliyor ki: “Müsteşarın ataması yapılmaya kadar müsteşarın vazifelerini -yani HSK üyeliği vazifesini- bir bakan yardımcısı yerine getirir.” diyor. Bu neye benziyor biliyor musunuz? Şöyle bir kanun getirdiklerini düşünelim yani Anayasa’da Cumhurbaşkanının nasıl seçileceği var, Cumhurbaşkanının görevleri var, vasıfları var, her şeyi var ama bir kanun geçiriyor burada AK PARTİ, diyor ki: “Cumhurbaşkanı seçilinceye kadar Cumhurbaşkanının görevlerini Beştepe Mahallesi Muhtarı yapar.” Yani şu anda yapılan iş de bu kadar tuhaf ve bu kadar Anayasa’ya aykırı. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum fakat maalesef, bunları arkadaşların bilmemesi mümkün değil yani Anayasa Mahkemesindeki hukukçular biliyor, biz hukukçu olmadığımız hâlde bunu biliyorsak AK PARTİ Grubundaki hukukçuların bunu bilmemesi mümkün değil ancak böyle bir şeyi yapmayı tercih ediyorlar.

Şimdi, niye Anayasa’ya aykırı? Bunun için Anayasa’ya aykırılık önergesi de verdik biz Plan ve Bütçe Komisyonunda. Tabii, orada her şey parmak usulü olduğu için bizim önergemiz reddedildi. Şimdi, değerli arkadaşlar, Anayasa’nın 159’uncu maddesinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri açıkça ve tahdidi olarak sayılıyor. Burada “Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabii üyesidir.” deniliyor. Dolayısıyla, bu teklifte de Adalet Bakanlığı Müsteşarına verilecek görevin Bakan Yardımcısı tarafından yerine getirilmesi öngörülüyor. Dolayısıyla, bu düzenleme hem lafi olarak hem de ruhu itibarıyla Anayasa’ya açık bir şekilde aykırıdır. Anayasa’yla öngörülmemiş bir makam üzerinden anayasal bir görevin yerine getirilmesinin düzenlenmesi Anayasa’nın askıya alınmasıdır ama maalesef, dediğim gibi, bu düzenleme buraya getiriliyor, büyük ihtimalle de bu düzenleme kanunlaşarak geçecek ama bunu tekrar Anayasa Mahkemesi iptal edilecektir. Tabii, bu yetki devredilemez bir yetkidir. Bunları filan hiç önemsemiyor; AK PARTİ’nin böyle bir tutumu var.

Şimdi, diğer bir husus da -yani bu zannediyorum anlaşılabilir- biliyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra bu Genel Sekreterlik kaldırıldı, yerine Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı diye bir makam getirildi, kabaca Genel Sekreterliğin görevlerini yapıyordu. Bu niye getirildi? Bununla ilgili kamuoyuna bir açıklama yapılmadı, bu bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapıldı. Değerli arkadaşlar, Aralık 2024’te bu sefer yine bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı kaldırıldı ve yerine tekrar eski sistemdeki yani daha doğrusu eski ismiyle Genel Sekreterlik getirildi. Yani şimdi -bilmiyorum- arkadaşların vicdanına havale ediyorum; sizin kamuoyuna bir açıklama yapmanız gerekmiyor mu? Niye kaldırdınız, tekrar niye getiriyorsunuz? Yani devleti böyle bir oyuncak hâline getirmenin hiçbir mantığı olamaz değerli arkadaşlar. Şimdi, tabii, burada bununla ilgili kanuni düzenleme yapılması gereken düzenlemeler var. Onlarla ilgili özellikle ikinci bölümde de bir kısım düzenlemelerin yapıldığını görüyoruz.

Özetle şunu söylemek lazım: Hukuktan ayrılmamız lazım yani Anayasa tanımazlık kabul edilebilir bir şey değildir. Türkiye bir hukuk devleti olmak durumundadır. İçinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılardan çıkmanın en kolay yolu, daha doğrusu tek yolu aslında bundan sonra hukuka Türkiye'yi geri döndürmektir, evrensel hukuk normlarında Türkiye'yi yönetmek gerekir. Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Türkiye'nin en son 10'da yer aldığını hepimiz biliyoruz, yeni açıklandı bu endeks. Yani Türkiye her yıl üç beş basamak, üç beş basamak kötüleşerek gidiyor.

Tabii, hukuktan ayrılıyorsunuz. Bu, ülke yönetimiyle ilgili kötü bir şey ama bunun bütün sıkıntısını aslında millet çekiyor. Yani en son 19 Mart operasyonunu tekrar hatırlayalım. Orada hukuka uygun olmayan bir şekilde bir siyasi tasfiye operasyonu yapıldı ve o operasyon sonucunda Türkiye ekonomisi -başka yönlerini de bir kenara bırakıyorum- çok ciddi bir şekilde zarar gördü. Tekrar hatırlayalım: Türkiye 57 milyar dolar rezervini kaybetti 19 Mart operasyonundan sonra, bütçeye 950 milyar lira yani yaklaşık 15 trilyonluk bütçeye 1 trilyon lira civarında bir yük geldi. Herkes ekonomide faizlerin düşmesini beklerken çok yüksek olan faizlerimiz, politika faizi zımni olarak 900 baz puan artırıldı değerli arkadaşlar. Yani dünya 2'lik, 3'lük faizleri konuşurken bizdeki artış 900 baz puan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Bunları da görmek lazım, bu yapıldı. Borsada 2 trilyon civarında bir kayıp yaşandı başlangıçta ve bu kayıp hâlâ telafi edilmedi. Dolayısıyla şu anda tepeden tırnağa zaten işçi, memur, emekli çok zor durumda, bunu biliyoruz, bugün de konuşuldu ama bunun ötesinde, şu anda hakkıyla çalışan, alın teriyle bir şey üretmeye çalışan sanayici de çok zor durumda; bunu görmek lazım. Yani Türkiye çok ciddi istihdam kayıpları riskiyle karşı karşıyadır. Bakın, en son atıl işsizlik oranı yüzde 28,8 geldi; gerçek işsizlik rakamını gösteren budur. Dolayısıyla Türkiye'nin hukuka dönmekten başka çıkar yolu yoktur ancak hukuksuzluk devam ediyor. Bugün veya bu hafta veya gelecek hafta işte muhtemelen geçecek olan bu kanun teklifi de bu hukuksuzlukların devam edeceğini bize bir kez daha gösteriyor. Bunu yapmanın yanlış olduğunu düşünüyorum. AK PARTİ Grubuna da bunu yapmaması konusunda önerimizi bir kez daha buradan beyan ediyoruz.

Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'a ait.

Sayın Ersoy, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde konuşma yapmak üzere

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen Türk milletinin tüm fertlerini en içten dileklerle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öngörülen bu değişikliklerin ortak amacı yargı bağımsızlığı ve idari istikrarı temin etmek, Anayasa Mahkemesi kararlarını esas alarak hukuk devleti ilkesi çerçevesinde gerekli uyum düzenlemelerini gerçekleştirmektir. Anayasa Mahkemesi, daha önce yürürlüğe konulan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yapılan bazı düzenlemelerin yetki kanununun amacını aşar nitelikte olduğu ve dolayısıyla Anayasa'ya aykırılık taşıdığı yönünde bir değerlendirme yapmıştır. Bu karar neticesinde yargı teşkilatımızda, kamu yönetiminde ve bazı kurumlarımızın idari yapılarında oluşan boşlukların giderilmesi zorunluluğu doğmuştur. Bu bağlamda teklifin 15 ve 16'ncı maddeleriyle Hakimler ve Savcılar Kurulunun yapısına ilişkin olarak "bakan yardımcısı" ibaresi yerine yeniden "müsteşar" ibaresine yer verilmesi ve iptal edilen geçici düzenlemenin yürürlükten kaldırılması sağlanmaktadır. Bu, Anayasa'nın 159'uncu maddesinde yer alan tabii üyelik düzenine uygunluk bakımından önemli bir adım teşkil etmektedir. 17'nci maddeyle ise müsteşarlık kadrosu ihdas edilinceye dek Kurulda bu görevin Bakan tarafından belirlenecek bir bakan yardımcısı tarafından yürütülebilmesi hüküm altına alınmıştır. Böylelikle sistemde oluşabilecek yönetsel boşlukların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

18 ve 19'uncu maddelerle Kamu Denetçiliği Kurumu personelinin mali ve sosyal haklarının kamu personel rejimiyle uyumlu hâle getirilmesi amaçlanmaktadır. Genel Sekreterin Bakanlık genel müdürüne, denetçilerin ise Bakanlık denetçilerine denk sayılması personel rejiminde eşitlik ilkesinin bir gereğidir. Aynı şekilde sigorta primine esas kazanç tutarlarının belirlenmesi de bu kurumsal denge açısından yerinde bir adımdır.

20'nci maddeyle Göç İdaresi Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren geçici barınma merkezlerinin işletilmesine dair ödeneklerin yeniden düzenlenmesi ve harcama usullerinin belirlenmesi kamu hizmetinin etkinliği ve bütçe disiplini açısından son derece önemlidir. Bu konuda Göç İdaresi Başkanlığına mevzuata uygun, aynı zamanda daha esnek bir hareket alanı tanımlaması, hem mali yönetimin hem de kamu hizmetlerinin hızlı yürütülebilmesi için gereklidir.

21'inci maddede yer alan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu üyelik şartlarına ilişkin düzenlemeler ise görev süreleri dolmadan üyelerin hangi hâllerde görevden alınabileceğini net biçimde tanımlamaktadır. Bu düzenleme, keyfiliği önleyecek, kurumsal sürekliliği ve dengeyi sağlayacaktır.

22 ila 27'nci maddelerde Cumhurbaşkanlığı teşkilat yapısında yaşanan dönüşümlerle uyumlu olarak çeşitli mevzuatta yer alan ibare değişiklikleri ve mali, sosyal haklara ilişkin teknik düzenlemeler yer almaktadır. Bu düzenlemeler yalnızca anayasal zorunlulukların değil, aynı zamanda idari sistemimizin güncel yapısıyla uyumlu hareket etme ilkesinin de bir sonucudur.

Özellikle 28 ve 29'uncu maddelerde üst kademe kamu yöneticiliği için aranan şartların sadeleştirilmesi ve görev sonrası ödemelere ilişkin düzenlemeler liyakat esasını zedelemekten idari hareket kabiliyetini artırmaya yöneliktir.

30 ve 31'inci maddelerle kamu personel rejiminde oluşan hukuki boşlukların giderilmesi ve önceki düzenlemelerin doğurduğu hak kayıplarının önüne geçilmesi sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifine dair değerlendirmelerimizin yanı sıra ülkemizin sosyoekonomik yapısında önemli bir yere sahip olan

etkinlik ve organizasyon sektörüyle ilgili TÜM ETKİNLİK-SEN Genel Başkanlığıyla yaptığımız görüşmeler neticesinde tarafımıza iletilen bazı sektörel taleplere dikkat çekmek istiyorum.

İlk olarak, katma değer vergisi uygulamalarına ilişkin değerlendirmelerimiz... Etkinlik sektöründe hizmet sunumunda uygulanan KDV oranlarının maliyet yapısı ve kayıtlı ekonomi hedefleri doğrultusunda yeniden ele alınması faydalı olacaktır. Gıdanın yüzde 1 KDV'yle temin edilmesine karşın bu ürünlerin yüzde 20 KDV'yle sunulması hizmet bedelleri üzerinde belirgin bir vergi farkı oluşturmakta, bu durum bazı organizasyon türlerinde faturalı hizmet alımını sınırlayabilmektedir. Bu kapsamda, otelcilik sektöründeki uygulamaya benzer bir şekilde, yemekli organizasyonlarda yüzde 10 KDV oranının değerlendirilmesiyle eğlence organizasyonlarında kademeli faturalandırma modeli uygulamasının hem mali uyumun sağlanmasına hem de kayıt dışı ekonomiyle mücadeleye katkı sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca, etkinlik sektörü dönemsel ve proje bazlı iş gücü ihtiyacı nedeniyle esnek istihdam modellerine ihtiyaç duymaktadır. Mevcut SGK prim oranları bu yapıya uyum sağlamakta sınırlı kalmakta ve işverenler açısından önemli bir maliyet oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, SGK işveren prim oranlarında sektöre özel indirim imkânlarının belirli kriterler doğrultusunda değerlendirilmesi, sezonluk ve etkinlik bazlı esnek çalışma modellerinin mevzuata entegre edilmesi, kısa süreli sözleşmelerde bürokratik işlemlerin sadeleştirilmesi ve prim teşviklerinin uygulanması sektörün yapısal ihtiyaçlarına uygun çözümler arasında bulunan beklentilerdendir. İstihdamın artırılması ve kayıt dışı çalışmanın azaltılması açısından olumlu etkiler yaratacak bu düzenlemeler için ilgili kurumlarımızın, devletimizin imkânları doğrultusunda gerekli iyileştirmeleri yapacağına inancımız tamdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 yılından bu yana gerek bu kürsüde gerekse farklı platformlarda Kayseri sevdamız adına ısrarla dile getirip talep ettiğim yüksek hızlı tren projesinin yapımına başlanmış olması ve Kayseri-Kırşehir otoyol işinin projelendirme aşamasında olup 2026-2027 yıllarında imalata geçecek olması şehrimiz adına son derece sevindirici gelişmelerdir. Bu sayede Kayseri'miz uzun zamandır beklediği modern ulaşım altyapısına nihayet kavuşacaktır. Bu süreçte emeği geçen başta Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Sayın Abdulkadir Uraloğlu Bey olmak üzere, tüm Bakanlık yetkililerine ve katkı sağlayan herkese şükranlarımızı sunuyoruz. Bu projelerin hayata geçmesiyle birlikte Kayseri'mizin yıllardır süregelen ulaşım sorunlarının sona ereceğine ve şehrimizin hak ettiği ulaşım konforuna kavuşacağına yürekten inanıyorum. Söz konusu yatırımlar yalnızca Kayseri için değil, aynı zamanda bölgemizin ekonomik ve sosyal kalkınması açısından da büyük önem taşımaktadır. Artık Kayseri'miz ulaşımında engellerle değil, fırsatlarla anılan bir şehir olacak, Orta Anadolu'nun çehresi değişecektir.

Sözlerime son vermeden önce, Kayseri basınının duayen isimlerinden, meslek hayatı boyunca basın ahlakı ve ilkeleri doğrultusunda örnek bir duruş sergileyen merhum Oktay Ensari'nin vefatının ardından boşalan Türkiye Spor Yazarları Derneği Kayseri Şube Başkanlığı görevine seçilen şehrimizin değerli basın mensuplarından Sayın Doğan Havur Beyefendi'yi tebrik ediyor, spor camiamıza ve Kayseri'mize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak söz konusu teklifi olumlu değerlendirdiğimizi belirtiyor, Genel Kurulumuzu bir kez daha saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ersoy, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'ya ait.

Sayın Akça Cupolo, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Çok teşekkür ederim.

Saygıdeğer Genel Kurul, kıymetli halklarımız, cezaevlerinden bu Genel Kurul gündemini takip eden değerli tutsaklar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Her teklifte olduğu gibi, Plan ve Bütçeden torba şeklinde gelen her teklifte olduğu gibi yine acele olarak, acele bir şekilde, başkanlık sistemine geçercesine, geçtiğimiz zaman yaptığımız o acele gibi, o acelenin sonucu doğan tahribatı düzeltmek için bir torbayla yine bu Genel Kuruldayız. Torbanın dibinde KHK tahribatıyla yaratılmış, bu KHK'lerle oluşmuş tahribata palyatif bazı çözümler üretmeye çalışıyoruz. Oysa biliyoruz ki bu torbanın dibinden ne demokrasi çıkacak ne de hukuk çıkacak. Ama biz torbanın dibinde demokrasi ve hukuk ararken Asya'da, Asya'nın iki büyük ülkesinde uzun süredir devam eden bir çatışma da büyümeye devam ediyor. 22 Nisan tarihinde Keşmir'de 26 turistin hedef alındığı bir saldırı gerçekleşmişti. Bu saldırı sonrasında Hindistan ve Pakistan arasında inanılmaz yükselen bir tansiyon var. Şimdi, bu tansiyonun hepimizi rahatsız etmesi gereken parçası şu ki iki tarafın da nükleer kapasitesi var ve nükleer kapasitesini, askeri yapısını sürekli genişleten iki devletten bahsediyoruz. İki devlette de benzer milliyetçi çıkışlar var, bu milliyetçi çıkışlarla yoksul toplumu bastırma girişimleri var. Yine bu iki devlet de İngiliz sömürge yapısının bıraktığı o korkunç mirasın eseridir aslında ve şu anda üzerinde savaştıkları Keşmir bölgesinde bu emperyal mirastan geriye kalan bir çatışmanın sonucunu görüyoruz biz. Tıpkı neye benziyor; Orta Doğu'daki Sykes-Picot Anlaşması'yla birlikte parça parça edilen, cetvelle çizilen sınırlarla hâlâ yüz yıldır dökülmeye devam eden kanın bugün de durmamış olması, bugün Gazze'de gördüğümüz çatışma, bugün Suriye'de gördüğümüz çatışma, Lübnan'da gördüğümüz artık "failed state" denecek duruma gelmiş Lübnan'ın durumu, Tunus'taki durum, bütün Orta Doğu'yu kapsayan bu durum yine aynı emperyal kötü mirasın, korkunç mirasın bir sonucu. Şimdi, Hindistan ve Pakistan arasında bu büyüyen çatışmanın, bu büyüyen tartışmanın belli sonuçları oldu. İki ülke kendi arasındaki uçuşları iptal ettiler, sonra diplomatların çekilmesine karar verdiler. Ondan sonra her iki ülke kendi ülkesinde bulunan karşı tarafın vatandaşlarından derhâl ülkeyi terk etmesini istedi. Bir de üstüne şimdi su üzerinden... Örneğin Hindistan Pakistan'ı su üzerinden tehdit ediyor. Bugün Cumhurbaşkanının makamında Irak Başbakanı Sudani vardı. Sudani de isminin ilk iki harfine konu olacak şekilde suyla çok tehdit edilen bir kişi. O da zaten muhtemelen bu yaz gelecek olan kuraklıkla birlikte Türkiye'den bırakılacak su meselesini tartışmıştır diye düşünüyoruz. Suyun, nükleerin, tartışmalı bölgelerin, dinin, etnik yapıların, kolonyal mirasların çatışmaların parçası olduğu böyle bir gündemde biz de tabii ki kendimize belli dersler çıkarıyoruz çünkü bizim de şu an içinde bulunduğumuz süreç aynı mirasın üzerine kurulmuş durumda, bu mirasın üzerinden biz de belli tartışmalar yürütüyoruz. Bu çatışma devam ederken Türkiye'nin Pakistan'a silah dolu uçaklar gönderdiği söylendi. Bunun inanılmaz tehlikeli olduğunu ve derhâl yalanlanması umduğumuzu söylemek istiyoruz çünkü az önce de söylediğim gibi nükleer kapasitesi olan iki güce silah vermek bu çatışmaya benzin dökmekten, bu benzine daha fazla ateş taşımaktan başka hiçbir şeye hizmet etmeyecektir çünkü bölgede yaşayan en azından Hindistan'da 1.5 milyar insan, Pakistan'da 250 milyon insan bu çatışmanın sonuçlarını kaldırabilecek durumda değiller. Zaten bu çatışmanın tarafı da değiller. Dün akşam Hindistan'da elektrikler kesildi ve insanlara savaş tatbikatı yapıldı. Yani o koca coğrafyada elektriklerin kesildiği ve insanlara kendilerini savaşa hazırlamaları gerektiği söylendi. Oradaki hem Pakistanlı hem Hindistanlı arkadaşlarımla konuştum, hiçbir taraf bu savaşın devam etmesini istemiyor. Bu meselenin derhâl bir nihayete ermesini, barışçıl bir şekilde sonuçlanmasını istediklerini söylediler. Az önce Hindistanlı bir arkadaşına yazdım, "Urducada 'barış' nasıl diyorsunuz?" diye. O dedi ki: "Aman" diyoruz biz.

‘Aman’ bizim dilimizde barıştır.” Pakistanlılar bazen “azaad, azaadi” kelimesini kullanıyorlar, onlar da barış istiyorlar. Pakistan’ın normal halkları barışı istiyorlar. O yüzden Türkiye’nin de bu barış isteyen sivil halkların talebine olumlu bir şekilde yaklaşacak bir perspektif belirleyebileceğini umuyoruz. Bizim perspektifimiz ne, biz DEM PARTİ olarak nasıl bir perspektif belirliyoruz? Biz halklara saygı duyulmasını talep ediyoruz. Her yerde, her zaman, her çatışmada, çatışmanın parçası olmayan sivillerin ateşin içine taşınmamasını talep ediyoruz ve her zaman bunu savunuyoruz.

İkincil olarak, Keşmir bölgesi için en azından BM’nin 47 no.lu Kararı’nın uygulanması gerektiğini söylüyoruz. BM’nin 47 no.lu Kararı, iki tarafın da mutabık kaldığı şekilde, orada, Keşmir’de onların kendi kaderlerini tayin edebilecekleri şekilde bir referandumun yapılmasını öngörüyordu ama bu referandum 1999 yılından beri hâlâ yapılmadı. Keşmir halkları kendi kaderlerini kendi tayin etmek istiyorlar ama edemiyorlar. Silahsızlandırmanın yapılması gerekiyor, Himalaya’nın eteklerindeki bu bölge, bu sınır bölgesi dünyanın en militer bölgelerinden biri, en çok silahlanmanın olduğu bölgelerinden biri. Dünyada Ukrayna’da bir çatışmadan bahsediyoruz, Libya’da hâlâ nihayete ermemiş bir çatışmadan bahsediyoruz, Suriye’de devam eden çatışmadan bahsediyoruz; bütün bunların sona ermesinin en makul yolu, bu acil silahlanma çabalarının sonlandırılması ve silahsızlanmanın daha barışçıl metotlarının, diyalog metotlarının açıldığı kanalların oluşabileceği zemini oluşturmaktır diyoruz.

Son olarak, bu tip çatışmalarda emperyal miraslara sahip çıkmak zorunda olmadığımızı söylüyoruz. Ne İngiliz sömürgelerinin... İngiltere’nin 1948 yılında apar topar çıkmasıyla birlikte -çıkmadığı, aslında çıkarıldığı, kovulduğu- o sömürdüğü topraklardan çıkarılmasıyla birlikte ortaya çıkan tablo ne yazık ki bugünün mirasını doğurmuş durumdadır tıpkı Sykes-Picot’la birlikte Orta Doğu’da oluşan miras gibi. İngilizlerin yarattığı bu tahribatı biz temizleyeceğiz ama daha çok savaşarak değil barışarak temizleyeceğiz. Sosyal ve siyasal sorunlar ancak sosyal ve siyasal çözümlerle sonuçlanabilir. Bu çözümler göz ardı edildiğinde, bu çözümlere baskı uygulandığında ne yazık ki silahlar konuşur tıpkı 22 Nisanda Keşmir’de konuşan silahlar gibi.

Burada Sezar’ın hakkını Sezar’a vermek istiyorum. Türkiye’deki Kürt meselesinde, Kürt meselesinin çözümünde şu ana kadar 6 tane girişim olmuş. Bu 6 girişimin 3’ü AK PARTİ Hükûmeti döneminde olmuş. Son girişime MHP Grubu da dâhil olmuş ve bu meselenin çözülmesi için aktif bir şekilde sorumluluk almışlardır. Bunun devamının gelmesini umuyorum.

Bunun devamının gelmesini umarken, son üç dakikama da girerken şöyle bir anekdotla bitirmek istiyorum: Biz DEM PARTİ Grubu olarak her toplantımıza başlamadan önce bir dakika sessizlik içinde ayakta dururuz. Bu savaşta ve barış mücadelesinde kaybettiğimiz arkadaşlarımızı, ailemizi, yoldaşlarımızı hatırlamak ve onları anmak için. Artık Sırrı Süreyya’yı da anacağız ve onun çok büyük bir mirası vardı, burada her konuştuğunda sadece barıştan bahsetti ve artık o bir dakika da benim için dayımın isminin sonrasına ekleyeceğim Sırrı Süreyya olacak. Onun mücadelesine sahip çıkmaya ve son bir dakikada bu barışı hatırlamaya, barışmazsak kaybedeceklerimizi düşünmeye ve bize bir mucize olarak gelmiş olan Sırrı Süreyya’nın mirasına sahip çıkmaya çağırıyorum bu Parlamento’yu çünkü burada onu anarken herkesin anlatımlarından fark ettim ki herkes bir yıldız görmüş gibi, yeni bir yıldız, yeni bir gezegen görmüş gibi, bir mucizeye şahit olmuş gibi ondan bahsediyordu. Onun mucizesi, barışı ve barışın o tutkalını, bu toplumu bir arada tutacak tutkalı oluşturmaktı.

Sizi konuşmamı bitirirken bu bir dakikada bu savaşta kaybettiklerimizi düşünmeye ve barış için ne kadar nedenimiz olduğunu düşünmeye çağırıyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akça Cupolo, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'ya ait.

Sayın Ocaklı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim ve sesimizi duyan, görüntülerimize ulaşan bütün vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Elbette ki Ceylan Vekilin son cümlelerinden hepimiz etkilendik. Bu, doğrudu; geçen hafta aramızdan ayrılan sevgili Sırrı Süreyya Önder Meclis Başkan Vekilimiz, gerçekten, burada çok gergin olduğumuz zamanlarda da ortamı yumuşatabilmeyi beceren, “Mahmut” diyerek bazen Mahmut’a, bazen başka arkadaşlarımıza takılarak hepimizin burada iyi çalışmasını sağlayan bir arkadaşımızdı. Meclis Başkanımız, mesela, sabahın beri mimiğimiz aynı ama Sayın Başkanım, Sırrı Süreyya Önder olsaydı bunu çok daha renkli görürdük. Biz de bütün Başkan Vekillerimizi Sırrı Bey gibi görev yapmaya davet etmiş olalım.

Yine, tabii, geçen hafta Genel Başkanımıza yapılan bir saldırı var. Biliyorum, birçok partinin siyasileri, genel başkanları da elbette buna bir tepki verdiler ama önemli olan tepki vermek değil, asıl önemli olan bunun sonuna kadar takip edilip örtme çabalarında bulunanlara yargı yoluyla bu soruşturmayı sonuna kadar götürmektir.

Bugüne yine her gün gibi X’te Ekrem İmamoğlu’nun hesaplarının askıya alınmasıyla uyandık. Yahu, ne kadar çok korkuyorsunuz bu Ekrem İmamoğlu’ndan! Aslında biraz haklısınız, 2 defa...

ALİ TEMÜR (Giresun) - Hırsızlardan korkarız!

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Hırsızlardan korkulur, doğru söylüyorsunuz ama sizde hırsızlık yapan çoktur, bizde hırsızlık yapan bulunmaz, Cumhuriyet Halk Partisinde bulunmaz; onu söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ TEMÜR (Giresun) - Hırsızlardan korkulur, hırsızlardan korkulur!

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Şimdi, tabii, bu korkunun sebebi şu: Seçim sandığı, başka bir nedeni olmaz bunun.

Ayrıca, yine, bugün bizim Büyükçekmece Belediyemize bir soruşturma başlatılmış. Cumhuriyet Halk Partisinin kurultaylarına soruşturma başlatılıyor, belediye başkanlarına tutuklamalar yapılıyor, İstanbul il örgütümüz ve 24 örgüt görevlimize soruşturmalar açılıyor; bütün bunların sebebi sandıktan ve Ekrem İmamoğlu’ndan olan korkunuzdur, başka hiçbir şey değildir. Büyükçekmece Belediyesinde son on yıllık ihale süreçleriyle ilgili bir talep var “Takip edelim.” diyorlar ona ama Ekrem İmamoğlu’na geldiği zaman, orada 2019 yılından sonra yani görev süresinden sonra olan ihale dosyaları isteniyor. Yani özet, bir korku var çünkü 2’nci parti oldunuz ama bir şey yapmaya çalışıyorsunuz, 1’inci olacağız diye 2’nci partiyi geçmeye çalışan durumundasınız, gene 2’nci olacaksınız.

Şimdi, bugün sosyal medyada görüldü. Sayın Ekrem İmamoğlu’na yüzde 56,7 olan destek X hesabının kapatılmasından sonra birdenbire bugün, şu an itibarıyla yüzde 65’e çıkmış durumda. İşte, bence korktuğunuz, çekindiğiniz yer burası.

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Sandık gelecek.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Şimdi, bizim vekil dedi ki, Harun Vekil dedi ki: “Dijital heykel mi yapmak istiyorsunuz?” Dijital heykel değil, biz dijital hırsızlıktan milleti korumak istiyoruz, hepsi bu kadar, bunu da yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Şöyle söyleyeyim: Demin bir milletvekilimiz çok güzel ifade etti Anayasa'dan doğan haklarını kullanan insanları yani toplantı, gösteri ve yürüyüşe dair hak kullanmak isteyenleri, Anayasa metniyle çok güzel okudu ama arkasından da “Zorbalık...” vesaire dedi. Zorbalık şudur arkadaşlar: Gösteri ve toplantı hakkını kullanmak isteyenlerin; bir, alana girmesini engellemek; iki, toplu taşıt kullanımını engellemek; üç, internette bant daraltması yapıp birbirleriyle iletişimi kesmek; dört, ses ve kitle iletişim cihazlarını alanlara sokmamak. Bütün bunları kim yapıyor? Sizin iktidarınızdaki sizin valiniz yapıyor, sizin bakanınızın talimatıyla yapıyor dolayısıyla burada özgürlükleri kısıtlayan kimmiş? AKP iktidarıymış.

Gencecik bir çocuk var, Esila Ayık, hasta ya, hasta bu çocuk; bizim Rize'den de Ege Arifoğlu var. Ege Arifoğlu'nun suçu, izlenmiş de ağzı oynuyormuş; ses yok. Cumhurbaşkanına hakaret eden diğerleriyle birlikte ağzı oynuyormuş, avukatının savunmasında verdiği ifadedir bu. Bu hâllerinden dolayı Gezi tutuklularına, Tayfun'un Vera'sına öfkeniz var, kızgınlığınız var. Sizi anlıyoruz, seçimi kaybetmekten korkuyorsunuz; başka hiçbir şey değil bu. (CHP sıralarından alkışlar)

Biraz da kanunla ilgili konuşacağım size tabii.

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Sandık gelecek.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Sandık gelsin, biz de zaten onu istiyoruz. Cesaretiniz varsa getirin sandığı, sonucun ne olacağını göreceksiniz. Buradan, bu kürsüden ilan ediyorum: Ekrem İmamoğlu yüzde 65 oyla Cumhurbaşkanı seçilir. Sizin yapacağınız siyasi yasaklar para etmez; Ekrem Bey'in işaret ettiği herhangi biri de seçilir, Ekrem Bey de seçilir.

Değerli milletvekili, torba yasa, yasa yapma tekniği açısından hani çok acil durumlarda başvurulması gereken bir uygulama. Sizin iktidarınızda ne yazık ki genelgeçer durumuna ulaşmış ve yine bir torba yasa olarak bu kanunları önümüze koydunuz. Aslında Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldü ama başka bir şey daha var, tali komisyona da gönderilmiş ama tali komisyonda görüşme yok yani Adalet ve Anayasa Komisyonlarında görüşme yok. Bu arada, biliyoruz, arkada 180 madde daha var. Sayın Cumhurbaşkanının kanun hükmünde kararnameyle çıkardığı ve Anayasa'ya aykırı bulunan 180'e yakın madde daha torbalara doldurulmuş, bekleniyor; belli ki siz de buna hiç itiraz etmeyeceksiniz.

32 maddelik torba yasa teklifi, kanunla düzenlenmesi gereken hususlarda Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle işlem yapıldığı için Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeleri içeriyor yani Cumhurbaşkanının Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisini gasbederek işlem tesis etmesini sağlıyor; fiili durum yani bu. Anayasa'ya uymayan Cumhurbaşkanı için yasa teklifi getiriyorsunuz.

Etki analizinde birçoğu mali yük getirmeyen maddeler var. Bütçeyle ilgili değil, Anayasa ve Adalet Komisyonlarında hatta diğer komisyonlarda görüşülmesi, tartışılması gereken bu maddeler komisyonlarda hiç görüşülmeyip alalecele bize geldi.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine 2017 yılında OHAL ortamında girdiniz ve Anayasa değişikliği şaibeli olan bir referandumla da bu sisteme geçildi. O zaman biz “Bu sistemle bir yere varılmaz.” dedik ama Sayın Bahçeli'nin, Anayasa'ya uymayan Cumhurbaşkanının hukuksuzluklarını hukuk içine almak için Anayasa değişikliği önerdiğini hatırlıyoruz. Uymayan Cumhurbaşkanına Anayasa uydurdunuz, şimdi de Anayasa'ya uymamaya devam eden Cumhurbaşkanına yasa çıkaralım diyorsunuz. Dar bir çevrenin isteğiyle değiştirdiğiniz ve kendi kafanızla yaptığınız bu Anayasa'ya dahi uymuyorsunuz. Sayın Gülizar Biçer Karaca burada Anayasa Mahkemesinin kararını okuttu, Can

Atalay'ın serbest bırakılması lazım ama yapmıyorsunuz. Yani bugün Anayasa fiilen her alanıyla askıya alınmış durumda.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin hızla karar alma imkânı vereceğini ve Türkiye'yi uçuşa geçireceğini söylediniz. Yargının ve Meclisin ayak bağı olduğunu, Cumhurbaşkanının aldığı kararların Mecliste tartışılmasının ve bu kararların yargı denetimine tabi olmasının ülkenin kalkınmasının önünde engel teşkil ettiğini söylediniz ve bu ayak bağlarından kurtulmak için, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesi için gerekeni yaptınız. Ne oldu? Aradan sekiz yıl geçti, ne ekonomi uçuşa geçti ne hızlı kalkınma hamleleri yapılabildi ne de tek bir adam tarafından çabucak alınan kararlarla herhangi bir sıçrama yapılabildi. Aslında, tam tersine, eğitimden sağlığa, ekonomiden dış politikaya ülke, öncekinden daha kötü duruma geldi. Bu rejim ekonomiyi iyileştirilemedi, enflasyonda bizi dünyada 2'nci sıraya yerleştirdi; yoksul halka sahip olan bir ülke durumuna geldik. Dış politikada savruldukça savrulduk, ABD ve İsrail'in oyuncağı hâline geldik ve FETÖ'ye verdiğiniz gibi Trump ve Netanyahu ne istiyorsa veriyorsunuz, ne istiyorsa veriyorsunuz.

1995'te Sayın Cumhurbaşkanının henüz Belediye Başkanıyken söylediği sözü bir daha hatırlatıyorum burada: “Eğer benim komuta merkezim bana ‘Papaz elbisesi giyecek.’ diyorsa papaz elbisesini giyerim, bu şekilde gider görevimi yaparım.” diyordu. Emir komuta merkeziniz size “Yerli ve millî görünün.” demiş, öyle görünüyorsunuz ama arkadan başka dolaplar çeviriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Bitireceğim.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı, lütfen tamamlayın.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Bu gittiğiniz yol değil arkadaşlar, bu kualsızca ülkeyi yönetmeye kalkmanız, saray ve çevresi şaşaa içinde yaşarken halkı yoksullaştırmanız kabul edilemez; buradan bir yere varamayız. Adalette, eğitimde, sağıkta, ekonomide, tarımda, iç işlerinde, dış işlerinde; velhasıl her alanda yozlaşmış, iflas etmiş, devrini tamamlamış bir ekipsiniz. Bu saatten sonra sizden sadra şıfa verecek herhangi bir şey beklemiyoruz. Milletimizle birlikte beklediğimiz tek bir şey var, o da seçim sandığıdır. Birazcık insafınız, vicdanınız kaldıysa yönetemediğiniz bu ülkeyi daha fazla boğmayın, bu ülkenin önünü açın, seçim kararını hep birlikte alalım. Şeklen değil tam demokrasi istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ocaklı, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahısları adına ilk söz, Mersin Milletvekili Talat Dinçer'e ait.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 200 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri seyreden tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün önemli bir gün yani esnaf, sanatkâr, kendi nam ve hesabına çalışan tüm BAĞ-KUR sigortalıları için önemli bir gün. Diyeceksiniz ki: “Niye önemli bir gün?” Şimdi, bugüne kadar Sayın Cumhurbaşkanı hep derdi ki “Kandırıldım, aldatıldım.” ama bugün BAĞ-KUR sigortalılarının, BAĞ-KUR'lu esnafların bizzat Cumhurbaşkanı tarafından aldatıldığı günün 2'nci yıl dönümü. Seçim meydanlarında “Evet, BAĞ-KUR'lular mağdur, eşitlik ilkesini uygulayacağız, 9000 prim gün sayısını 7200'e düşüreceğiz.” diye vaat verdi seçim almak adına ancak gelineen noktada, aradan

geçen iki yıllık süre içerisinde maalesef hiçbir şekilde adım atılmadı. Üstelik de Sayın Cumhurbaşkanını "Bizim sözümüz yalancı çobanın sözüne benzemez, biz söz verdik mi tutarız." demişti ancak maalesef, bugün gelinen noktada sözünü tutup tutmadığını tüm BAĞ-KUR sigortalı esnaflarımıza, çiftçilerimize ve diğer kendi nam ve hesabına çalışan sigortalıların vicdanlarına bırakıyorum. Evet, bu insanlar emekli olsaydı bugüne kadar emekli maaşlarını alacaklardı ama maalesef emekli olmadıkları gibi bugüne kadar da en düşük prim olan 9 bin liradan prim ödemeye maalesef mahkûm edildiler ve devam ediyorlar.

Değerli milletvekilleri, esnafımız, ülkemizde el emeği, alın teriyle devletten hiçbir destek görmeden çalışan, istihdam yaratan, ekonomiye katkı sağlayan ve toplumda huzuru sağlayan bir kesimdir ancak ne yazık ki bugüne kadar esnafımıza verilen sözlerin hiçbirini yerine getirilmemiştir. Bununla beraber, çiftçilerimiz aynı şekilde. Çiftçilerimiz ekıyor, yüksek maliyet altında inliyor, mazota ulaşamıyor, gübreye ulaşamıyor, ilaca ulaşamıyor ve ürettiğini maalesef satamıyor, ürünleri tarlada kalıyor.

Değerli milletvekilleri, esnaf çift taraflı prim öder; hem yanında çalıştırdığı işçinin primini öder hem kendisiyle alakalı BAĞ-KUR primini öder. Dolayısıyla her iki taraftan da çift yönlü bir prim yüküne tabii. Ancak, maalesef, gelinen noktada diğer sosyal güvenlik kuruluşlarındaki hakların BAĞ-KUR'lulara verilmediği de alenen belli. Evet, maalesef, çiftçilerimiz şu don olaylarından sonra da inanılmaz derecede sıkıntı çekiyorlar, sıkıntı yaşıyorlar. Öyle bir durum yarattınız ki tohumdan hasada kadar her adımı borçla atılan bir sistem yarattınız. Çiftçinin alın terini, artık faiz, enflasyon ve yüksek maliyetler siliyor. Sayın milletvekilleri, tarlalar boş kalıyor, artık ekilmez, dikilmez oldu. Tarlalar boşsa emin olun ki sofralar da boş kalır. Çiftçiler her şeye rağmen ekıyor ancak karşılığını da borç olarak hasat ediyor. Bunun sonucu olarak da köylü, ekip biçtiği toprağı terk ediyor; sayenizde köyler sessiz, tarlalar sahihsiz kaldı.

Yirmi iki yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz, yirmi iki yıldır esnafa bakış açınızı şöyle bir sizlere sıralayayım: Her fırsatta sırtını sıvazladığınız, övgüyle bahsettiğiniz esnafın sırtına bindiniz, inmek bilmiyorsunuz. Esnafa güvenmeyip, onları hırsız gözüyle görüp kasalarına vergi memuru dikmekten çekinmiyorsunuz. Esnafı, bir avuç yandaşı zengin etmek uğruna teşviklerle oluşturduğunuz AVM ve zincir marketlere yem ettiniz. Hani, yerli ve millî üretimden yanaydınız? AKP olarak üreticilerimize değil ithalat lobilerine destek verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dinçer, lütfen tamamlayın.

TALAT DİNÇER (Devamla) - İthalat lobilerine kazandırdıklarınızla onlar varlıklarına varlık katarken halkın ekmeğini, emeğini, alın terini, geleceğini yok ediyorsunuz. Uyguladığınız yanlış ekonomik programlarla yılda 150 bin esnafa kepenk kapatıyorsunuz, sokakları karartıyorsunuz. Şimdi de hayatları boyunca yağmur çamur demeden çalışan, primlerini ödeyenlere ölünceye kadar muhtaç oldukları anayasal emeklilik haklarını vermiyorsunuz. Ama artık yeter; halkı borçlandırmaktan, borçlu çıkarmaktan vazgeçin; artık halk borçlu değil, halk alacaklı; emekli alacaklı, çiftçi alacaklı, esnaf alacaklı, asgari ücretli alacaklı, işçi ve memur alacaklı, kademeli emeklilik bekleyenler alacaklı, staj mağdurları alacaklı, 3600 ek gösterge mağdurları alacaklı; atanmayan öğretmenler, gençler, askerlerimiz, herkes haklı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, artık halk ayağa kalktı, halk bilinçlendi, alacağının peşine düştü. Hakkını, hukukunu, anayasal hakkını, onurunu ve insanca yaşama hakkını elde etmek için ayağa kalktı.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Talat Bey, ağzına sağlık.

BAŞKAN - Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ikinci söz, Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy’a ait.

Sayın Gülsoy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekillerini, aziz milletimizi ve Osmaniyeli yiğit hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, geçtiğimiz hafta vefat eden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili merhum Sırrı Süreyya Önder’e Allah’tan rahmet; başta kederli ailesi olmak üzere DEM PARTİ Grubuna ve tüm sevenlerine başsağlığı, sabır ve metanet diliyorum.

Sakarya Milletvekilimiz Sayın Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekilimiz Sayın Cüneyt Aldemir ile birlikte ilk imza sahibi olduğum Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin ikinci bölümü üzerine partimiz adına söz almış bulunmaktayım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifimizin maddelerinin neredeyse tamamı hâlihazırda uygulanmakta veya çok yakın bir tarihe kadar yürürlükte olan fakat Anayasa Mahkemesinin usul yönünden kanunen düzenlenmesi gerekçesi gibi sebeplerle iptal etmiş olduğu maddelere dairdir. 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişi sağlayan Anayasa değişikliği, yürütmenin kanun hükmünde kararname ve tüzük çıkartma yetkisini kaldırmıştır. Cumhurbaşkanının halkın oyuyla seçilmesi dikkate alınarak anayasal sınırlar içerisinde yasaya aykırılık arz etmemek üzere Cumhurbaşkanlığı kararnamesi düzenleme ve yayınlama yetkisi yürütmeye verilmiş bir anayasal yetkidir; bu sebepten denetimi de Anayasa Mahkemesine aittir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak getirilen mevcut hükümleri kanuni düzenleme yapılmak suretiyle ilgili kanunlara dercedilmektedir.

Aynı zamanda, teklifte, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı teşkilatının 174 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle “Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği” şeklinde değiştirilmesi nedeniyle çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde bu hususta uyum düzenlemeleri yapılması öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifimizle, 112 Acil Çağrı Merkezini meşgul etmek amacıyla görevlilerle konuşan veya ısrarla çağrı bırakan kişilerce yapılan çağrıların önlenmesini amaçlamaktayız. Bu asılsız çağrılar, 2025 yılı itibarıyla 112 Acil Çağrı Merkezine gelen toplam çağrının yaklaşık yüzde 30’unu oluşturmaktadır. Bu durum da personelin iş yükünü artırmakta, performansını düşürmekte ve etkin çalışmasını engellemektedir. Asılsız ihbarlar ise 112’ye yapılan ihbarın asılsız olduğunun olay yerine giden ekiplerce tespit edilmesi durumunda oluşmaktadır. Yapılan bu ihbarlarla acil yardım hizmeti veren kurumlarda personel, ekipman, yakıt ve zaman israfı ortaya çıkmaktadır. Bu ihbarlar yüzünden acil yardım ekiplerinin gerçek ihbarlara

müdahalesi gecikmekte ve bunun sonucunda can ve mal kayıplarına varan zararlar oluşmaktadır. Maddeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesiyle uygulamada karşılaşılan sorunlar dikkate alınarak ilgili kanunda düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeyle, uygulanan idari para cezalarında artırımı gidilmekte ve acil yardım hizmeti aksamalarına neden olan kişilere yönelik idari para cezası öngörülmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bir diğer teklif maddemizle de Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve gerekçesi dikkate alınarak bakanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakana danışmanlık yapmak üzere bakanın görev süresiyle sınırlı olarak bakan müşaviri istihdam edilmesi ve bunların atanma şartları ile mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Diploması Akademisi Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığında göreve yeni başlayan her düzeyde aday personele yönelik temel ve hazırlayıcı eğitimler ile çeşitli pozisyonlarda ilk kez yurt dışı göreve atanacak personel için hizmet içi eğitimler düzenlemektedir. Diploması Akademisi Başkanlığı bünyesinde kadrolu akademisyen bulunmamakla birlikte ihtiyaç duyulan eğitimcilerin çoğunluğu Dışişleri Bakanlığının ilgili birimlerinin yetkililerinden oluşmaktadır. Ayrıca, Bakanlık personeline karşılanamayan ve uzmanlık gerektiren konularda üniversitelerden veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından eğitimci talep edilmektedir. Diploması Akademisi Başkanlığı, söz konusu eğitim programlarında görevlendirilen eğitimcilere ödenecek ücretlerin belirlenmesi amacıyla KHK'yle ilgili kanunda değişiklik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gülsoy, lütfen tamamlayın.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararının oluşturduğu hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır. Anayasa Mahkemesi karar ve gerekçelerine uygun olarak iptal edilen hükümlerin kanunla düzenlenmesi öngörülmekte, bu sebeple kanun teklifimiz büyük önem arz etmektedir.

Kanun teklifi görüşmelerimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gülsoy, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

15'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Mehmet Karaman

Hatay

Muğla

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a söz veriyorum.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve aziz milletimizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bir hata yaptınız; başkanlık sistemine geçtiniz, kendi ayağınıza sıktınız. Sonra birçok hata yaparak her şeyi hemen, çabucak değiştirdiniz. Sonuç ne oldu? Yine ve yeni yanlışlar doğdu. Başka hiçbir önemli işimiz yokmuş gibi bunlarla uğraşıyoruz. Bakın, yanlışla yanlış düzeltilmez. Bu getirdiğiniz de yanlışlar içeriyor. Biz sizi uyarıyoruz ve bundan vazgeçin diyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, üzerine konuştuğumuz bu madde bize bir kez daha şunu hatırlattı: Devletin kurumsal hafızasına dokunmayın. Birçok kurumda yıllardan beri var olan, o kurumlara ve devlete ruhunu katan Devlet Planlama Teşkilatı, müsteşarlıklar gibi bir açıdan devletin ta kendisi olan yapıları bozdunuz ve kaldırdınız. Sonuç ne oldu? Yine bu yapılara ihtiyaç duyuluyor ve duyulacak. O yüzden, yol yakinken bu kurumsal hafızayı tahrip edecek adımları atmaktan lütfen kaçının. Vatani ve milleti için tırnaklarıyla kazıyarak, tekâmülle ve liyakatle bir yerlere gelenlerin önünü açın ve en azından devletçi bir grup, apolitik insan kriz dönemlerinde mihenk taşı olma vazifesini üstlensin. Bu yapılara hepimizin ihtiyacı var, dün de bugün de yarın da olacak. Devletin devamlılığı esastır. Bunu sağlayacak sacayaklarından biri de az önce ifade ettiğim yetişmiş ve namuslu bürokratlardır.

Kıymetli milletvekilleri, bu kanun teklifi esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna ne zaman verildi? 11 Nisan 2025. Komisyon ne zaman karar aldı? 16 Nisan 2025. Ama bu kanun teklifine ne kadar zaman ayrıldı? Sadece karar gününde sekiz saat zaman ayrıldı. 13 kanun ve 1 kanun hükmünde kararname olmak üzere 14 kanunda değişiklik öngören 32 maddelik bir torba kanun teklifi için yalnızca sekiz saat görüşme yapıldı. Tali komisyonlar olan Anayasa ve Adalet Komisyonlarında ise ne görüldü ne de bir rapor alındı. Bu durum hem Anayasa'mızın hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün açık hükümlerine aykırıdır. Aklımızla da bu milletin istikbaliyle de oynamayın. Bu torbanın da akıbeti diğerleri gibi olacak; olan da bu kanunda olduğu gibi kurumlarımıza, kamu çalışanlarımıza ve genellikle yine vatandaşlarımıza olacak.

Yasama yetkisi Anayasa'mızın 7'nci maddesi uyarınca yalnızca Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir, bu yetki devredilemez ancak son yıllarda özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişin ardından bu anayasal ilkenin zedelendiğine hep birlikte şahit oluyoruz. Kanun teklifleri Meclisin denetim ve inceleme mekanizmaları olan komisyonlarda yeterli şekilde görüşülmeden Genel Kurul gündemine getiriliyor. Böylelikle yasama organının asli fonksiyonu şeklen yerine getirilmiş gibi yapılmaktadır. İç Tüzük'ümüzün 23'üncü maddesi uyarınca bir teklifin esas komisyon dışında ilgilendirdiği tali komisyonlarda da görüşülmesi gerekir, görüşülmediği durumda tali komisyonlardan rapor alınmaması ciddi bir usul eksikliğidir ve bu eksiklik, teklifin şekil bakımından sakat olmasına vesile olur. İç Tüzük hükümleri ihlal edilerek yapılan bu tür düzenlemeler sadece Meclisin itibarını değil hukuk devleti ilkesini de zedelemektedir.

Sayın Başkan, bugün önümüzde duran torba yasa teklifi, Meclisin yasama gündeminin teknik olarak değil siyasi irade tarafından keyfi şekillendiğinin belirlendiğini göstermektedir. Oysa yasama

gündeminin belirlenmesi, halk iradesinin tecelligâhı olan Meclisin iç işleyişine bırakılmalıdır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte yürütme erkine verilen sınırsız yetkiler Meclisi âdeta bir noter makamına dönüştürmüştür. Anayasa’yla düzenlenmiş asli usuller yerine kanun hükmünde kararnamele ya da torba yasa uygulamalarıyla yasama yapılması Anayasa’nın 2’nci maddesinde yer alan “hukuk devleti” ilkesine de açıkça aykırıdır. Unutulmamalıdır ki hukuk devleti keyfiliği değil kural hâkimiyetini esas alır.

Bugün görüştüğümüz torba yasa teklifi, kapsamı itibarıyla farklı alanlara ilişkin düzenlemeleri bir araya getirmektedir. Bu uygulama hem Anayasa Mahkemesi içtihadına hem de TBMM İçtüzüğü’ne aykırıdır. Anayasa Mahkemesi, birçok kararında torba yasa uygulamalarının “yasaların konu bütünlüğü” ilkesini ihlal ettiğini belirtmiştir. Bu ilkeyi yok sayarak çıkarılan düzenlemeler Anayasa’nın 88’inci maddesi uyarınca usulüne uygun olarak kanunlaşmış sayılamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaman, lütfen tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Son olarak şunu belirtmek isterim: Yasama sürecinin işlevsizleştirilmesi sadece muhalefet milletvekillerinin değil iktidar sıralarında oturan sizlerin de iradesinin gasbedilmesi anlamına gelir.

Hepimiz bu yüce çatı altında milletin emanetini taşıyoruz. Bu emaneti usulüne uygun, hakkaniyetli, şeffaf bir yasama süreciyle yerine getirmek zorundayız. Bu vesileyle, bu teklifin geri çekilerek komisyonlarda usule uygun şekilde görüşülmesini, tali komisyonların da sürece dâhil edilmesini Meclisin iradesine saygının gereği olarak teklif ediyorum. Anayasa Komisyonu, Anayasa’ya uygun olup olmadığını da herhâlde inceleyerek bir rapor hazırlayacaktır bundan sonra.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 15- 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanununun;

a) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde bulunan ‘ve Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı’ ibaresi ‘ve Adalet Bakanlığı Müsteşarı’ şeklinde değiştirilmiştir.

b) 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında bulunan ‘Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı’ ibaresi ‘Adalet Bakanlığı Müsteşarı’ şeklinde değiştirilmiştir.

c) 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde bulunan ‘Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısı’ ibaresi ‘Adalet Bakanlığı Müsteşarı,’ şeklinde değiştirilmiştir.”

Rahmi Aşkın Türelî

İsmet Güneşhan

Cavit Arı

İzmir

Çanakkale

Antalya

Ömer Fethi Gürer

Mühip Kanko

Şeref Arpacı

Niğde

Kocaeli

Denizli

Nurten Yontar

Aşkın Genç

Mustafa Adıgüzel

Tekirdağ

Kayseri

Ordu

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'ya söz veriyorum.

Sayın Kanko, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, geçen hafta çok önemli iki olayı yaşadı. Bunlardan biri, maalesef, sevgili Sırrı Süreyya Önder Başkanımızı kaybettik; bir de Genel Başkanımıza, maalesef, talihsiz bir saldırı yapıldı. Sırrı Süreyya Önder'in ailesine başsağlığı diliyorum, kendisine Allah'tan rahmet diliyorum. Genel Başkanımızın da ne olursa olsun, her zaman yanında, arkasında olacağımızı buradan bildirmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Türkiye'de her gün bir gündem var arkadaşlar, “survivor” Türkiye'yi yaşıyoruz. Ne oluyor? Kalkıyoruz, her gün ya bir haksızlık ya bir hukuksuzluk ya bir mağduriyet yaratılmış durumda. Survivor'da ne oluyor? Takip edenler bilir -ben takip etmiyorum ama “survivor” deyince baktım- eşit kişileri yarıştıyorlar ama siz ne yapıyorsunuz? Devletin topunu, tüfeğini, yargısını, medyasını arkanıza alarak muhalefeti sindirmenin peşindesiniz. Dolayısıyla, biz, en kısa sürede yapacağınız seçimde, ilk seçimde işte, milletimizle kol kola girerek, milletimizi yanımıza alarak, sandıkta sizi yenerek sizin bu sisteminizi mutlaka sona erdireceğiz.

Bildiğiniz gibi, rahmetli Demirel 6 defa gitti, 7 defa geldi; her geldiğinde... Bugüne kadar 67 defa hükümet kuruldu, hiçbir toplum kesimi hükümettekilere “onlar” diye hitap etmedi ya da “bunlar” diye hitap etmedi. Maalesef, son on-on beş yılda artık herkes size “bunlar” diye hitap ediyor çünkü kutuplaşma üzerinden siyaset götürdünüz ve kutuplaşma üzerinden toplumu ikiye bölerek bütün toplumun fay hatlarını tamamen kırdınız.

Yıllardır diploma tartışması yapılıyor Türkiye'de. Biliyorsunuz, çeşitli kişilerin diplomalarının olduğu, olmadığı tartışmaları var ve bu diploma tartışması içinde Sayın Ekrem İmamoğlu'nun yani Cumhurbaşkanı adayımızın ve İstanbul Belediye Başkanımızın diploması otuz beş yıl sonra haksız ve hukuksuz şekilde iptal edildi. Bu mottoyla dün Beyazıt Meydanı'nda bir miting yapılacaktı, bu miting de “Diplomanı al, gel” mitingiydi. Fakat ne yaptınız? “Diplomanı al, gel” mitingi olmasın diye bir komplo kurdunuz ama komplonuz başarısız kaldı. Miting alanındaki aydınlatmaları maalesef kapattınız ama oraya gelen yıldızlar, oraya gelen gençler bir yıldız gibi cep telefonlarını açarak alanı aydınlatıldılar ve sizin tüm komplolarınızı, tüm şantajlarınızı boşa çıkardılar.

Bunları niye konuşuyoruz biliyor musunuz? Türkiye'de icra dosyaları toplam meblağı 50 trilyonu yani eski parayla 50 katrilyonu geçti arkadaşlar. Bunları niye konuşuyoruz biliyor musunuz? Et hizmeti veren belediye araçlarımızın önünde halkımız, köylülerimiz, işçilerimiz, gençlerimiz 1 kilo et alabilmek için sıra bekliyorlar, Et ve Süt Kurumunun önünde 1 tane ucuz yumurta alabilmek için herkes sıra bekliyor. Dolayısıyla baktığınızda bunları gölgelemek ve bunları göz ardı etmek için işte Türkiye'nin gündemini sürekli değiştirmekle meşgulsünüz. Geçen seçimlerde ne yaptık? Geçen seçimlerde şantaj, montaj kasetlerle, işte, daha önce size “Harun gibi geldiler, Karun gibi zengin oldular.” diyenleri yanınıza alarak, “Ben eğer bir Balkan torunuysam tüyü bitmemiş yetimin hakkını sormazsam namerdim.” diyen siyasetçileri ya da “Dünün mağdurları bugünün zorbaları oldu. Biz onlardan ahlak beklerken onlardan

ahlaksızlık gördük.” diyen siyasetçileri yanınıza alarak bu seçimleri kazandınız ama şunu unutmayın: 31 Martta nasıl Türkiye’nin 1’inci partisi Cumhuriyet Halk Partisi olduysa en kısa sürede yapılacak seçimde yine Türkiye’nin 1’inci partisi CHP, Cumhurbaşkanı Ekrem İmamoğlu olacaktır. Ne yaparsanız yapın, halkın değişim isteğine, umuduna hiçbir zaman zincir vuramayacaksınız. Bir vatandaşımız ne dedi Yozgat’ta? Hepinizin kulağına küpe olmuştur, “Turpunan, şalgamınan devlet yönetilmez.” dedi; doğru söyledi, bir köylü sadece belirlediği bir cümleyle Türkiye’ye akıl verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kanko, lütfen tamamlayın.

MÜHİP KANKO (Devamla) - İşte, biz de diyoruz ki: Evet, siz ülkeyi turpla, şalgamla yönetmeye çalışıyorsunuz ama ülke refahla, ekonomiyle, adaletle ve huzurla yönetilir. Bunu asla göz ardı etmemeniz gerekiyor.

Burada şunu vurgulamak istiyorum: Ülkede adaletsizlikler çok fazla, her kalktığımız gün adaletsizlik olduğunu söylüyorum ama size adaletsizlikler konusunda Sevgili Peygamber’imizin lafını hatırlatmak istiyorum: “Bir günlük adalet altmış yıllık ibadete eş değerdir.” Dolayısıyla bu düşüncelerimi sizlerle paylaştım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kanko, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin (a), (b), (c) bentlerinde yer alan “değiştirilmiştir” ibarelerinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Tekirdağ

İzmir

Yüksel Arslan

Ayyüce Türkeş Taş

Burak Akburak

Ankara

Adana

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Burak Akburak’a söz veriyorum.

Sayın Akburak, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz teklif, sadece teknik bir düzenleme gibi görünse de aslında çok daha derin bir soruna işaret ediyor. 2017 Anayasa değişikliğiyle yürütme organında köklü bir reform yapıldı ve müsteşarlık makamı kaldırıldı. Ancak bu değişiklik yapılırken Anayasa’da yer alan bazı ifadeler gözden kaçtı. İşte, bugün bu eksikliklerden kaynaklanan bir boşluğu doldurmak amacıyla bu düzenleme gündemimizde. Ne yazık ki geçmişte kanun yapım süreçlerinde gereken özen yeterince gösterilmedi. Bu teklifin özünde, geçmişte yapılan uyumsuzlukların bir sonucu olarak ortaya çıkan anayasal bir boşluğu kapatma amacı taşıdığı görülüyor. Ancak şunu belirtmeliyim ki HSK gibi adaletin temel taşı sayılabilecek bir kurumun üyeliği böyle çelişkili düzenlemelerle ele alınmamalıydı. Bu konuda daha özenli ve Anayasa’yla tam uyumlu adımlar atılması gerektiğini düşünüyoruz. Hukuk devleti hepimiz için ortak bir güvencedir. Konuştuğumuz konu sadece teknik bir mesele değil aynı zamanda yürütmenin anayasal sınırlar içinde kalmasının ve hukukun üstünlüğüne bağlı olmasının da bir göstergesi olmalı. Unutmayalım ki hukuk bir gün herkese lazım olacak.

Değerli milletvekilleri “hukukun üstünlüğü” ve “devlet ciddiyeti” demişken bir başka önemli konuya daha değinmek istiyorum. Yeşil pasaport uygulamasının amacını aşan, adaletsizlik yaratan ve uluslararası alanda Türkiye’nin itibarını zedeleyen bir noktaya gelmiş olmasını konuşacağım. Yeşil pasaport yalnızca asli kamu görevlilerine verilmekteydi biliyorsunuz. 2016 yılında ise ihracatçılar dış ticaretimizin geliştirilmesi ve Türkiye’nin dünya pazarındaki etkinliğinin artırılması için belirli koşullarla bu kapsama dâhil edildi. Bu düzenleme o dönemin şartları gereği doğru ve yerinde bir adımdı çünkü ihracatçılarımız ülkemize döviz kazandırıyor ve uluslararası rekabette Türkiye’nin temsilini sağlıyor. 2021 itibarıyla baroya kayıtlı en az on beş yıllık avukatlara da yeşil pasaport hakkı tanındı ve işte o noktadan sonra tüm dengeler bozuldu. Bugün geldiğimiz noktada, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler için de yeşil pasaport verilmesi gündemde. Eczacılar, mühendisler, doktorlardan muhtarlar kadar pek çok meslek grubu bu kapsama alınmayı istemekte ve bu yönde girişimlerini yoğunlaştırmakta. Elbette bu mesleklerin her biri bizler için değerli, hepsinin yurt dışında gideceği mesleki gerekçeli toplantı ya da organizasyonlar olabilir. Kamu görevi ifa etmeyen, ülkemizin dış temsili veya dış ticaretine doğrudan katkı sunmayan meslek gruplarına bu ayrıcalığın tanınması ne kadar doğru? Yeşil pasaport bir hak değil kamusal görevin getirdiği bir kolaylık olmalıdır. Aksi takdirde, bu uygulama bir ayrıcalık yarışına dönüşür ve pasaportun uluslararası itibarı zedelenir.

Bordo pasaport sahibi milyonlarca insanımız var. Öğrencilerimiz, akademisyenlerimiz, sporcularımız, hatta iş insanlarımız vize alabilmek için aylarca randevu verilmesini bekliyor; bilimsel kongrelere, müsabakalara katılamıyor; işleri, kariyerleri sekteye uğruyor, aile ziyaretleri yapamıyor. Bu tabloyu değiştirmek zorundayız. Bizim görevimiz, herkesin yeşil pasaport sahibi olmasını sağlamak değil bordo pasaportlunun vize almasını kolaylaştırmak için gerekli adımları atmak olmalıdır. Vatandaşın vize almakta zorlandığı bir ortamda yeşil pasaportun amacını aşarak genişletilmesi kabul edilemez. Mesleki gruplara duyduğumuz saygı bakidir fakat yeşil pasaport, kamu hizmetiyle sınırlı ve kontrollü kalmalıdır. Devlet ciddiyetiyle bağdaşmayan her adım uzun vadede hem iç hukukta hem de uluslararası alanda başımıza iş açar.

Yeşil pasaport hakkının kamu hizmetiyle sınırlı ve kontrollü kalması gerektiğini tekrar ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akburak, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin (a) bendinde yer alan “şeklinde” ibaresinin “biçiminde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Coşkun Parlak

Şırnak

Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'ne söz veriyorum.

Sayın Oduncu Kutevi, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kürsüde sadece bir yasanın maddesini değil bir düzenin vicdanını tartışıyoruz. Bugün burada milyonlarca insanın yoklukla, adaletsizlikle, baskıyla boğuştuğu bir ülkede iktidarın halktan kopuk düzenlemelerini değil halkın susmayan çığlıklarını konuşmak zorundayız. Memleketin dört bir yanında geçinemeyen emekliler, insanca yaşam isteyen asgari ücretliler, geleceği çalınmış gençler, katledilen kadınlar, üretimden koparılan çiftçiler, görmezden gelinen engelliler, sesi duyulmayan çocuklar var ama Meclisin önüne getirilen ne? Torba yasalara sıkıştırılmış, Anayasa Mahkemesine takılmış düzenlemeleri kurnazca kanunlaştırma girişimi var. Bu Mecliste ne yazık ki bir kez daha halkın gündemi değil iktidarın bekası konuşuluyor. Biz burada 32 maddelik bir torba yasa teklifini görüşüyoruz ama bu teklif, halkın bu ağır sorunlarına çözüm üretmiyor, yalnızca iktidarın kendi düzenini sürdürmesine hizmet ediyor.

Bugün tartıştığımız teklifin 30 maddesi Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarını tamamlar gibi gösterilerek Meclise sunulmuştur yani yargının iptal ettiği KHK düzenlemeleri bu kez kanun kılıfına sokularak yeniden karşımıza getiriliyor. Bu, hukuka değil siyasi mühendisliğe dayalı bir taktiktir ve bu taktikte temel amaç, Meclisin iradesini baypas ederek fiili durumu kalıcı hâle getirmektir. KHK'lerle yönetilen bir ülke olur mu? Bu, sadece bir yönetim tarzı değil aynı zamanda anayasal düzene, demokrasiye ve halkın egemenliğine karşı sistematik bir saldırdır.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen OHAL sürecinde çıkarılan KHK'lerle 150 bini aşkın kamu emekçisi görevlerinden ihraç edildi. Bu sayı, 12 Eylül askerî darbesinde görevden alınan kamu görevlilerinin onlarca katı. Sözümler ona; OHAL Komisyonu adaletin değil oyalamanın adresi oldu. 127 binden fazla başvurudan yalnızca 17 bini kabul edildi. Haksız yere ihraç edilen, yıllarca hayatları altüst edilen insanların dosyaları raflara kaldırıldı. Komisyon kararlarıyla, yaşamını yitirdikten sonra artık asla geri dönemeyecekleri görevlerine iade edildiler. Ancak KHK'ler yalnızca bireylerin hayatını karartmakla kalmadı, bir halkın kültürel ve dilsel varlığını da hedef aldı. KHK'ler ve kayyumlar eliyle Kürtçe ana dilinde eğitim veren okullar, kreşler, Kürtçe üzerine çalışmalar yapan İstanbul Kürt Enstitüsü ve KURDİ-DER kapatıldı; Kürtçeye katkı sunan akademisyenleri üniversiteden ihraç etmek ve Kürt öğretmenlerini kamuya atamamak yönünde çok sayıda uygulamaya imza atıldı.

Şimdi, yine, karşımıza KHK'lerle yapılmış ama Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş düzenlemeleri yasallaştırmaya çalışan bir teklif var. Bu kez hedefte yargının yapısı var.

Teklifin 15'inci maddesiyle Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda bir kelime değişikliği yapıyor, "bakan yardımcısı" ifadesi yerine "müsteşar" getiriliyor; kulağı teknik gibi geliyor değil mi? Ama biz biliyoruz, bu ülkede yargı teknik değişikliklerle siyasallaştırıldı, hukuk küçük kelimelerle büyük darbeler aldı. Bugün önerilen bu küçük değişiklik, yargının yürütmeye biraz daha bağımlı hâle gelmesidir yani halk adına karar vermesi gereken bir kurumun yürütmenin emir eri hâline gelmesidir. Kimdir bu müsteşar? Yürütmenin doğrudan atadığı bir bürokrattır. Hangi halk iradesini temsil ediyor yoksa sarayın iradesini mi? Bu düzenleme bağımsız yargıyı bir adım daha geriye, saraya bir adım daha yakınlaştırmaktadır. Bugün milyonlarca insan adalet arıyor bu ülkede. Roboski için adalet isteyenler hâlâ adalet kapılarında bekliyor. Ankara, Suruç, Gezi; acıları taze, sorumlulukları dokunulmaz. KHK mağdurları, işini geri isteyen emekçiler, seçimle gelen belediye başkanları, halk iradesiyle seçilen vekiller, kadınlar, gazeteciler, öğrenciler, doğa savunucuları; bu insanların tamamı adalet istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Oduncu Kutevi, lütfen tamamlayın.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Ama siz, onların sesini değil yürütmenin sesi olan bir bürokrati yargının merkezine yerleştiriyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede yargı sadece bağımsızlığını değil toplumsal meşruiyetini de yitirmiştir. Halk artık mahkeme salonlarında değil sokaklarda, vicdanlarda adalet arıyor çünkü adaletin terazisi artık eşit tartmıyor.

Biz DEM PARTİ olarak bu düzenlemeye teknik değil siyasi bir müdahale olarak bakıyoruz. Çünkü bu ülkenin yürütmeye hizmet eden bir yargıya değil bağımsız, tarafsız, adil bir yargıya ihtiyacı var. O yüzden bu topraklarda bir gün gerçek adaletin hüküm süreceğine olan inancımızla bu düzenlemenin karşısında duracağımızı bir kez daha buradan söylüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Oduncu Kutevi, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

Hatay

Muğla

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Doğan Demir'e söz veriyorum.

Sayın Demir, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken Meclis Başkan Vekilimiz, İstanbul Milletvekili, edebî diliyle, samimiyetiyle gönlümüzde yer edinen kıymetli insan Sırrı Süreyya Önder'in vefatı sebebiyle derin üzüntülerimi ifade ediyorum. Kendisine Allah'tan rahmet; ailesine, dostlarına ve tüm halkımıza başsağlığı diliyorum. O, bu Meclisin gülen ve güldüren yüzü, halkın vicdanının sesi ve barışın diliydi; devri daim olsun, yıldızlar yoldaşı olsun.

Türkiye'de yaşanan son gelişmeler hem halkımızın huzurunu hem demokrasimizin direncini derinden etkilemektedir. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan fiziki saldırıyı kınıyorum. Türkiye'de ana muhalefet liderine yapılan bu menfur saldırı yalnızca Sayın Özel'e değil aslında demokrasimize yönelmiş bir tehdittir. Bu saldırı, Türkiye'de farklı düşünmenin, eleştirmenin ve muhalefet etmenin hedef hâline geldiğinin açık bir göstergesidir. Bugün Sayın Özel'e saldırılır, yarın bir gazeteciye, bir öğrenciye, bir işçiye saldırılır, nitekim öyle de oluyor. Bu zihniyetin kaynağına inmeden, sadece failleri değil azmettiricileri de sorgulamadan hiçbir yere varamayız.

Değerli arkadaşlar, gençlerimiz fikirlerini söyledi diye cezaevindeyken bu ülkede özgürlük yok demektir. Saraçhane'de demokratik haklarını kullanmak isteyen, eylemlere katılan ve sonrasında gözaltına alınan, hatta tutuklanan gençlerimiz Türkiye'nin geleceğine dair umutlarımızı diri tutmak isteyen evlatlarımızdır. Bugün onları suçlu ilan eden anlayış, yarın bir nesli kaybetme riskini göze alıyor demektir. Cezaevinde olan her genç için bu ülkenin vicdanı sızlıyor. Bu yanı sıra derhâl son verilmeli ve gençlerimiz bir an önce özgürlüklerine kavuşturulmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz haftalarda İstanbul'da yaşanan deprem bizlere bir kez daha büyük bir gerçeği hatırlattı: Hazır değiliz. Evet, açıkça söylüyorum: İstanbul gibi bir metropolde, milyonlarca insanı barındıran bir şehirde sadece bina stoklarımız değil iletişim altyapımız da çürük. Deprem olur olmaz vatandaşlarımız birbirine ulaşamadı, internet çöktü, mobil hatlar kilitlendi. Peki, bu halka yıllardır dünyanın en pahalı tarifeleriyle hizmet veren, milyarlarca lira kâr açıklayan iletişim operatörleri nerede? Nerede bu kurumları denetlemesi gereken kamu otoriteleri? 6 Şubat depremlerinden hiçbir ders çıkarmamışız, aynı karanlık senaryo yine karşımızda. Deprem olduğunda insanlar yakınlarına ulaşamıyor, yardım çağrısı yapamıyor. Peki, bunun hesabını kim verecek? Neden bu operatörler hâlâ kamusal sorumluluk taşıyormuş gibi davranabiliyor? Buradan çağrımızdır: Derhâl bu alanda ciddi bir kamu denetimi yapılmalı, afet alanlarında iletişim altyapısının çökmesini önleyecek sistemler kurulmalıdır. Aksi takdirde bu millet bir kez daha yalnız bırakılır, bir kez daha enkaz altında hem bedenlerimizi hem de umutlarımızı bırakırız.

Değerli milletvekilleri, ekonomik sıkıntılar derinleşiyor, geçim derdi büyüyor. İşte bu şartlarda bile emeğinin hakkını arayan, daha insanca bir yaşam için grev hakkını kullanan işçilere, bu ülkenin alın teriyle ayakta kalan emekçilerine reva görülen muamele ise içler acısıdır. Dün TÜPRAŞ'ta grev yapan işçilere yönelik yapılan polis müdahalesi bir utanç vesikası olarak tarihe geçmiştir. Elinde sadece pankart olan, taleplerini bağırarak ifade eden emekçilerin üzerine TOMA'larla, biber gazlarıyla,

coplarla yürümek bu devlete yakışmaz. Nerede kaldı toplum destekli polis anlayışı? Vatandaşını sevmeyen, vatandaşına zulmeden polis mi olur? Polislerimize gençleri, işçileri dövdürtüyorsunuz ve işin acı tarafı kimisi emir alıyor, kimisi de keyif alıyor. Grev anayasal bir haktır. Grev yapan işçiyi coplamak aslında Anayasa'yı coplamaktır. Emek mücadelesine tahammül edemeyen bir anlayış sosyal devlet ilkesini çoktan terk etmiş demektir. TÜPRAŞ işçileri yalnız değildir. Bugün orada hak arayanlar aslında milyonların adına ses vermektedir. Bizim görevimiz onları susturmak değil, onları duymaktır. Şimdi susarsak, şimdi görmezden gelirsek, şimdi bana dokunmayan yılan bin yaşasın dersek işte o zaman milletin bize verdiği emanete ihanet etmiş oluruz. Bu Meclis sadece çoğunluğun değil bütün milletin, temsilcilerin sesidir. Fikir ayrılıklarımız olabilir ama hakikat karşısında ortak vicdanı bulmak zorundayız.

Bugün, demokrasi tarihimize sürülen kara bir lekeye daha şahit olduk. Tutuksuz yargılanması gereken ama günlerdir cezaevinde tutuklu bulunan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun hesabına erişim engeli getirildi. "Bu kadarı da olmaz." dediğimiz her şey maalesef bu ülkede oluyor.

Değerli arkadaşlar, size bir adaletsizlikten daha bahsediyorum. Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir lütfen, tamamlayın.

DOĞAN DEMİR (Devamla) - Sevgili arkadaşlar, burayı çok iyi dinleyin, bakın. Değerli arkadaşlar, size bir adaletsizlikten daha bahsediyorum: Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Başkan Yardımcımız Binali Sağlam yıllardır İsviçre'de yaşayan bir canımız; orada cemevlerimizde, cenaze erkânlarında inancımıza uygun ritüelleri gerçekleştiriyor. Cenazelerden biri terör suçlusunu olduğu gerekçesiyle, cenaze işlemlerini halletti diye Türkiye'ye geldiğinde gözetim altına alınıyor. Ardından adli süreçler devam ediyor ve sonucunda yurt dışına çıkma yasağı konuyor. Binali Başkanın bütün ailesi yurt dışında. Bu nasıl bir zulümdür Allah aşkına?

Binali Başkan nezdinde tüm Alevilere yapılan bu baskılar artık son bulmalıdır, bu yanlışlardan derhâl dönülmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra numaralı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 16-6087 sayılı Kanununda bulunan ek 2'nci madde yürürlükten kaldırılmıştır."

Rahmi Aşkın Türeli

İsmet Güneşhan

Mustafa Adıgüzel

İzmir

Çanakkale

Ordu

Nurten Yontar

Cavit Arı

Aşkın Genç

Tekirdağ

Antalya

Kayseri

Şeref Arpacı

Ömer Fethi Gürer

Cumhur Uzun

Denizli

Niğde

Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'a söz veriyorum.

Sayın Uzun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CUMHUR UZUN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izlemekte olan kıymetli yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasamız “Hâkimler ve Savcılar Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar.” diyor. Peki, bakalım 13 kişiden oluşan bu Kurul ne kadar bağımsız? Kurulun Başkanı kim? Kurulun Başkanı, AKP Genel Başkanı tarafından atanmış, AKP kongrelerini gezmekten, muhalefete sataşmaktan fırsat bulup işini yapamayan Adalet Bakanı; diğer bir üyesi, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı tarafından atanmış Adalet Bakan Yardımcısı; yine, 4 üyesi, bizzat AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı tarafından atanan üyeler ve kalan 7 üye, önce Anayasa Ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonca, sonra Genel Kurulda seçilen üyeler. Komisyondaki sayısal üstünlüğü düşündüğünüzde onların da kimler olduğunu siz tahmin edin.

Değerli arkadaşlar, üzerinde konuştuğumuz Kurul, 86 milyonun teminatı olan bir kurul, adalet terazisi şaşıtığında sınımlanacak en önemli limanlardan biri. Siz bu limanı yok ederseniz adalet arayanlar başka limanlara sığınır. Bunu görmek zorundasınız ama görmüyorsunuz. Neden mi? Çünkü daha iki gün önce 5 üyenin seçimi için toplandığımız Karma Komisyonunda yaptıklarınız bugünkü gibi ortada duruyor. Bir hukukçu olarak Komisyonunda yaşadıklarımızı Anayasa'ya koyuyorum, Anayasa almıyor; kanuna koyuyorum, kabul etmiyor; vicdanıma soruyorum, sığmıyor. Değerli arkadaşlar, iktidar ve ortağı iki gün önce Karma Komisyonunda Anayasa'yı çiğneyerek Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek istedi. Bir kez daha söylüyorum: İktidar ve ortağı Anayasa'yı çiğneyerek Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek istedi. İktidar neredeyse tamamı kendisinin belirlediği Kurula, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek üyeler için, birinin Komisyonca seçilmesi ihtimali belirlediğinde kendilerince bir oylama usulü uydurarak Anayasa'yı çiğnediler. Anayasa'nın 159'uncu maddesinde açıkça komisyon her bir üyelik için 3 aday, üye tamsayısının üçte 2 çoğunluğuyla; olmadı, ikinci turda üye tamsayısının beşte 3 çoğunluğuyla; bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde en çok oyu alan 2 aday arasından kura çekerek aday belirleme işlemi tamamlanır denmekteyse de ilk iki turda iktidarın istediği aday yeterli oyu alamayınca ne yapıldı biliyor musunuz? Komisyon Başkanı, AKP Grup Başkanı Abdullah Güler'i aradı ve ne yapacaklarını sordu ve Komisyon Başkanı bizzat Güler'den aldığı talimatla Anayasa'yı çiğneyerek ne kanunda ne Anayasa'da ne de içtihatlarda yeri olmayan üçüncü tur oylamayı başlattı. Şimdi soruyorum: Aranızda, böyle oluşturulan bir kurulun, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkesini sağlayabileceğini düşünen var mı? Değerli arkadaşlar, hepimiz burada belirli bir süre görev yapacak ve önceki hayatımıza geri döneceğiz. Burada alacağımız kararların, kaldırdığımız parmakların, söylediğimiz sözlerin ve gösterdiğimiz duruşun çok önemli olduğuna inanıyorum. İktidar-muhalefet fark etmeksizin hepimizin daha iyi bir memleket hayal ettiğini düşünüyorum. O hâlde, bu kadar hukuksuzluk yaşanırken, adaletin terazisi yerle bir edilirken, yargının eli kolu bağlanırken neden sessiz kalıyorsunuz? Bu görevler bir gün bitecek arkadaşlar. Geri kalan hayatlarımızda sizlere, partinizin genel başkanına ne kadar bağlı olduğunuzu değil hakka, hukuka, adalete ve halkınıza ne kadar bağlı olduğunuzu soracaklar, hukuksuz yere hapis yatan gençleri soracaklar, sırf bükemediğiniz

için yargı sopasıyla kırmaya çalıştığınız bilekleri soracaklar, hâkim, savcı yaptığınız ilçe başkanlarınızı soracaklar, öğrencilere bir öğün ücretsiz yemek için kalkmayan parmaklarınızı, hakkında herhangi bir delil yokken hapiste tuttuğunuz insanlar için çıkmayan sesinizi, hukuk katledilirken yumduğunuz gözünüzü, inanmayarak söylediğiniz sözlerinizi soracaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uzun, lütfen tamamlayın.

CUMHUR UZUN (Devamla) - Umarım, bu sorulara vicdanı rahat cevap verecek bir şekilde iktidardan ayrılırsınız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uzun, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinde yer alan "yürürlükten kaldırılmıştır" ibaresinin "ilga edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Çoşkun Parlak

Perihan Koca

Şırnak

Hakkâri

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Ayyüce Türkes Taş

İstanbul

Tekirdağ

Adana

Hüsmen Kırkpınar

Yüksel Arslan

İzmir

Ankara

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya ait. Sayın Koca, buyurun.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı bir kez daha saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle bu ses rafineriden geliyor. "TÜPRAŞ işçisi ayağa kalktı, susturamazsınız." diyen TÜPRAŞ işçilerini Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla selamlıyorum. İzmit'ten Aliğa'ya, Batman'dan Kırıkkale'ye, sefalet dayatmasına, sermayeye, sendikal bürokrasiye karşı tek yürek olan, insanca bir yaşam için, ekmek için, onuru için direnen TÜPRAŞ işçilerine buradan selam olsun.

Değerli arkadaşlar, dünyanın en büyük yalanları listesine ilk sıradan girecek bir patron düzeni yalanı vardır, hepiniz bilirsiniz. İşçiyi cayır cayır cehennem ateşinde yakan her kârlı şirket cebini doldururken aslında bu klişe yalana sarılır ve derler ki: “Biz bir aileyiz.” Ama işçiler “Biz bir aileyiz.” martavalının ne anlama geldiğini yaşam koşullarından, çalışma koşullarından, iş ve ekmek mücadelelerinden çok iyi bilirler. Sermayenin, patronunun ve iş birlikçi iktidarın çünkü tek bir ailesi vardır; kendi mutlu zengin azınlığı, kendi şürekâsı. Bunun dışında gerisi ne yazık ki lafûgüzaftır. AKP-sermaye ilişkisi de işte tam da bu istedikleri aile ilişkisi gibidir, kimi zaman bir dargındırlar, bir barışkırtırlar; dalgalı ilişkilerinde kimi zaman kamuoyunda sert tartışmalara girmiş gibi görünürler, gerilimler yaşarlar, birbirlerine gözdağı verirler ama bu ilişkinin değişmeyen tek bir yönü vardır değerli arkadaşlar, o da işçi sınıfı düşmanlığıdır, sınıf düşmanlığıdır. Her konuda kârları için, çıkarları için tartışabilirler, gerilebilirler ama mevzubahis emekçiye gelince işçi sınıfına karşı sınıf düşmanlığı hususunda hiçbir görüş ayrılığı, hiçbir davranış ayrılığı yaşamazlar. Çünkü onlar bir ailedirler, aynı gemidedirler ve aynı gemide el ele, kol kola, omuz omuza işçinin emeğini, alın terini sömürerek o gemiyi el birliğiyle yüzdürme derdindedirler. Her ne kadar kameralar önünde, geçtiğimiz haftalarda olduğu gibi, TÜSİAD üzerinden olduğu gibi didişseler de işçilere yönelik tavırlarında her zaman tek yürektiler. Bu sermaye ailesinin iş birliğini dün TÜPRAŞ toplu sözleşmesinin imzalanmasında aslında bir kez daha gördük. TÜPRAŞ ile PETROL-İŞ arasında bir imza yapıldı. 31 Ocakta başlayan ve 3.500 işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi görüşmeleri işçilerin hiçbir talebini karşılamayan bir şekilde apar topar dün bitirildi. İktidarın göz bebeği Koç Holding bünyesindeki şirketin yüzde 28 zam ve üç yıllık sözleşme teklifi karşısında işçiler son derece haklı bir şekilde yüzde 85 zam ve iki yıllık sözleşme talebinde bulunmuşlardı ama tabii ki bunların hiçbirisi karşılanmadı ve dört haftadır İzmir, Kocaeli, Batman, Kırklareli’nde sürdürdükleri eylemin ardından dün sabaha karşı bir satış sözleşmesine uyandılar TÜPRAŞ işçileri.

Biliyoruz ki işçi havzalarının birçok bölgesine yayılan eylemler grev yasaklamalarıyla, polis baskılarıyla, iş birlikçi sendika oyunlarıyla söndürülmeye, bitirilmeye çalışılıyor. Dün bunların hepsini aynı anda TÜPRAŞ sözleşmesinde hepimizin gözleri önünde bir kez daha görmüş olduk. İşçi sınıfının öfkesini dizginlemek için iş birlikçi sendika gizli kapaklı işler çevirerek ilk altı ay için yüzde 35, ikinci altı ay için yüzde 24’lük zammı içeren teklifi imzalayıverdi ve işçilerin kıdem farkı dâhil hiçbir talepleri yoktu. Bu satış sözleşmesinin imzalanmasının ardından ise bir kez daha talimatlar verildi ve işçilere polisle, kolluk gücüyle, biber gazıyla saldırıldı. Patronuyla, sendikasıyla, devletiyle, polisiyle bir olup “Biz bir aileyiz.” dedikleri işçilere karşı yine bir kez daha işçi düşmanlığında birleşmiş oldular. Ama değerli arkadaşlar, dün belki izlemiştinizdir, görmüşsünüzdür, TÜPRAŞ işçileri “Madem biz bir aileyiz, biz neden bu hâldeyiz? “ diyorlar, “Burada polis karşımıza dikilip bize ‘Yaptığınız eylem yasal değil.’ diyor ama soruyoruz, yirmi saat çalışmak yasal mı, sefalet yasal mı?” diye işçiler feryat ediyorlar ve diyorlar ki: “İnsan onuruyla bu kadar da fazla oynanmaz.”

Evet, işçi kardeşlerimiz de ifade ettiği gibi, gerçekten sermaye-iktidar ittifakı işçinin, emekçinin ekmeğiyle oynadığı gibi insanlık onuruyla da oynuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koca, lütfen tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Biz buradan bir kez daha ifade edelim, işçilere dayatılan sefalet zammını kabul etmiyoruz. TÜPRAŞ işçisinin haklı mücadelesi şiddetle, sarı sendika oyunları ile karalanamaz. İşçilerin talepleri nettir, işçilerin talepleri bellidir; yüzde 85 zam, iki yıllık sözleşme

talepleri derhâl karşılanmalıdır. TÜPRAŞ işçilerinin taleplerinin yanındayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koca, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6087 sayılı Kanun'un ek 2'nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasıyla ilgili söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bir sorunu dile getirmek istiyorum. Ankara'da halk arasında "Birinci Sanat" diye bilinen, yüz yirmi yılı geçmiş bir tecrübesi olan Ulus Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi hiçbir gerekçe gösterilmeden kapatılmak isteniyor. Binlerce teknik eleman mezun eden bu okul, devlet kaynaklarını verimli kullanmamak bahanesiyle "Kamu yararı görülmedi." diye kapatılmak isteniyor. Tarihi binanın kime verileceği, ne amaçla kullanılacağı bilinmemektedir. Buradan Millî Eğitim Bakanını uyarıyorum: Teknik okullara en çok ihtiyaç duyulan bu dönemde sürdürülebilir kalkınmada ve nitelikli insan kaynağının karşılanmasında teknik eğitim hayati öneme sahiptir; ara eleman değil aranan eleman ve usta yetiştiren okulu kapatmak yanlıştır. Bu karardan acil dönüşmesini rica ediyorum.

Sayın milletvekilleri "Başkanlık sistemine geçtik, yeni bir sistem kurulmalı." diye müsteşarlıkları ve yardımcılıklarını kaldırdınız. Öyle ki müsteşarlar gereğinde bakanları başbakana şikâyet edecek kadar güçlü ve kurumun hafızasıydı, bunların mutlaka korunması gerekiyordu. Yılların tecrübesiyle, eğitimi ve uzmanlığıyla, yüksek sorumluluk duygusuyla devletin çıkarlarının düzenli çalışmasını sağlayan müsteşarlık kurumunun kökü binlerce yıllık devlet geleneğimize dayanmaktadır. Müsteşarlıkların kaldırılıp yetkilerinin bakan yardımcılara verilmesi son derece yanlış bir karardır; bu karar, zincirleme çürümenin devlet temeline kadar inmesinin adımlarından biridir. Kurallara, geleneklere ve tecrübeye dayalı yönetim tarzı başkanlık sisteminin kurbanı olmuştur. Âdeta devletin hamallığını yapan bir kurumu lağvederken sonuçlarının ne olacağını hiçbir hesaba katmadınız.

Devlet kurumları, kuralları, düzeni ve işleyişiyle devlettir çünkü parti idare etmek ile devlet idare etmek arasında ciddi farklar vardır. Devletin kurumlarını parti teşkilatı gibi, devletin görevlilerini de parti üyesi gibi gören zihniyetin taş üstüne taş koyması da mümkün değildir. Müsteşarlıkların yeri doldurulamadı, köklü kurum ve kuruluşların yerine koyulanların hiçbirisi beklenen etkiyi yapmadı. Bakan yardımcılar arasındaki görev dağılımı koordinasyon sorunlarına yol açtı. Bürokratlar kendi gerçek gündemlerinden uzaklaşarak başka işlerle uğraşmaya başladı. Saray bürokrasisi politika kuralları ve danışman kadrolarıyla tek merkeze yönelen ve o tek merkezce yönetilen iş yükünün altında ezildi. Öyle ki bugün, düzen, parlamenter sistemde zaman zaman eleştirilen bürokrasinin fersah fersah gerisinde kalmıştır. Müsteşarlık devletin hafızasını silsile hâlinde zimmetler, korur, muhafaza ederdi. Bugün geldiğimiz noktada, devlet tecrübesi olmayan bakan yardımcılarının aynı görevi yapmasını bekliyoruz. Bu, eşyanın tabiatına aykırıdır. Müsteşar yetkilerini kullanan, siyasi atamayla gelen bakan yardımcılarının devletin koridorlarında parti komiserliği mi yapacak? Partililerin taleplerini mi karşılayacak? Mülakat listelerini mi toplayacak? Sendika üyelerini mi takip edecek? İhale almayı bekleyenleri mi dinleyecek? Soruyorum size: Bu bakan yardımcılarının devletin mutfağını çekip çevirme sorumluluğunu nasıl yerine getirecek? Siyasi atamanın diyetini ödemek için saçını süpürge ederken devletin kırmızı çizgilerini, millî menfaatlerini her şeyin üstünde tutan gerçek devlet aklını ne zaman öğreneceğiz, devlet aklını ne zaman hayata geçireceğiz? Hâl böyle olunca, sistemin kilitlenmesi, işlemez hâle gelmesi kaçınılmaz oluyor.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti devleti kimsenin elinde oyun hamuru değildir. Ne yazık ki ülkemiz, koltuk takımı değiştirir gibi, sil baştan yapmayı alışkanlık hâline getirmiş bir iktidar tarafından yönetiliyor. İşine gelmeyeniyi değiştirme hastalığı yüz iki yıllık cumhuriyet tarihinde hiç görmediğimiz şeyleri yaşamamıza sebep oldu. Devletin hafızası müsteşarlara “köhnemiş bürokrasi” dendi, tecrübeli diplomatlara “monşer” dendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - TSK'nin şerefli mensupları “vesayetçi, darbeci” etiketine maruz kaldı. Devlet Planlama Teşkilatı lağvedildi. 1960'larda kurulan referans laboratuvar Hıfzıssıhha Enstitüsü kapatıldı. “Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay kapatılmalıdır.” diye uzun uzun konuşuldu. Ne olduğu belirsiz paçavrayı boynuna takıp terör örgütü elebaşına methiye düzenler barış elçisi oldu. Bebek katiline “kurucu önder” diyenlerin devlet aklını temsil ettiği iddia edilebilir mi? Bu liste daha da uzayabilir.

AKP iktidarının ezberleri ve yaptıkları bu devlet ve millet için ya felaket olmuştur ya da felaket adayı olarak bir köşede durmaktadır. Zincirleme çürümeyi bugün 85 milyon insanımızın tümü çeşitli şekillerde hissediyor çünkü herkes düzeni, kurumları ve işleyişiyle devleti kaybettiğimizin farkında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - “Başkanlık sistemi” denilen ucube bir düzeni bize yaşattılar.

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Tarihe geçen bir Roma kralı vardı. “Ben böyle uygun gördüm.” deyip atını senatör yapmak istiyordu. Komik değil mi?

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum, bir dakika da verdim, süreniz doldu.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Ben teşekkür ediyorum, sağ olun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Hatay

Muğla

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Tekirdağ

İzmir

Ayyüce Türkeş Taş

Yüksel Arslan

Hasan Toktaş

Adana

Ankara

Bursa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, İstanbul Milletvekili Elif Esen'e ait.

Sayın Esen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında yüce Meclisi takip eden kıymetli vatandaşlarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Grubu adına söz alırken yalnız 200 sıra sayılı çorba Kanun Teklifi'ne değil, tahrip edilen, çürüten bir sisteme de itiraz etmek için karşınızdayım. Anayasa'nın 70'inci maddesi her Türk vatandaşının kamu hizmetine girme hakkı olduğunu yazar ancak bu teklifle kamu hizmeti emek ve ehliyet düzeninin değil sadakat ve sadaka düzeninin bir uzantısı hâline getirilmek istenmektedir. DEVA Partisi Parti Programı'mızda da diyoruz ki:

1) Kamu hizmetine girmek her vatandaşın anayasal hakkıdır.

2) Hiç kimse siyasi görüşü, etnik ve dinî kimliği sebepleriyle kamu hizmetine girmekten mahrum bırakılamaz.

3) Kurumların üst düzey yönetici kadrolarına atanacaklar için liyakat, başarı ve performans ölçütleri belirleyeceğiz.

Gelelim ilgili 17'nci maddeye. Maddeyle getirilen düzenleme müsteşar kadrosu ihdas edilinceye kadar HSK'deki müsteşar temsiliyetinin bakan yardımcısı eliyle yürütüleceğini hüküm altına almaktadır. Yoksa bu geçici hükümle yapılmak istenen bakan yardımcılığını fiilen müsteşarlığın yerine mi getirmektedir? Bu durum Anayasa Mahkemesinin 2023/212 sayılı Kararı'nın ruhuna da tamamen aykırıdır. Mahkeme yürütmenin yargı kurumları içindeki temsiline dair sınırların aşılmasına itiraz etmişken, şimdi bu sınırlar geçici maskesi altında delik deşik edilmektedir. Unutulmamalı ki siyasi sadakatin hâkim olduğu atama modeli HSK'yi tarafsızlıktan uzaklaştırır, adaletle hükmetmeye, yönetmeye zarar verir. Hukuk devleti geçici vesayetle yönetilemez. Kamu yönetiminin süreklilik ilkesi geçici çözümlerle değil kurumsal istikrarla sağlanabilir ancak. Anayasa'ya aykırı olduğu AYM kararıyla tescillenmiş bir uygulamayı geçici bir maddeyle devam ettirmek hukukun üstünlüğü anlayışıyla değil idarenin üstünlüğü zihniyetiyle ifade edilebilir ancak.

Teklifin geneline dönecek olursak, Anayasa'nın 2'nci maddesinde yazılı hukuk devleti ilkesi bu torba düzenlemelerle ayaklar altına alınmaktadır. Özellikle yazılı ve öngörülebilir hukuk devletinin gerekleri yok sayılmaktadır. Bu durum Anayasa'nın sistematik olarak çiğnenmesi anlamına gelmektedir. Bir ülkede anayasaya uyulmaması, anayasanın defalarca alınan kararlarla ayaklar altına alınması doğru mu? Değil. Yine, sınavsız atamalar da bunun bir başka örneği. Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine de aykırı hareket ediliyor. Kanun önünde eşitlik varken sadakat kriterine göre bürokrat devşirmek doğru mu? Elbette değil. Açıkça Anayasa'ya aykırı. Yüce Allah kitabımız Kur'an'da nasıl

buyuruyor bizlere? Önem verdiğinizde inanarak söylüyorum bunu. 2 ayette mealen şöyle buyuruluyor: “Eğer bilmiyorsanız bilenlere sorun.” Kim o bilenler? Uzmanlar, konu hakkında ehliyet sahibi olan kişiler. Yine, Nisa suresi 58’inci ayette şöyle buyruluyor: “Şüphesiz Allah size emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emrediyor.” Yani ne emrediliyor bize? Bir, liyakat; iki, adalet; üç, istişare. Bu üç konu başlığı hem toplumsal hayatımızı hem de siyaset hayatımızı tanımlayan, yönlendiren ve bizi emirle bağlayan doğrular. İçlerinden bizim konumuz liyakat “layık olmak” demek. Kimin layık olup olmadığını anlamanın da elbette kriterleri var. Vatana, devlete, millete, emanete ihanet etmemek en başlıca kriterimiz olmalı. Bir yerde liyakat yerini sorgusuz sadakat ve itaate bıraktıysa orada sorun var, orada adaletsizlik var. Gerçek sadakat vatana, devlete, millete ve emanete hıyanetlik etmeden o görevin gerektirdiği özellikleri haiz olmak ve layıkıyla görevini yapmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esen, lütfen tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Ezcümle, Anayasa size açıkça haykırıyor Sayın AK PARTİ’li milletvekilleri, memurların ataması sınavla olur, kamu hizmetine giriş eşitlikle olur. Devlet hukukla, adaletle yönetilir ama siz “hukuk devleti” prensibini kâğıt üstünde bırakıp iktidarın keyfiyetine yol açan düzenlemeleri Meclisten geçirmek istiyorsunuz.

Hepinizi, hukuka, vicdana ve halkın emaneti olan bu kürsünün şerefine sadık kalmaya davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Esen, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş’a ait.

Sayın Toktaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz teklifin 17’nci maddesi yalnızca teknik bir düzenleme gibi gösterilse de aslında bu ülkenin anayasal düzenine, kuvvetler ayrılığına ve yargı bağımsızlığına doğrudan bir müdahaledir. Ne yapılmak isteniyor? Anayasa’nın 159’uncu maddesinde yer alan hükme göre, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 13 üyesinden 1’i Adalet Bakanlığı Müsteşarıdır. Ancak siz ne yaptınız? 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle müsteşarlık makamını kaldırdınız, ne Anayasa’yı değiştirdiniz ne ilgili hükmü düzelttiniz. Sonra Anayasa Mahkemesi devreye girdi, bu görevleri yapan Bakan Yardımcısına devreden düzenlemeyi iptal etti, gerekçesi de aslında çok netti: Bakan Yardımcılığı, malum, Anayasa’da böyle bir tanımlama yok ama şimdi bu teklifin 17’nci maddesiyle yine aynı yetkiyi bu kez bir geçici madde kisvesi altında Bakanın seçeceği bir Bakan Yardımcısına veriyorsunuz; aynı mantık, aynı hukuk ihlali sadece başka bir ambalajla karşımıza çıkıyor.

Değerli arkadaşlar, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir yetki devrini bu şekilde tekrar Meclise getirmek yargı kararlarını yok saymaktır aslında, “Mahkeme iptal ettiyse ne olmuş? Biz yine bildiğimizi okuruz.” demektir.

Değerli arkadaşlar, burası Türkiye Büyük Millet Meclisidir; burası hukuk devletinin, Anayasa’nın ve yargının güvencesi olması gereken yerdir aslında. Biz bu kürsüden sadece millet adına değil, hukuk adına da konuşmak zorundayız.

Sayın milletvekilleri, 2018’de sistem değışti, malum, müsteşarlık kaldırıldı ama siz hâlâ onun yerine anayasal bir mekanizma kuramadınız. Şimdi kalkmışsınız, bu eksikliği geçici maddeyle idare etmeye çalışıyorsunuz. Madem Anayasa Mahkemesi bu konuda karar verdi, neden gereğini yapmadınız? Madem müsteşar yok, neden Anayasa’da gerekli değışikliği yapmadınız? Madem yargıdan sorumlusunuz, neden bu Meclise hâlâ hukuka aykırı metinler getiriyorsunuz? Siz bu devleti aslında yönetemiyorsunuz, yamalı bir sistemin idarecisi konumundasınız. “Yargı reformu” diyorsunuz, “infaz yasası” diyorsunuz, kamuoyuna her hafta umut pompalıyorsunuz ama iş yargının en önemli karar organını Anayasa’ya uygun biçimde yapılandırmaya geldiğinde ise aynı ısrarı göstermiyorsunuz. Yargıya güvenin bu kadar düşük olduğu bu ülkede HSK’ye dair yapılan her düzenleme ya bağımsızlığı arttırmalı ya da hiç yapılmamalıdır; sizse yürütmenin gölgesini daha da büyütüyorsunuz. Bu Meclisi Anayasa Mahkemesi kararlarını bertaraf etme merkezi hâline getiremeyeceksiniz. Bu düzenleme geri çekilmeli ve yerine Anayasa’ya uygun gerçek bir çözüm getirilmelidir. Bu ülkede artık yalnız yargı değil, yasa yapma süreci de saraydan çıkan genelgelere göre şekillenmemelidir. İYİ Parti olarak biz, yargının siyasi vesayetten kurtulması için buradayız. Bu vesayeti perde arkasından yeniden inşa etmeye çalışan her anlayışın da karşısındayız.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkanım; farklı bir konuda konuşmak istiyorum. Özellikle AK PARTİ milletvekillerinin bu konuda bilgileri olduğunu da zannetmiyorum, olsa, bizim gibi düşüneceklerdir diye kanaatim vardır. Şimdi, şu, Amerika Birleşik Devletleri Ankara Konsoloslğunun resmî sosyal medyasında paylaşmış olduğu bir yazı. Ben bu yazıyı okumak istiyorum. Diyor ki yazıda: “Konsolosluk görevlilerinin sabıka kaydınıza erişim imkânı bulunmaktadır.” Tekrar ediyorum: “Konsolosluk görevlilerinin sabıka kaydınıza erişim imkânı bulunmaktadır. Vize başvurunuzun doğru ve tam bilgiler içerdiğinden ve vize görüşmesinde doğruyu söylediğinizden emin olun. Yalan söylemek vize almaktan men edilmenize yol açabilir.” Buradaki kritik konu şu: “Konsolosluk görevlilerinin sabıka kaydınıza erişim imkânı bulunmaktadır.” Buradan Adalet Bakanına, Dışişleri Bakanına, hatta Meclis Başkanlığımıza seslenmek istiyorum: Bu rezillik nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Toktaş, lütfen tamamlayın.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - Yani Kişisel Verilerin Korunması Kanunu sadece Türk vatandaşlarına mı uygulanıyor? Amerika Birleşik Devletleri’ne böyle bir imtiyaz mı verdiniz? Türkiye müstemleke midir? Bunun dışında bilmediğimiz başka imtiyazlar verilmiş midir yoksa “dostum” kelimesinin büyüüne mi kapıldınız?

Bu rezilliği ben herkesin dikkatine sunuyorum. Burada yazıldığı gibi değilse veyahut da burada yanlış bir yazım söz konusu ise bunun da derhâl düzeltilmesini talep ediyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Toktaş, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değıştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 17-6087 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde ilave edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Bu Kanunda Adalet Bakanlığı Müsteşarına verilen görevler anılan kadro ihdas edilip atama yapılincaya kadar Adalet Bakanının belirlediği bakan yardımcısı tarafından yerine getirilir.”

Rahmi Aşkın Türeli

İsmet Güneşhan

Cavit Arı

İzmir

Çanakkale

Antalya

Şeref Arpacı

Ömer Fethi Gürer

Mustafa Adıgüzel

Denizli

Niğde

Ordu

Nurten Yontar

Elvan Işık Gezmiş

Aşkın Genç

Tekirdağ

Giresun

Kayseri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’e söz veriyorum.

Sayın Gürer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 32 maddeden oluşan bir kanun teklifini görüşüyoruz. Bu kanun teklifinin 29 maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin iptalinden oluşuyor, diğer 2’si de yürütme ve yürürlük. Yani şimdi burada olan olaya baktığımız zaman, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtiğimizden bu yana Meclise gelen 283 madde de Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin iptallerinden oluşuyor. Böylesine bir çalışma ortamı yürüyünce ben de -Anayasa Mahkemesi iptal etmiş, tekrar Meclise gelmiş, görüşmeleri de devam ediyor- buradan çıkacak sonucun yine aynı olacağını düşünerek bölgemle ilgili birkaç sorun ile emeklinin içinde bulunduğu durumu konuşalım, daha yararlı olur diye düşündüm.

Birincisi: Niğde ili Bor ilçesi Bahçeli kasabasının yazın nüfusu 7 bin kişiye erişiyor. Kasaba çevresinde Kaynarca, Karamahmutlu, Halaç köylerinde PTT hizmetlerinden yararlanmak için acente açılmasını kasaba halkı talep ediyor. Belediye Başkanı Ertuğrul Çelenkoğlu PTT Başmüdürlüğüne bir başvuruda bulunmuş, diyor ki: “Biz belediye olarak acentelik açılması hâlinde işletmeye de talibiz. Belediyenin karşısında PTT’nin harap olmaya yüz tutan dört katlı binası var, burayı da kullanalım.” Buradan Bakanlığa sesleniyorum: Niğde’nin Bor ilçesi Bahçeli kasabasına bu PTT acentesinin açılmasını temin edin.

İkinci değerlendirmem de şu: Niğde ve Aksaray komşu iki iliz. Niğde gibi Aksaray ili de bizim için önemli ve değerlidir. Son yıllarda Aksaray ilinin yöneticileri Niğde ili sınırları içinde olmasına rağmen, farklı doğal güzellikleri sahiplenip bölgede tartışmalara neden oluyor. Narköy’ümüz var, buradaki Nar Gölü, Niğde sınırları içindeki gölü Aksaray sahiplenmeye uğraşıyor; bir yerde tepki aldı, şimdi durdu diyorduk, bir de baktık ki bu kere Çiftlik ilçesi Çardak köyü arazilerinin sınırlarında bulunan kanyonun Aksaray ilinin tanıtımında kullanılmasıyla yeniden bir tartışma yarattılar. Niğde ili Çiftlik ilçesi Çardak köyü-Dipsiz arası 5-6 kilometrelik Melendiz suyu üzerinde doğal bir vadidir; bölgenin kültür, turizm ve doğa yürüyüşü aktivitelerine ve turizm rehberliğine önemli katkısı olacak bir yerdir. Niğde ili yöneticileri bölgenin yolunu düzenleyip Dipsiz ve Çardak Vadilerine gereken değerin verilmesi için çalışma yapmalıdır. Aksaray Valiliği de Niğde’ye ait olan bu yerlerin Niğde’ye ait olduğunu belirtsin, değer bulması için yine birlikte çalışalım. İlgililere bu konuda çağrıda bulunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca, Niğde-Ankara arasında otoyol var, orada da çıkıyorsunuz, tabelalara bakıp gidiyorsunuz, Niğde'yi buluncaya kadar uğraşıyorsunuz. Adı "Niğde-Ankara Otoyolu" ama Niğde'nin adı orada da unutulmuş.

Değerli arkadaşlar, şimdi bir konuya daha gelelim. Dün Et ve Süt Kurumunun KİT Komisyonu toplantısına gittim. Baktım, 2023 yılında 550 milyon lira kâr etmiş, 2024 yılında 11 milyar lira kâr etmiş; Genel Müdürü bunu da övünerek anlattı. İyi, güzel, elinize sağlık da bu ne amaçla var? Et ve Süt Kurumu piyasayı dengelemek, fakir fukaraya, yoksula, garip gurebaya uygun fiyatlı et yedirmek için. Arkadaş, başa baş noktasında dur da şu emekli sabah beş buçukta geliyor, sıraya giriyor, et almaya uğraşıyor, onun daha uygun fiyatlı et yemesini sağla. Niye "Kâr ettim." diye övünüyorsun? (CHP sıralarından alkışlar) Aslı görevin senin ne? Piyasayı dengelemek. Piyasada et kaç lira şu anda? 193 liradan Türkiye'ye mal ettiği söyleniyor ama alım noktasında 63 lira olduğu belirtiliyor, vatandaşa 470 liradan mezbahane kesime giren hayvanın 700 liraya varan fiyatta alınmasına yol açıyorsunuz. Yaptığınız işte övüneceğiniz kâr etmek olmamalı. Et ve Süt Kurumu kâr etme yerine zarar etmemeli ama vatandaşın uygun fiyatla et yemesi için de gerekeni sağlamalı.

Sordum, tekrar ediyorum: Et ve Süt Kurumu adına kimler oralardan, Brezilya'dan, Uruguay'dan hayvan topluyor? Ya, 2010 yılından bu yana bu ülkeye 10 milyon ithal hayvan getirmişsiniz, 11 milyar dolar yurt dışına paramızı vermişsiniz, büyükbaş varlığımız 16 milyon 800 bin, 10 milyonu çıkarsanız neredeyse 6 milyon 800 bin bu ülkede var olan hayvan varlığı kalıyor, buna rağmen et sorununu çözememişsiniz. Demek ki burada bir sakatlık var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gürer, lütfen tamamlayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Onun için, hem vatandaşın uygun fiyatlı et yiyebilmesi hem emeklinin, asgari ücretlinin, dar gelirlinin ete erişimi için bu et fiyatlarını piyasada dengeleme görevinde bulunan Et ve Süt Kurumu kâr etmesin.

Bakın, 2018 yılında 840 lira olan vekâletle kurban kesim ücreti döneminde bin liraya bir kurban alınıyordu. İşte, Kurban Bayramı geliyor, şu anda vekâletle kurban kesimi 13.500 lira açıklandı, o fiyata kurban da yok. Diyanet hani "Emekli maaşının altında tutayım." diye TÜİK gibi çalışmış, o zaman da Türkiye'nin gerçeğinde 22 bin liranın altında kurban satılmıyor, vatandaş kurban kesemez hâle gelmiş.

Ya bari 1 kilo et alabilmesi için gelin, şu Et ve Süt Kurumu fiyatları biraz daha aşağı çeksin, sabahları kuyrukta sıra bekleyenlerin o çektiği çileye değsin diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gürer, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Coşkun Parlak

Şırnak

Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e söz veriyorum.

Sayın İrmez, buyurun.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halkları ve hapishanelerdeki tutsak yoldaşlarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sizlere, Silopi ve Güçlükönak ilçelerimizdeki sağlık sistemine ilişkin iki durumu aktarmak istiyorum: İlki, Silopi'de, 150 bin nüfusa sahip Silopi ilçemizin devlet hastanesinde sadece 1 adet röntgen cihazı bulunmakta. Evet, yanlış duymadınız, sadece 1 adet röntgen cihazı bulunmakta hem teknik olarak eski hem de sık sık arızalanmakta bu röntgen cihazı. Arıza durumlarında da hastalar maalesef Silopi'den çevre ilçelere sevk edilmekte. Yetersizlikten dolayı da acil hastalar saatlerce sıra beklemek zorunda bırakılmaktadır. Bu sadece tıbbi bir yetersizlik olarak tanımlanmayacak, ayrıca, sosyal bir mağduriyettir de. Konudan dolayı yaşanan gerilimli ortam, sağlık emekçilerini ve hastaları karşı karşıya getirmekte. Tarafıma iletilen bilgilere göre de yeni bir röntgen cihazının kurulacağı oda bile hazır. Ayrıca, hem inşaatla hem tadilatla gerek yok ama hâlâ atılan bir adım da söz konusu değil. Yani bu, halkın sağlık hakkının yok sayılması değil de nedir?

İkincisi: Güçlükönak ilçemizde devlet hastanesi var ama işlevsiz. Yatak kapasitesi, hekim sayısı, radyoloji ve laboratuvar hizmetleri, ambulanslar ve sevk süreçleri gibi birçok alanda sorun yaşanmakta. Şimdi, bu sağlık sistemindeki problemler, Şırnak merkezde de aynı, Şırnak'ın en ücra köşesinde de benzer durumda. Yani ciddiyetle yaklaşılması ve çözülmesi gereken bir mesele aslında. Sağlık hakkının tartışılacak bir durumu yok bizim açımızdan.

Değerli milletvekilleri, Şırnak Belediyesi, kente binlerce polis ve asker getirtilerek halkın iradesi gasbedilerek ele geçirilmişti. Bu gasbın amacı açıktı aslında; yolsuzlukların ortaya çıkmasını engellemek, kamu kaynaklarını denetimsizce kullanmak ve kurulan rant düzenini sürdürmekti. Bugün, geline nokta bu rant ve yolsuzluk düzeninin parçaları birer birer ortaya dökülüyor. Naylon faturalar, saadet zincirleri, kayıp milyonlar ve yüzüsüzce sürdürülen bir soygun politikası. Şimdi Şırnak Belediyesine bağlı bazı birimlerde şirketlerden şişirilmiş faturalarla ürün alımı yapılmış, belediye kasasından yüksek ödemeler gerçekleştirilmiş ve bu paraların "saadet zinciri" adı altında vatandaşlardan toplanan paraları karşılamak için kullanıldığı iddia edilmekte. Bu kirli para akışının yalnızca birkaç belediye memuruyla sınırlı olmadığı, belediye yönetimi iktidar partisine yakın çevreler tarafından organize edildiği yönünde kuvvetli şüpheler söz konusu. Vergi dairesinin de bu usulsüz işlemlerle ilgili belediyede inceleme başlattığı bilgisi kamuoyuna da yansımıştı. Belediyeden yapılan açıklama ise tüm bu süreci örtbas etmeye yönelik; önce her şey reddedildi, ardından olayın kişisel bir mesele olduğu öne sürülmüştü. Ancak en dikkat çekici nokta yolsuzluk iddialarına adı karışan ilgili personelin görevden uzaklaştırıldığının ve hakkında soruşturma başlatıldığının kabul edilmesidir.

Bir diğer önemli nokta ise Sayıştayın Şırnak Belediyesini 2019'dan bu yana unutmış olmasıdır. Sayıştayın Şırnak Belediyesine dair kamuoyuna yansıyan son denetimi 2019 yılına aittir. Oysa 2010 yılı da 2012 yılı da dâhil olmak üzere 2019'a kadar Şırnak Belediyesi her yıl düzenli olarak denetlenmiş

ancak belediye hıleye AKP'ye geçince denetimler bir anda durmuş. Altı yıldır denetlenmeyen bir belediyeden bahsediyoruz. Daha önce DEM PARTİ geleneğinden gelen partiler tarafından yönetilirken her yıl düzenli olarak denetlenen belediyeye şimdi âdeta dokunulmamaktadır. Bu açıkça bir çifte standarttır. Bir denetim eksikliği değil siyasi bir koruma söz konusudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İrmez, lütfen tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamlı) - Halkın kürsüsünden açık bir şekilde soruyoruz: Naylon fatura usulsüzlüklerinin aslı nedir? Şırnak Belediyesi hesapları incelemeye alınmış mıdır? Bu iddialar karşısında İçişleri Bakanlığı adli ve idari soruşturma başlatacak mıdır? Bu saadet zincirine kimler karışmıştır? Kamudan hangi isimler söz konusudur? İvedilikle Şırnak Belediyesi incelenmeli, İçişleri Bakanlığı ve Sayıştay tarafından kapsamlı bir denetime tabi tutulmalıdır. Ortaya atılan tüm iddialar açığa kavuşturulmalıdır. Halkın iradesiyle değil hıleye gasbedilen bu belediyedeki her usulsüzlüğün elbette ki hesabını sormaya devam edeceğiz diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İrmez, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Ekmen, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

17'nci maddenin görüşmeleri esnasında İYİ Parti Bursa Milletvekili Hasan Toktaş önemli bir mevzuu gündeme getirmiştir. Benim de kısa bir incelemeyle, Sayın Akbaşıoğlu'ndan, bu görüşmeler devam ederken ilgili Bakanlıklardan doğru bilgilerin alınarak Genel Kurulumuzun bilgilendirilmesi hususunda bir ricam olacak.

Amerika Birleşik Devletleri'nin resmî Twitter hesabında, 2 Mayıs 2025 tarihinde yapılan paylaşımda, aynı ifadeler Instagram hesabında olduğu gibi burada da geçmektedir. Aynen okuyorum: "Konsolosluk görevlilerinin sabıka kaydınıza erişim imkânı bulunmaktadır. Vize başvurunuzun doğru ve tam bilgiler içerdiğinden ve vize görüşmesinde doğruyu söylediğinizden emin olun, yalan söylemek vize almaktan menedilmenize yol açabilir." Bir defa, bu kaba sözü ayrıca kınıyorum. Yani bütün başvuru Türk vatandaşlarını, yalan söyleme potansiyeli, yalancı potansiyeli içerisinde değerlendiren kaba dili kınıyorum buradan ancak bunun dışında şunu merak ediyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Biz, UYAP'ın, MERNİS'in ve e-devletin çok önemli veri altyapısına sahip olduğunu biliyoruz, başarılı örneklerdir bunlar. Peki, bu paylaşım hangi ikili veya çoklu uluslararası anlaşmaya dayalı olarak yapılmaktadır? Adli sicil dışında başka hangi verilerimize

bu şekilde ulaşılabilmektedir ve ABD dışında başka hangi ülkelerle bu ve benzeri paylaşımlar yapılmaktadır? Bu 3 sorunun cevabı görüşmeler sürerken ilgili bakanlıklardan alınıp Genel Kurulumuzla paylaşılırsa memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

BAşKAN - Teşekkür ediyorum.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.37

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 85'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200) (Devam)

BAŞKAN - 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

18'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Şerafettin Kılıç

Hatay

Muğla

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan torba kanun teklifinin 18'inci maddesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Her yıl mayıs ayının 2'nci pazar günü kutlanan Anneler Günü vesilesiyle tüm annelerimizin bu müstesna gününü şimdiden en kalbî duygularıyla kutluyorum. Anneler sevginin, sabrın ve fedakârlığının en güzel tezahürüdür. Onların duası bir milletin geleceğine yön verir. Başta şehit anneleri olmak üzere, ahirete irtihal etmiş tüm annelerimizi rahmetle yâd ediyor, hayatta olanlara sağlık, huzur ve afiyet diliyorum. Bütün annelerimizin Anneler Günü'nü tebrik ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bu torba kanunla Cumhurbaşkanının atamalar dâhil birçok konuda yetkileri düzenleniyor. Cumhurbaşkanı zaten istediği makama istediği kişiyi atayabiliyor ama biz burada işi kanuna uydurmak için mesai harcıyoruz. Peki, bu Meclis ve yasama faaliyeti milletin ihtiyaçlarına ne kadar cevap verebiliyor, varlığının yegâne kaynağı olan milletimizin karşı karşıya kaldığı sorunları ne ölçüde çözebiliyor? Siz iktidar temsilcileri olarak Meclisin hâlihazırdaki işlevinden hakikaten memnun musunuz? Uyum yasası veya torba yasa, adına ne dersek diyelim, buradaki yasal düzenlemelere uzun mesailer harcıyoruz. Gönül isterdi ki görevlerine atanmayı bekleyen gençlerimizin sorunları için de bu kadar çaba harcansaydı ancak ne yazık ki böyle bir çaba yok. Sınavlara hazırlanarak geçen gençlik çağlarını, yüksek puan aldığı hâlde mülakatlarda hakkı yenen gençlerin yıkılan hayallerini de bu kadar önemsiyor musunuz? Üniversite mezunu yüz binlerce işsiz genç için ne yapıyorsunuz? Yeni bir kavram olarak ortaya çıkan ve sayıları 4 milyonu aşan ev genci için de bu kadar titizlikle çalışıyor musunuz? Kamuda yıllardır güvencesiz çalışan kamu emekçileri için yasal düzenleme yapmak için neyi bekliyorsunuz? Maaşları yoksulluk sınırının altında, açlık sınırına yakın olan memurlar ve kamu mühendisleri için de yasal düzenleme yapacak mısınız? İktidarda kalmayı dert edindiğiniz kadar emeklileri ve asgari ücretlileri de dert ediniyor musunuz? Ne yazık ki hayır. Öyle olsaydı emeklilerimiz için bugün vermiş olduğumuz grup önerimizi reddetmezsiniz. Fakat biz önerilerimizi tekrarlıyoruz: İşte buyurun, emeklilerimize en az bir maaş bayram ikramiyesi açıklayın. Gelin, enflasyon karşısında eriyen asgari ücreti korumak için, emekli aylıkları için yeni düzenlemeler yapın. Ancak gelinen noktada Mecliste millete değil çıkarlarınıza uygun iş yapılınsın diye bütün imkânlarınızı seferber ediyorsunuz. Buna karşılık bizim tavrımız net ve açıktır. Bu ülkenin gençliğini, kaynaklarını, enerjisini heba eden herhangi bir düzenlemeyi kabul etmemiz mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, burada milletimizi mağdur edecek yasal düzenlemelerin sonuçları sonradan karşımıza çıkıyor. Tabii, bu mağduriyetler sadece torba yasalar yoluyla ortaya çıkıyor. Görünürde zararlı olmayan bazı kanunlara dayandırılan yönetmeliklerle akla ziyan işlerin yapıldığına şahit oluyoruz. Bunun en yakın örneği, geçtiğimiz gün Tarım ve Orman Bakanlığının Büyükşehir Yasası'na dayandırarak hazırladığı yönetmelik. Mera Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bununla birlikte, tarım ve hayvancılık, çiftçilerimiz, köylümüz için hayati öneme sahip olan meralar ve mera statüsündeki tarım topraklarının tahsis şartları değiştiriliyor. Köylünün merası inşaat şirketlerine, maden şirketlerine ve turizm şirketlerine satılabilecek veya kiralanabilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Denizin suyu bitti, sıra kumlara geldi anlaşılan; satacak bir şey kalmadı ki artık köylünün toprağı satışa çıkarılıyor. “Mera” dediğimiz alanlar köylünün her şeyidir, üretim alanlarıdır. Bu alanların köylüden alınması demek, üretimin bitirilmesi demektir. Hâlihazırda üretim maliyetleri yanlış tarım ve hayvancılık uygulamaları sonucunda üretimden kopan köylümüzün bir de merasız bırakılması kabul edilemez. Bu yanlıştan derhal geri dönün, köylünün toprağına dokunmayın. Bunu yapacağımıza ülkemiz sathında üretimi artıracak işler yapın.

Gıda enflasyonu sorununu çözmek için çalışın ve vatandaşa kulak verin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz

“MADDE 18- 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununda bulunan 17 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

‘(2) Genel Sekretere bakanlık genel müdürlerine uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Kamu denetçiliği uzmanlarına aynı derecede bulunan adalet uzmanları, kamu denetçiliği uzman yardımcılarına adalet uzman yardımcıları ve Kurumun diğer personeline ise Adalet Bakanlığında aynı unvanlı ve aynı dereceli kadrolarda çalışanlara uygulanan mali ve sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır. Adalet Bakanlığında emsali personele ödenenlerden vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz.”

Rahmi Aşkın Türeli

İsmet Güneşhan

Cavit Arı

İzmir

Çanakkale

Antalya

Mustafa Adıgüzel

Murat Çan

Nurten Yontar

Ordu

Samsun

Tekirdağ

Ömer Fethi Gürer

Şeref Arpacı

Niğde

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Murat Çan’a söz veriyorum.

Sayın Çan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hukuk tanımaz bir yaklaşımla yürürlüğe konulmak istenmiş, sonra da Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş ve şimdi yeniden mevzuata eklenmeye çalışılan bir düzenlemeyi görüşüyoruz bu maddede. Anayasa Mahkemesi niye iptal etmiş? “Kurum personelinin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme mülkiyet hakkı kapsamındadır, asla KHK’yle düzenlenemez.” demiş. İşte, bu nedenle şimdi de torba teklif marifetiyle kanunlaştırmaya çalışıyorsunuz. Yirmi üç yıldır kanun yapmayı, devleti yönetmeyi öğrenemediniz; Anayasa Mahkemesi size yol gösteriyor, nasıl yapılacağını tarif ediyor. Ama keyfiliği, kul hakkı yemeği herkesten, her yerden, her şeyden fazla öğrendiniz, ziyadesiyle yapıyorsunuz. Şimdi, bu düzenlemeyi yapınca, işi kitabına uydurunca ülkemizin hukuk devleti sıfatı pekişmiş mi olacak? Yapılan bütün hukuksuzluklar, pespayelikler, rezillikler yok mu olacak? Diploma hırsızlığı, mülkiyet hakkı, özgürlük ve millet iradesi gaspları tarihe mi karışacak?

Değerli milletvekilleri, iktidar her alanda hukuksuzluk batağına saplanmış ve devlete devlet vasfını kazandıran bütün erkleri ve kurumları da hukuksuzluklarına ortak etme telaşındadır. Millete, milletimizin iradesine kafa tutma hâli vardır bu iktidarda. Korkuyla, telaşla aynı anda bütün tuşlara basılıyor; demokratik hakkını kullanan gençler hiçbir hukuki dayanağı olmadan tutuklanıyor,

traktörüyle iktidarı protesto etti diye Yozgat'ın köylüsü cezalandırılıyor, halkın 23 Nisanda kol kola girerek bayramını coşkuyla kutlaması engellenmek isteniyor, otobüs gözüne alınıyor, emekçimiz ev hapsine alınıyor. Bunun bir adım ötesi şanzımana kayyum, tekerleğe kelepçe vurmaktır! (CHP sıralarından alkışlar)

Geliyoruz dün akşama. Beyazıt Meydanı hıncının dolmuş, herkes diplomasını almış gelmiş, diplomasız diploma hırsızına meydan okuyor Beyazıt Meydanı'nda. Yine meydanda karartma uygulanıyor, aydınlatma araçları meydana sokulmuyor. Bir şeyi eksik yaptınız, bunu söyleyeyim: Hazır 160 bin kişi diplomasıyla Beyazıt Meydanı'nı doldurmuş, hepsine el koymalıydınız, iptal etmeliydiniz ya da saraya götürmeliydiniz; kimse şaşırmayacaktı, sizden beklenen buydu.

Size soruyorum: Bu nasıl bir ruh hâlidir, nasıl bir panik hâlidir? Bu neyin korkusudur? Bakın, bu neyin korkusu biliyor musunuz? Bu, tıpkı geçmişte darbecilerin yaşadığı korkunun kopyasıdır. Onlar da milletin iradesini hedef aldı, hukuku ayaklar altına aldı, demokrasiyi rafa kaldırdı, devriktidarlarının sonu yaklaşınca korkuları gün yüzüne çıktı; işledikleri suçların hesabını hem millete hem de hukuk önünde vermek zorunda kalacakları günlerin geldiğini gördüler. İşte o korku hâli bugün yeniden bazı gözlerde okunuyor, tavırlara yansıyor. 19 Mart darbecilerinin kimyası ne kadar bozulduysa artık iş sosyal medya hesabı erişim kısıtlamasına kadar vardı. Siyaset tarihinde bunun bir örneği yok, dünyada örneği yok, olamaz da zaten. Rakibinden korktuğu için, rakibini saf dışı bırakmak için aparatlaştırdığı yargıyı, devletin bütün kurumlarını pervasızca kullanan ikinci bir örnek yok bu hayatta. Sayın Ekrem İmamoğlu'nun cezaevinde olması zaten hukuksuzluk, sosyal medya hesabına erişim engeli getirmek katmerli hukuksuzluk. Birileri İstanbul'a çökecek, yağmalayacak; İstanbul halkının iradesini temsil eden, o şehrin hak ve hukukunu korumakla görevli kılınan kişi de bu rezilliğe göz yumacak, sesi kısıllacak; istedikleri bu. Başarabiliyorlar mı? Hayır. Bu ülkenin hâlâ bir hukuk devleti olduğunu iddia edenler madem hukuka bu kadar vâkıflar, Sayın İmamoğlu'nun temel haklarının kısıtlı olmadığını, düşünce ve ifade özgürlüğünün kısıtlanamayacağını, düşüncesini ifade etme özgürlüğünün var olduğunu, yakınlarına mektup yazılabileceğini, X paylaşımı yapabileceğini bilmiyor mu? Pekâlâ biliyorlar, bunu kabul etmek işlerine gelmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çan, lütfen tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) - Ekrem Başkanının hesabına erişim engelinin gerekçesi neymiş? Attığı "tweet"ler suç işlemeye tahrik etmiş. "Bir avuç muhteris, hem millete hem de devlete büyük zarar veriyor. Şikâyetçi olun, susmayın ve sesinizi yükseltin." diyor Sayın İmamoğlu. "Biz susmayacağız." dedik ya, işte bu aklievveler de böyle sustururuz sanmışlar. Suçluluk telaşı, korku, çaresizlik işte böyle bir şey, insana saçma sapan işler yaptırır, panikle her düğmeye basılır.

Korkunun ecele faydası yok. O sandık eninde sonunda milletin önüne gelecek. Bütün bu hukuksuzluklara tevessül edenlere, talimatlandıranlara çanak tutanlara, bu hukuksuzluklara bel bağlayıp siyasal ikbalini şekillendirmeyi heveslenenlere cevabı bu millet verecek ve o güne kadar ne Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel ne de Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu susmayacak, susturamazsınız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Tekirdağ

İzmir

Yüksel Arslan

Ayyüce Türkeş Taş

Lütfü Türkkan

Ankara

Adana

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a söz veriyorum.

Sayın Türkkan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclise gelen bu kanun nereden döndü? Anayasa Mahkemesinden. Neden? Anayasa'ya aykırılıktan. Peki, bu kanun teklifi hazırlanırken Anayasa Komisyonuna gönderdiniz mi? Yok. Nereye gönderdiniz? Yine her zamanki gibi torba yasaların hepsinin hazırlandığı Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderdiniz. Ne alakası var? Anayasa Mahkemesi “Bunu tekrar Plan ve Bütçede görüşün.” diye mi gönderdi? Diyor ki: “Bu, Anayasa'ya aykırı arkadaş. Anayasa'ya aykırı bu kanunu tekrar inceleyin, bakın, bunu Anayasa'ya uygun hâle getirin.” Anayasa Komisyonunun haberi bile yok bundan.

Şimdi, ben, burada, o yüzden, bu kanun teklifiyle alakalı değil -kadük bir kanun teklifidir bu, ilgili komisyona gitmemiştir, gitmeden buraya gelmiştir- başka bir şeyden bahsedeceğim size. Türkiye'nin bekasını İstanbul'dan tehdit eden bir meseleden bahsetmek istiyorum. Fener Patrikhanesi var biliyorsunuz, Fatih Kaymakamlığına bağlı bir kurum orası; Fener Patrikhanesi'ni bilirsiniz. BOP'un eş başkanı olmakla övünen Sayın Cumhurbaşkanımızın ajandasına hiç değişmeyen bazı sayfalar daha eklenmiş, onu gördüm. Suriye'de YPG terör devletinin kurulması, Doğu Akdeniz ve Kıbrıs Adası'ndan Türkiye'nin atılması, Akdeniz'de Türkiye'nin Antalya Limanı'na hapsedilmesi adım adım hayata geçirilen planlardan geçmiş olanlardı; bir tane daha geldi, Fener Rum Patrikhanesi'nin ihanet dolu bu ajandaya ayak uydurmasına sıra geldi. Patrikhanenin unuttuğu bir şey var yalnız, Lozan Anlaşması'nın 45'inci maddesi gayet açık, Fener Rum Patrikhanesi yalnızca İstanbul'da, Gökçeada'da ve Bozcaada'daki Rum vatandaşlarımızın dinî inançlarını karşılar, onun dışında hiçbir vazifesi yoktur, hiç. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ama, arkadaş, bu uluslararası siyaset yapan, ekümenik sıfatı gibi dünyevi diplomatik ünvanları kendisine aldılar. Buradan bir ses var mı? Yok. Ekrem İmamoğlu'nun Twitter sayfasını kaldırmakla uğraşıyorlar. Ya, çocuk yapmaz bunu, vallahi yapmaz ya! Bunu anaokulundaki çocuklara göndersek... Türkiye'yi yönetenler... Fener Rum Patrikhanesi'nin başındaki adam kendini ekümenik ilan etti, bizimkiler de Ekrem İmamoğlu'nun Twitter hesabını kapatıyor; bu kadar ciddiyetsiz bir durum. Bir devlet başkanı gibi karşılanıyor, havalimanında gördünüz mü? Ben Bartholomeos'a rastladım havalimanında, VIP'den giriyor, VIP'den girdiğinde etrafında polisler, korumalar, bekleyenler; yahu, sanki Papa Franciscus gelmiş İstanbul'a. Bu ne ya! Bu adam bir kaymakamlığa bağlı kurumun başındaki adam. Adama verilen, atfedilen görev ise bütün dünyadaki

Ortodoksların Patriği, ekümenik bir patrik. Bu, aslında, egemenlik haklarımızın test edilmesidir, ben size söyleyeyim. Bugün Patrikhaneye “ekümenik” denilmesine sessiz kalırsanız yarın kimler hangi ayrıcalıkları talep edecek tayin edemezsiniz siz, başkalarının eline geçmiş olur bu.

Adalet Bakanlığı, o özgürlükleri yolunda pankart açan, slogan atan gençleri cezaevine atarken ekümenik hayali kuran bu Patrik hakkında hiçbir harekete geçmiyor. Ya, bu kullanılan sıfatlar, kendini dünya üzerinde çok özel bir konuma getirmesi... Diplomatik bir notayla bile Lozan’ın bu anlaşmasını kendisine sunmadı Dışişleri Bakanlığı, “45’inci maddeye uy.” diyemedi, “Sen, bu Lozan Antlaşması’na göre burada görev yapıyorsun.” diyemedi. Kaymakamlık... Ya, Kaymakam zaten patrikhanenin önünden geçemez be! Öyle bir hâle geldi ki Kaymakamlığa bağlı bu patrikhaneye Kaymakam gitsin, içeri sokmazlar, polis noktasından içeri almazlar; ayrı bir devlet gibi duruyor orada. Bu, bir parti meselesi değil; bu, İYİ PARTİ’nin meselesi değil, CHP’nin değil, DEM’in değil, MHP’nin meselesi değil, sizin de değil; bu bir devlet meselesi; bu meseleye böyle yaklaşın.

Bu arada, bir şey daha söylemek istiyorum. Amed Sportif-Ankaragücü maçında Ankaragücü’nün kırmızı-beyaz koreografisi engellenmiş. Ya, ne yapmak istiyorsunuz? Hatırlıyorum, aynı şeyi -Bursaspor yönetimindeydim- Bursaspor-Azerbaycan arasındaki maçta, üstelik Azerbaycan Başbakanının geldiği maçta Azerbaycan Bayraklarını stada almadılar. Kime yaranmak istiyorsunuz siz yahu? Türk Bayrağı’nın rengi olan kırmızı-beyazlı koreografi yapmak niye rahatsız ediyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkan, lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Sayın Başkan, on dakikada bitiriyorum(!)

Teşekkür ederim.

Sizi niye rahatsız eder Türk Bayrağı’nın rengi, kırmızı-beyaz? Aynı şekilde, siz, Beşiktaş’tan Barbaros’a PKK paçavralarıyla yürütenlere bir ses çıkardınız mı? Biz ses çıkarmadık, bir tek sebebi vardı, ölüye olan saygımızdan ama buna hiç ses çıkarmayan sizler Türk Bayrağı’ndan rahatsız olur hâle gelmişsiniz. Vallahi, bir aynaya bakın, kendinizi sorgulayın, “Biz ne yapıyoruz, nereye gidiyoruz?” diye kendi kendinize bir sorun. Siz de gittiğiniz yolu anlayınca çok üzüleceksiniz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

19’uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Necmettin Çalışkan

Mersin

Ankara

Hatay

Medeni Yılmaz

Selçuk Özdağ

Mustafa Kaya

İstanbul

Muğla

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; grubumuz adına 19'uncu madde üzerinde söz almış bulunuyorum. Öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Maddenin içeriği Anayasa Mahkemesinin geri göndermesiyle beraber Kamu Başdenetçisi ve denetçilerinin özlük haklarını düzenliyor. Ben şimdi size farklı bir konuda kanaatlerimi ifade etmek istiyorum: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşanan gelişmeleri yakinen biliyorsunuz. Özellikle Türk Devletleri Teşkilatı üyesi 4 tane ve 1 tane de akraba topluluk olan ülkelerin, Güney Kıbrıs'ta "Kıbrıs cumhuriyeti" adı altında -şu anda faaliyet yürüten Avrupa Birliği'ne göre Kıbrıs'ta- elçilik açmasıyla birlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda tanınma ihtimalinin, özellikle kendi içimizden gelen bu tanımayla beraber, bu elçilik açmayla beraber çok daha zor duruma düştüğünü görüyoruz. Tarihte hatırlar mısınız, 1913 yılının Ağustos ayında Balkanlarda bir devlet kurulmuştu. Bu devletin adı Batı Trakya Bağımsız Hükûmeti, diğer bir adıyla Batı Trakya Türk Cumhuriyeti'di. Batı Trakya Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasının nedeni Balkan ülkelerinin, özellikle Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan, Karadağ gibi ülkelerin Osmanlı'ya karşı birleşmesiyle birlikte o dönemde iyice mevzi kaybetmeye başlayan Osmanlı İmparatorluğu'nun Enver Paşa'nın talimatıyla Trabzon'da görev yapan Süleyman Askerî Bey'in Balkanlara gidip orada bir devlet kurmasıyla; altını çizerek söylüyorum, bağımsız bir devlet kurmasıyla hayat bulan bir devlettir. Adı Batı Trakya Türk Cumhuriyeti idi, elli beş gün ayakta kaldı, kendi marşını yazdı, kendi bayrağını ilan etti, pulunu bastı yani bir devlet için ne gerekirse tamamını yaptı. Elli beş gün ayakta kalan bu devlet, sonra, maalesef İstanbul Hükûmetinden gelen baskılarla beraber hayatına son verdi; haritası da bu. Şu anda bu harita orada faal olsa, orada böyle bir devlet olsa Balkanlardaki, Avrupa'daki dengelerin nasıl değişebileceğinin takdirini sizlere bırakıyorum. Şimdi, burada tutunamadık, o dönemde İstanbul Hükûmeti Batı Trakya'da tutunmamıza izin vermedi, o veya bu gerekçeyle, yaşanan ekonomik sıkıntılar olabilir, diğer baskılar olabilir, diğer cephelerdeki gelişmeler olabilir. Peki, şimdi, şu haritaya ne diyeceğiz? Bu harita da şu anda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde karşı karşıya kaldığımız tehlike. En son Avrupa Birliği'ne Yunanistan tarafından verilen deniz yetki alanlarının belirlendiği, münhasır ekonomik bölgelerin belirlendiği bir harita. Bizim Dışişleri Bakanlığı bu haritayı tanımlarken, bu haritayla ilgili reddiyesini açıklarken dedi ki: "Avrupa Birliği'nin mevzuatına göre Yunanistan bunu vermiştir." Bu bir hafifletici sebep mi? Yani Avrupa Birliği mevzuatına göre bunu vermiş olmak Yunanistan'ı masum kılar mı? Ve bu durumda şu haritaya da bir bakınız lütfen: En son "Sevilla haritası" diye bilinen bir harita bu ve bu harita, bizim Akdeniz'de en uzun kara sınırına sahip olmamıza rağmen burnumuzu dışarıya çıkarmamıza izin vermeyen bir harita. Şimdi, Batı Trakya Bağımsız Hükûmetinin başına gelenler -Allah korusun- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin başına gelirse, bizim Batı Trakya'da yaşadığımız, Balkanlar'da yaşadığımız sıkıntının, problemin aynısı Akdeniz'de de bu yaşanan gelişmeler neticesinde ortaya çıkarsa bunun vebalini kim üstlenecek? Bunun hesabını kim verecek? Yani, Batı Trakya'dan geri çekilmek zorunda kalan ancak Edirne'yi kurtarabilen bir anlayışın o dönemde "Şükür ki Edirne'yi kurtardık..." Ve bugün itibarıyla aynı gelişmeler Kuzey Kıbrıs'ta olursa ne olacak?

Değerli milletvekilleri, şu anda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Türkiye Cumhuriyeti'nin sigortasıdır. Akdeniz'deki gelişmeleri yakinen takip ediyorsunuz, Gazze'deki gelişmeleri yakinen takip

ediyorsunuz. Şu anda Avrupa Birliği tarafından, Türk Devletleri Teşkilatı üyesi ülkeler tarafından da Türkiye'nin çekilmek istediği tuzakları hep beraber görmemiz lazım. Ben şunu söylemiyorum: Türk Devletleri Teşkilatıyla köprüleri atalım; hayır ama onlara bu maliyeti hatırlatmamız lazım yani Türkiye Cumhuriyeti'nin önceliği olan bir meselede böyle bir karar almalarına sebep olan neyse, o sebepleri ortadan kaldıracak diplomatik girişimleri hep beraber atmamız lazım.

Bir başka konuyu daha dikkatlerinize sunmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

Hatırlar mısınız, Güney Kıbrıs Rum kesiminden bir heyet 8 Aralıktan sonra Suriye'de işbaşına gelen yönetimi ziyaret etti. O yönetimi ziyaret ettiğinde onlara bir şart sundu ve Türkiye'de belki bunu çok az akademisyen falan bilir, neydi biliyor musunuz? O şart şu: Türkiye ile Suriye arasında deniz yan hukuku anlaşması yok. Güney Kıbrıs Rum kesiminden Suriye'ye giden heyet "Şayet bu anlaşmayı Türkiye'yle imzalarsan uluslararası alanda sana uygulanan yaptırımların kaldırılmasını veto edeceğim." dedi. Tam olarak durum budur ve nasıl bir riskle karşı karşıya olduğumuz gerçeğini ifade etmek adına bu sözü aldım.

Batı Trakya Türk Cumhuriyeti'nin başına gelen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin başına gelmesin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hükmi şahsiyetini korumak bütün Meclisin görevidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 19- 6328 sayılı Kanunda bulunan 33'üncü maddenin birinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Başdenetçi ve denetçilerin sigorta primine esas kazanç tutarları, Başdenetçi için en yüksek Devlet memuru, denetçiler için bakanlık genel müdürleri esas alınarak belirlenir. Bu görevleri sırasında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin bu görevde geçen süreleri makam tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir ve emeklilik yönünden Başdenetçi en yüksek Devlet memuru, denetçiler bakanlık genel müdürleri için belirlenmiş olan ek gösterge, makam tazminatı ile temsil tazminatından aynı usul ve esaslara göre yararlandırılır."

Rahmi Aşkın Türeli

İsmet Güneşhan

Şeref Arpacı

İzmir

Çanakkale

Denizli

Mehmet Güzelmansur

Ömer Fethi Gürer

Mustafa Adıgüzel

Hatay

Niğde

Ordu

Cavit Arı

Nurten Yontar

Antalya

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'a söz veriyorum.

Sayın Güzelmansur, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Evet, ben buradan AKP sıralarındaki milletvekillerine sesleniyorum öncelikle: Dün Reyhanlı'da binlerce vatandaşımız aylardır bir sürü para harcaayıp yetiştirdiği soğanı tarlasına geri dökmek zorunda kaldı. Niye? Çünkü sadece soğanın toplama ücreti 3,5 lira, satışı 6 lira; daha bunun içinde elektrik, ilaç, mazot, su giderleri yok ama markette aynı soğan 13-14 liraya satılıyor. Ben her zaman diyorum, Hatay sähipsiz, Hatay'ın çiftçileri sähipsiz, Hatay'ın insanı sähipsiz. Dün böyle bir protesto eylemi yapıldı ama AK PARTİ'li ne bir vekilden ne bir bakandan tek bir kelime cevap gelmedi. Niye bunu söylüyorum?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - İthal soğan getiriyorlar, ithal soğan!

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) - Çünkü yarın seçimde tekrar Reyhanlı'ya gidip yine bir sürü vaat verecekler. "Reyhanlı Barajı" denildi. "Reyhanlı Barajı'nı 5/5/2015'te bitireceğiz." dediler ama yine bakıyorsunuz, Amık Ovası'nda büyük bir kuraklık var. Bu sefer kimde? Buğday eken çiftçide. Neden? Çünkü Reyhanlı Barajı güya 2015'te bitirilecekti, 2025 olmasına rağmen daha bir dönümünü sulayan bir çiftçimiz yok. Sulama kanalları yapmadınız, hiçbir göleti yapmadınız; Hatay'a verdiğiniz değer bu.

Deprem yaşadık, 6 Şubat 2023'te asrın felaketini yaşadık. Ben demiyorum, resmî kayıtlar diyor. 15 Mart 2025 resmî kayıtları diyor ki: "Hatay'da konteynerde ve konteyner kentlerde yaşayan insan sayısı 215 bin." Yirmi beş ay geçiyor, hâlâ 215 bin insanımız konteynerde yaşıyor. Siz ne söz verdiniz? Dediniz ki: "Biz bir yılda tüm evleri teslim edeceğiz." "Hatay'da sıkıntı var; enkaz, ölü sayısının yarısı Hatay'da, yarısı diğer 10 ilde. Hatay'a sahip çıkacağız." diye seçim vaadi verdiniz ama bu vaatlerinizin hiçbirisini yerine getirmediniz.

Mağkeme kararı olmadan kamulaştırma yapıyorsunuz, mağkeme kararını beklemeye bile tenezzül etmiyorsunuz. Mağaracık'ta, Tomruksuyu'nda, Kurtderesi'nde bir sürü vatandaşımız sabahleyin uyanıyorlar, kendi tapulu arazilerinde kepçeyi görüyorlar, ağaç katliamını görüyorlar, ağaç kıyımını görüyorlar. Niye? "Efendim, ben buraya TOKİ evi yapacağım." Şimdi mi aklına geliyor, yirmi yedi ay sonra mı aklına TOKİ evi yapmak geliyor? Yirmi yedi ay geçmiş olmasına rağmen hâlâ Hatay'da rezerv konuşuluyor. Geçen hafta Odabaşı'nda yine binlerce vatandaşım toplantı "Sayın vekilim, gelin, bizim hasarsız evimizi yıkıyorlar, az hasarlı evimizi yıkıyorlar, masraf yapıp güçlendirilebilecek evimizi yıkıyorlar. Şimdi akıllarına geldi, bu rezerv alanı ilan ediyorlar." Çünkü Hatay'daki hiçbir proje ayakları yere basan bir proje değil. Hatay bu kadar sähipsiz, Hatay insanı bu kadar sefalet çekiyor.

Don yaşandı; Erzincan'da, Arsuz'da, Dörtöl'da narenciye bahçeleri kurudu, bakanlıkların umurunda bile olmadı. Binlerce ağacımız kurudu; mandalina, portakal, satsuma mandalina hepsi kurudu ama AKP'den ve bir bakanlıktan Allah'ın tek bir kulu, bir yetkili gelip de "Geçmiş olsun, sizin zararınızı karşılayacağız." demedi. İşte, sizin Hatay'a bakış açınız, anlayışınız budur.

Okullarda eğitim... Yirmi yedi ay geçmiş olmasına rağmen tek bir binada iki ayrı okul eğitim görebilir mi ya? Allah'tan korkun, Allah'tan! Sabahleyin A lisesi, öğleden sonra B ortaokulu; öğrenci sabah altıda kalkıyor, derse yetişmek zorunda kalıyor ve ikinci okul da akşam ancak altı, yedide bitiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur, lütfen tamamlayın.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) - Havaalanına, yirmi yedi ay geçmiş olmasına rağmen Ankara'dan, İstanbul'dan tek bir uçak iniyor, tek bir uçak. O da niye öğle saatlerinde? Ve bugün havaalanında siz gidip de en yüksek fiyattan bilet almak zorunda kalıyorsunuz. Çünkü Hatay'ın insanını Çukurova Havalimanı'na yönlendirmek zorunda bırakıyorsunuz. Neden? Çünkü Hatay Havaalanı kazanmasın -devletin havaalanı- Çukurova'daki müteahhit kazansın. O Çukurova'daki havaalanını verdiğiniz, o peşkeş çektiğiniz adamlar kazansın diye sadece tek bir uçağı Hatay Havaalanı'na indiriyorsunuz, bu mu vicdanınız?

Hatay'da yine, tekrar söylüyorum, dedik ki size: "Lütfen mücbir sebebi uzatın." Uzatmadınız. Uzatmadığınız gibi de şu an herkesten parasını istiyorsunuz. Bu evi yıkılmış, iş yeri yıkılmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) - Bir dakika Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur, bir dakikanızı verdim.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) - Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Uz	Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Selcan Taşcı
Çanakkale	İstanbul	Tekirdağ
Hüsmen Kırkpınar	Ayyüce Türkeş Taş	Yüksel Arslan
İzmir	Adana	Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a söz veriyorum.

Sayın Uz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sizler Habil yerine Kabil, Musa yerine Firavun, Yusuf yerine Züleyha olmayı tercih edebilirsiniz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubum adına 19’uncu madde üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, torba yasa marifetiyle Meclisimize getirilen kanun teklifinin yanlışlarını her bir milletvekilimiz bu kürsüden milletimize arz ettiler. Bu sebeple adaletin arkasından dolanmayı marifet sayan bu anlayışınıza itirazen bir konuşmayı yapmayı arzu ettim. Bize yaşattığınız bu dönem, milletimizin yorgun düştüğü, gençlerin hayal kuramadığı, emeklinin ay sonunu getiremediği, mülakatla yarınlarının çalındığı, tarım ve hayvancılığın bittiği bir dönem. Bu dönemin mimarı elbette ki AK PARTİ ve sizlersiniz. Unutmamalısınız ki siz bu Meclisi sadece yasama organı değil Türk milletinin geleceğini, iradesini, onurunu temsil eden çatı olarak gördüğünüzde yol almaya başlayabiliriz. Bu sebeple seçilmişlerin dahi güvende olmadığı bir Türkiye kabul edilemez.

Kıymetli milletvekilleri, devlet sadece bina, kurum, tabeladan ibaret değildir; devlet ancak adaletle ayakta durur. Konuşmamın başında bir tercihten bahsettim; Habil yerine Kabil, Musa yerine Firavun, Yusuf yerine Züleyha olmak elbette sizin tercihiniz. Bunu niye ve niçin söylüyorum? Çünkü milletimizin helal oylarıyla her birimiz seçildik, bu Mecliste görev yapıyoruz ve bu Meclis bir Komisyon kurdu Kartalkaya’yla ilgili. Bu Komisyonumuz bir çalışma yaptı, yerinde inceledi ve herkesi dinledi, sadece bakanlar hariç. 36’sı çocuk ve genç olmak üzere 78 canımızı kaybettik ve burada hem bilirkişi raporları, aynı zamanda yargı yani savcılık bu konuyla ilgili itfaiyeyi, il özel idaresini birinci derecede suçlu bulmak suretiyle aynı zamanda Turizm Bakanlığını ve Çalışma Bakanlığını birinci derecede suçlu ilan etti ve bunların yargılanması talebinde bulundu. Aynı zamanda, İçişleri Bakanlığı ve Çevre Bakanlığını da tali kusurlu bulmak suretiyle bir sonuç yayınladı.

Mecliste Komisyon olarak gücümüzün yetmediği bir ortam oluştu. Nedir o? Çünkü Turizm Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı, Komisyona gelip ifade vermediği gibi, Bakanlar gelmedikleri gibi kendisine bağlı memurların da yargılanmasına müsaade etmediler. Yani Meclis Komisyonu, Meclis ve yargının gücü yetmedi çünkü Bakanlar dedi ki: “Biz bir seçmene tabiyiz, bizi seçen bir kişi, o da Sayın Recep Tayyip Erdoğan.” Ama unutmayın ki Sayın Cumhurbaşkanını da seçen 86 milyon; Türkiye Büyük Millet Meclisindeki her bir vekili, her birimizi seçen de bu millet, 86 milyon kişi. Eğer siz Bakanın Komisyona gelmesine “Ben seçtim.” diyerek müsaade etmiyorsanız, eğer “Onu seçen benim.” diyorsanız, sizi seçen Türk milletine onların bir şekilde gelip orada aydınlatma görevini yapmasını arzu etmiyorsanız oraya Sayın Cumhurbaşkanı olarak, Sayın Recep Tayyip Erdoğan olarak sizin gelip bunu açıklamanız lazım. Çünkü orada 78 can kaybettik, aileler kayboldu; orada Alp’i, Yiğit’i kaybettik; orada 16 yaşında ve 13 yaşında çocuklarımızı kaybettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uz, lütfen tamamlayın.

RIDVAN UZ (Devamla) - Orada sorumluluğu olan itfaiye tutuklu efendim, orada sorumluluğu olan il özel idaresi mensupları tutuklu ama maalesef, asıl sorumlular, orayı denetlemeyenler, can ve mal güvenliğinden kanunen sorumlu olduğu bilinen Turizm Bakanlığının hiçbir çalışanı, hiçbir memuru; Çalışma Bakanlığının hiçbir çalışanı, hiçbir memuru savcının talebi olmasına rağmen, Türkiye Büyük Millet Meclisinin talebi olmasına rağmen... Buradan milletimize sesleniyorum, bizim gücümüz tam yüz beş gündür onları adaletin karşısına çıkarmaya yetmiyor. İşte, parlamenter sistemden ödün vermenin ve tek adam sistemine geçmenin ne kadar zararlı ve sıkıntılı olduğunu da hep birlikte görmüş ve yaşamış olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RİDVAN UZ (Devamla) - Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uz, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Coşkun Parlak

Osman Cengiz Çandar

Şırnak

Hakkâri

Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'a söz veriyorum.

Sayın Çandar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz burada günlerdir neyi tartışıyoruz? Kanunla düzenlenmesi gereken birçok hususun Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmeye çalışılması sonucunda Anayasa Mahkemesinden dönmesi nedeniyle ortaya çıkan durumu.

32 maddeden oluşan bu torba yasa teklifinin 17'nci ve 22'nci maddeleri hariç geriye kalan 30 maddesi Anayasa Mahkemesinin iptal kararları uyarınca yapılacak düzenlemelere ilişkin. Bu, açıkça Anayasa tanımama hâlinin, hukuku bir kenara itmenin belgesidir, itirafıdır, sonucudur. Türkiye Büyük Millet Meclisi, ömrünü Anayasa Mahkemesinin geri çevirdiği kanun ve kararnamelerin düzenlenmesiyle geçiriyor.

Bakın, Türkiye, hukuk dışına çıktığı ve Anayasa'sını uygulamayan bir ülke hâline dönüştüğü için ve her gün ama her gün bu kürsüden Türkiye'deki adalet açığı vurgulandığı için uluslararası kuruluşlar hiç zahmet etmeden bu durumu tespit edip raporluyorlar. En son ve en çarpıcı örnek, Avrupa Parlamentosunun 7 Mayıs tarihli yani dün kabul ettiği şu rapor, şu rapor. Bu raporda, Avrupa Parlamentosu Türkiye Raportörü ve gölge raportörler, Avrupa Parlamentosu 2023-2024 Yılları Türkiye Raporu taslağı üzerinde verilen 633 değişiklik önergesini esas alarak 7 Nisan günü yani bir ay önce 27 adet değişiklik önergesi vermişlerdi ve bunların hepsi ama hepsi 9 Nisan tarihinde Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komitesinde oylanarak kabul edilmişti. Bu arada, Avrupa Parlamentosunun aşırı sağ sayılan "Vatanseverler" adlı grubu tarafından verilmiş olan 7 değişiklik önergesinin tümü ise -ki ülkemiz hakkında olumsuz hususlar içeren 7 değişiklik önergesi- evet, tümü ise reddedilmiştir. Yani, Avrupa Parlamentosu Türkiye aleyhine çalışan bir kurul değildir, bu takıntıdan kendimizi çıkaralım.

Avrupa Parlamentosunun Türkiye Raporu'nda Türkiye'nin jeopolitik ve stratejik öneminin, Hükümetin demokrasiden uzaklaşmasının üzerini örtemeyeceği belirtiliyor. Bunun anlamı, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği yolunda ilerleme olmadığı ve bu hâliyle devam ederse olmayacağıdır. Ayrıca, raporda, 2018'den bu yana hukukun üstünlüğü ve demokrasinin kötüleştiği vurgulanıyor. Arkadaşlar, şimdi, bunlar yalan mı? Avrupa Birliği Parlamentosunun şu raporunda yer alan bu tespitler yalan mı, yanlış mı? Ama bizim Dışişleri Bakanlığının açıklamasına bakıyoruz, dün -7 Mayıs tarihinde- yayınlandı, diyor ki: "Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu tarafından bugün -7 Mayıs'ta- kabul edilen 2023-2024 Türkiye Raporu, ülkemiz aleyhine çarpıtılmış, ön yargılı ve gerçek dışı iddialar içermektedir. Terör örgütlerine ve Türkiye karşıtlığını varoluş nedeni hâline getirmiş bazı çevrelere propaganda zeminini sağlayan bir kurumun -Avrupa Parlamentosunun- mesnetsiz değerlendirmelerini reddediyoruz." Şimdi, ben de diyorum ki tam tersine, biz de yasama organımızın, hukuk devleti ve adaletten yana mensupları olarak Dışişlerinin bu açıklamasını reddediyoruz ve mesnetsiz buluyoruz. Bu arada şunu da belirtmekte yarar var: Sonuç olarak Türkiye'de hukukun bulunmaması ve adalet açığı ülkemizi dış dünyada zayıf düşürüyor ve Dışişlerinin açıklamaları güneşin balçıkla sıvanmasına yetmiyor.

Son söz: Hukuka saygı ve adalet.

Sizlere saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çandar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Hatay

Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a söz veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 20'nci maddesi, Yabancılar Kanunu ve göç üzerine. İlk bakışta "yabancılar" ve "göç" deyince, insan "Acaba göçle ilgili herhangi bir sorun mu çözüyor?" diye bakıyor.

Esasen, ülkemizde “göç” deyince beş temel sorun akla gelir. Bunlardan birincisi, Türkiye’nin bölgede bir toplama kampı hâline getirilmesi. İkincisi, ülkemizde gelecek görmeyip kalifiye, yetmişmiş elemanların, mühendislerin, doktorların yurt dışına beyin göçü. Üçüncüsü, deprem bölgesinde umutsuz gelecek görerek ve iş yerlerinin gecikmesiyle göç. Dördüncüsü, ülkemizdeki iç göç; köylerin boşaltılması, büyük şehirlerin yığınak hâline getirilmesi, tarımın bitmesi. Beşincisi ise Filistin’de yaşanan göç, uçaklarla yapıldığı söylenen tahliyeler. Bugün, göçle ilgili burada bu beş husustan acaba herhangi birine çare mi bulunuyor diye düşünürken takkeden tavşan çıkıyor. Bakıyorsunuz ki adı “göç” adı “yabancı” ama işin ucu para, işin ucu rant, işin ucu ihale. Neymiş? “Biz Kamu İhale Kanunu’na tabi olmadan Göç İdaresiyle ilgili işleri nasıl yaparız?” Denetimsiz, keyfi, adrese teslim işler için bu yüce Meclis kötü niyetlere çoğunlukla alet ediliyor.

Bakın, bundan önce, doğrudan alım 300 bin lira iken 5 milyona çıkarıldı. Deprem bölgesinde doğrudan alım yapılıyor; yerel esnaf, tedarikçi mağdur, rekabet şansı ortadan kalkıyor hatta yerel basın bile reklam, ilan alamadığı için mağduriyet yaşıyor. Yani öyle bir noktadayız ki depremlerde insanımız bütün zorluklarla mücadele edip “Toprağıma, vatanıma nasıl sahip çıkarım?” diye direnirken birileri âdeta o insanları göçe zorluyor.

Değerli milletvekilleri, ne acıdır ki şu Meclis hep halkın gündeminde olmaması gereken konularla meşgul ediliyor. Daha geçtiğimiz haftalarda emekli Cumhurbaşkanı ne kadar maaş alacak, onu tartışıyorduk. Bugün getirilen kanun teklifinin de özü şu: Kamu denetçisinin maaşı ne olacak, Başdenetçinin özlük hakları ne olacak, Savunma Sanayii Başkanı ne olacak, Savunma Sanayii Başkan Yardımcısı ne olacak, Adalet Bakanı Yardımcısı ile Müsteşarı ne olacak; müsteşarlar, bakan danışmanları, kurum başkanları, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı... Bütünüyle üst bürokratik oligarşiyi güçlendirmeye yönelik, sadece onların taleplerini karşılayan bir yasa teklifi. Bununla beraber, çalışanlar arasına fitne tohumu ekecek olan merkez-taşra ayrımı da bu yasa teklifiyle beraber geliyor ve esasen şunu söylememiz gerekir ki kamudaki hemen bütün kesimler büyük mağduriyet içerisinde. Burada şu personel kanunu getirilirken düzgün bir personel rejimi değişikliği yapılması gerekirdi ama “Sadece üst düzey yöneticilerin maddi problemlerini çözelim, bitsin.” diyor.

Değerli milletvekilleri, Aile Bakanlığının mülakatsız, sınavsız direkt personel aldığı dair haber basına yansıdı. İnsan Allah’tan korkar. Mülakat mağduru binlerce genç canına kıymakla karşı karşıyayken orada gizli saklı iş yaparsanız hakkıyla göreve gelen herkesi de töhmet altında bırakırsınız.

Bakın, bu ülkede bir 15 Temmuz süreci yaşadık. Bu sürecin sonunda on binlerce görevli memur görevinden ihraç edildi. Niçin ihraç edildi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu memurların görevden ihraç edilmesinin... Suça karışanların belki binde 1’i tespit edildi ama siz yüzde 99’una “FETÖ’nün etkin olduğu dönemde göreve başlamışsanız mutlaka sizde bir bityeniği vardır.” dediniz, hepsini ihraç ettiniz. Yarın bir gün ülkedeki bir değişiklikte de denilecek ki: “AK PARTİ döneminde göreve başlayan herkes haksız girmiştir.” Yaş ile kuru beraber yanacak, hakkıyla görevinde olanların hepsini de töhmet altında bırakacaksınız.

Onun için özetle, bu yasa teklifi, sadece bürokratik oligarşiyi destekleyen, elit tabakanın taleplerini yerine getiren bir yasa teklifi. Yasa teklifinde şaşırmadığımız tek bir şey var; bütün yasalarda olduğu gibi bu yasa teklifinde de halk yok, emekçiler yok, ezilenler yok, taşeron işçileri yok, kamu çalışanları

yok, yardımcı hizmetler yok, hiç kimse yok, alt gelir grupları yok; sadece belli zümrenin sorunları çözülüyor.

Özetle, bu kanun teklifi çekilmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Tekirdağ

İzmir

Yüksel Arslan

Ayyüce Türkeş Taş

Ankara

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya söz veriyorum.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Dijital Mecralar Komisyonu toplantısı vardı, Google temsilcileri katıldı toplantıya. Google algoritmasının yol açtığı trafik değişikliği büyük bir sorun malum. Son dönemde ülkemizde kapanmak durumunda kalan haber siteleri var bu yüzden, gazeteciler işsiz kaldı, birçok yayıncı kuruluş buna bağlı olarak mali kriz yaşıyor hâlihazırda; bunları konuşmak için toplandı Komisyon ancak öyle absürt bir tevaful oldu ki biz bu küresel dijital tröste, dijital totaliterliğe eleştiri yöneltmeye hazırlanırken toplantının yapılacağı sabaha tabiri caizse bir dijital darbeyle uyandık kendi ülkemizde. Yetmedi, özgürlükleri engelleyen uygulamaları dolayısıyla eleştirmeye hazırlandığımız Google temsilcilerinin önünde özgürlük ve demokrasi tartışması yapmak durumunda kaldık. Ülkemizin, maalesef, en haklı olduğu durumlarda bile haksızlık dolu bagajlarının gölgesi düşüyor bizim vermek istediğimiz bütün mücadelelere; çok da yazık oluyor bu ülkeye.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş hükümleri tekraren, aynen geçirerek onaylanacak olan işlemlerin takdir edersiniz ki hukuk devletine uyumu olamaz, hukukun üstünlüğünün tanınmadığı olabilir ancak. Hâlbuki gayrimeşruluğu meşrulaştırmak ya da yasa dışılığı yasallaştırmaktan başka işlerimiz olmalı bizim burada çünkü gariban bir millete vekâlet ediyoruz, biz ezilen bir millete vekâlet ediyoruz.

2024 verilerine göre 29 milyon yoksul asili olan vekilleriz biz, 3,5 milyondan fazla asili aşırı yoksul olan yani asilleri aç olan vekilleriz biz. Ucuz simit için bile -bakın, eti vesaireyi geçtik- saatlerce kuyrukta beklemekte olan, beklemek durumunda olan asillerin vekilleriyiz.

2001 oranlarıyla en düşük 55 bin lira olması gereken ama ne barınmanın mümkün olduğu ne beslenmenin mümkün olduğu, ancak bir belediye parkında fotosentezle yaşama kabiliyetiniz varsa geçinebileceğiniz, açlık sınırının altında emekli maaşına mahkûm olan asillerin vekilleriyiz biz.

Bir zirai don yaşandı hatta iki tane üst üste yaşandı bazı bölgelerde, 4-5 milyar dolarlık bir maliyet hesabı yapılıyor; aslında bir gıda kriziyle karşı karşıya olan asillerin vekilleriyiz biz.

500 bin öğretmen atama bekliyor ama 15 bin atama yapılacağı açıklandı. Pazar günü yine Ulus'ta seslerini duyurmaya çalışacaklar. Üniversiteyi dereceyle de bitirseler, KPSS'de derecede de yapsalar yine de intihara sürüklenen, öğretmen olamayınca inşaat işçisi olup iş kazasında can veren, polis olup terör saldırısında can veren, ölüme tayin edilen asil öğretmenlerin vekilleriyiz biz.

Arkadaşlar, biz “camide tecavüz” ifadesini nereden biliriz mesela? İşgal altındaki ülkelerden biliriz, işgal ettikleri ülkelerin toprağı gibi onurunu da inancını da değerini de ezmek isteyen işgalcilerin kirlî zihniyetinden biliriz. Peki, biz işgalde miyiz? Çünkü biz kendi ülkemizde bunu da duyduk yani bunu da duyduk bu ülkede; bir hastane yoğun bakımında entübe edilmiş felçli bir evlada tecavüzü de duyduk bu ülkede. Sadece 2024'te 90 bine yakın çocuğun cinsel istismarı suçu işlendi ve o savunmasız, o masum asil çocukların vekiliyiz biz.

Gözü dönmüşçesine suçsuz yere, haksız yere ve hukuksuzca kendi ülkelerinde, öz vatanlarında tutsak edilen, hâlihazırda tutuklu bulunan gençlerimizin vekiliyiz.

Daha geçenlerde gün ortasında sokak ortasında yardım için feryat ede ede öldürüldü bir kadın daha ve bugün 1 tane kadın daha Adana'da -”tane” dediğim için özür diliyorum- yine eski eşi bıçakladı ve gazete görünümlü bir paçavra şöyle duyurdu haberi: “İstanbul Şişli’de eski eşi tarafından sokak ortasında kaçırılmaya çalışılan Bahar Aksu direnmesi sonucu öldürüldü.” Suç bıçaklamak değil, suç öldürmek değil; suç rıza göstermemek, bunlara boyun eğmemek suç. Suç bu olduğu için de öldürülen kadının afişe edildi, öldüren erkek değil yazık ki. Bedenleri üzerinden tahakküm kurulmak istenen, her gün yeni bir saygısızlığın hedefi olan bu ülkenin asil kadınlarının vekiliyiz biz.

Yine, geçenlerde Niğde’de 14 yaşında bir çocuk çalıştığı fabrikada makineye kolunu kaptırdı, parçalanarak öldü. 2013’ten 2024’e kadar, bilinen, en az 695 çocuk işçi iş cinayetlerinde can verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Çıraklar, stajyerler ölümüne çalıştırılırken varlar ama çalışmalarının hakkını almaya gelince yok. 1,5 milyon staj ve çıraklık mağduru asilin vekiliyiz biz.

Geçenlerde de bir narkotik operasyonu yapıldı. Yakalanan 525 kişinin 110’u çocuğu ve sadece 2023 yılında 18 yaş altı 1.500’e yakın çocuk cezaevine girdi.

Velhasıl, memleketin hangi mahallesine dönsek feryadı arşı deliyor. Bu ahval ve şeraitte bu feryatların birini bile dindiremediği gibi daha da yükselmesine yol açan bir sistemi yerleşik hâle getirmek yerine, bu kederli asillerin vekillerinden beklediklerini yapsak burada keşke.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Çoşkun Parlak

Öznur Bartin

Şırnak

Hakkâri

Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'e söz veriyorum.

Sayın Bartin, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkenin doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine milyonlarca insan her sabah yoksulluğa uyanıyor, her sabah umutla değil kaygıyla başlıyor güne. Hakkâri'de esnaf siftah yapmadan kepenk kapatıyor, elektrik faturasını mı ödesin, dükkân kirasını mı versin yoksa çocuğunun beslenme çantasını mı doldursun? Yurttaşlar açlıkla, yoksullukla baş başa bırakılmış. Şırnak'ta çiftçi toprağını ekip biçemiyor, mazot olmuş 45 lira, gübreye ulaşmak lüks olmuş, tarımın bel kemiği olan üretici borç batağında. Van'da gençler üniversiteyi bitiriyor ama iş yok, gelecek yok, umut yok. Bu tabloyu değiştirmek için hiçbir irade göstermeyen bir iktidar gençlere dönüp "Sabredin." diyor ama burada ne yapılıyor biliyor musunuz? Sınavsız, liyakatsiz atamalarla iktidara yakın isimler için müşavirlik kadroları yaratılıyor, KPSS'de derece yapmış gençler yıllardır mülakatlarda eleniyor. Bu ülkede sınavı kazanmak yetmiyor çünkü zaten torpil listeleri çok önceden hazırlanmış oluyor. Yüz binlerce öğretmen atama bekliyor, şimdi onların yerine Bakanın akrabası, şirketin yöneticisi ya da partinin adamı müşavir yapılıyor.

Sayın milletvekilleri, bu torba yasa iktidarın halktan, emekten, hakikatten ne kadar kopuk olduğunu gösteriyor. O kadar halktan kopmuşlar ki barınma krizinden, açlıktan, yoksulluktan, çaresizlikten bihaberler. Bakın, bu teklifle saray kadrosu büyütülüyor; denetimsiz, hesap vermez bir düzen kuruluyor; devletin şeffaflığı yerle bir ediliyor. Kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığını sorgulayan kimse kalmasın diye her köşebaşı kapılıyor. Gençlik ve Spor Bakanlığına özel bir bütçe yaratılıyor ama bu bütçenin genç işsizliğine, genç intiharlarına dair tek bir çözümü yok. Bir ülkenin gençleri artık yalnızca "Nasıl göç ederim?" diye düşünüyorsa bilin ki o sistem çoktan çökmüştür, çürümüştür. Her yıl yüz binlerce genç pasaport başvurusu yapıyor, dil kurslarına yazılıyor, vize kuyruklarında sabahlıyor.

Bu kanun teklifi aynı zamanda bir demokrasi gasbıdır. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeleri yeniden karşımıza getirmişsiniz. "Yargıdan döner." dediğiniz her maddeyi yeni bir torbanın içine koyarak tekrardan Meclise getiriyorsunuz. Yasama yetkisi saraydan alınmış bir listeye indirgenmiş, siz aslında Meclisi işlevsiz kılıyorsunuz, "Kanunla değil, kararnamelerle yönetelim." diyorsunuz.

Bu yasa teklifi, yalnızca emekçinin alın terine değil aynı zamanda halkın örgütlenme hakkına da kastediyor. Sendikalara darbe vuruyorsunuz, Cumhurbaşkanlığına bağlı kurumlarda çalışanların

sendika üyeliğini yasaklıyorsunuz. Sendikal hak, örgütlenme hakkı halkın kendini savunma hakkıdır; bu hakkı yok sayan iktidar, halkı yalnızlaştırmak, sindirmek, susturmak istiyor.

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifi barınma krizine dair bir çözüm içermiyor. Türkiye’de kiralar almış başını gitmişken, yurttaşlar geliriyle kirasını ödeyemiyorken sosyal konut üretmek yerine hâlâ konut rantı peşinde koşuyorsunuz. Milyonlarca aile geçinmeye çalışırken siz inşaat şirketlerini ihya ediyorsunuz, halkın yoksulluğu üzerinden servet transferi yaratıyorsunuz. Biz, kira desteği teklifi sunduk, reddettiniz çünkü sizin gündeminizde halk yok; bir avuç sermayedarın çıkarlarını koruyorsunuz. Oysa kiracılar icralık olmuş, ev sahibiyle her ay kavga eder hâle gelmiş durumda; öğrenci yurtları yetersiz, özel yurtlar fahiş fiyatlı; sosyal devletin adı var ama kendisi yok. Bu ülkede insanlar ev bulamıyor ama siz Cumhurbaşkanlığına tahsisli kamu konutlarını, lojmanları, araçları denetim dışı bırakıyorsunuz. Bu, nasıl bir çifte standarttır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bartin, lütfen tamamlayın.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Tamam Başkan.

Halk kira öderken sarayda saltanat sürenlerin yaptığı harcamaların hesabı neden verilmiyor? Bir yanda barınacak yer bulamayan insanlar, diğer yanda lüks araç filosu olan bir devlet yönetimi; bu çelişki sürdürülemez.

Bu teklif, emeği yok sayıyor, halkları görmezden geliyor; ne emekçiye umut ne işçiye güvence ne esnafa nefes ne kadınlara yaşam hakkı tanıyor. Bu düzen sefalet üretiyor, yoksulluğu dayatıyor.

Bizler bu sefalet düzenine, bu adaletsizliğe boyun eğmeyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bartin, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20’nci madde kabul edilmiştir.

21’inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesinin (2)’nci fıkrasında yer alan “Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan on bir üyeden oluşur” ibaresinin “Kurul; Cumhurbaşkanı tarafından seçilen dört üye ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen yedi üye tarafından oluşturulur. Oluşturulan kuruldan biri başkan, biri ikinci başkan üyeler arasından seçimle belirlenir” olarak değiştirilmesini, (3)’üncü fıkrada yer alan “Cumhurbaşkanınca” ibaresinin metinden çıkarılmasını, (3)’üncü fıkrada yer alan “Cumhurbaşkanlığına” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Mehmet Emin Ekmen

Hasan Karal

Muğla

Mersin

İstanbul

Ertuğrul Kaya

Sema Silkin Ün

Mehmet Atmaca

Gaziantep

Denizli

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubumuz ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Rahmetli Sayın Sırrı Süreyya Önder şiiri çok severdi, özellikle de Meclis kürsüsünden divan şiirinden beyitler okurdu. Nedim Divanı'ndan bir beyit okuyarak onu anmak istiyorum: "Reng reng etdi çerâğındaki pertev bezni

Mağz-ı tâvûsdan almış gibi tab'im revgan."

Sayın Önder de bu beyitteki gibi çırasının ışığıyla Meclisimizi renk renk ederci, mizacı sanki tavus kuşunun tüyü gibi parlak, akıcı ve güzeldi. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz 21'inci madde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nda değişiklik yapılmasını düzenliyor. Peki, bu değişikliğe neden gidiliyor? Koskoca ülkenin kanun hükmünde kararnameyle yönetilmesi sevdası yüzünden.

Değerli arkadaşlar, Anayasa Mahkemesinin iptal edeceğini bile bile kanunla düzenlenmesi gereken alanlarda kanun hükmünde kararname, maalesef, çıkarılmaya devam ediliyor; ardından iptal kararları ve torba yasalar... Sekiz yılın yasama özeti kısaca bu. Bu ülke "biz yaptık oldu" anlayışıyla yönetilmeyi hak etmiyor. Ülkemize hakikaten yazık ediyorsunuz. Milletimizin, başta ekonomik olmak üzere, her alanda belini büken Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimiz günden bu yana ülkemizin lehine olan, vatandaşımızın hayrına olan tek bir gelişme yaşandı mı, Allah için, tek bir ilerleme katedildi mi? Milletimiz bir bakanın "Türk lirasının artık daha da düşecek yeri kalmadı." cümlesine de bu cümleyi sarf ettikten sonra paramızın değerinin 2 kat daha düşmesine de tanıklık etti. Milletimiz yoksulluğu iliklerine kadar yaşadı, yaşamaya da devam ediyor. Adalet sistemimizin, hukuka olan güvenin de durumu maalesef ortada. Her ne kadar Adalet Bakanı "Yargıya güvende en iyi dönemi yaşıyoruz." dese de adil yargılanma veya hukuka güven endekslerindeki gerileşimiz istikrarlı bir şekilde devam ediyor. Sokaklarında timsah gezen ülkelerden daha gerideyiz maalesef. Evet, Adalet Bakanı böyle diyor ama yargının rotasını, çarşamba günleri iktidar partisinin grup toplantılarında yapılan konuşmalar belirliyor maalesef.

Sanayicimiz feryat figan ediyor. Daha dün, Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı Sayın Mustafa Gültepe "Sanayi kan kaybediyor, firmalar küçülüyor, enflasyonla mücadele çok önemli. Yalnız dikkat edelim, bir iki sene sonra enflasyon yüzde 15'e inebilir ancak bu dönemde sanayicinin yüzde 20'si artık olmayabilir." diyor. Çiftçimizin durumu ortada; tarlayı tapanı bırakıp gitme noktasına gelmiş. Gençlerimiz zaten artık ülkeden gitmeyi kafasına koymuş.

Değerli iktidar milletvekilleri, aranızda, gerçekten hüsnüniyetle çalışan arkadaşlarımız var, vicdanlı arkadaşlarımız var. Artık kabul edin; olmuyor. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle, ne yaparsanız yapın, üzülmeye ifade ediyorum, her alanda kötüye gidiş artarak devam edecek çünkü sistem hatalı, sistem bozuk. Bu sistem, Türkiye'yi bir cenderenin içine soktu. Buyurun, görüşmekte olduğumuz bu madde, eskiden parlamenter sistemde bakanlar kurulu tarafından atanan ve 11 üyesi bulunan Türkiye

İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun üyelerinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından atanmasını yasaya eklemeye çalışıyorsunuz. Gerçi, metinde “seçilmesi” diyor da birbirimizi kandırmayalım, ortada bir seçim meçim yok; Cumhurbaşkanı tek imzayla atıyor, Resmî Gazete’de bir gece yarısı yayınlanıyor, sabah da görevine başlıyorlar. Bakanlar da böyle atıyor bu ülkede, atandığını bir gece yarısı Resmî Gazete’den öğreniyor; yüksek bürokratlar da böyle atıyor, il müdürleri de böyle tanıyor.

Evet, değerli arkadaşlar, kendisini birkaç satır yazıyla atayan Cumhurbaşkanının birkaç satır yazıyla da görevden alınacağını bilen bürokratlar Cumhurbaşkanının ağzının içine bakıyor. Evet, bu mu devlet ciddiyeti?

Gelin, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun Paris Prensipleri’ne uygun bir kurum olması için bir adım atalım diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Biz YENİ YOL Grubu olarak 11 üyenin 7’sinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimle belirlenmesini, 4 üyenin de Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesini, seçilen üyelerin de kendi aralarında başkan ve yardımcılarını seçmelerini öneriyoruz. Bu değişiklik teklifimize olumlu oy kullanılmasını bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiş” ibaresinin “yeniden düzenlenmiş” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Ayyüce Türkeş Taş

İstanbul

Tekirdağ

Adana

Hüsmen Kırkpınar

Yüksel Arslan

Şenol Sunat

İzmir

Ankara

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat’a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce, Van'da askerî aracın devrilmesiyle Uzman Çavuş Gökhan Dal şehit oldu; aziz Türk milleti ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Sayın milletvekilleri, öncelikle belirtmek isterim ki Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında maddenin yeniden düzenlenmesi zarurî hâle gelmiştir ancak yapılan düzenlemenin Anayasa'nın temel ilkelerine ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun bağımsızlığına ne kadar hizmet ettiği noktasında emin olun çok ciddi kaygılarımız vardır. İnsan hakları ve eşitlik gibi temel değerleri tesis etmesi gereken bir kurumun yapısını düzenlerken milletimizin ekonomik olarak en zorlandığı şu günlerde yaşanan adaletsizliklere gözümüzü kapatmamız mümkün değildir.

Sayın milletvekilleri, işte tam bu noktada milletimizin gündeminde en sıcak yerini koruyan ve iktidarın tartışmalı enerji politikalarının bir yansıması olan vahim bir mağduriyeti sizlerle paylaşmak istiyorum: Enerji faturalarında yeni bir dönem başlattılar, gözümüz aydın sayın milletvekilleri(!) Neymiş efendim, neymiş? “Devlet destekli indirim” adı altında elektrik ve doğal gaz faturalarının en altına minicik puntolarla iliştiirdikleri “Şu kadarını devlet karşıladı.” ibaresi... Hadi oradan! Bu bir destek değil, apaçık bir zam makyajıdır. Bu, milletimizin aklıyla alay etmek, gözünü boyamaya yönelik bir algı operasyonudur. Nisan ayı itibarıyla elektrik, doğal gaz faturalarında belirlemeye başlayan o devlet destekli kalemler görünüşte şeffaflık sunma çabası gibi algılansa da aslında uzun süredir uygulanan ve artık dayanılmaz hâle gelen gizli zamların acı bir itirafıdır. Eskiden sessiz sedasız ödenen bu yüksek bedeller, şimdi, “Bakın, size ne kadar iyilik yapıyoruz.” edasıyla sunulmaktadır. Örneğin, 807 liralık elektrik tüketen bir vatandaşımıza 437 lira destek gösterilerek “Sadece 370 lira ödeyeceksiniz.” deniliyor ancak milletimiz haklı olarak “Bu 807 liralık fatura nasıl oluştu? Ben zaten nisanın önce 300 lira ödüyordum, nasıl bu ay 807 lira oldu?” diye birbirine soruyor. Bu fiyatlar hangi vicdana, hangi adalete göre belirlendi sayın milletvekilleri? Bu mudur sizin destek anlayışınız iktidar mensupları, size soruyorum. Halkı korumak böyle mi olur? Gerçek destek, algı operasyonlarıyla değil fiyatları düşürmekle mümkündür. Dahası, bu sözde desteklerin dahi geçici olduğu, tıpkı geçmiş seçim dönemlerinde gördüğümüz üzere bir aldatmaca ekonomi uygulaması olduğu aşîkârdır. Haziran ayında uyanacağımız bir sabahta veya temmuz ayında uyanacağımız bir sabahta, o faturaların altındaki devlet katkısı mucizevi bir şekilde silinmiş olacaktır. Peki, sonra ne olacaktır sayın milletvekilleri? Bu ağır yükü emeklimiz nasıl taşıyacak? Asgari ücretle geçinmeye çalışan, ay sonunu getiremeyen vatandaşımız ne yapacak? Tarlasında don felaketi yaşamış çaresiz çiftçimiz mi taşıyacak?

Buradan iktidara açık ve net bir şekilde sesleniyorum: Enerji fiyatlarını milletin refahı için değil yandaşlarımızın çıkarı için belirlediğinizin ve faturalara yansıttığınız o içi boş desteklerin ardında acı bir zam gerçeğinin saklandığının farkındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, lütfen tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Evet, bu faturaların altındaki her bir rakam sadece tüketilen kilovatsaatın veya doğal gaz faturalarındaki metreküpün değil bu aziz millete yüklediğiniz ağır yükün, derin borçların ve büyük adaletsizliğin de bir hesabıdır.

Unutmayın değerli milletvekilleri, özellikle Cumhur İttifakı'nın sayın milletvekillerine sesleniyorum: Bu faturaların altında yatan adaletsizliğin hesabı er ya da geç sorulacaktır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Coşkun Parlak

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Şırnak

Hakkâri

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na söz veriyorum.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Meclisi ve sevgili halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun; sevgili Sırrı Süreyya Önder için birkaç kelam etmek gerekir. Bu Mecliste hepimizin üzerinde çok dolu dolu hatıralar bırakarak gitti. Bu Mecliste istisnasız hepimizin yüzünü güldüren o sevgili Başkan, bizim hepimizin, 85 milyon gözyaşlarını akıtarak aramızdan ayrıldı. Kadrini kıymetini bilemedik; çok değerli bir insandı, bir sanatçı ve çok değerli bir siyasetçiydi; her şeyden önce birleştirici yanı olan, idealist bir insandı.

Peki, Sırrı Süreyya Önder'in bize bıraktığı mirasın hakkını verebilecek miyiz; mesele bu sevgili arkadaşlar. O bize nasıl bir miras bırakmıştı? Barış mirasını bırakmıştı. Hani biz zaman zaman bu kürsüde Kürt sorunundan bahsediyoruz, bahsettik ve hep yalanlandık. "Öyle bir sorun yoktur." dendi. Ya barış olsun dedik "Ne barışı kardeşim, işte iki ülke arasında barış olur, öyle şey mi olur?" gibi mugalatalarla uğraştık, polemikler yapıldı ama yüz binlerce insanın kanı akıyordu. Sevgili Sırrı Süreyya Önder çözüm sürecinde elini taşın altına koydu, çok önemli görüşmeler yaptı ve önemli mesafeler aldı ve fakat bu süreç tamamlanamadı. Ardından ne oldu? Cezaevine atıldı ve siyasete atıldıktan sonra burada kendisi yine cezaevi tehdidi altında görevini yaptı uzun bir müddet. Kobani davası dolayısıyla ağır bir şekilde ceza alması ihtimal dâhilindeydi ve o, bu şekilde görevine devam etti ama yine de "barış" dedi. Şimdi, bu insan hayatını kaybetti, sağlığını da ihmal ederek barışı gerçekleştirmeye çalışırken hayatını kaybetti. Bu, hepimizin üzerinde ağır bir vebal oluşturuyor. Bu sözü o yerine getiremedi, tamamlayamadı, bu sözü bizler yerine getirmeliyiz. En sağdan en sola kadar artık herkes anlıyor ki ve biliyor ki gerçekten "barış" sözü, uğrunda insanların hayatını kaybedebildiği bir söz. Nasıl olur da "Barış diye bir mesele yoktur." diyebilirsiniz. Ya, insanlar uğrunda hayatını kaybediyor, bu ülkenin değerli insanları hayatını kaybediyor. O hâlde bizim bu mesele için çok daha fazlasını yapmamız lazım ama öyle mi? Şu anda neler görüyoruz? İktidarın tavrına bakıyorsun. Yani, şu anda, bakın, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinde evrensel periyodik inceleme yapılıyor Türkiye hakkında ve hiç iyi bir tablo yok. İktidar insan hakları alanında bir savunma verdi, içi boş bir savunma, hiçbir anlamı yok.

Yine, Avrupa Parlamentosu Raportörü Sayın Nacho Sanchez Amor ve arkadaşlarının hazırladığı 27 sayfalık rapor Türkiye’deki iktidarı yerden yere vurdu. Bizim burada muhalefet olarak söylediklerimizin çok doğru olduğunu kim söyledi? Avrupa Parlamentosu söyledi arkadaşlar. Oraya yani Avrupa Birliğine girmeye çalışıyorsunuz değil mi? Avrupa Parlamentosu da bunu raporluyor ve sizin zayıf aldığınızı söylüyor, sınavda çıktığınızı söylüyor. “Ancak şu süreçten dolayı süresiz dondurma kararı verdik yani bitirmedik süreci.” diyor. Şundan dolayı: “Türkiye toplumundaki barış isteğini, demokratikleşme isteğini gördüğümüz için biz daha ağır ve radikal bir karar vermedik.” diyor. “Ama bu kafayla da AB süreci devam etmez.” diyor. “Siz, her türlü hakkı hukuku ayaklar altına aldınız, barışçıl protestoları yasakladınız ve daha neler neler yaptınız.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Şimdi, bakın, geçtiğimiz gün Gaziantep merkezli bir operasyonda yine 208 kişi ülkenin değişik yerlerinden toplanıp Antep’e getirildi ve gözaltına alındı ve inanılmaz iddialarla sorgulanıyorlar çünkü KHK rejimi kurdunuz. Ne sorgulanıyor biliyor musunuz? “Niye yurt dışına çıktın?” “Niye Bosna Hersek’e gittin, Arnavutluk’a gittin?” “Niye Erasmus programına katıldın?” Ya, akıl almaz sorular soruluyor. Türkiye’de turistik gezi yapmak da yasak olmuş artık, terör eylemi olarak görülmeye başlanmış. İnanılmaz sorularla gencecik insanlar, bakın, tıp fakültesi öğrencileri, mühendislik öğrencileri, hamile kadınlar ağır bir şekilde gözaltına alınıyor ve tutuklanıyor; Türkiye’nin tablosu bu. Barış için daha ne kadar mücadele edilmesi gerektiği apaçık ortada ve bu iktidarın da maalesef bu konuda sınavları kaybettiği apaçık ortada.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci madde üzerinde 3 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Mersin

Ankara

İstanbul

Necmettin Çalışkan

Selçuk Özdağ

Hatay

Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e söz veriyorum.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de görüşülmekte olan bu kanun teklifi vesilesiyle milyonlarca çiftçimizin içinde bulunduğu oldukça zor bir durum hakkında bir kere daha kıymetli milletvekillerimizi bilgilendirmek ve dikkatinizi bu konuya çekmek üzere huzurunuzdayım.

Biliyorsunuz, bu yıl zirai don felaketi yaşandı. Herkes zirai don felaketini mart ve nisan ayındaki olaylar üzerinden yorumluyor ama zirai don felaketi bu yıl için ilk olarak 20 ve 25 Şubat tarihleri aralığında Mersin, Adana ve Antalya'da yaşandı yani ülkemizde bu yıl yaşanmış olan ilk zirai don felaketinden bugüne kadar yetmiş üç gün geçmiş durumda. Daha sonra Anadolu'yu geniş olarak kapsayan ve onlarca meyveyi ve 65 ili etki altına alan zirai don felaketleri gündeme geldi. Tabii, bir memlekette tıpkı deprem gibi, zirai don felaketi gibi beklenmeyen bir durum olduğunda vatandaşların ilk beklentisi, devletin bu konuda yaralara nasıl merhem olacağı, zor durumda bulunan çiftçiye ilk can suyunu nasıl vereceğiyle ilgili devlete dönüp bakmak şeklinde oluyor. Ancak yetmiş üç gündür -üzülerek söylüyorum ve AK PARTİ'li sevgili milletvekillerimizin de dikkatini bir kere daha çekiyorum- Tarım Bakanlığı henüz bir adım atmamıştır. Size bu cümle çok iddialı ve garip gelebilir ama lütfen, dönün ve bütün verileri inceleyin. Tam yetmiş üç gündür Mersin, Adana ve Antalya'da yaşanan zirai don felaketinin hasar tespit raporları henüz açıklanmamıştır. Devlet bir şeyi önce tespit eder, sonra bununla eş zamanlı olarak da alacağı tedbirleri açıklar. Yetmiş üç gündür bir ilin gördüğü hasarı dahi açıklamayan, yapılmış olan tespitlere karşı çiftçiye itiraz etme hakkı sunmayan Tarım Bakanlığı acaba ne zaman bu çiftçiye yardım etmeyi düşünmektedir? Ve çiftçinin içine düştüğü bu hâlin sadece bir üründe değil onlarca üründe olduğunu, örtü altı tarımı dahi etkilediğini, meyve bahçelerinde yüzde 70'e ulaşan verim kaybı olduğunu ve bir kısmının gözeneklerin dolması nedeniyle önümüzdeki yıl da meyve alınamaz hâle geldiğini ama bir kısım bahçelerin de ağaçların kökten kesilmesini gerektirecek kadar zarar gördüğünü ifade edelim.

Zaten gıda enflasyonu dünya şampiyonuyuz. Bütün dünyada gıda enflasyonu yüzde 6-7 aralığında seyrederken bizde yüzde 65-70 aralığında seyrediyor. Bu yıl bu kadar ciddi bir miktarda ürün kaybı olduktan sonra bu ürünler pazara gelemediğinde vatandaşımız nasıl meyve ve sebze yiyecek, bu gıda enflasyonuna karşı nasıl tedbir alınacak? Mesela, bir yargı operasyonu oluyor değil mi, o gece hemen Maliye Bakanlığının bütün bürokratları ayakta; bu olası, bu yapılan yargı operasyonunun kura etkisi nedir, nasıl engelleyebiliriz? Faize etkisi nedir, nasıl tedbir alabiliriz? Borsaya etkisi nedir, nasıl tedbir alabiliriz? Mesela, kura etkisini azaltmak için 50 milyar dolara varan döviz satışı yapıldı değil mi 19 Mart operasyonunda. Borsaya olan etkisini azaltmak için -ki borsa yüzde 30 çöktü- açığa satış yasaklandı. Aynı şekilde, faize olan etkisini azaltmak için bazı tedbirler alındı ama buna rağmen faiz yüzde 10 arttı. Peki, finansal piyasalar için bir gecede milyarlarca doları, milyarlarca lirayı harekete geçiren kamu yönetimi neden bu çiftçiler için bir tedbir almadı arkadaşlar? Herkesin ne ektiği belli, ÇKS kayıtları belli, kimin ne kadar arazisinin olduğu belli. O adamın tahmini zararı 100 liraysa ertesi gün onun hesabına 50 lirayı aktarmak ve "Ben bütün zararını tespit ettikten sonra kalanını da sana ödeyeceğim." demek o kadar zor muydu? Henüz Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğü ve Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü bu borçların ertelenmesine dair bir plan dahi sunmuş değil. Hâlâ bu çiftçi sulama bedelini ödemek zorunda ki sulama aynı zamanda donla mücadelenin bir aracıdır. Bu arada

Mersin’de dondan sonra bir de dolu felaketi yaşandı, bilmeyen arkadaşlar için söylüyorum. TARSİM sigortasıyla ilgili sorunlar devam ediyor. Mersin Ziraat Odası Başkanımız Sayın Musa Yılmaz diyor ki: “Tarım alanlarındaki eski enerji hatları yenilenmeli, çiftçiye mazot desteği sağlanmalı.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Kıymetli Başkanım, ilk etapta bu anlattıklarım çiftçiye bir destek gibi gözüküyor. Hayır, bu anlattıklarım çiftçiye verilecek bir destek değil; gelecek yıl 100 liraya domates, 50 liraya kuru soğan, 70 liraya patates yenmemesi için en dar gelir grubuna verilen bir destektir. Kur korumalı mevduata, faize, finansal piyasalara verdiğiniz değerın yüzde 1’ini dahi emsal olarak siz bu memleketin çiftçisine, hayvan yetiştiricisine vermediğiniz müddetçe OECD verilerine göre tabii ki 10 kat daha fazla bir şekilde gıda enflasyonu artışına devam eder. Buradan iktidar partisi sıralarına sesleniyorum, hatta yalvarıyorum: Tarım Bakanlığını harekete geçirin, çiftçiye yapması gereken ödemeleri hemen yapsın yoksa bu gidişat, gidişat değil.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 22- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) Ek 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında bulunan ‘İdari İşler Başkanlığı’ ibaresi ‘Genel Sekreterliği’ şeklinde değiştirilmiştir.

b) Ek 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde bulunan ‘İdari İşler Başkanlığı’ ibaresi ‘Genel Sekreterliği’ şeklinde değiştirilmiştir.

c) Ek 38 inci maddesinin ikinci fıkrasında bulunan ‘İdari İşler Başkanına’ ibaresi ‘Genel Sekreterine’ şeklinde değiştirilmiştir.

ç) Geçici 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında bulunan ‘İdari İşler Başkanlığı’ ibaresi ‘Genel Sekreterliği’ şeklinde değiştirilmiştir.

d) Ek (II) sayılı Cetvelin (1) numaralı sırasında bulunan ‘Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri’ ile aynı Cetvelin (3) numaralı sırasında yer alan ‘Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı’ ibareleri cetvelden çıkarılmıştır.

e) Eki (IV) sayılı Cetvelin başlığında bulunan ‘İdari İşler Başkanlığı’ ibaresi ‘Genel Sekreterliği’ şeklinde, aynı Cetvelin ‘I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı’ bölümünün (a) sırasında bulunan ‘Genel Sekreteri’ ibaresi ‘Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreteri’ şeklinde, (ç) sırasında bulunan ‘Genel Sekreter Yardımcısı’ ibaresi ‘Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı’ şeklinde değiştirilmiştir.

f) Eki (V) sayılı Cetvelin (1) numaralı sırasında bulunan “Genel Sekreter” ibaresi ‘Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreteri’ şeklinde değiştirilmiştir.”

Rahmi Aşkın Türeli

İsmet Güneşhan

Ömer Fethi Gürer

İzmir

Çanakkale

Niğde

Mustafa Adıgüzel

Nurten Yontar

Cavit Arı

Ordu

Tekirdağ

Antalya

Şeref Arpacı

Ahmet Baran Yazgan

Denizli

Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan’a söz veriyorum.

Sayın Yazgan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve bizleri takip eden değerli vatandaşlarımız; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün temel kanun olarak yine torba kanun görüşüyoruz. Birbirinden alakasız ne varsa tek teklife sıkıştırıyoruz. Bu, demokratik işleyişi zedeleyen huy. 32 maddelik bu kanun teklifinin 29’u daha önce kanun hükmünde kararnameyle düzenlenen ancak Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeler. Anayasa Mahkemesi diyor ki: “Kanunla düzenlenmesi gereken alanlarda KHK çıkaramazsın.” İlginçtir Anayasa Mahkemesinin 14 üyesinden 4’ü bu karara şerh düşmüş “hayır” demişler, bu yolla da düzenleme yapılabilir. Bu isimlerin 2’si Anayasa Mahkemesi üyelikleri tartışmalı olan, sizin de hatırladığınız üzere, İrfan Fidan ve Muhterem İnce; bu tablo yargının içindeki durumun özeti diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, teşbihte hata olmaz, bir söz vardır: “Yarım hekim candan, yarım hoca dinden eder.” Buraya bir cümle daha eklemek gerekir: Yarım başkanlık da demokrasiden eder. Bugün yaşadığımız durum budur. “Yarı başkanlık”, “Türk tipi başkanlık”, “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” diye getirdiğiniz bu sistem her şeyi tek bir kişiye bağladı, kuvvetler ayrılığı fiiliyatta yok edildi. Her şey ama her şey önce bir kişiye soruluyor, böyle devam ederse bu yarı başkanlık bizi kalan demokrasi kırıntılarından da edecek.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bir süredir iktidarın hırsı yüzünden kaotik bir dönemden geçiyor; öğrencilere, gazetecilere, siyasilere şiddet, gözetim, tutuklama, fiziki saldırı, işçilere abluka, müdahale... Bu liste uzar gider. İktidar büyük bir çıkmazda, bir sendrom yaşıyorsunuz; bu sendromu “koltuğunu bırakamama sendromu” diye adlandırıyorum. Biz “Sandığı önümüzde, adayımızı yanımızda görmek istiyoruz.” dedikçe size bir şeyler oluyor. Çok kısa bir süre içerisinde neler oldu, biraz anımsatayım. Sizi dört yılda 3 kez sandıkta yenen Ekrem İmamoğlu’nun Cumhurbaşkanı adayı olmasından korkunuz. Gizli tanıklara üflenen duyumlar ve bu nedenle tutukladığınız İmamoğlu; her cümlesine bir dava açtınız. Ahmak davasında yeni nesil Zekeriya Öz olan Akın Gürlek’e kadar her cümlesi davalık oldu, konuşmasını bitirmeden dosyasını bile hazırladınız. Diplomasını elinden almaya çalışıyorsunuz; herhâlde dünya üzerinde lise ve yüksek lisans diploması olan ama üniversite diploması olmayan ilk

kişi Ekrem Başkan olacak. Sayenizde Guinness Rekorlar Kitabı'na yeni bir alan daha eklenecek diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, Esenyurt Belediye Başkanımız Ahmet Özer'i tutuklayarak başladınız, yüz on beş günde ancak iddianame hazırladınız. Beşiktaş, Rıza Akpolat; Beykoz, Alaattin Köşeler; Beylikdüzü, Mehmet Murat Çalık; Şişli, Resul Emrah Şahan Başkanlarımızı tutukladınız; Kartal Belediye Başkanımız Gökhan Yüksel hakkında dava açtınız. Yine, Kartal, Üsküdar, Ataşehir, Sancaktepe, Fatih, Tuzla, Adalar, Şişli, Beyoğlu; birçok siyasiyi ve bürokraty tutukladınız. İstanbul Büyükşehir Belediyesinde birçok namuslu bürokraty sırf size boyun eğmedi diye cezaevine attınız; yetmedi, farklı cezaevlerine göndererek resmen işkence uyguladınız ve uygulamaya devam ediyorsunuz. Kanal İstanbul güzergâhındaki ruhsatsız, usulsüz inşaata karşı çıktı diye İSKİ Genel Müdürü Sayın Doçent Doktor Şafak Başa'yı gözaltına aldınız ve şu an ev hapsinde. Genel Başkan Yardımcılarımıza, milletvekillerimize soruşturma üzerine soruşturma açılıyor; Türkiye yeni bir tahkikat komisyonu dönemi yaşıyor. Bu operasyonlara, iftiralara sessiz kalmayan Genel Başkanımız Özgür Özel evlat katili biri tarafından fiziki saldırıya uğruyor. Genel Başkanımız AKM'deki en yüksek protokol mensubu olmasına rağmen aracı otoparka çektirilmiyor. Bu saldırıyı ya siz organize ediyorsunuz ya göz yumup olanak sağlıyorsunuz; bunlar tesadüf değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yazgan, lütfen tamamlayın.

AHMET BARAN YAZGAN (Devamla) - Bu operasyonları binbir türlü iftirayla meşrulaştırmaya çalışıyorsunuz. Ne dedi Sayın Cumhurbaşkanı? "Bakalım Cumhurbaşkanlığı hevesine daha kaç CHP'li telef olup gidecek." Bu cümle bu operasyonların neden yapıldığının bir itirafıdır. Ama unutmayın ki korkunun ecele faydası yok.

Son olarak, Ekrem Başkanın sosyal medya hesabını erişime engellemişsiniz. Bu, halkın sesinden korkanların acizliğidir. Mahkeme kararında deniyor ki paylaşımları kendi yapmıyormuş. Siz sosyal medya hesabınızı kendiniz mi kullanıyorsunuz? Kaç tane danışmanınız var bu işleri yapmak için. Bu bir suç mu? O yüzden her gün yeni bir suç uyduruyorsunuz ama unutmayın ki, üstüne basarak söylüyorum: Ben İmamoğlu'yum, biz hepimiz İmamoğlu'yuz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yazgan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin (a) bendinde yer alan "şeklinde" ibaresinin "biçiminde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Coşkun Parlak

Ömer Faruk Hülakü

Şırnak

Hakkâri

Bingöl

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'ye söz veriyorum.

Sayın Hülakü, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve kıymetli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

29 Nisanda Adalet Bakanı Adli Yargı Değerlendirme Toplantısı'nda şöyle demiş: “Dosyanın içeriğini bilmeden, soruşturmadaki delillere vâkıf olmadan peşin hükümle bir kişinin suçsuz ya da suçlu olduğunu söylemek hukuk devletiyle bağdaşmaz.” Platformlarda, kürsülerde yapılan konuşmaların içeriğine baktığımızda Allah’a çok şükür hukuk devletiyiz. Peki, gerçekte biz on yıldır hangi hukukla terbiye ediliyoruz? Sayın Bakanın bahsettiği hukuk devleti burası değil.

Bir diğer örneği de sizinle paylaşayım: Anayasa Mahkemesinin Ahmet Ata Uzuner kararı Resmî Gazete’de yayımlandı. Ne diyor biliyor musunuz Anayasa Mahkemesi? “Gerekçesiz her tedbir hak ihlalidir. OHAL süreci bile keyfiliğe kılıf olamaz. İltisak iddiası soyut şüpheyile değil somut olgularla ispatlanmalıdır.” diyor. Şimdi Adalet Bakanı bize hukuk devleti tanımını yapıyor, Anayasa Mahkemesi kararları bize yargılamaların yasal eksenden kaydığını hatırlatıyor. Hâl böyleyken, Allah aşkına, sizlere, Sayın Bakana, Bakanlık yapmış Meclis Başkan Vekiline ve kamuoyuna sormak istiyorum: Biz on-on beş yıldır ne yaşıyoruz? Kanun hükmünde kararnamelemlerle 150 bine yakın yurttaş sadece işlerinden değil nefesinden edildi. EĞİTİM SEN üyesi olduğu için on binlerce öğretmen işinden atıldı. Büro Emekçileri Sendikası üyesi olduğu için on binlerce büro emekçisi işinden atıldı. Sağlık Emekçileri Sendikasına üye oldukları için on binlerce sağlık emekçisi işinden atıldı. 150 bine yakın yurttaşın, Anayasa saf dışı bırakılarak, OHAL bahane edilerek tamamen keyfî bir şekilde, iktidarın kendi istikbalini koruma amacı ve gayesiyle yaşam hakkı elinden alındı. Bunlar hangi hukuk devletinin OHAL kararları? Kâğıtta yazan ile pratikte uygulananlar arasında uçurum varsa işte orada yargı vesayet altındadır, anayasa fiilen ortada kaldırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, işlerine son verdiniz, bitti mi? Hayır. “Pasaport alamazsınız.” dediniz, “Bankada hesap açamazsınız.” dediniz, “Ticaret yapamazsınız.” dediniz, “Akademisyen olarak çalıştığınız üniversiteye öğrenci olarak giremezsiniz.” dediniz; yetmedi, KHK’lilerin platformunun sosyal medya hesaplarına erişimini engellediniz. Kısacası, KHK’lilere “Nefes almayınız.” dediniz. “Siz yaşamayın, size yaşamak da yasak.” diyerek bir raddeye getirdiniz. Şimdi soruyorum... Hiç utanmadan, çekinmeden bu insanlara deyin ki: “Siz yok hükmündesiniz, siz aslında yoksunuz. Bizim nezdimizde siz yaşamayı hak etmiyorsunuz.” Açık açık söyleyin “Hukuk da yok, yasada yok, adalet de yok.” deyin. Bir kere olsun lafınızı, eyleminizi, eğip bükmeden doğruyu cesaretle dile getirin.

Değerli milletvekilleri, iktidar, KHK’lerle yurttaşları yargılamadan, soruşturmadan işlerine son verdi, “Yargılama yoksa, soruşturma yoksa intikam var.” dedi. İktidar bu insanlardan intikam almıştır. İktidar bu insanlara karşı planlı, hesaplı bir yok etme politikası uygulamıştır. Bir insanın emeği, alın teri onun onurudur, onun haysiyetidir. O yüzden insanların emeğiyle, alın teriyle intikam hesapları yapılmamalıdır. Düşmanlığın bile bir hukuku varken iktidar KHK’lilere düşman hukukunu bile reva görmemiştir. Tüm bunlara rağmen bıkmadan, usanmadan KHK’lilerin mücadelesinin yanındayız. OHAL KHK’leriyle hukuk dışı bir şekilde hayata geçirilen ihraçlar ve açığa almalar son verilene kadar, ihraç edilen tüm kamu emekçileri derhâl görevlerine iade edilene kadar, KHK’lerle işten atılan tüm kamu emekçilerinin işten atıldıkları süre içerisinde maddi ve manevi tüm kayıpları telafi edilene kadar “KHK’ler gidecek, biz kalacağız.” diyen emekçi yoldaşlarımızla omuz omuza haklı mücadelemizi

sürdüreceğiz. Bu hınc düzenine, bu intikamcı anlayışa karşı, emeğin özgürlüğünü, barışı ve demokratik toplumu mutlaka inşa edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hülakü, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağız.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 23- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede bulunan ek 24 üncü madde başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer istihdamı

EK MADDE 24- Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde öngörülmesi kaydıyla bakanlık, kurum ya da birim düzeyinde müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer ile müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör istihdam edilebilir.

Bu madde kapsamında merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda istihdam edilecekler hakkında, 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil şartı hariç olmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümler kıyasen uygulanır.

Bu madde kapsamında taşra teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda istihdam edilecekler hakkında, 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil ve tez şartı hariç olmak ve yeterlik sınavı yazılı ve sözlü aşamalardan oluşmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümler kıyasen uygulanır.

Milli Eğitim Bakanlığının bu madde kapsamındaki yardımcılık kadrolarına, ayrıca yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak kaydıyla, öğretmen olarak en az sekiz yıl hizmeti bulunanlar arasından da atama yapılabilir.

Bu madde kapsamında istihdam edilen yardımcı veya stajyerlerden verilen ilave süre içerisinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar, yardımcı veya stajyer unvanını kaybederler ve kurumlarında durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanırlar.

Bu madde kapsamında istihdam edileceklerin mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma ve yeterlik sınavları, çalışma usul ve esasları, hizmetin gerektirmesi halinde birim veya görev yeri itibarıyla yer değiştirme esasları ile diğer hususlar kurumlarınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Denetime tabi gerçek ve tüzel kişiler, denetim için gereken gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep halinde

göstermek, sayılmasına ve incelemesine yardımcı olmak zorundadır. Müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör ve aktüerler ile bunların yardımcı ve stajyerleri, görevleri sırasında tüm resmi daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle, gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup, kanuni bir engel olmadıkça bu isteğin yerine getirilmesi zorunludur.”

Rahmi Aşkın Türelî

İsmet Güneşhan

Ömer Fethi Gürer

İzmir

Çanakkale

Niğde

Şeref Arpacı

Mustafa Adıgüzel

Nurten Yontar

Denizli

Ordu

Tekirdağ

Cavit Arı

Semra Dinçer

Antalya

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Semra Dinçer’e söz veriyorum.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye demokrasi adına kapkara bir süreç yaşıyor. Tarafı yargı iktidarın kılıcı olmuş, önüne geleni doğuruyor. Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu’nun önce diplomasının iptal edilmesi, ardından hiçbir hukuki gerekçeye dayanmayan bir soruşturma ile tutuklanması ve şimdi de X hesabına erişim engeli getirilmesi; işte, bu kadar korkuyorsunuz ama korkunun ecele faydası yok, sandık gelecek ve siz tarihin çöplüğüne gideceksiniz. Korkuyorsunuz, korkunuz çok büyük, o kadar büyük ki Ekrem İmamoğlu’nun Cumhurbaşkanı adayı olmasını engellemek için her türlü hukuksuzluğa başvuruyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, demokrasimizin geldiği bu vahim noktaya, özgürlüklerin nasıl adım adım budandığına, muhalif seslerin nasıl susturulmaya çalışıldığına şahit oluyoruz. Bugün Ekrem İmamoğlu’nun sosyal medya hesaplarına mahkeme kararıyla getirilen kısıtlama aslında bu ülkede sadece bir belediye başkanına değil, milyonlarca yurttaşın bilgi alma hakkına da doğrudan bir müdahaledir. Bu karar yargının nasıl siyasallaştığının, adaletin nasıl araçsallaştığının en çarpıcı örneklerinden biridir. Ekrem İmamoğlu, 16 milyon İstanbullunun oylarıyla seçilmiş bir Büyükşehir Belediye Başkanıdır, onun sesi kısıldığında aslında halkın sesi kısılmış olur. Bugün gazeteciler tutuklanıyor, haber siteleri engelleniyor, sosyal medya paylaşımları nedeniyle insanlar sabahın köründe gözüaltına alınıyor. Siyasi partilerin, sivil toplum kuruluşlarının, akademisyenlerin, sanatçıların üzerinde bir korku iklimi yaratılmış durumda şu anda çünkü özgürlüklerden korkan bir iktidarla ne yazık ki karşı karşıyayız. Barış isteyen, adalet talep eden, “eşitlik” diyen herkes, ya terörist ya da vatan haini ilan ediliyor. Buradan iktidar sıralarına sesleniyorum: Korkmayın, eleştirilerden korkmayın; basından, belediye başkanlarından, öğrencilerden, sanatçılardan korkmayın çünkü korktukça baskıyı artırıyorsunuz, baskıyı artırdıkça da meşruiyetinizi kaybediyorsunuz.

Demokrasi sadece sandık değildir. Demokrasi, seçilmişlerin görevlerini özgürce yapabilmesi, halkın düşüncesini ifade edebilmesi, basının yazabilmesi ve konuşabilmesidir. Bugün temel ilkeler

yerle bir edilmiş durumda ama unutmayın, tarih bu dönemleri her zaman not eder. Bizler burada susmayacağız, ne Ekrem İmamoğlu’nun susturulmasına ne de bu ülkenin onurlu yurttaşlarının iradesine pranga vurulmasına izin vereceğiz. Adaleti savunmaya, özgürlüğü savunmaya, bu ülkenin vicdanı olmaya devam edeceğiz çünkü biz haklıyız, biz halkın ta kendisiyiz. Tenceresini kaynatamayan emeklinin yanındayız. Tacize, şiddete maruz kalan, sokaklarda öldürülen kadınların yanındayız. Açlık sınırının altında “Ayın sonunu nasıl getireceğim?” diye düşünen asgari ücretlinin yanındayız. Bugün, yarına umutla bakamayan, bu ülkeyi terk edip giden öğrencilerin yanındayız. Yani şunu bilin ki, biz halkız ve halkımızın yanındayız; biz haklıyız ve biz kazanacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23’üncü madde kabul edilmiştir.

24’üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağız.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesiyle değiştirilen 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin ek 25’inci maddesinin son fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

Ömer Fethi Gürer

İsmet Güneşhan

İzmir

Niğde

Çanakkale

Mustafa Adıgüzel

Cavit Arı

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Ordu

Antalya

Manisa

Nurten Yontar

Elvan Işık Gezmiş

Şeref Arpacı

Tekirdağ

Giresun

Denizli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu’na söz veriyorum.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Değerli milletvekilleri, Saygıdeğer Başkan; 200 sıra sayılı Kanun Teklifi’ni görüşmekteyiz. Görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifi 32 madde ve bu maddelerin gerekçelerine baktığımız zaman hemen hepsinde aynı ifadeler var, yakın ifadeler var. Ne bunlar? “703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin falanca maddesi Anayasa Mahkemesinin filanca tarihli filanca kararıyla iptal edilmiştir.” Hepsinde, bütün gerekçelerde aynı ibareler var, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi de hemen hemen hepsinde aynı.

Anayasa Mahkemesi der ki: “Kardeşim, 2017 referandumunda Anayasa’yı değiştirdik, o değişiklikle bir geçici 21’inci madde var, buna göre altı ay içerisinde uyum yasalarını çıkarman gerekiyordu. Sen bunun yerine bir yetki kanunu yaptın. ‘Bu düzenlemeleri kanun hükmünde kararname ve Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla yapacağım.’ diye tutturdun, inat ettin. Bir kanun hükmünde kararname, 703 no.lu Kanun Hükmünde Kararname’yle devleti değiştirmeye kalktın ama bu düzenlemelerin 283 tanesini senin kanunla yapman gerekmekteydi, şimdi ayıkla pirincin taşını.”

İki haftadan beri Genel Kurulda bu 32 maddelik torba yasaı tartışmaktayız. Dün Plan ve Bütçe Komisyonuna 19 maddelik bir torba yasa geldi, onu görüştük. Haftaya 30 küsur maddelik bir torba yasa daha gelecekmış; aynı mahiyette bunların hepsi, bütün maddeler aynı mahiyette. Bir sonraki hafta gene 30 maddelik bir torba yasa gelecekmış. Yani normalde Meclisin altı ay boyunca yapması gereken işi biz bir ay içinde yapmak zorundayız. Hadi onu geçtik, bu 703 no.lu Kanun Hükmünde Kararname’nin iptal edildiği tarih yaklaşık bir buçuk yıl oldu. Bir buçuk yıl boyunca hiçbir şey yapmadık son bir ay içerisinde -haziran ayına kalmış bir ay- biz şimdi burada düzenleme yapmaya çalışıyoruz. Peki, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bu maddeleri noktasına virgülüne dokunmadan, Komisyondan, Genel Kuruldan geçirdiğimiz zaman Anayasa’ya aykırılık ortadan kalkıyor mu? Kalkmıyor elbet. İşte, bu tartıştığımız 24’üncü madde de Anayasa’ya aykırılık taşımaktadır.

Görüşmekte olduğumuz 24’üncü maddeyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin ek 25’inci maddesi değiştirilmektedir. Söz konusu madde kamu kurumları arasında geçici görevlendirmeyi düzenlemektedir. Buna göre hâkim ve savcılar ile bu meslektan sayılanlar hariç olmak üzere statülerine bakılmaksızın bir kadro veya pozisyona dayalı olarak kamuda istihdam edilenler diğer kamu kurum ve kuruluşlarına geçici olarak görevlendirilebilecekler. Burada kurumların muvafakati aranacak ve süre bir yılı geçmeyecek ancak gerekirse bu süre uzatılabilecek ve eğer görevlendirme altı ayı geçerse şayet personelin rızası alınacak. Ayrıca geçici görevlendirmede aranan şartlar burada belirtilmekte ve bu personelin görevlendirmeleri kurumlardaki mali ve sosyal haklardan yararlanmasını sağlayan birtakım düzenlemeler de bulunmakta. Bir de ilave bir son fıkra eklenmiş buraya. Geçici görevlendirme yapamayacak kurum ve kuruluşlarla görevlendirmeye ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenmesi düzenlenmektedir.

Komisyon görüşmeleri esnasında CHP Grubu olarak bu 24’üncü maddeyle ilgili Anayasa’ya aykırılık önergesi verdik ancak ne yazık ki reddedildi. Maddede Anayasa Mahkemesi iptal kararına konu olan düzenleme haricinde yapılan değişiklik esnasında son fıkrada yapılmıştır. Kurumlar arası geçişlere ilişkin usul ve esasları hazırlayarak Cumhurbaşkanının onayına sunacak olan Devlet Personel Başkanlığının kapatılması nedeniyle bu yönetmeliğin hazırlanması doğrudan Cumhurbaşkanına verilmiştir. Ayrıca geçici görevlendirme yapamayacak kurum ve kuruluşları belirleme görevi de Cumhurbaşkanına verilmektedir. Dolayısıyla kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirme, özlük hakları gibi konuların kanunla düzenlenmesine yönelik Anayasa’nın 128’inci maddesindeki kanunilik ilkesi zedelenmektedir ve Cumhurbaşkanına sınırları belirsiz bir yetki devri yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakırlioğlu, lütfen tamamlayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - Toparlıyorum.

Bu nedenle “geçici görevlendirme yapamayacak kurum ve kuruluşlar ile” ibaresi Anayasa’nın 128’inci maddesine aykırılık taşımaktadır. Bu aykırılığın giderilmesi için yapılması gereken şeyler de belli, onları da önerdik. Geçici görevlendirme yapamayacak kurumlar maddenin birinci fıkrasında

açıkça tanımlanmış olsa veya tek tek sayılmış olsa Anayasa'ya aykırılık sorunu giderilmiş olacaktı. Bunu anlattık ancak ne yazık ki dikkate alınmadı. Söz konusu madde, 24'üncü madde Anayasa'ya aykırılık barındırmaktadır.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakırlioğlu, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24'üncü madde kabul edilmiştir.

25'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Tekirdağ

İzmir

Ayyüce Türkeş Taş

Yüksel Arslan

Ömer Karakaş

Adana

Ankara

Aydın

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'a söz veriyorum.

Sayın Karakaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 25'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Bugün burada görüşülmekte olan kanun teklifinin 32 maddesinden 28 tanesi Anayasa Mahkemesinin iptal kararları uyarınca hazırlanmış, bazı kamu kurum ve kuruluşlarına fazlasıyla imtiyazlar tanıyan bir tekliftir. Bu kanun teklifi kamudaki düzeni bozmakta ve devlet ciddiyetini zedelemektedir. “Devlet Memurları Yasası” adı altında getirdiğiniz bu düzenleme aslında bir bürokratik oligarşi yasa teklifidir çünkü bu yasa teklifiyle birlikte belli kesimlere ayrıcalık sağlarken milyonlarca insanımızı görmezden geliyorsunuz.

Şöyle bir baktığımızda bu yasa teklifinde neler var? Mahkeme üyelerine özel düzenlemeler, Kamu Başdenetçilerine ayrıcalıklar, Dışişleri Akademisi mensuplarına özel ödemeler, üst düzey bürokratlara yeni haklar getirilmektedir. Peki, bu yasada kimler yok? Gariban memurlarımız, öğretmenlerimiz, POMEM mağdurlarımız, mülakat mağdurları ve atanamayan gençlerimiz, 600 bin taşeron işçimiz, bunların hiçbirisi yok. Bu yasa teklifinde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum bahanesiyle yetkiler genişletiliyor, Anayasa Mahkemesi iptalleri baypas ediliyor, yeni ceza ve vergi yükümlülükleri getiriliyor.

Değerli milletvekilleri, “Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu” adı altında geçici barınma merkezlerine ilişkin bir ödenek sistemi oluşturulmakta ve bununla ihalesiz alımların önü açılmakta. İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu üyelerinin tamamının ataması tek bir makama bağlanmaktadır; bu, kamuda sınavsız, torpilli atamaların kapısını ardına kadar açmaktadır. Bu düzenlemeler anayasal eşitlik ilkesini ihlal etmektedir, liyakat sistemini yok saymaktadır, kamu vicdanını yaralamaktadır, kamu devleti ilkelerini ayaklar altına almaktadır.

(Uğultular)

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın Başkanım, insicamım bozuluyor, lütfen...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var, Sayın Hatibin sözleri yeterince anlaşılmıyor, lütfen Sayın Hatibi saygıyla dinleyelim.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Karakaş, buyurun.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, 700 sayılı KHK’yle yapılan düzenlemeler Anayasa’ya açıkça aykırıdır; Meclisin yetkilerini gasbetmektedir, hukuk devleti ilkesini çiğnemektedir, demokratik denetim mekanizmasını yok etmektedir. 2001 yılında özgürlük, adalet ve demokrasi için yola çıkan bir iktidar olarak bugün “tek adam rejimi” dediğimiz totaliter rejimle ülkemizi yönetiyorsunuz. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişle beraber dolar fırlamış, enflasyon kontrolden çıkmış, faizler tavan yapmış, paramız pul olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın yeni Türkiye’inde ifade özgürlüğü artık kâğıt üzerinde bir hak olmaktan öteye geçemez hâle gelmiştir. Gençlerimiz yurt dışına gidebilmenin hayalini kurar olmuştur. Emeklimiz, asgari ücretlimiz açlık ve sefalet içerisinde can çekilmektedir.

Buradan iktidar partisine sesleniyorum: Bu ülkenin gençlerine umut olmak varken neden umutsuzluk saçıyorsunuz? Bu ülkenin memurunu, işçisini, çiftçisini, esnafını refah içerisinde yaşatmak varken neden açlığa ve sefaletle mahkûm ediyorsunuz? Bu ülkenin kurumlarını güçlendirmek varken neden zayıflatıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karakaş, lütfen tamamlayın.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Halkımızı huzur ve barış içerisinde yaşatmak varken neden kutuplaştırıyorsunuz? Devletin kurumları arasında ahengi sağlamak varken neden çatıştırıyorsunuz? İktidarınız artık kendisine çekidüzen vermeli ve derhâl sınavsız atamaları durdurmalı, liyakat sistemini yeniden tesis etmeli; torba yasa uygulamasına son vermeli, Meclisin ihtisas komisyonlarını etkin ve işler bir hâle getirmelidir çünkü bize göre güçlü devlet 85 milyon vatandaşın hakkını koruyan, ayrımcılıktan uzak duran, insan haklarını gözetken, gençlere umut olan, demokrasinin, hukukun ve özgürlüklerin olduğu devlettir.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zeynep Oduncu Kutevi

Ceylan Akça Cupolo

Heval Bozdağ

Batman

Diyarbakır

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Vezir Coşkun Parlak

Şırnak

Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'a söz veriyorum.

Sayın Parlak, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli halklarımız; ben ve diğer milletvekili arkadaşlarımız bu kürsüden sıklıkla Hakkâri'nin sorunlarını gündeme getirmeye çalışıyoruz. Kentimiz on yıllarca o kadar zulüm görmüş, o kadar yoksun bırakılmış ki tüm sorunların bir listesini yapsak burada anlatmaya günler yetmez.

Bugün Hakkâri'deki trafik sorununa ve artan kazalara değinmek istiyorum. Hakkâri'de hemen her hafta maalesef ölümlü bir trafik kazasıyla karşı karşıya kalıyoruz. Özellikle Hakkâri-Van kara yolunda meydana gelen kazalar onlarca vatandaşımızın yaşamını yitirmesine neden oluyor. En son geçen hafta Hakkâri-Yüksekova yolunda bir işçi servisi kaza yapmış, 2 emekçi hayatını kaybetmiş, 3 emekçi ise yaralanmıştı. Hakkâri-Çukurca yolundaki kazada da 1 kişi yaşamını yitirmişti. Hayatını kaybedenlere bir kez daha Allah'tan rahmet, yaralananlara da acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Hakkâri'nin zorlu ve kendine özgü iklim koşulları herkesin malumudur. Bu coğrafi ve iklimsel koşullar doğal olarak kara yolunda da etkisini göstermektedir. Doğanın bu gerçekliği göz önündeyken planlamaların da aslında buna göre yapılması lazım. Hakkâri-Çukurca kara yolunda her yıl kışın çığ düşüyor, sonbahar ve ilkbaharda da yoğun yağış nedeniyle heyelan oluyor. Bu olaylar her yıl tekrarlanmasına rağmen doğru düzgün bir tedbir ne yazık ki alınmıyor, yollarda gerektiği kadar yönlendirici ve uyarıcı işaretler de bulunmuyor; virajlarda, rampalarda, akarsu kenarlarında ve vadilerde sürücülere güvenli manevra olanağı tanıyacak uyarı ve önlemler çok yetersiz. Bakanlıklara ya da yerel kamu kurumlarına bunları sorduğumuzda, kazaların çoğunun sürücü kusurundan kaynaklandığını söyleyerek sorumluluktan âdeti kaçıyorlar oysa sürücülere güvenli sürüş koşulları sağlamak kamu otoritesinin görevidir. Biz devlette bu imkânların olduğunu biliyoruz; Hakkâri'nin en ücra köşesine bile en ağır askeri araçların ulaşması için her türlü imkân seferber ediliyor, en modern teknikler kullanılarak yollar açılabilir, kalekollara giden yollar otobanları aratmıyor, buna karşılık vatandaşın ticaret yapması, seyahat etmesi, hastaneye gitmesi için gerekli olan yollar bakımsız bırakılıyor, vaat edilen projeler yıllar geçmesine rağmen yerine getirilmiyor.

Adalet ve Kalkınma Partisi göreve geldiği günden beri yol, köprü, otoban vesaire yapmakla övünüyor, vatandaşın vergileriyle devasa inşaat projeleri yapan, kendilerine yakın şirketlere milyarlarca liralık sermaye transferi yapan iktidar, söz konusu Hakkâri olduğunda kılını dahi kıpırdatmıyor. Biliyorsunuz, 31 Mart 2024 seçimlerinden hemen sonra koşu koşu belediyemizi gasbetti, belediye

eş başkanımızı cezaevine koydular. İş Hakkâri’de elimizdeki belediyelere baskı kurmaya, onları hedef göstermeye gelince Tarım Bakanından İçişleri Bakanına kadar hepsi sıraya giriyor ama Hakkâri’nin canı hiçbirinin umurunda dahi olmuyor. Eğer yaşanan ölümlerde rant yok ise, iktidar kusurlu ise ne yazık ki orada zaten iktidar bulunmuyor, iktidarı arasanız da orada bulamazsınız.

Değerli milletvekilleri, değerli halklarımız; bildiğiniz gibi Hakkâri, yüksek deprem riski de taşıyan bir bölgedir. Kentimizdeki yol ve ulaşım sorunu deprem riskiyle birlikte düşünüldüğünde daha da vahim bir hâle geliyor. Hakkâri’yi dış dünyaya bağlayan tek bir yol var ve bu yolun olası bir depremde işlevsiz hâle geleceği de çok açık. Böyle bir durumda on binlerce insana arama kurtarma hizmetinin ve yaşamsal faaliyetlerin ulaştırılması bir süreliğine imkânsız hâle gelecek, bu durum ortaya büyük bir felaketin de çıkmasına neden olacak.

Değerli milletvekilleri, Hakkâri’deki araç yolları sorununun çözülebilmesi için şu önerilerimizin dikkate alınmasını talep ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Parlak, lütfen tamamlayın.

HALUK İPEK (Amasya) - Başkanım, hatipleri maddeye davet etsen bazen.

BAŞKAN - Sayın Parlak, buyurun.

VEZİR COŞKUN PARLAK (Devamlı) - Trafik kazalarına neden olan yol sorunlarında kamu görevlilerinin sorumlulukları tespit edilmeli, kusuru bulunan görevliler idari ve adli incelemeye tabi tutulmalıdır. Hakkâri’de hem kent içi hem de şehirler arası yolların bir an önce kapsamlı bir denetimden geçmesi gerekir; tespit edilen eksiklikler en kısa sürede giderilmeli ve Hakkâri halkının seyahat güvenliği sağlanmalıdır. Olası bir deprem durumunda ortaya çıkabilecek ulaşım sorunlarına dair simülasyonlar yapılmalı, lojistik desteğinin herhangi bir kesintiye uğramaması için gerekli olan tüm hazırlıklar yapılmalı, kamu kusuru bulunan kazalarda hayatını kaybeden vatandaşlarımızın ailelerinin maddi ve manevi zararları tazmin edilmeli, yaralananların tedavileri eksiksiz şekilde sağlanmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Parlak, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

26’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26’ncı madde kabul edilmiştir.

27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27’nci madde kabul edilmiştir.

28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28’inci madde kabul edilmiştir.

29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29’uncu madde kabul edilmiştir.

30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30’uncu madde kabul edilmiştir.

31’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 31’inci madde kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 32'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Sayın Akbaşıoğlu....

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 200 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Daha önce değerli milletvekilllerimiz tarafından bir konu gündeme getirilmişti konsolosluk görevlilerinin sabıka kaydına erişimle ilgili imkânı bulunduğuna dair bir paylaşım dönu; bunu Adalet Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığıyla görüşmek suretiyle Meclisi bilgilendirmemiz ricasında bulunulmuştu. Biz de hem Adalet Bakanlığımız hem de Dışişleri Bakanlığımızla görüşmek suretiyle... Burada kesinlikle vatandaşlarımızın adli sicil kayıtlarının diğer ülkelerin erişimine açık olmadığını belirtmek isterim. Burada bahsi geçen açıklamanın ancak Amerika Birleşik Devletleri'nin kendi vatandaşlarına yönelik olabileceği değerlendirilmesi yapılabilir.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, kendi vatandaşı vizeyle mi giriyor Amerika'ya?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu konuyla ilgili de yanlış anlaşımaların da önüne geçmek babında gerekli temaslar kurulmak suretiyle bu paylaşımın da kaldırıldığını belirtmek isterim.

BAŞKAN - Peki.

Bitti mi Başkanım?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yani...

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bilgilendirme bakımından yüce Meclisin bilgisine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

37.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bir tavzihte bulunsun Sayın Başkan, bir düzeltmede bulunsun Sayın Başkan. Orada “Amerikan vatandaşlarına yapılmış.” diyebilir ama doğru değil. Amerikan vatandaşları vizeyle mi gidiyorlar Amerika'ya? Onu tavzihle düzeltin.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Türkiye’de yapılan açıklamaya...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Yapmış olduğunuz o girişimlere de teşekkür ediyoruz. İnşallah, Amerika Birleşik Devletleri bundan sonra böyle bir densizliği de hadsizliği de yapmaz.

BAŞKAN - Peki.

Sayın Emir, buyurun.

38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İklim Kanunu Teklifi'ne ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, bu vesileyle bir konuyu Genel Kurulumuzun gündemine getirmekte yarar görüyorum. Geçen haftalarda görüştüğümüz İklim Yasası Teklifi kamuoyunda büyük tepki çektikten sonra Genel Kurulumuzda 4'üncü maddenin görüşülmesinin tamamlanmasından sonra iktidar tarafından, AKP Grubu tarafından ve bizim de olumlu bakmamız sonucunda Komisyona geri çekileceği söylenmişti. Biz de buradan, bu kürsülerden bu mikrofonlardan bunun olumlu olacağını, çoğulcu, katılımcı bir yaklaşımla akademinin, sivil toplumun ve tüm tarafların görüşünün alınacağı daha olgunlaştırılmış, kaliteli ve Türkiye'nin gerçekten ihtiyacı olan bir iklim yasasının yapılabilmesi için Komisyonda tekrar görüşülmesinin olumlu olacağını söylemiştik ancak şu ana kadar bu kanun teklifinin Komisyona geri çekilmediğini öğrenmiş bulunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu vesileyle, bu kanun teklifinin olması gerektiği gibi, İç Tüzük 88 uyarınca ve bizim konuştuğumuz gibi, anlaştığımız gibi Komisyona çekilmesini buradan tekrar dikkatlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kavuncu, buyurun.

39.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Sayın Grup Başkan Vekilinin ilgisine, alakasına teşekkür ediyorum ancak iki konuya açıklık açıklığa kavuşturmak istiyorum.

Bir, Amerikan Konsolosluğu, Amerikan Büyükelçiliği bu duyuruyu Türkiye'deki mevcut elçiliğinden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına hitaben yapıyor, bu bir. İki, "Kaldırdı." dediniz ama hâlen Amerikan Büyükelçiliğinin Twitter hesabında duyuru, o ilan aynen, aynı şekilde muhafaza ediliyor. İlgi ve alakamızın devamını diler, bunun da kaldırılması için girişimde bulunmanızı rica ederim.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bir de esas onlar yalancıymış, onu da söylesinler. Türk vatandaşlarına...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

40.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in vefatına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sırrı Süreyya Önder Başkanımızın vefatı nedeniyle camiye gelen, mezarlığa gelen, taziyelere katılan, gelemeyip bizi arayan tüm milletvekili arkadaşlarımıza buradan teşekkür etmek istiyorum.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Biz de teşekkür ediyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ve Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3046) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 200) (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler. Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, 200 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 300

Kabul : 238

Ret : 62³

Kâtip Üye
Elvan Işık Gezmiş
Giresun

Kâtip Üye
Mahmut Atilla Kaya
İzmir”

Bu sonuca göre teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olmasını diliyorum.

2’nci sırada yer alan, 96 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1648) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 96)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada yer alan, 43 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 43)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

³ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 13 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.15

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 200) Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 200
Oylama Saati : 23:10
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 237
Reddedenler : 62
Çekimserler : 0
Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 2
Toplam : 301
Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Ret
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatimoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Ret
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Katılmadı
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Ret
Ankara	Diñer	Semra	CHP	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Ret
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Ret
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamañ	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Antalya	Çorabatur	Sururi	CHP	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Ret
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret
Balıkesir	Aytekın	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Dalgın	Burak	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Ret
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Ret
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Ret
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Ret
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayihan	CHP	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Türkoglu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Ret
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı
Çorum	Ahlacı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayracı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Ret
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoglu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Ret
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	İşikver	Semih	MHP	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Ret
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Ret
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelikaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Ret
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Katılmadı
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM PARTİ	Ret
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Ret
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Ret
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Ret
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kasıkçı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret
İğdir	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul
İğdir	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Katılmadı
İsparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
İsparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı
İsparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İsparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Ret
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Ayrim	Şamil	AK PARTİ	Kabul?/Mük.!
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizöğlu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Doğan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigil	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karlı	Şengül	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	GELECEK PARTİSİ	Ret
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	GELECEK PARTİSİ	Ret
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Ret
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çubuk	Burcugül	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçe	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kâya Ösen	Seda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türel	Rahmi Aşkın	CHP	Ret
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Ret
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	YENİ YOL	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Ret
Karabük	Keskinkılıç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	DEM PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Arıkan	Mahmut	ŞAADET PARTİSİ	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Katılmadı
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul
Kocaeli	Aşla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Ret
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Ret
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Başarrı	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Katılmadı
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Ret
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Ret
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Ret
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Ret
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Avşar	Cem	YENİ YOL	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Ret
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Katılmadı
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 200
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul?/Mük. ¹
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Katılmadı
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Çiftyürek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigit	Gülcan	DEM PARTİ	Ret
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM PARTİ	Ret
Van	Varlı	Güleren	DEM PARTİ	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı

